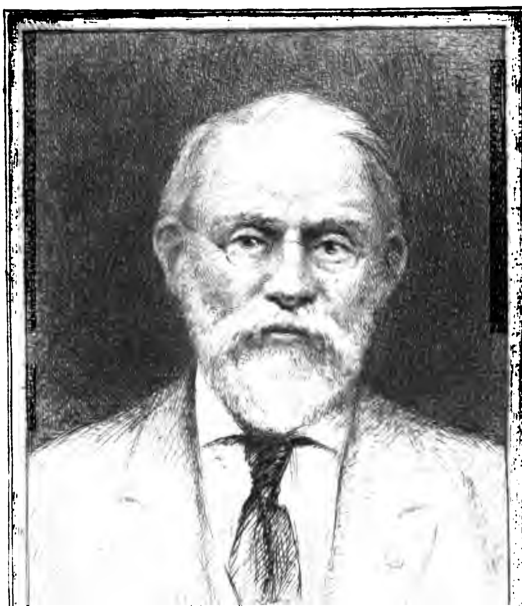

100
gamle jyske Folkeviser,

samlede af Folkemunde

ved

Evald Tang Kristensen.

Udgivne med offentlig Understøttelse.

Kjøbenhavn.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel.
1889.

100 gamle jyske Folkeviser,

samlede af Folkemunde

ved

Evald Tang Kristensen.

Udgivne med offentlig Understøttelse.

Kjøbenhavn.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel.
1889.

7. Tordøn skriger højere end Tranen,
Englene er hvidere end Svanen,
Synden er sortere end en Slaa,
Huen er raskere end en Raa.

8. Til Himlen gaar den højeste Vej,
og i Afgrunden findes den koldeste Drik,
Viben har Skjægget i Nakken,
Trolden har Næsen under sin Hage.

Meddeleren siger, at denne Form af Visen har han altid hørt nævne med ovenstaaende Titel. Forøvrigt grunder sagtens baade denne og næste Opskrift sig paa Flyveblade.

B.

1. „Og hør du, unge Normand, hvad jeg vil sige dig,
tre Spørgsmaal og dem skal du besvare mig;
thi enten skal du Døden modtage,
eller det skal gaa dig godt i dine Dage.

2. Og sig mig: hvad er vel den rundeste Hjul,
hvorunder der ruller sig saa mangen favren Skjul?
og hvad er vel hvidere end Svanen?
og hvad raaber højere end Tranen?“

3. „Ja, Solen den er vel det rundeste Hjul,
hvorunder der ruller sig saa mangen favren Skjul,
og Englene er hvidere end Svanen,
og Torden raaber højere end Tranen.“

4. „Hvad slaar vel stærkere end Lærkevinger smaa?
og hvad er vel mørkere end Natten saa graa?
og hvad giver Jorden sin Klæde?
og hvorhen vender død Mand sin Sæde?“

5. „Ja, Hjærtet det slaar stærkere end Lærkevinger smaa,
og Tankerne er mørkere end Natten saa graa,
Sneen giver Jorden sin Klæde,
i Graven vender død Mand sin Sæde.“

6. „Sig mig, hvad er vel den bredeste Bro,
hvorunder Smaafiskene de spræller sig i Ro?
og hvorhen gaar Vejen den brede?
hvorefter vandrer Mennesken med Glæde?“

7. „Ja, Isen den er vel den bredeste Bro,
hvorunder Smaafiskene de spræller sig i Ro,
til Helved gaar Vejen den brede,
derhen vandrer Mennesken med Glæde.“

8. „Og hør du, unge Normand, hvad jeg vil sige dig,
tre Spørgsmaal og dem har du besvaret mig,
og derfor vil jeg Afsked med dig tage,
at det maa gaa dig godt i alle Dage.“

---

2. Agnete i Bjærget. (D. g. F. 37.)

A.

1. Der bor en Kong' i Engeland,
— For-e Tiden den gjøres mig lang. —
og han havde sig de Datterer tre.
Hejaa, hvad Sorgen er tung.

2. De to de gik den allefare Vej,
den treddi hun gik ad den lønnegrønn' Stejj.

3. Den treddi hun gik ad den lønnegrønn' Stejj,
som ganger sig til Bjærget og ind.

4. Den Bjærrig hun kom tre Gange omkring,
førend hun kund' find' til, som hun skuld' gaa ind.

5. Liden Kirsten hun sad ved Vuggen og sang,
da hørte hun, de engelandske Klokker klang.

6. Liden Kirsten gik ind for hendes Herre at staa:
„Og maa jeg mig lidt udi Kirken gaa?“

7. „Ja vel maa du til Kirken gaa,
men du maa ej drav' det røde Guld opaa.

8. Og naar du kommer opaa Kjærrigegaard,
da maa du ej slaa ud dit favre Guldhaar.

9. Og naar du ind ad Vabbenhuset trin',
da maa du ikk' smile under Skarlagenskind.

10. Og naar du ind ad Kirken gaar,
da maa du ej gaa ad Stowl te di Mowr.

11. Naar Præsten han nævner den Høje,
da maa du dig ikke bøje."

12. Liden Kirsten hun drog i Guld over Guld,
hendes Finger og Bryster dem satte hun fuld.

13. Og der hun kom opaa Kjærrigegaard,
da slog hun ud hendes favre Guldhaar.

14. Og der hun ind ad Vabbenhuset trin',
da smilet hun under Skarlagenskind.

15. Og der hun ind ad Kirken gik,
da gik hun i Stowl te hendes Mowr.

16. Da Præsten han nævnet den Høje,
da lod liden Kirsten sig bøje.

17. „Og hør du, liden Kirsten, kjær Datteren min,
og hvor har du været i saa laangen en Tid?"

18. „I Bjærget har jeg været i otte Aar,
syv Sønner jeg ved den Bjærgmand har faaet."

19. „Ja, haver den Bjærrigmand lokkede dig,
da skal du ej mer se kjær Moder af mig.

20. Og hør du, liden Kirsten, kjær Datteren min,
og hvad gav han dig for Æren din?"

21. „Og han gav-e mig en Par sølvspænded Sko,
dem haver jeg slidt med saa stor en Uro.

22. Og han gav-e mig en Par Sølvkniv' og Gaffel,
der findes ingen bedre paa Dronningens Taffel.

23. Og han gav-e mig en Harpe af Guld,
at jeg sku' spille paa, naar jeg var sørgefuld."

24. „Og hør du, liden Kirsten, kjær Datteren min,
du spiller en Stykk' for kjær Moderen din."

25. Liden Kirsten hun spilt' paa den første Streng,
det hørte den Bjærgmand ind til hans Seng.

26. Liden Kirsten hun spilt' paa den anden Streng,
da holdte den Bjærgmand i deres Gaard.

27. „Og hør du, liden Kirsten, hvad jeg vil sige dig,
dine syv smaa Sønner de længes efter dig.“

28. „Farvel kjære Fader, farvel kjære Mo'r,
farvel kjære Søster og yngeste Bro'r.

29. Farvel dem alle, som Gud haver skabt,
en bedre Lykke har jeg mig i Agt.“

30. Liden Kirsten hun ind ad Bjærget trin,
hendes syv smaa Sønner stod om hend' og græd.

31. „Og hører I, vores kjær Moder saa god,
hvi fortalt' I vores kjær Fader i Gaar?“

32. „Fortalt' jeg eders kjær Fader i Gaar,
da var det vist til min egen Mod.“

33. De to de satt' til hend Hynd' og Stol,
de to skød hende Guldskamle under Fod.

34. De to de stod om hend' og græd,
den syvend' den satt' hun paa hendes Knæ.

35. Den Bjærrigmand kalder opaa sin Pig':
„Du henter mig ind et Horn fuld af Vin.

36. Du henter mig ind et Horn fuld af Vin,
glem ej at komme tre Ellekorn deri.“

37. Liden Kirsten satt' Hornet for Munden, og hun drak,
saa frisk et Hjærte i Brystet det sprak.

38. Liden Kirsten var død, førend Hanen gol,
— For-e Tiden den gjøres mig lang. —
og hendes yngste Søn, førend oprendt Sol.
Hejaa, hvad Sorgen er tung.

Af denne Vise har jeg fremdeles optegnet følgende Vers fra Sinding ved Herning:

B.

Agneten saad paa Ageren og kvæj,
— Fuglen den synger. —
og saa kom Nogen gangendes.
Skynd du dig, skynd du dig, Agneten!

---

3. Agnete i Havet. (D. g. F. 38.)

A.

1. Angenete hun ganger paa Højelands Bro,
da kommer den Havmand af Stranden op,
— Haahaahaajaja! —
da kommer den Havmand af Stranden op.

2. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
og vil du nu følge i Havet med mig?“

3. „Ja, gjærne saa vilde jeg til Havet med ham,
hvis mine Forældre det ej spørge skal.“

4. Saa stapped' han hendes Ører, saa lukked' han hendes Mund,
saa førte han hende til Havsens Bund.

5. Angenete hun sad ved Vuggen og sang,
da hørte hun, de engelske Klokker de klang.

6. Angenete hun sad ved Vuggen og græd:
„Og kunde jeg nu komme til min kjære Moder at staa.“

7. Angenete hun hen for den Havmand at staa:
„Og maa jeg nu ene til Kirken hengaa?“

8. „Ja vel maa du ene til Kirken hengaa,
hvis du vil kom' igjen til dine Børn smaa.“

9. „Ja, visselig og sandelig jeg det gjøre vil,
og det skal I se og høre til.“

10. Saa stopped' han hendes Ører, saa lukked' han hendes Mund,
saa førte han hende til de engelske Grund'.

11. Angenete hun ind ad Kirkedøren tren,
og alle de smaa Billeder de dansede omkring.

12. Angenete hun op til Alteret kom,
der stod hendes Moder ved hendes højre Haand.

13. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
og hvor har du været saa langen en Tid?“

14. „I Haven har jeg været i otte Aar,
syv Sønner jeg der med Havmanden faar.“

15. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
og hvad gav han dig for Ærenen din?“

16. „Og han gav mig det røde Guldbaand,
det findes ikke bedre paa Dronningens Haand.“

17. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig.
og hvad gav han dig mere for Ærenen din?“

18. „Han gav mig Sølvspænder til Sko,
der findes ikke bedre paa Dronningens Fod.“

19. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
hvad gav han dig mere for Ærenen din?“

20. „Han gav mig en Harpe af Guld,
at jeg skuld' spille paa, naar jeg var sorrigfuld.“

21. Hendes Moder hun vendte sig af Kirkedøren ud,
Angenete tog Afsked med sørrigfuldt Mod.

22. Den Havmand han gjorde den Vej saa bred,
fra Stranden og op til Kirkegaardens Sten.

23. Den Havmand han ind ad Kirkedøren trin,
og alle de smaa Billeder de dansede omkring.

24. Den Havmand han op til Alteret kom,
da stod Angenete ved hans højre Haand.

25. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig:
de smaa Børn de længes saa saare efter dig.“

26. „Lad længes, lad længes saa saare som de vil,
i Haven har jeg været, der kommer jeg ej mer.“

27. „Ja, tænk paa de store, ja, tænk paa de smaa,
tænk mest paa den lille, der i Vuggen laa.“

28. „Nej, hverken tænker jeg paa de store eller smaa,
langt mindre paa den lille, der i Vuggen laa.“

29. „To tusind Tønder Guld dem vil jeg give dig,
om du vil følge i Haven med mig.“

30. „To tusind Tønder Guld dem haver jeg selv,
jeg giver dig Fanden, ham kan du følge med.“
— Haahaahaajaja! —
jeg giver dig Fanden, ham kan du følge med.

B.

1. Angenete hun stander paa den højelandskes Bro,
en Havmand der op til hende kom.
— Hm, hm, hm og jajaja! —
en Havmand der op til hende kom.

2. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
og vil du ikke lade dig fæste til mig?“

3. „Nej, hverken jeg vil, ikke heller jeg kan,
thi jeg kan ikke leve paa Havsens Bund.“

4. „O jo saa mænd det kan du saa,
det varer ikke længere, end til du bliver vaand.“

5. Ja, han gav hende de sølvspænded' Sko,
for det hun skuld gi' ham sin Ære og Tro.

6. Og han gav hende en Silkesærk saa fin,
for det hun skuld' være Allerkjæresten sin.

7. Og han gav hende en Harpe af Guld,
for det hun skuld' spille paa, naar hun var sørgefuld.

8. Han stopped' hendes Øre, han lukked' hendes Mund,
saa førte han hende paa dybe Havsens Bund.

9. De var der tilsammen i otte Aar,
syv Sønner hun der ved den Havsmand har.

10. Angenete hun sad over Vuggen og sang,
da hørte hun de engelandske Klokker deres Klang.

11. Angenete gik ind for sin Herre at staa:
„Ak, maa jeg ikke til Kirken gaa?“

12. „O jo saa mænd det maa du saa,
naar du kommer hjem til Børnene smaa.“

13. Han stopped' hendes Øre, han lukked' hendes Mund,
saa førte han hende paa den engelandske Grund.

14. Angenete hun ind ad Kirkedøren trin,
og hendes kjære Moder bag efter hend'.
15. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
og hvor har du været i otte Aar?"
16. „Og jeg haver været paa dybe Havsens Bund,
syv Sønner jeg der ved den Havmand har."
17. Angenete hun sad i Kirken og sang,
hendes Stemme gik over deres Klokker deres Klang.
18. Den Havmand han ind ad Kirkedøren trin,
saa alle de smaa Billeder de vendte sig omkring.
19. Hans Øjne de var saa frydefuld,
hans Haar det var jo som det rødeste Guld.
20. „Og hør du, Angenete, hvad jeg vil sige dig,
dine Børn de længes saa saare efter dig."
21. „Ja, ladst dem længes, saa længe de vil,
jeg agter aldrig mere at komme dertil."
22. „Ja, tænk paa de store, ja, tænk paa de smaa,
tænk mest paa den lille, som i Vuggen laa."
23. „Ja, hverken tænker jeg paa de store eller smaa,
langt mindre paa den lille, som i Vuggen laa."

Der er endnu to Vers Han dræbte og hakkede hende paa Kirkegaarden.

C.

1. Agenete hun ganger paa hviden Strand,
[da kom der en Havmand lakkend' i Land.]
Haahaaja og saasaasaa!
2. Han stopped' hendes Ører, han stopped' hendes Mund,
saa førte han hende til Havsens Bund.
3. Agenete hun sad over Vuggen og sang,
hendes Røst den var aaben i hver en Klang.
4. Agenete hun sad over Vuggen og sang,
saa hørte hun de engelandske Klokker de rang.
5. „De græder for dig, de store og de smaa,
og helst den lille, der i Vuggen laa."

4. Elvehøj. (D. g. F. 46)

1. Jeg lagde mit Hoved til Elvehøj,
mine Øjne de finge en Dvale:
der kom gangendes to Jomfruer frem,
der gjærne vilde med mig tale.

2. Den ene stod og snakked' med mig,
den anden hvisked' mig i Øre:
„Du stat op' favren Ungersvend,
om du vil Dansen føre!"

3. De dansed' ud, og de dansed' ind
udi den Ellevefærd:
men alt saa stod den Ungersvend
og støtted' sig ved sit Sværd.

4. Havde Lykken ikke været saa god,
at Hanen had' slaaet sin' Vinger:
da havde jeg vist i Højen blevet
hos de Ellevekvinder.

5. Jeg raader hver en Dannersvend,
som rider om Morgenen til Hove:
han ikke rider til Elvehøj
og lægger sig der at sove.

Den her omtalte Høj ligger oppe paa en Bakke norden for Vedvad ved Nimtofte.

---

5. Elvedansen. (D. g. F. 47.)

A.

1. Hr. Olland han lod de Bryllupsbrev' skriv',
— Men Dansen gaar. —
[og dem lod han langt op ad Landet giv'.]
Men Dansen gaar udi Lunden.

2. Hr. Olland han lod de Bryllupsbrev' ly',
[alt til hans Bryllup han lod dem by'.]

3. Hr. Olland han red op ad Stjengaad' saa brat,
da kommer der en Ellekon' og greb ham fat,

4. [„Og hør du, Hr. Olland, hvad jeg siger dig],
og vil du nu gaa i Dans med mig?“
5. „Nej, ikke jeg kan, ikke heller jeg vil,
i Morgen saa skal mit Bryllup staa til.
6. Nej, ikke jeg kan, ikke heller jeg maa,
i Morgen saa skal mit Bryllup staa.“
7. „Ja, vil du ej gaa i Dans med mig,
saa syk og bedrøvet skal du rid' fra mig.“
8. Ja, hun gav ham de Knywslager fem:
„Du sid' te di Hejst, og du rider med dem.“
9. Ja, hun gav ham de Knywslager ni:
„Du sid' te di Hejst og rider med di.“
10. Den Ellekon' løfted Hr. Olland til hans høje Hest:
„Du kan rid' hjem og sige, du var den Ellekones Gjæst.“
11. Og der han kom til sin Fageled,
der stod hans kjær' Fader og hvilet sig ved.
12. „Og hør, Hr. Olland, hvor haver du vat,
mens Blodet det render paa Sadeleknap?“
13. „Og hør, min kjær Fader, I tager min Hest,
og hør, min kjær Broder, du henter mig æ Præst.
14 Og hør, min kjær Moder, I reder mig en Seng,
og hør, min kjær Søster, du følger mig i den.“
15. „Og hvad skal vi din unge Brud svar',
i Morgen, hun kommer i Brudeskar'?“
16. „Ja, med min Høg[1]) og med min Hund,
I kan sige, jeg rider i Rosenslund.“
17. De Ord af Munden næppe var talt,
før den unge Brud kom kjørendes i Gaard.
18. Skjøn Jomfru ind ad Døren trin:
„Hvor er Hr. Olland, Allerkjæresten min?“
19. „Ja, med hans Høg[1]) og med hans Hund
han rider i grønne Rosenslund.“

[1]) **Høg**, meddelt: *Øg*.

20. „Haver han hans Høg[1]) og Hund alt saa kjær,
at han kunde ikke hjemme vær'?"

21. Skjøn Jomfru træd' ind ad Døren saa brat,
Hr. Olland greb hende om Halsen fat.

22. Hr. Olland han taler til Tjeneren sin:
„Du tager mig den forgyldene Skrin."

23. Og han gav hende de Guldering' fem,
for Solen og Maanen stod skreven i dem.

24. Ja, han gav hende de Guldering' ni,
for Solen og Maanen stod skreven i di.

25. Og han gav hende Guldbraser bred',
derover blev hans kjær Moder vred.

26. „Og hør, Hr. Olland, du bytter ej saa,
du tænker saa lidt paa de Søskend' smaa."

27. „Min' Søskend' har baade Ager og Eng,
min unge Brud kommer ej med mig i Seng."

28. Om Morgenen tidlig, da det blev Dag,
da var der tre Lig i Hr. Ollands Gaard.

29. Den ene Hr. Olland, den anden hans Mø,
— Men Dansen gaar. —
den treddi hans kjær Moder, af Sorg var hun død.
Men Dansen gaar udi Lunden.

B.

1. Ridder Olle rider ud saa vide
og hen til hans Bryllup at byde,
Imen Dansen gaar end saa let igjemmel Lunden.

2. Da han kom til Elverhøj,
da danst' to Elverkvinder derved.

3. Den ene række ud sin Haand fra sig.
„Lyster du, Ridder Olle, at træd' i Dans med mig?"

---

[1]) Høg, meddelt: Øg

4. „Nej, ikke jeg vil, og ikke jeg maa,
i Morgen skal min Bryllup staa.

5. De løft' ham fra hans Ganger graa,
[og saa maat' han i Dansen gaa.]

6. De danste med ham, til han blev mod,
til begge hans Støvler blev fulde af Blod.

7. „Hør du, Ridder Olle, du rider nu hjem!
du løwer ikkun i Timere fem."

8. Der han kom til Borggaardsled,
der stod hans Moder og hvilte sig ved.

9. „Hør du, Ridder Olle, kjær Sønnen min!
og hvi kommer du saa svang opaa Ben?"

10. „Jeg stødte mig paa en Elleverod,
til begge min' Støvler blev fulde af Blod.

11. „Og hør, min kjær Fader, I tager min Hest,
og hør, min kjær Broder, I henter mig Præst!

12. Søster, du reder min Seng,
Moder du følger mig til den!"

13. „Ja, hvad skal vi din Fæstemø svar',
i Morgen hun kommer i Brudeskar'?"

14. „Ja, I kan svare, som I kan bedst,
I kan sejj, a er i Lunden at tømme min Hest."

15. Ja, der de kom lidt oven for Bøj,
da rinnd de Klokker, som de alle var nøj.

16. Bruden hun ind ad Døren tren,
og alle stod de hend' op igjen.

17. „Har han mig ej kjærer', som mig haver fæst,
end han rider i Lunden at tømme hans Hest?"

18. Hun lind op de Lagener smaa,
saa daant' hun lig' ned alt for djer Fod.

19. Om Morgenen tidlig, der dette blev Daw,
da var der tre Lig i Ridder Olle hans Gaard.

20. Den først' Ridder Olle, den anden hans Mø,
den tredje hans Moder, af Sorgen var død.
Imen Dansen gaar end saa let igjemmel Lunden.

C.

1. :|: Ridder Volder han rider i Rosenslund :|:
for at jage og skyde i samme Stund.
Imen Dansen den gaar saa let gjemmel Lunden.

2. „Ridder Volder, Ridder Volder, trin i Dansen med mig!
tre sølvslagne Knive dem giver jeg dig."

3. Ridder Volder triner med dem i Dansen vel haard,
til begge hans Støvler stod fulde af Blod.

4. De løfted Ridder Volder alt op paa hans Hest,
tre sølvslagne Knive i Sadlen blev fæst.

* * *

---

6. Hellig Olav. (D. g F. 50.)

1. Wolle-Kong' sejlt', over Bjærg' og Knold',
og ud saa lejv de lede Trold'.
Det er saa favrt i Trondhjem at hvile.

2. „Wolle-Kong' med din røde Skjæg!
du sejler ned min Kjældervæg."

---

7. Jomfru i Hindeham. (D. g F. 58.)

1. Og han red ud at skyde
— I Skoven. —
[i Rosenslund saa vide.]
Som Guldet bær over sine Bover.

2. Der spilled' Hjort, der spilled' Raa,
der spilled' en Hind [alt for hans Fod.]

3. „Du skyder Hjort, du skyder Raa,
den arme Hind, den lær du gaa."
Han glemte' hans Søsters Ord for:

4. [Han lagde Bøssen for hans Knæ,]
han skød den Hind alt til en Træ.

5. Og han tog til at kvæde:
„Nu skød jeg Søster mine!

6. Og han skar sig paa Fingre fem:
„Og min kjær Søster, drik af dem!“

7. Og han skar sig paa Fingre ti:
„Og min kjær Søster, drik af di!“

8. [Da hun drak af hendes Broders Blod,]
igjen stod hun en Jomfru god.

Omkvædet viser Uafhængighed af det eneste kjendte Flyvebladstryk. Dette fandt jeg i Gjellerup og sendte det strags til S Grundtvig.

---

8. Valravnen. (D. g. F. 60.)

A.

1. Ravnen han flyver om Aftenen,
om Dagen han ikke maa:
og de skal have den kranke Lykk',
den gode kan ikke faa.
Men Ravnen flyver om Aftenen.

2. Han fløv sønder, og han fløv nør,
han fløv saa høt til Sky:
saa ser han Jomfru Jærmelin,
hun sørgelig sidder at sy.

3. „Og hør du, vildene Verene Ravn!
du fliver hid til mig:
og alle min Sorrig og lønnelig Kvid'
det vil jeg fortælle dig.

4. Og jeg havde mig en Fæstemand,
en Broder faavr og fin:
min Stifmoder hannem forskabte
alt til den vildeste Dyr.

5. Og jeg havde mig en Broder,
en Fæstemand faavr og fin:
min Stifmoder hannem forsendte,
jeg saa ham ret aldrig si'n.“

6. „Og hør du, Jomfru Jærmelin!
og hvad vil du mig vel giv':
om jeg kund' før' dig til din Fæstemand
og skille dig ved din Kvid'?"

7. Hun byder ham baad' Sølv og Guld,
dertil sit halve Rige:
om han kund' fly hend' til hendes Fæstemand
og skille hend' ved den Kvide.

8. „Behold ikkun selv dit Sølv og Guld,
dertil dit halve Rige:
den første Søn, du ved hannem avler,
og ham vil jeg ave dig have."

9. Saa tog hun den vildene Verner Ravn sin Fod,
satte den paa hendes Haand:
hun sor ham ved hendes kristelig' Tro,
at han skulde faa den Barn.

10. „Og hør du, Jomfru Jærmelin!
du sætter dig paa min Bag!"
saa fløj han over de salten Sø,
vel til bolder Nelerus hans Dør.

11. Ud kom bolder Herr Nelerus
med Sølvkar paa hviden Haand:
„Og være velkommen, Allerkjæresten min!
i disse her fremmede Land'!"

12. Men dette var bolder Herr Nelerus,
han holdt saa vel sin Tro:
om Maanedsdage derefter
lod han sin Bryllup bo.

13. Saa drak de deres Bryllup
med Glæde og megen Ro:
Om fyrretyve Ugers Dage derefter
fødte hun en Søn saa from.

14. Men dette var vildene Verner Ravn,
han satte sig paa de Tinde:

„Og hvad du mig loved,' kjær Jærmelin!
det drages vel til Minde."

15. Ud gik bolder Herr Nelerus
med Sølvkar paa Haand saa hvide[1]):
han byder ham baade Sølv og Guld,
dertil sit halve Rige.

16. „Behold ikkun selv dit Sølv og Guld,
dertil dit halve Rige:
og faar jeg ikke det lidele Barn,
da skal du dette fortryde.

17. [Og holder du ej, hvad du har jet,
og vil du mig nu svige:]
og jeg skal slaa dig selv ihjel,
og øde saa skal jeg dit Rige."

18. Saa tog de det lille umyndige Barn,
som laa paa Moderen og diede.
„Og far nu vel, kjær Sønnen min!
Skylden er jeg udi Døden din."

19. Saa hug han ud hans højre Yww,
drak ud hans Hjærteblod:
saa blev han til den dejligste Ridder,
te nogen har set eller hor.

20. Men det var alle de Folk, som der monne vær',
de fild opaa bare Ben:
de bad til Gud Fader i Himmerig,
at den Barn kund' faa Liv igjen.

21. Nu haver hun, Jomfru Jærmelin
forvunden baad' Sorrig og Kvid':
nu haver hun baade Broder og Søn,
sover selv ved bolder Nelerus hans Sid'.
Men Ravnen flyver om Aftenen.

---

[1]) meddelt: hviden Haand.

B.

1. Ravnen flyver om Aftenen,
om Dagen han ikke maa:
og de skal have den kranke Lykk',
der ikke den gode kan faa.
Imen Ravnen flyver om Aftenen.

2. Ja, ud gaar Jomfru Ærmelin,
saa sørgelig monne hun sukk':
og det var vildesten vennelig Ravn,
saa gladelig monne han klukk'.

3. „Og hørst du, vildesten vennelig Ravn!
du flyver her ned til mig:
og alle mine lønnelig Sorrig
dem vil jeg fortælle dig!

4. Jeg havde mig en kjær Fæstemand,
bolde Nelerus saa hedte han:
min Stifmoder hannem forsendte
saa langt ud ad fremmede Land.

5. Jeg havde mig en kjær Broder,
Ridder Olle saa hedte han:
min Stifmoder hannem forgjorde,
skabt' hannem til vildesten Ravn."

6. „Og hørst du, Jomfru Ærmelin!
og hvad vil du den giv':
te der kan føre dig paa den Land,
du kan med din Fæstemand tal'?"

7. „Ja, jeg vil give den Sølv og Guld
og dertil rigesten Gav':
te der kan føre mig paa den Land,
at jeg kan med hannem tal'."

8. „Ja, jeg vil hverken ha' Sølv eller Guld
ej heller rigesten Gav':
den første Søn, I tilsammen faar,
den vil jeg af eder hav'."

9. Ja, hun gav ham hendes hvide Haand
alt udi hans sorte Fod:
og svor saa ved den aloverste Gud,
han skulde det Barn faa.

10. Ja, han tog Jomfru Ærmelin
alt paa sin brede Bag:
[og fløj saa over den salte Vand
sig selv til megen Umag.]

11. Han fløj saa over den salte Vand
og hvilte saa paa den Tind:
„Og hørest du, Jomfru Ærmelin!
og her er din Fæstemand ind'."

12. Ja, ud kommer bolden Nelerus,
saa sørgelig monne han sukk':
og ned flyver vildesten vennelig Ravn,
saa glædelig monne han klukk'.

13. „Og hør du, bolden Nelerus!
og hvad vil du den giv':
te der kan føre din Fæstemø hid,
at du kan med hende tal'?"

14. „Ja, jeg vil give den Sølv og Guld
og dertil rigesten Gav':
te der kan føre min Fæstemø hid,
at jeg kan med hende tal'."

15. „Ja, jeg vil hverken ha' Sølv eller Guld,
ikke heller rigesten Gav':
den første Søn, du avler med hend',
den vil jeg af eder hav'."

16. Ja, han gav ham hans hvide Haand
alt udi hans sorte Fod:
og svor saa ved den aloverste Gud,
han skulde det Barn faa.

* * *

17. De svøbed den Barn i Ærmelin
og saa i Skarlagen rød:
saa bår de den ud til vildesten Ravn,
han tog den op til sig.

18. Ja, han pikked ud hans højre Øj',
drak af hans Hjærteblod:
saa blev han til den villeste Ridder,
der kunde paa Jorden gaa.

19. Nu haver Jomfru Ærmelin
forvunden al hendes Kvid':
nu haver hun faa't baade Broder og Søn
og sover ved bolden Nelerus's Sid'.
Imen Ravnen flyver om Aftenen.

---

9. Lindormen. (D. g F. 65.)

A.

1. [Stalt Ingerlil hun sidder i Bure,
hun spiller paa Guldharpen saa prude.]
De legtes over Volde.

2. [Hun slaar Guldharpen under Skind,]
den Lindeorm kom skridendes frem.

3. „Og hør du, stalt Ingerlil, hvad jeg siger dig:
og vil du nu trolove mig!"

4. „Trolover jeg en Lindeorm baade ledig og grum,
i Gaar bad til mig en Kongesøn saa from.

5. Trolover jeg en Lindeorm baade ledig og kold,
i Gaar bad til mig en Kongesøn saa bold."

6. Stalt Ingerlil bandt Tørklædet for sin Mund,
saa minded' hun den Lindeorm ledig og grum.

7. Den Lindeorm tog til at skrid',
stalt Inger fulde efter, hendes Hænder hun mon vrid'.

8. Og der hun kom paa Højelofts-Sval',
der møder hendes syv Brødre hend' i Skar'.

9. „Og hør du, kjære Søster min!
hvorfor ganger du i Lindeorms Leg?“

10. „Derfor ganger jeg i Lindeorms Leg,
for min Lykke ikke bedere mig blev.“

11. Ja, der de kom i grønnen Eng,
da lysted' den Lindeorm at rede sig en Seng.

12. Om Aften lagde hun sig ved den Lindeorm kold,
om Morgenen rejste hun sig ved en Kongesøn saa bold.

13. Nu haver stalt Ingerlil forvundet hendes Kvid',
hun sover hver Nat ved Kong Lindeorms Sid'.

14. Nu haver stalt Ingerlil forvundet hendes Harm,
hun sover hver Nat i Kong Lindeorms Arm.
De legtes over Volde.

B.

1. Stalt Ingerlil hun sidder i Bure
og slaar paa Guldharpen saa prude.
Og de iled' over Volden.

2. Hun slaar paa Guldharpen under Skind,
saa kommer den Lindworm skridendes ind.

3 „Og hør du, stalt Ingerlil baad' faaver og fin!
og vil du nu være Allerkjæresten min?“

4. „Hvordan skuld' jeg love mig en Lindworm graa?
i Gaar var ved mig en Kongesøn saa from.

5. Hvordan skuld' jeg love mig en Lindworm led?
i Gaar var ved mig en Kongesøn saa blid.“

6. Den Lindeworm han gik, og sagtelig han krøb,
bag efter gik stalt Ingerlil, var i Hoveden saa bleg.

7. Og der hun kom paa brede-en Bro,
der møder hendes Søskende to.

8 „Og hør du, stalt Ingerlil baad' faaver og fin!
hvordan er du kommen i Lindeworm-Leg?“

9. „Saadan er jeg kommen i Lindeworm-Leg,
for min Skjæbning og den har været mig ublid.“

10. Skjøn Jomfru slog ud hendes højre Haand:
„Og der kan de se, min Skæbning staar skreven i min Haand.“

11. Om Natten laa' hun sig ved en Lindeworm led,
om Morgen vaagned' hun ved en Kongesøn saa blid.

12. Om Natten laa' hun sig ved en Lindeworm graa,
om Morgen vaagned' hun ved en Kongesøn saa from.
Og de iled' over Volden.

---

10. Jomfruen i Linden. (D. g. F. 66.)

1. Maarlil slog over sig Kaabe blaa,
ad Rosenslund saa lader hun gaa.
Imod saa blide en Sommer.

2. Først skwaaj hun Eg, saa skwaaj hun Bøg,
saa skwaaj hun Linden saa grøn som Løg.

3. „Fryd dig, du Lind, der som du staar,
for skjøn saa er hvert Blad, du bær!“

4. „Nej, ej saa maa jeg fryde mig,
men vel saa maa du fryde dig.

5. I Morgen saa kommer der Bejler til dig,
i Morgen kommer der Tømmermand til mig.

6. Han hugger mig til en Sengestok,
jeg fører saa mangen lønnelig Snak.

7. Han hugger mig til en Kirkekaam,
der skal jeg staa, til Gud fælder Dom.

8. Han hugger mig til en Altertræ,
hvor mangen Synder bøjer djer Knæ.

9. Jeg havde mig en Kjæreste saa bold,
min Stifmoder kasted' mig snarlig omkuld.

10. Hun skabte ham til en Ulv saa graa,
hun skabte mig til en Lind, bad staa.

11. Hun bad, jeg alderig skulde faa Bod,
før Kongens Søn af Engeland minded' min Rod.

12. Og aldrig venter jeg Bode at faa,
og aldrig minder Kongens Søn af Engeland min Rod."

13. Op stod Maarlil og tænkte ved sig:
„Men hvi mon Linden saa snakker med mig?"

14. Maarlil slog over sig Kaabe blaa,
til Kongens Søn af Engeland lader hun gaa.

15. Først minded' han Rod, saa minded' han Top,
saa minded' han stalten Ingerlil op.

16. Nu haver stalten Ingerlil forvunden sin Kvid',
hun sover hver Nat ved Kongens Søns Sid'.

17. Nu haver stalten Ingerlil forvunden sin Harm,
hun sover hver Nat i Kongens Søns Arm.
Imod saa blide en Sommer.

---

11. Ridder i Fugleham. (D. g. F. 68.)

A.

1. Der sad en Fovl paa Jomfruens Skjød,
— Jeg vover min Liv. —
han sang for hende saa dejlig og sød.
Jeg vover min Liv for en Jomfru.

2. „O Krist, lille Fugl, gid du var min!
hver Nat skuld' du sidd' paa forgyldene Skrin."

3. „Og hør, lille Jomfru, og nu er jeg din,
og lad mig saa sidd' paa forgyldene Skrin!"

4. Om Dagen fløv han i Fovleflæng,
men om Natten saa sov han i Jomfruens Seng.

5. Dette stod hen til Sommer og Høst,
den Jomfru begyndte at tykkes for Bryst.

6. Dette stod hen udi Maaneder ni,
og saa var hun al hendes Byrde forbi.

7. Herr Jon han svøber hans Hoved i Skind,
saa gaar han til Jomfruens Broder ind.

8. „Ja, du er en Herre saa faaver og fin,
og vil du give mig Søsteren din?“

9. „Hvortil vil du med den lokkede Mø?
du vil jo med hend' hverken løv' eller dø.

10. Hvortil vil du med den lokkede Kvind'?
du haar hend' jo aldrig udi din Sind.“

11. „Jo, giv I mig kuns den lokkede Mø,
jeg vil med hend' baade leve og dø.

12. Du kalder hend' ej den lokkede Kvind',
— Jeg vover min Liv. —
hun ejer alene mit Hjærte og Sind.“
Jeg voved' min Liv for den Jomfru.

Saa bekjender han, at han har gjort det, og faar hende da.

B.

1. Der bor en Jomfru her ned' ved vor Strand,
— Jeg vover mit Liv. —
hend' ganger Bejle til og fra.
Jeg vover mit Liv for en Jomfru.

2. Hun siger, hun vil ett' ha' ander Mand
end den, der kan flyv' i en Fjederham.

3. Det spurgte han Mester Herr Hillibrand,
saa lod han sig gjøre en Fjederham.

4. Herr Hillibrand han kom flyvend' for Land,
skjøn Jomfru spasered' paa hviden Sand.

5. Han hakked' og pikked' paa Jomfruens Haand,
han legte med Jomfruens Perler og Baand.

6. „O Krist! lille Fugl, gid du var tam,
jeg har ikke lovet mig ander Mand.

7. O Krist! lille Fugl, gid du var min,
du skuld' ett' drikk' and't end Sukker og Vin.

8. Om Dag skuld' du flyve blandt Fugleflæng,
om Nat skuld' du sove hos mig i min Seng.

9. Om Dag skuld' du sidde paa Fuglestang
og føre min' Møer til Ottesang."
10. Han agted' og vagted' saa længe paa Stang,
hun fik to Vugger for hendes Seng.
11. Det har skjøn Jomfru for Fuglefiæng,
— Jeg vover mit Liv. —
hun fik to Vugger for hendes Seng.
Jeg vover mit Liv for en Jomfru.

---

12. Ungen Svejdal. (D. g. F. 70.)

A.

1. Det var unge-en Svejdal,
og han vilde Bolden leg':
og Bolden drev han udi Jomfruens Skjød,
og Svenden efter lejv.
Og hold din' Ord vel.
2. „Og hør du, unge-en Svejdal!
hvi leger du Bolden for mig?
du leger den for en anden Jomfru,
som du haver kjærer' end mig."
3. Dette var unge-en Svejdal,
han trækked' hans Foller til Bæk:
og det var om Aftenen sildig,
han lysted til Bergen at trækk'.
4. Det var unge-en Svejdal,
og han begynder at kald':
det revned' i Mur og graa Maalmorsten,
og Bjærget det stod opaa Fald.
5. „Hvem træder Græssen ud af min Grav,
og hvo gjør mig Uro?
og maa jeg ikke i Freden ligg'
alt under den sorte Muld?"
6. „Ingen træder Græssen ud af din Grav,
og ingen gjør dig nogen Men:
foruden ham unge-en Svejdal
og kjære Sønnen din."

7. „Ja, gav jeg dig ikke baade Sølv og Guld
og dertil Penge aa tæll':
og vil du ha' mere af Moderen din,
saa giver du over hend' Kjær'."

8. „Vel gav I mig baade Sølv og Guld
og dertil Penge aa tæll':
men jeg haver daaret de Jomfruer fem,
og hvikken en jeg nu tager af dem,
de andre gi'r over mig Kjær'."

9. „Din Kjærest hun sidder i Iseland
saa rød som en Rosensblomm':
og hver en Dag, det østen dages,
da venter hun Svejdals Komm'."

10. „Men hvor skal jeg komm' til Iseland,
jeg kan ej saa laang en Vej rid':
ej heller saa haver jeg Snejker af Guld,
der kan over Bølgerne skrid'."

11. „Ja, jeg skal give dig Snejker af Guld,
om du den ellers kan styr':
den gaar lissaa vel paa den tørre Land
som paa den svælgende Dyb.

12. Og jeg skal give dig Hesten saa god,
om du den ellers kan rid':
den gaar lissaa vel paa den salte Sø
som paa det Sand hin strid'."

13. Dette var unge-en Svejdal,
han styred' hans Snejke for Land:
og det var den gode Hyrdedreng,
han vogter hans Faar ved Strand.

14. „Hør du, goden Hyrdedreng,
og hvad jeg siger for sand:
kan du vise mig til den Sted,
hvor jeg Konge blive kan?"

15. „Vel kan jeg vise dig til den Sted,
hvor du Konge blive skal:
men der kommer ingen skjøn Ridderer ind,
uden han he'r ikk' ungen Svejdal."

16. Tak være ham unge-en Svejdal,
han holdte saa vel sit Ord:
han gjorde den Hyrde til en Ridder god,
alt førend han ganger til Bord.
Og hold din' Ord vel.

B.

1. Det var ungen Svejdal,
og han vild' Bolden leg':
og den drev han ad Jomfruens Skjød,
og Svejdal efter lev.
Og hold din' Ord vel.

2. „Og hør du, ungen Svejdal!
hvi driver du Bolden til mig?
driv den til den unge Jomfru,
som du haver kjærer' end mig."

3. „Hvem er det, der træder Græsset af min Grav
og hvem gjør mig Uro:
og maa jeg ikke i Freden være
op under den sorte Muld?"

4. „Slet ingen træder Græsset af jer Grav,
og ingen gjør jer Uro,
foruden ham unge Svejdal,
han har lokket de Jomfruer to."

5. „Din Kjærest hun sidder i Iseland
saa rød som en Rosensblomm':
hver Dag, det Østen dages,
hun venter Svejdals Komm'.

6. Jeg vil give dig Hesten,
om du den ellers kan rid':
den ganger saa vel paa den blanke Sø
som paa den tørre Sti.

7. Og jeg vil give dig Snekken,
om du den ellers kan styr'.
den ganger saa vel paa det tørre Land
som paa den blanke Sø.

8. Og jeg vil give dig Handsker,
drav' paa dine Hænder saa hvid':
og du kommer aldrig i den Strid,
du jo paa din' Handsker kan lid'."

9. Og det var ungen Svejdal,
han styred' sin Snække paa Land:
der møder ham en Hyrde,
han driver hans Kvæg paa Sand.

10. [„Og hør du, goden Hyrdemand,
du driver dit Kvæg med Ær':
og kan du vise mig til det Sted,]
hvor jeg skal Konge vær'?"

11. [„Vel kan jeg vise dig til det Sted,
hvor du Konge blive skal:]
der kommer ingen skjøn Ridder,
uden han hedder unge Svejdal!"

12. [„Og hør du goden Hyrdemand,
og mærk saa vel mit Ord:]
jeg vil slaa dig til Ridder,
førend jeg gaar til Bords."

13. Dette var ungen Svejdal,
han klemte sin Hest i Spor':
den sprang over Taarn og høje Vold,
stod midt i Borgegaard.

14. [Det var hend' lidelen Jomfru,
hun ud af Vindevet saa:]
de Løver og de hvasse Bjørn'
de bugned' for Svejdals Fod.

15. Det var ungen Svejdal,
han holdte saa vel sit Ord:
han gjorde den Hyrde til Ridder,
førend han gik til Bord.
Og hold din' Ord vel.

C.

1. Det var ham unge-en Svejdal,
og han vild' Bolden driv':
og Bolden driver i Jomfruens Skjød,
og Svejdal efter lejv.
Du taler din' Ord vel.

2. „Og hører du, unge-en Svejdal,
hvi driver du Bolden til mig:
driv Bolden til den skjønne Jomfru,
som du haver kjærer' end mig.“

3. Det vare ham unge-en Svejdal,
og han tog Bogen i Hænd':
og saa gik han sig til Bjærgen,
ja vel til Bjærgens End'.

4. Det var ham unge-en Svejdal,
og han tog til at kald':
det revnede Bakker og marmorgraa Sten,
som Bjærgen den skuld' fald'.

5. „Hvo træder Græsset ud af min Grav,
og hvem gjør mig Uro?
og maa jeg ikke i Freden ligge
op under den sorte Muld?“

6. „Slet ingen træder Græsset af eders Grav,
og ingen gjør eder Uro:
foruden ham unge-en Svejdal
og kjære Sønnen din.“

7. „Gav jeg dig ej Sølv og dertil Guld
og dertil dyrebar' Gav':
hvad vil ham unge-en Svejdal
mer af sin Modere hav'?“

8. „Jo vel fik jeg Sølv og dertil Guld
og dertil Penge at tæll':
men jeg haver lokket de Jomfruer tre
og skilt dennem ved deres Ær'.

9. Men jeg haver lokket de Jomfruer tre
og skilt dennem ved deres Ær':
og hvilken en en jeg trolover af di,
de andre gi'r over mig Kjær'."

10. „Din Kjærest hun ganger i Iseland,
saa klar som eń Rosensblomm':
hver Dag at Vinden er Søndenvejr,
hun venter Svejdal hans Komm'."

11. „Ja, jeg har mig ingen Heste,
der kan saa lang Vej ri':
og jeg har mig ingen Snejke,
der kan paa Vandet skri'."

12. „Ja, jeg skal give dig Snekken god,
om du den hellers kan styr':
den gaar lissaa vel paa den tørre Land
som paa den hvallendes Dyb."

13. Det var ham unge-en Svejdal,
han styred hans Snejke fra Land:
og saa sejlet han til Iseland
fast mindre end Ugere to.

14. Det vare ham unge-en Svejdal,
han styred' hans Snejke for Land:
og det var den gode gamle Hyrdemand,
han vogter hans Kvæg ved Strand.

15. „Den Slot den er saa wal anlagt
med Løver og hvasse Dyr:
der kommer slet ingen skjøn Ridder derind,
uden han er den rette Svejdal."

16. Det var ham unge-en Svejdal,
og han kom ridend' i Gaard:
de Løver og de hvasse Dyr
de fejld den Herre til Fod.

17. Det var hend' lidelen Jomfru,
hun ud af Vindevet saa:
„Her holder den Svend udi vor Gaard,
som jeg med leve maa.“

18. Det var ham unge-en Svejdal,
han holdt saa vel sin Ord:
han gjorde den Hyrde til en Ridder god,
forinden han gik til Bord.

Du taler din' Ord vel.

D.

1. Det var ungen Hr. Svejdal,
han gik til Bjærgen aa kald':
saa revnet Mur og Marmorsten,
aa Bjærgen begyndt' aa fald'.

Tal din' Ord vel.

2. [Hvem er det, der banker,]
og hvem gjør mig Uro:
maa jeg ikke i Freden sov'
alt under den sorte Muld.

3. [Ingen træder Græsset af din Grav,
og ingen gjør dig Men:]
det er ungen Hr. Svejdal
og kjære Sønnen din.

4. „Din Kjærest sidder i Iseland
saa rød som en Rosensblomm':
hver Gang der blæser Østenvind,
saa venter hun Svejdals Komm'.“

5. „Jeg skal give dig Ganger,
om du den ellers kan rid':
den ganger lissaa godt paa den salte Sø
som paa de grønne Stier.

6. Jeg skal give dig Snekker
om du dem ellers kan styr':
de ganger lissaa vel paa den grønne Jord
som paa den salte Sø.“

Tal din' Ord vel.

14. Stedelils Bryllup. (D. g. F. 76.)

A.

1. Og Stedelil tjener i Kongens Gaard,
Jomfruer og Møer de kruser hans Haar.
Saa frydelig.

2. Og Stedelil bød Kongen og alle hans Folk,
den danske Dronnning skulde være hans Tolk.

3. Og Stedelil bød Kongen og alle hans Mænd,
den danske Dronning skulde følge dem ind.

4. Og der de kom udi grønnesten Eng,
der mødte dem Stedelils liden Smaadreng.

5. Og der de kom udi grønnesten Lund,
der mødte dem Stedelils liden Smaahund.

6. Og der de kom til Stedelils Gaard,
der spilled' en Hjort, og der legte en Maar.

7. Og Huset var tækket med Paafugleving',
og Døren var hængt i forgyldene Ring'.

8. Og der at de kom udi Stedelils Stue,
det glimret af Guld saa rød som en Lue.

9. Og Loften var ud af det rødesten Rav,
paa Bjælken stod skreven forgylden Bogstav.

10. Og Vindvet var ud af Krystallernes-glas,
Vinderkarmen var ud af det hvid' Alabast.

11. Og Bordet var dækket med Amageruld,
Tallerknerne var ud af det purestens Guld.

12. Og Gulvet var strøet med Amber grøn,
og Bænkene var klædt med Silke-omhæng.

13. Og Stedelil danset som en Kavaler,
hans unge Brud efter ham let som en Fjer.

14. Og der nu at Stedelils Bryllup var endt,
saa blev alt det Guld til Messing omvendt.
— Saa frydelig. —

B.

1. :|: Stedelil tjener i Kongens Gaard, :|:
[Jomfruer og Møer de børster hans Haar.]
— Saa frydelig. —
* * *

2. Ja, Stedelils Gaard den ere vel kjøn,
foruden rød og forinden grøn.

3. Der de kom til Borgegaardsled,
da stod der to Bjørn' bundne derved.

4. Ja, der de kom ad Stedelils Stov',
da var det saa klar og saa blank som en Lov'.

5. Bordedugen var af det Damageruld,
Tallerkener af det pureste Guld.

6. Ja, Loftet var af det rødeste Rav,
og Bjælken' udgraven i forgylden Bogstav.

7. Vindekarmen var af det hvide Alabast,
og Vindver var af krystalveste Glar.

8. Væggen' var med Silke beklæj,
og Gulven' vare med Amber strøj.

9. Huset var tat med Paafugleving',
og Døren' var hængt i forgyldene Ring'.

10. [Dronningen sagde, da hun det saa:]
„Jeg vil ha' min Datter giftet i Aar."
— Saa frydelig. —
* * *

---

15. Nævnet til døde. (D. g F. 82.)

A.

1. Rigbolde han tjener udi Kongens Gaard,
— Udi Løndom. —
og der tjente han udi otte Aar.
For det, som var mig timet i min Ungdom.

2. Han tjente der ikke for ander Løn
end for stolt Guldborg, den Jomfru saa skjøn.

3. Han tjente der ikke for anden Gav'
end for stolt Guldborg, for hende vild' han hav'.

4. [„Og hør du, Guldborg, hvad jeg vil sige dig!
og vil du nu drage af Landet med mig?“]

5. „Og hør du, Rigbolde, du taler ikke saa,
thi her er saa mangen, som mig vogter paa.

6. Mig vogter Fader, og mig vogter Moder,
og mig vogter Søster, og mig vogter Broder.“

7. „Ja, jeg er nu tilfreds, dig vogter alle din Slægt,
saa skal du mig holde det, du har mig jæt.“

8. Saa slog han ud hans Kappe saa blaa,
saa red han bort med hende, slet ingen det saa.

9. Og der de nu kom foroven den By,
der mødte dem Svende med Harnisker ny.

10. „Og vær du velkommen, Stalbroder fin,
og hvor vil du hen med din stjaalne Mø?“

11. „Og det er slet ingen stjaalene Mø,
men det er min kjær Søster, jeg har hent' under Ø.“

12. „Ja, var hun end klædt i det Silke saa hvid,
ja vist er det stolt Guldborg og Kongens Datter fin.

13. Ja, var hun end klædt i det Silke saa rød,
og vil du hend' have, skal du for hende dø.“

14. Hr. Peder rider sig i Dannerkongens Gaard,
der stod Dannerkongen og var svøbt udi Maar.

15. „Her staar du, Dannerkongen baade faver og fin,
Rigbolde rider bort med kjær Datteren din.“

16. Dankongen lader raade over al sin Gaard:
„I, mine Mænd, trækker Harnisker paa!

17. I spænder eders Brynjer ikke med Fals,
for Rigbolde han er saa haard en Hals.“

18. Rigbolde rider sig igjennem røde Rosenslund,
og der agtet han at hvile sig en Stund.

19. Saa lagde han sit Hoved i Guldborrigs Skjød,
der sov han en Søvn, og den var ikke sød.

20. „Vaag op du, Rigbolde, du sover ikke saa,
nu hører jeg min Faders forgyldene Lud,
den haver ikke spillet, si'n min Moder hun stod Brud.

21. Vaag op du, Rigbolde, du sover ikke saa,
nu hører jeg min Faders liden Smaahund,
nu er min Fader vist i grønne Rosenslund.

22. Vaag op du, Rigbolde, du sover ikke saa,
nu hører jeg min Faders Bjedselstænger kling',
nu maa vi lade vor Gangere spring'."[1])

23. „Ja, nødig vilde jeg, det skulde spørges til By,
at jeg for din Faders Hofmænd skulde fly."

24. Saa satte han stolt Guldborg ved Linden og ved Kvist:
„Min Hjærtens Allerkjærest, du giver dig nu tilfreds.

25. Og naar du nu ser mig i Kampen og i Strid,
du nævner ej mit Navn udi samme Tid."

26. Saa hug han ned i den første Flok
tredive Riddere med deres gule Lok.

27. Saa hug han ned i den anden Sid'
vel tredive Riddere med forgylden Sværd ved Sid'.

28. Saa hug han da ned i den tredje Skar'
alle hendes Morbrødre og saa hendes Fa'r.

29. „Og hør du, Rigbolde, du stiller nu dit Sværd,
for vist saa var min Fader en bedre Død værd."

30. Rigbolde han sig over Agselen saa,
og der fik han hans dødelige Saar.

31. Rigbolde visker af hans blodige Sværd:
„Og varst du ej stolt Guldborg, du varst det fuldt
vel værd!"

---

[1]) 20–22 Vers blev sunget hvert i 3 Linier, idet noget af Melodien blev gjentaget.

32. Saa red de dem igjennem en tolv Miles Skov,
der taltes ikk' et Ord ud af begge deres Mund.

33. „Og hør du, Rigbolde, hvi er du nu saa?
du er jo ej saa glad, som du var før."

34. „Du taler som et Barn uden megen[1]) Forstand,
du ved ikke, at du rider med en halvdødsens Mand.

35. Du rider med dit udslagne Haar,
men jeg rider med mit dødelige Saar.

36. Du tænker paa din Borger saa huld',
men jeg tænker ned i den sortenste Muld."

37. Saa red de dennem til Borgeled,
der stod hans kjær Moder og hvilte sig ved.

38. „Og vær du velkommen, kjær Sønnen min,
hvorfor er din Kjærest saa bleg udi Kind?"

39. „Hun kan vel være bleg og ikke rød,
hun haver set paa saa mangen Mand djer Død.

40. Og min kjær Moder, gjør mig Talen ej for lang,
og du min kjær Søster, du reder mig en Seng.

41. Og du min kjær Broder, du henter mig en Præst,
min Hjærtens Allerkjærest skal sidd' mig allernæst.

42. Gud lad mig nu leve saa liden en Stund,
at jeg kunde skifte min' Sjæl'gaver ud.

43. Min Fader giver jeg min Ganger saa rød,
han rider til Tinge og hævner min Død.

44. Min Moder giver jeg min forgylden Hængekarm,
hun bær for mig en Hjærtens stor Harm.

45. Min Søster giver jeg mit Guldur saa rød,
min Broder giver jeg min Fæstemø."

46. „Ja, gjærne vilde jeg Guldborrig ægt',
vidste jeg, at Rigbolde havde ikke med hend' legt."

---

[1]) sunget: liden.

47. „Saa sandt hjælp mig Gud ud af al min Nød,
for vist saa er stolt Guldborg en fuldgod Mø.

48. „Ja, førend at jeg skuld' to Brødre trolov',
før vilde jeg under sorte Muld sov'."

49. Om Morgenen tidlig, før det gjordes lys,
da stod der tre Lig i Rigboldes Hus.

50. Den ene var Rigbolde, den anden hans Mø,
— Udi Løndom. —
den tredje var hans Moder, af Hjærtens Sorg hun død'
For det, som var mig timet i min Ungdom.

B.

1. Ridder Bold rider sig i Dannekongens Gaard,
— Udi Løndom. —
der staar hun Guldborg og børster sit Haar.
Og dette var mig timet i min Ungdom.

2. „Der staar du, Guldborg, saa fager og fin,
men saa skal jeg sætte dig Guldkronen paa."

3. „Ti stille, Ridder Bold, du siger ikke saa,
for der er saa mange, der vogter paa mig.

4. Og mig vogter Fader, og mig vogter Moder,
og mig vogter Søster og yngste Broder."

5. Saa slog han over dem en Kappe saa blaa,
saa red de dem af Gaarden, slet ingen dem saa.

6. „Vaagn op, Dannerkongen, [du sover ej for læng',]
Ridder Bold rider bort med Datteren din."

7. „I spænder jer Brynni foruden al Fals,
for vel har Ridder Bold saa haard en Hals."

8. Saa red de dem udi den grønne Rosenslund,
der agter Hr. Ridder Bold at hvile en Stund.

9. Han fik sig en Søvn i Guldborgens Skjød,
en Søvn han fik, som var ham ikke sød.

10. „Vaagn op, Ridder Bold, du sover ikke saa,
nu hører jeg min Faders Guldbidsel kling'.

11. Nu hører jeg min Faders forgyldte Horn,
der ej er bleven brugt, siden min Moders Mo'r stod Brud.“

12. Ridder Bold stod op og satte hende under Lindekvist:
„Min Hjærtens Allerkjærest du giver dig tilfreds.“

13. Han satte hende ved Lind og ved Træ:
„Min Hjærtens Allerkjærest, du nævner ej mit Navn.“

14. Saa hug han ind i den første Flok,
tredsindstyve Riddere faldt med blanke Sværd.

15. Saa hug han ind i den anden Flok,
tredsindstyve Riddere faldt med blanke Sværd.

16. Men saa hug han ind i den tredje Flok,
hvor hendes kjær Fader og Morbroder var.

17. „Ridder Bold, Ridder Bold, du stiller dit Sværd!
for vel var min Fader bedre det værd.“

18. Ridder Bold visker af sit blodige Sværd:
„Ja, var du ej Guldborg, du var det fuld ej værd.“

19. Saa red de dem gjennem tolv Miles Skov,
der taltes ikke Ord af begge deres Mund.

20. „Ridder Bold, Ridder Bold, Allerkjæreste min!
hvorfor er du saa stille, mer som du har været før?“

21. „Gud naade dig, Guldborg, du har liden Forstand,
[du rider jo med en Dødsens Mand.]

22. Du rider med dit udslagne Haar,
men jeg rider med mine dødelig' Saar.“

23. Saa red de dem til hans Borgegaards Led,
der stod hans kjær Moder og hvilede sig ved.

24. „Velkommen, Ridder Bold, kjær Sønnen min!
men hvor har du bekommet dig saa dejlig en Mø?“

25. „Og hør du, min kjær Moder, du snakker ej for læng'
og hør du, min kjær Søster, du reder min Seng.

26. Og hør du, min kjær Broder, du henter mig Præst,
min Hjærtens Allerkjærest skal staa mig næst.

27. Krist give, jeg kunde leve en halv Times Tid,
men jeg saa deler mine Guldgaver ud.

28. Min Fader giver jeg mit Harnisk og mit Sværd,
han skal rid' til Tinge og hævne min Død.

29. Min Moder giver jeg det Guld saa rød,
hun bær nu for mig saa sørgelig en Dragt.

30. Min Broder giver jeg Allerkjæresten min,
[at han kan hend' tage hjem til sin.]

31. „Gjærne vilde jeg Guldborg nu ægt',
hvis jeg vidste, du ej var redet med hend' og sligt."

32. Gud hjælpe mig ud af al min Nød,
saa visselig har jeg ikke redet med Guldborg og sligt."

33. Om anden Dags Morgen, før Klokken syv,
da var der tre Lig i Ridder Bold hans Gaard.

34. Den første var Hr. Ridder Bold, den anden var hans Mø,
— Udi Løndom. —
den tredje hans kjær Moder, af Sorrig var hun død.
For dette var mig timet i min Ungdom.

C.

1. Hr. Ilderbrand han rider i Kongens Gaard,
— Udi Løndom. —
der stod stalten Fredensborg svøbt udi Maar.
For den har jeg tinget i min Ungdom.

2. „Og hør, stalten Fredensborg, Allerkjæreste min,
og vil du nu følge af Landet med mig?"

3. „Ja, gjærne vil jeg følge af Landet med dig,
men her er saa mange, der vogter paa mig.

4. Paa mig vogter Fader, paa mig vogter Moder,
paa mig vogter Søster og yngste Broder.

5. Hr. Ilderbrand danser i Kongens Gaard
med uddragen Sværd under Skarlagen blaa.

6. Hr. Ilderbrand rider af Kongens Gaard,
saa løft' han stalten Fredensborg paa Gangere graa.

7. Og de red dennem udi Rosenslund,
der mødte dem en Greve i samme Stund.

8. Hun tog en Guldbaand af sin Arm,
og den stak hun i den Greves Barm.

9. Ja, den stak hun i den Greves Barm:
„Jeg beder, ej I gjøre min Fader stor Harm."

10. Den Greve han havde en lille Smaadreng,
den førte han omsider for Dankongen frem.

11. „Her sidder du, Dankonge, drikker Mjød og Vin,
Hr. Ilderbrand rider med Datteren din."

12. [Dankongen spænder ikke sin Brynje med Fals:]
„Hr. Ilderbrand er mig saa haard en Hals."

13. Kongen lod byde alle sine Hofmænd:
„I sadler op jer Heste, det varer ikke læng'."

14. Og de red dennem gjennem tolv Miles Skov,
der lyster stalten Fredensborg kun lidet at sov'.

15. „En liden Times Hvile den var vel god,
men vi er alt for nær ved din Faders Gaard."

16. Hr. Ilderbrand breder sin Kappe paa Jord:
„Og lyster I, stalten Fredensborg, at hvile derpaa?"

17. Hr. Ilderbrand lagde Hoved i Jomfruens Skjød,
der sov han en Søvn, den var ikke sød.

18. „Du vaagner op, Hr. Ilderbrand, du sover alt for læng',
nu hørte jeg min Faders lille Smaadreng.

19. Nu hørte jeg min Faders Gangere graa,
den har ej været sadlet i femten Aar.

20. Nu hørte jeg min Faders forgyldene Lud,
den har ikke spillet, siden min Moder stod Brud."

21. „Og hør, stalten Fredensborg, Allerkjæreste min,
imedens jeg strides, du nævner ikke mig.“

22. Saa hug han ud i den første Sind,
vel elleve Riddere med Rosenskind.

23. Saa hug han ud i det andet Skaar,
der var syv Brødre og saa hendes Faar.

24. „Du holder op, Hr. Ilderbrand, du stiller dit Sværd!
min Fader er ikke saa haard en Død værd.“

25. Hr. Ilderbrand sig over Agselen saa,
da havde han vel atten dødelige Saar.

26. Hr. Ilderbrand tog sin Kappe om sig:
„Kom, stalten Fredensborg, nu ville vi rid'!“

27. Og de red dem gjennem Ager og Eng,
han talte ej et Ord i nogen af dem.

28. „Og hør, Mester Ilderbrand, Allerkjæresten min,
nu er du ej saa glad, som du var før.“

29. „Ja, du rider med dit udslagne Haar,
men jeg rider med mine dødelige Saar.

30. Og du rider udi din Silke saa rød,
men jeg rider med min haarde Død.“

31. Og de red dem udi Faderens Gaard,
der stod hans kjær Fader, var svøbt udi Maar.

32. „Velkommen, Hr. Ilderbrand, kjær Sønnen min,
hvor har du fanget saa bleg en Brud din?“

33. „Ja, hun maa vel blegne og ikke blive rød,
for hun haver set hendes Faders Død.

34. Og I, min kjær Fader, I tager min Hest,
og du, min kjær Broder, du henter mig Præst.

35. Og du, min kjær Søster, du reder min Seng,
og I, min kjær Moder, I hjælper mig i den.“

36. Om anden Dags Morgen, de slukte deres Lys,
da var der tre Lige i Hr. Ilderbrands Hus.

37. Den første var Hr. Ilderbrand, den anden var hans Mø,
— Udi Løndom. —
den triddi var hans Moder, som af Sorgen var død.
For den har jeg tinget i min Ungdom.

D.

1. Hr. Hildebrand han danser i Kongens Gaard,
— Udi Løndom. —
han danser med uddragen Sværd ved hans Laar.
Ane mejda, tinged i min Ungdom.

2. „Hør du, Frisenborrig, hvad jeg siger dig,
og vil du nu følge af Landet med mig?“

3. „Jeg kan ikke følge af Landet med dig,
for her er saa mange, som der vogter mig.

4. Mig vogter Fader, og mig vogter Moder,
mig vogter Søster, og mig vogter Broder.

5. Mig vogter min kjær Fæstemand,
den største Frygt den bær jeg for ham.“

6. „Du samler Guld udi guldbunden Skrin,
de Staaend at jeg sadler Gangeren min.“

7. Hr. Hildebrand han sprang til højen Hest,
han satt' Frisenborrig alt for sin Bryst.

8. Hr. Hildebrand han sprang til Gangere høj,
saa red han langt faster, end Fuglen fløj.

9. Saa red han igjennem femten Skov',
saa agted Hr. Hildebrand en Søvn at sov'.

10. Han lagde hans Hoved i Frisenborrigs Skjød,
der sov han en Søvn, den var ham ikke sød.

11. „Stat op, Hr. Hildebrand, du snakker med mig,
jeg hører, min Fader han leder efter mig.

12. Jeg hører min Fader hans forgylden Aabenluj,
den haver man ej hørt, si'n min Moder hun stod Bruj.

13. Jeg hører min Fader hans Ganger graa,
det er vel femten Aar, si'n den Sadlen bar.",

14. „Du holder min Hest i Tøvl og i Tømm',
de Staaend jeg gaar hen og snakker med dem.

15. Du holder min Hest udi Bjessel og Mil',
forvar dig, du nævner ej Navnen min."

16. Han hug i den første Ring
hendes kjær Fæstemand og all' hans Hovmænd.

17. Han hug i den anden Flok
hendes syv Brødre med gulen Lok.

18. Han hug i den tredje Skar'
hendes syv Svogre og hend' gamle Fa'r.

19. „Hold op, Hr. Hildebrand, du stiller din Sværd!
min gamle Fader var ej den Død værd."

20. Det Ord var nap udaf Munden talt,
før forgyldene Sværd udi Hjærtet stak.

21. Hr. Hildebrand bandt nu hans Sværd ved hans Sid':
„Kom nu Frisenborrig, om du vil rid'."

22. [„Og hør Hr. Hildebrand, min Hjærtenskjær,]
hvi er du ej saa glad, som du var før?"

23. „Du rider med din udslagen Haar,
men jeg rider med min' dødelig' Saar."

24. Han drager ud sin Skjorte saa smaa:
„Se her kan du se mit Hjærteblod."

25. Og der de kom til Borgens Led,
ud' stod hans Fader og hvilte sig ved.

26. „Hør du, Hr. Hildebrand faavr og fin,
hvor haver du hent' blegen Fæstemø din?"

27. „Hun maa vel være bleg og ikke rød,
thi hun haver set paa Faderens Død."

28. Lidt efter Midnat, Hanen slog Ving',
og da vilde Døden Hr. Hildebrand tving'.

29. „Hør du, min kjær Fader, du laaner min Hest,
hør du, min kjær Broder, du henter mig Præst.

30. Hør du, min kjær Søster, du reder mig Seng,
hør du, min kjær Moder, tag Fæstemø til dig.“

31. Om Morgenen tidlig, der Dagen gjordes lys,
da var der tre Lig i Hr. Hildebrand hans Hus.

32. Den ene Hr. Hildebrand, den anden hans Mø,
— Udi Løndom. —
den tredje hans kjær Moder, af Angest ligger død.
Ane mejda, tinged i min Ungdom.

E.

1. Herr Hillibrand han svøber hans Hoved i Skind,
— Udi Løndom. —
og saa gaar han for skjøn Frydenborrig ind.
Den mæj haver tinget i min Ungdom.

2. „Hør du, skjøn Frydenborrig, hvad jeg vil sige dig:
og vil du nu rejse af Landet med mig?“

3. „Ja, gjærne saa vilde jeg følge med dig,
men der er saa mange, der vogter mig.

4. Mig vogter Fader, og mig vogter Mo'r,
og mig vogter Søster og ungesten Bro'r.“

5. Herr Hillibrand og han sad først til Hest,
saa løft' han skjøn Frydenborrig for sin Bryst.

Saa rejste de af, men lidt efter satte de sig ned for at hvile sig, da de var trætte.

6. „Nu hør' jeg min Faders Gangere graa,
den haver ej væ't Sadel paa i fjorten Aar.

7. Nu hører jeg min Faders forgyldene Luj,
den haver ej væ't spillet, siden min Moder var Bruj.“

8. Herr Hillibrand spændt Brynjen om hvide-en Hals,
skjøn Frydenborrig spænd den foruden Falsk.

9. „Hør du, skjøn Frydenborg, hvad jeg siger dig:
du nævner ej mi' Navn, om jeg kommer i Strid."

10. Han hog i den første Flok
hendes syv Brødre med gule-en Lok.

11. Han hog i den anden Skar'
hendes olde Morbrø'r, den tolvt' hendes Fa'r.

12. „Hold op, Herr Hillibrand, du stiller din Sværd,
min Fader han var langt bedre værd."

13. Den Ord var næppe Munden udtalt,
før atten smaa Støng i hans Hjærte var send'.

Han satte sig nu til Hest og spurgte:

14. — — — — — — — — — — — — —
„Lyster du, skjøn Frydenborg, at følge med mig?"

15. De red igjemmel de tolv Mil's Skov',
og ikke vild' han snakke en fagt Ord med hend'.

16. „Hør du, Hr. Hillibrand, hvad jeg siger dig:
hvi snakker du ikke et fagt Ord med mig?"

17. „Hvordan skuld' jeg snakke et fagt Ord med dig,
mit Hjærteblod det rinder saa strid ud af mig."

18. Der de kom til Borgens Led,
ud' stod hans kjær Moder og hvilte sig ved.

19. „Hør du, Hr. Hillibrand, hvad jeg siger dig:
og hvi er din Fæstemø saa bleg paa Kind?"

20. „Hun maa vel vær' bleg og ikke rød,
thi hendes kjær Fader og han er død.

21. Min kjær Moder, du reder mig Seng,
og min kjær Fæstemø, du følger mig til den.

22. Og min kjær Fader, I laaner mig Hest,
og min kjær Broder, du henter mig Præst.

23. Min Fader skal have min Ganger graa,
for han skal ride til Ting og fra.

24. Min Moder skal have min Kjortel saa rød,
for hun skal sørge efter min Død.

25. Min Broder skal have min Fæstemø,
jeg svær ham til, at hun er Mø.“

26. Om Morgenen tidlig, der Dagen gjordes lys,
da var der tre Lig i Herr Hillibrand hans Hus.

27. Først Herr Hillibrand og saa hans Fæstemø,
— Udi Løndom. —
dernæst hans kjær Moder, af Sorrigen laa død.
Den mæj haver tinget i min Ungdom.

F.

1. Herr Hildebrand og han kommer ridend' i Gaard,
— Udi Løndom. —
der stod Frisenborg, var svøbt udi Maar.
Han er med i Dag. Timet i min Ungdom.

2. „Hør du, Frisenborg, hvad jeg siger dig:
og vil du nu trolove mig?“

3. „Ja, gjærn' saa vil jeg trolove dig,
men der er saa mangen, som vogter mig.

4 Mig vogter Fader, og mig vogter Moder,
og mig vogter Søster og yngeste Broder.

5. Og mig vogter alle, som vogte kan,
og først og sidst min kjær Fæstemand.

6. Først og sidst min kjær Fæstemand,
det mest' jeg ræddes, og det er for ham.“

7. Herr Hildebrand slog over hend' Kaabe blaa,
saa red de af Gaarden, slet ingen dem saa.

8. Der de kom i grønnen Lund,
der lysted Herr Hildebrand at tøve en Stund.

9. Han lagde hans Hoved i Frisenborg hendes Skjød,
han sov en Søvn, den var ikke sød.

10. „Vaag op, Hr. Hildebrand, du sover alt for læng',
[nu hørte jeg min Fader hans Bidsel kling'.]

11. Nu hør jeg min Faders forgylden vakker Lud,
den haver ej spillet, sid'n min Moder hun var Brud.

12. Nu hør jeg min Faders Gangere graa,
det er vel femten Aar, sid'n den Sadelen baar."

13. Herr Hildebrand og han hænger Brynni om Hals,
Frisenborg hun spænd' den foruden Falsk.

14. „Hør du, Frisenborg, min Hjærtenskjær!
nøvn ikke mit Navn i denne Færd."

15. Han hog i den første Skaar,
han hog hendes syv Morbrødrer og saa hendes Faar.

16. Han hog i den anden Skok,
han hog hendes Brødre med gulesten Lok.

17. „Hør du, Herr Hildebrand, min Hjærtenskjær,
min gamle Fader ham lader du vær'!"

18. Herr Hildebrand han sig over Akselen saa,
og da fik han hans dødelige Saar.

19. Herr Hildebrand han sprang til [Hesten den høje:]
„Kom nu Frisenborg, om du vil ri'."

20. Herr Hildebrand og han red over den Hed',
da red Herr Hildebrand, som han had' væn vred.

21. „Hør du, Herr Hildebrand, min Hjærtenskjær,
hvi er du ej saa glad, som du var før?"

22. „Din gamle Fader du havde saa kjær,
hans gode Guldsværd var mit Hjærte saa nær."

23. Ja, der de kom til Borggaardsled,
der stod hans kjær Moder og hvilt' sig derved.

24. „Hør du, Herr Hildebrand, kjær Sønnen min,
hvi rinder der Blod i Saddelen din?"

* * *

25. „Og min kjær Moder, I reder mig Seng,
og min kjær Søster, I følger mig til den.

26. Og min kjær Fader, I laaner min Hest,
og min kjær Broder, du henter mig Præst.

27. Vorherre lade mig leve en liden Stund,
imedens jeg deler mine Gaver ud.

28. Min Moder skal have min hængendes Karm,
hun bærer for mig saadan Hjærtens stor Harm.

29. Min Fader skal have min Ganger graa,
han rider saa tit udi Kongens Gaard.

30. Min Søster skal have mit Guld saa rød,
min Broder skal have min Fæstemø.

31. Tidlig om Morgen, dette blev Dag,
da kjør' de tre Lig af Hr. Hildebrand hans Gaard.

32. Den ene Hr. Hildebrand, den anden hans Mø,
— Udi Løndom. —
den tredde hans Moder, af Sorgen var død.
Han er med i Dag. Timet i min Ungdom.

G.

1. Rigbolder han red ad Kongens Gaard:
— Udi Løndøm. —
„Og staar du her, Guldborrig, og kæmmer dit Haar?
Fordi du var min Glæde i min Ungdom.

2. Hør du, Guldborrig, hvad jeg siger dig:
lyster du ej at rejse og drage med mig?"

3. „Hvordan skuld' jeg rejse og drage med dig,
thi der er saa mangen, der vogter mig.

4. Ja, mig vogter Fader, [og mig vogter Moder,
og mig vogter Søster] og yngeste Broder."

5. Han slog over hend' Kappe saa blaa,
og saa red han af Kongens Gaard, slet ingen det saa.

6. Ja, der de kom i Rosenslund,
lysted de begge at hvile en Stund.

7. Rigbolder laa' hans Hoved i Guldborrig hendes Skjød,
og der sov han en Søvn saa sød.

8. „Stat op, Rigbolder! du sover altfor læng',
nu hørte jeg min Fader hans Bjedsel kling'.

9. Nu hørte jeg hans Gangere graa,
den har et' væ't ude i femten Aar."

10. Saa tog han Guldborrig forinden sin Favn:
„Jeg beder dig, Guldborrig, du nævner ej mit Navn."

11. Ja, han hog i den første Flok
hendes syv Brø'r med gule-en Lok.

12. Saa hug han i den anden Skar',
der hug han hendes syv Morbrø'r og saa hendes Fa'r.

13. „Hold op, Rigbolder! du stiller din Sværd,
nu hug du min Fader, det var mig altfor nær."

14. Rigbolder han sig over Agselen saa,
og da fik han sin Banesaar.

15. „Hvad enten vil du drage med mig,
eller du vil hjem til din Faders Gaard?"

16. „Nej, jeg vil ikk' hjem til min Faders Gaard,
for jeg er ej saa velkommen, som jeg var før."

17. Den Gang de kom til Borggaardsled,
stod hans kjær Moder og hvilte sig ved.

18. „Hør du, [Rigbolder, kjær Sønnen min!]
jeg synes, [hun] er saa bleg under Kind."

19. „Ja, hun er bleg og ikke rød,
thi hun har set hendes Faders Død.

20. Hør, min kjær Broder! du henter mig Præst,
og I, min kjær Moder! I reder min Seng.

21. Krist! lad mig leve en liden Stund,
mens jeg nu deler mine Gaver ud.

22. Min Fader giver jeg min Gangere graa,
han rider saa tit i Kongens Gaard.

23. Min Moder skal have min hængendes Guldkarm,
hun bærer for mig en Hjærtens stor Harm.
24. Min Søster skal have min Guld saa rød,
min Broder skal have min Fæstemø."
25. „Ja, gjærne vild' jeg Guldborrig hav',
— Udi Løndom. —
[men] jeg er ej buden af hele hendes Slægt."
Fordi du var min Glæde i min Ungdom.

H.

1. Rigbolderig han sadler op sin Ganger saa graa,
— Udi Løndom. —
saa rider han [op til Guldberrigs Gaard.]
Fordi det var mig timet i min Ungdom.
2. Og der han nu kom til Guldberrigs Gaard,
da stod hun der Guldberrig og flættede sit Haar.
* * *
3. „Rigbolderig, Rigbolderig, du sover ej saa haardt,
nu hører jeg min Faders Bidselstængers Klang".
4. „Og naar som jeg kommer i Striden med ham,
jeg beder dig, Guldberrig, du nævner ej mit Navn".
5. Saa hugger han ind i den første Flok
vel femten skjønne Ridderer med gulesten Lok.
6. Saa hugger han ind i den tredje Flok
hendes syv Morbrøder og saa hendes Fa'r.
7. „Rigbolderig, Rigbolderig, du styrer dit Sværd,
det var min kjær Fader, du kom lidt for nær."
8. „Hvad heller vil du hjem til din Faders Gaard,
eller ogsaa du vil følge med den hovsyge Svend?"
9. „Nej jeg vil ikke hjem til min Faders nu mer,
jeg er dem ej saa kjær, som jeg har været før."

I.

1. Rigbolde red sig udi Kongens Gaard:
— Udi Løndom. —
„Og staar du her, Guldborrig, og kjæmmer dit Haar?
Fordi du var min Himmer i min Ungdom.

2. Og hør du, Guldborrig, hvad jeg siger dig!
og vil du nu rejse og drage med mig?"

3. „Ja, gjærne vild' jeg rejse og drage med dig,
men der er saa mangen, tager Vare paa mig."

4. Rigbolde han sprang til høje-en Hest,
han satte Guldborrig alt for ved sin Bryst.

5. Ja, han slog over dem Kaabere blaa,
saa red de af Gaarden, slet ingen dem saa.

6. Og der de nu kom i Rosenslund,
der lysted de begge to at hvile dem en Stund.

7. „Stat op, Rigbolde, du sover alt for læng'!
nu hørte jeg min Fader hans Bjessel kling'.

8. Nu hørte jeg min Fader hans Gangere graa,
den har ej været ude i femten Aar."

9. Rigbolde tog Guldborg forinden sin Favn:
„Jeg beder dig, Guldborg, du nøvner ej mit Navn!"

* * *

10. „Hold op, Rigbolde, du stiller dit Sværd!
der hog du min kjær Fader, det var mig altfor nær."

11. Rigbolde han sig over Agselen saa,
og da fik han sin Banesaar.

12. „Rigbolde han stikker sin Glavind ved Sid':
„Og kom nu, Guldborg, om du vil med mig rid!"
Hun fulgte saa med ham.

13. „Ja, du rider med din udslagen Haar,
men jeg rider med min dødelig' Saar."

14. Og der de nu kom til Borggaardsled,
der stod hans kjær Moder og hvilte sig ved.

15. „Og hør du, Guldborrig, hvad jeg siger dig,
mig synes, du er bleven saa bleg under Kind."

16. „Ja, hun er bleven bleg og ikke rød,
for hun haver set hendes Faders Død.

17. Og hør, min kjær Moder, I reder min Seng!
og min kjær Søster, følg mig udi den!

18. Herre Krist, lad mig leve en liden Stund,
imens jeg deler alle mine Gaver ud!

19. Min Fader skal have min Gangere graa,
han rider saa tit udi Kongens Gaard.

20. Min Moder skal have min guldhængendes Karm,
hun bærer for mig en Hjærtens stor Harm.

21. Min Søster skal have min Guld saa rød,
— Udi Løndom. —
min Broder skal have min Fæstemø."
Fordi du var min Himmer i min Ungdom.

J.

1. Lidel Kirsten hun tjener i Kongens Gaard,
hun slider Silke, hun drager Maar
Fordi du var min Himmer i min Ungdom.

2. Lidel Kirsten hun tjener i Kongens Gaard,
hun er baade karsk og kved.

K.

Jeg hører min Fader hans gylden Overluj,
— Ellemæjda. —
den er ikke hør, si'n min Moder hun stu Bruj.
Ellemæjda, tinger i min Ungdom.

---

16. Margrete af Blidensbjærg (D. g. F. 87.)

A.

1. Det var Herre Kong Karl,
han svøber hans Hoved i Skind:
og saa gaar han i Højeloft
for hans kjær' Moder ind.
Selv tvinger hun ham jenn'.

2. „Jeg skal gaa ad Stjennestov
og brænde mig paa en Glød:
alt for den Jomfru af Spanniland
for hende saa vil jeg dø."

3. „Og hør du det, min kjære Søn,
og hvi vil du det gjør'?
du drager dig til Spanniland
og henter dig hid den Mø!

4. Klæd dig i Lærred, klæd dig udi Lin,
ja, vel udi Silke rød:
saa drager du dig til Spanniland,
saa kan du let hente den Mø."

5. Ja, det var om en Løverdags-Aften,
de lagde djer Aarer i Vand:
og det var inden otte Dage,
de kom til Spanniland.

6. Det var Margrete af Blidensbjærg,
hun svøber sin Hoved i Skind:
og saa gaar hun i Højeloft
for hendes kjær Fader ind.

7. „Der er kommen en Skib alt paa vor Land
med stolte Jomfruer alen':
og maa jeg ikke gaa ned til dem,
og maa jeg ej byde dem hjem?"

8. „Ja, gjærne maa du gaa ned til dem,
og vel maa du byde dem hjem:
men hør du, kjære Margrete,
tag med dig Ridd'rer og Svend'!"

9. Det var Margrete af Blidensbjærg!
vist' fra sig Ridd'rer og Svend':
og det vil jeg for Sanden sig',
hun gik til Stranden alenn'.

10. „Velkommen, alle I stalte Jomfruer,
og velkommen her til Land!
og vil I følge med mig hjem,
en Badstu' vil jeg eder varm'."

11. „Ja, hør du, Margrete af Blidensbjærg,
saa gjærne vil vi det gjør':
du træder nu alførst ind i vor Skiv
og ser, hvad vi har at før'.
12. Ja, vi haver Lærred, ja, vi haver Lin
og Silke saa grøn som en Løg:
og dig, Margrete af Blidensbjærg,
dig under vi albedst Kjøb."
13. Det var Margrete af Blidensbjærg,
hun ind i Skiben tren:
og femten Guldaarer i hver en Sid',
og Skiben fra Landet skød.
14. Det var om en [Søndags]- Aften,
at Skiben fra Landet drog:
og saa sejlet de tilbag' igjen
fast mindre end Uger to.
15. Saa blev der Silke og hvide Sindal
alt paa det sorte Jord bred:
og saa blev Margrete af Blidensbjærg
med Æren paa Slotten ind led.
16. Margrete hun laa i Herr Karl hans Arm,
hun sukked' og sørged' saa saar':
hun vidst' ikk' and't, end Herr Karl han sov,
men vaagen laa de baad'.
17. „Hør du, Margrete af Blidensbjærg!
hvifor sørger du saa saar'?
har du ikke slidet det Silke rød,
siden du kom i min Gaard?"
18. „Ja, vel jeg har slidet det Silke rød
og draget hvid Ærmelin:
men hvor jeg kom iblandt Fruer og Mø'r,
der var jeg kun Slejfred din.
19. Du lokked' mig fra min Faders Gaard,
min' Forældre til stor Kvid':
og nu maa jeg gaa ad Stjennestow,
og lide saa stor en Pin'."

20. „Ja, hør, Margrete af Blidensbjærg!
hvi skulde du det gjør'?
du er ikke fuld vel femten Aar,
hvi skulde du Foster fød'?"

21. De fulde hend' ind', og de fulde hend' ud,
det blev jo længer jo værr':
„Og kan det ikke bedre gaa,
da vækker I op min Herr'!"

22. Det var Herre Karls Søster,
hun svøber sin Hoved i Skind:
og saa gaar hun ad Højeloft
for hendes kjær Broder ind.

23. „Hør du det, Herre Kong Karl!
jeg vækker dig i en stor Nød:
den Jomfru, du hented' fra Spanniland,
hun vil nu for os dø."

24. Det var Herre Kong Karl,
han lader hans Godvilli kjend':
med aaben Hoved og baren Fod
han strags indløb til hend'.

25. „Hør, min kjære Margrete!
har du mig noget at sig'?
har du ikke slidet det Silke rød,
alt siden du kom hid?"

26. „Ja, vel har jeg slidet det Silke rød
og draget hvid Ærmelin:
men hvor jeg kom blandt Fruer og Mø'r,
der var jeg kun Slejfred din."

27. Det var Herre Karls Søster,
hun raabte i en stor Bang':
„Du sætter hend' en Guldkron' o,
hendes Tid bliver her ikke lang."

28. Det var Margrete af Blidensbjærg,
hun raabte i en stor Nød:
„Og lovet være Gud i Himmerig!
nu kan jeg i Ære dø."

29. Dette var Herre Kong Karl,
han taler til Tjeneren sin':
„I henter mig min den forgyldene Karm,
at jeg kan kjøre deri!

30. I spænder mig Hester for Karmen min,
lad' mig af Gaarden komm'!
jeg kan ikke taale den Ynkelighed
paa min allerkjæreste Blomm'."

31. Han var kuns kommen lidt fra Gaard
og ud i denne By:
førinden Margrete gav op hendes Aand,
Guds Engeler sang udi Sky.
Selv tvinger hun ham jenn'.

B.

1. Det var yngesten Herre Kong Karl,
han svøber hans Hoved i Skind:
saa gaar han ad Højeloft
for hans kjær Moder ind.
Sjel tvinger hun ham jenn'.

2. „Her sidder I, min kjær Moder!
hvad Raad kan I mig gyv'?
der er en skjøn Jomfru i Spanniland,
for hende saa vil jeg dø."

3. „Og hør du, yngesten Herre Kong Karl!
og hvi vil du det gjør'?"
du omklæder alle din' Svende til Mø'r,
lad dem os hend' hente hid."

4. Saa vund de op djer Silkesejl
saa højt i forgyldene Ro:
og saa sejlt' de ad Spanniland
fast mindre end Maaneder to.

5. „Her er kommen en Skib for Land
med jenne Jomfruer paa:
maa jep ikke gaa til vilde-en Strand,
og maa jeg ikke byde dem hjem?"

6. „Jo, vel maa du gaa til vilde-en Strand,
og vel maa du byde dem hjem:
men hør du, Margrete af Blidensbjærg!
tag med dig baad' Ridd'rer og Svend'."
7. Det var Margrete af Blidensbjærg,
vist' fra sig baad' Ridd'rer og Svend':
og det tør jeg for Sanden sig',
den Barn hun gik alenn'.
8. „Og velkommen alle, I stalte Jomfruer,
og velkommen paa vor Ø!
maa jeg ikke byde jer hjem i Dag?
jeg vil eder en Badstu' varm'."
9. „Hav Tak, hend' Margrete, for dette Tilbud,
[og gjærne vi det gjør:]
hun træder nu først udi Skibet til os
og ser, hvad vi haver at før'!
10. Vi haver Lærred, og vi haver Lin,
ja, Silke saa grøn som en Løg:
hun kjøber, Margrete af Blidensbjærg!
vi under hend' herligt Kjøb."
11. Det var Margrete af Blidensbjærg,
hun udi Skiben sprang:
vel femten Guldaarer i hver en Sid',
og saa sejlet Skibet fra Land.
12. Saa vund de op djer Silkesejl
saa højt i forgyldene Ro:
og saa sejlet de tilbag' igjen
fast mindre end Uger to.
13. Det var alle de stalte Jomfruer,
de styred' djer Snekke for Land:
og det var yngesten Herre Kong Karl,
spasered' paa hvidesten Sand.
14. Saa blev der opaa Jorden bred,
de Silke og hvide Sindal:
med Æren saa blev hun Margrete,
med Æren i Slottet ind led.

15. Ja, hun var der i otte Aar,
ja, noget opaa den ni'nd':
ret aldrig vidste der nogen Mand,
at det var imod hendes Mind'.
Sjel tvinger hun ham jenn.“

Resten af Visen mindedes ikke ordentlig, dog maa følgende Varianter til Nr. 107 i „Jydske Folkeminder“ I mærkes:

18.[4] men vaagen saa laa de baad'.
20. Vel har jeg slidt det Skarlagen rød
og dragen i hvid Ærmelin.
21.[4] og Foster kan du ikke fød'.
23. Det var Herre Karls Søster,
saa hastig hun til ham mon rend':
„Den Jomfru, vi hent' i Spanniland,
hun vil nu for os dø.“
24[2 4] han lader God-Villien kjend'.
saa hastig til hende mon rend'.
26.[3 4] men hvor jeg kommer iblandt Jomfruer fler'.
er jeg ikkun Slejfred din.

---

17. Den døde Moder. (D. g. F 89.)

A.

1. Svend Jørgen han rejst' sig op under Ø,
— Maria selv var ung. —
saa fæst' han Maria, saa væn en Mø.
For mig tykkes, her er tungt til at leve.

2. De vare tilsammen i otte Aar,
syv Børn de tilsammen drog.

3. Og saa kom der Sygen opaa det Land,
og saa blev hun syg, den Lillivand.

4. Og saa kom Døden udi det Land,
og saa død' Maria, den Lillivand.

5. Svend Jørgen han rejst' sig op under Ø,
saa fæjst han sig en anden Mø.

6. Svend Jørgen og han kom kjørend' i Gaard,
de smaa Børn kommer ham skrigendes imod.

7. Hun slog til dem med hendes højre Fod:
„Og Skam skal I faa, skal a blyv' jer Mo'r!

8. For jeg skal ta' fra jer baade Øl og Mad,
og I skal lid' baade Hunger og Had.

9. For jeg skal ta' fra jer de Bolstere blaa,
og I skal sov' paa det bareste Straa.

10. For jeg skal ta' fra jer de store Vogselys,
og I skal sov' i saa mørk en Hus."

11. Og sildig om Aftenen, der Mørket fild paa,
Maria hun vild' sig til Jorderig gaa.

12. Og der hun kom til Borgens Led,
ud' stod hendes ældste Datter, hun hvilte sig derved.

13. „Og hør du, min kjær Datter baad' faaver og fin!
hvordan saa lever smaa Søskende din'?"

14. „Ak, I er ikke kjær Moderen min!
min Moder var rød som en Rosende blid."

15. Maria hun ind ad Døren trin,
de smaa Børn de skreg da runden omkring.

16. De to dem baade børst' hun og flætt',
de to dem baade løft' hun og lett'.

17. De to satt' hun paa Guldskammelen god,
den lille den uged hun med hendes Fod.

18. Maria hun taler til ældste Datter sin:
„Du henter mig ind kjær Fader din!"

19. Ind kom han, Svend Jørgen, han stedes for Bord:
„Hvad vil du, Maria, du har sendet mig Ord?"

20. „Og hør du, Svend Jørgen! hvad jeg vil sige dig:
jeg mente, at disse Børn vare din'.

21. Jeg mente, at disse Børn vare din',
jeg mente, at de vare ogsaa min'.

22. Jeg levned' efter mig baade Øl og Mad,
mine Børn skal lid' baade Hunger og Had.

23. Jeg levned' efter mig de Bolstere blaa,
mine Børn skal sov' paa det bareste Straa.

24. Og jeg levned' efter mig de store Vogselys,
mine Børn skal sove i saa mørk en Hus.

25. Og skal a tier' hjem til jer gaa,
saa krank en Lykk' skal I vist faa.

2C. Og skal a tier' hjem til jer lakk',
saa skal a vend' jer Øwn om i jer Nakk'."

27. Det svarte den Kvinde, i Sengen hun laa:
„Din' Børn slet ingen Nød skal faa!"

28. Og saa blev hun de smaa Børn god,
— Maria selv var ung. —
og saa fik den døde Ro under Jord.
For mig tykkes, her er tungt til at leve.

B.

1. Svend Jørgen han red sig op ad Land,
— Maria selv var ung. —
han fæsted' sig en anden skjøn Lillivand.
For jeg tykkes, her er tungt til at leve.

2. Han drak Bryllup i Dagere fem,
hans smaa Børn de græder i alle dem.

3. Han drak Bryllup i Dagere ni,
hans smaa Børn de græder i alle di.

4. Stalt Ingerlin hun stødte dem under hendes Fod:
„Skam skal I faa, skal a være jer Mo'r.

5. A skal ta' fra jer baade Øl og Brød,
saa I skal lide baade Hunger og Nød.

6. A skal ta' fra jer de Bolstere blaa,
saa I skal ligg' her paa bare-en Straa.

7. A skal ta' fra jer de store Vogselys,
saa I skal sidd' i det mørke Hus."

8. Maria gik for Vorherre at staa:
„Og maa jeg ikke hjem til min' smaa Børn gaa?"

9. „Ja, vel maa du hjem til din' smaa Børn gaa,
men du skal komm' igjen, førend Hanen gal'."
10. Maria hun kom til Porten hen,
da stod hendes ældste Datter og hvilte sig ved.
11. „Og hør du nu, min ældste Datter, hvad jeg vil sige dig:
hvordan lider alle smaa Søskende din'?"
12. „Saadan lider alle smaa Søskende min',
te vi haver lidt baade Hunger og Kvid'."

Hendes smaa Børn stod om hende og græd. Saa siger hun til Stifmoderen:

13. „Hør du, stalt Ingerlin! hvad jeg vil sige dig:
hvi lader du min' smaa Børn lide Hunger og Kvid'?
14. A gjemt' efter mig baade Øl og Brød,
hvi lader du min' smaa Børn lide Hunger og Nød?
15. A gjemt' efter mig de Bolstere blaa,
hvi lader du min' smaa Børn ligg' paa bare-en Straa?
16. A gjemt' efter mig de store Vogslys,
hvi lader du min' smaa Børn sidd' i den mørke Hus?"
17. Den unge hun svarede, i Sengen hun laa:
„Din' smaa Børn de skal slet ingen Fare faa!"
18. „Ja, skal a tier' hjem til dig gaa,
saa tynd en Skjæbning skal du faa.
19. Og skal a tier' hjem til dig lakk',
saa skal a vrid' dig din' Øwn i din Nakk'."
20. Nu galer Hanen den røde,
til Jorden skal alle de døde.
21. Nu galer Hanen den sorte,
— Maria selv var ung. —
nu tillukker de Himmeriges Porte.
For jeg tykkes, her er tungt til at leve.

C.

* *
*

1. Stalt Selleve gaar for Vorherre at staa:
„Maa jeg ikke hjem til min' smaa Børn gaa?"
Der min Snæj ligger lagt udi Lunden[1]).

[1]) ɔ: udi mulde; jfr. isl.: Langt er, sidan yndid mitt var lagt i mold. Norsk: „troda dans undi mollo."

2. „Vel maa du hjem til din' smaa Børn gaa,
slet intet oudt maa du finde paa."

3. Ja, der hun kom til Døren,
da var der Kroge og Laas derfor.

4. Da var der Kroge og Laas derfor,
saa fo'r hun ind ad en Navelsborhul.

5. De to af hendes Børn satt' hun i Rett',
de andre to hun baade børsted' og flætt'.

6. Stalt Selleve gaar for hendes Mands Seng at staa:
„Hvordan handler du med vores Børn saa smaa?

7. Du arved efter mig det Bolster blaa,
hvi lær du dem ligg' paa den bare Straa?

8. Du arved efter mig det Guld saa rød,
hvi giver du dennem det tørre Brød?

9. Men skal a tier' hjem til dig gaa,
saa haard en Skjæbne skal du faa.

10. Skal a tier' hjem til dig lakk',
saa skal a vend dæ di Ywn i di Nakk'.

11. Nu galer Hanen den røde,
til Jorden skal alle de døde.

12. Nu galer Hanen den sorte,
nu aabnes de Himmeriges Porte."

13. Hver Aften, de hørte de Hunde [brumm',]
da frygted' de for stalt Selleves Komm'.
Der min Snæj ligger lagt i Lunden.

Hos Datteren af den gamle Kone, der sang I Nr. 76 B for mig, hvilken endnu bor i Faarup, Vindum Sogn, har jeg siden faaet en lidt fuldstændigere Opskrift af Visen. Især mærkes følgende Indskud: Imellem 9 og 10:

De smaa Børn de gik paa Kjærregaard,
de græd alt for djer gode Mo'r.

Imellem 27 og 28:

Saa snart du hører de Hunde tud',
saa kan du vente den død' her ud'.

D.

1. Det var en Torsdags Aften, da det sig monne ske,
da gik de tre smaa Børn paa Kjærgaard og græd.

2. Den ene græde Taarer, den anden græde Blod,
den treddi den græder sin Moder af Jord.

3. „Og hør I, mine Børn, og hvorfor græder I saa?
og hvorfor kan I ikke lad' mig have Ro?"

4. „Og hør du, kjære Moder, følg du med os hjem!
thi vi haver faaet os en Stifmoder saa slem."

5. Konen hun ind for Herren monne staa:
„Maa jeg ikke følge lidt hjem med de smaa?"

6. „Jo, gjærne maa du følge med de smaa lidt hjem[1]),
naar du vil komm' igjen, før Klokken slaar fem."

7. Konen hun ind ad Storestuen trin,
og alle de smaa Billed' de drejed' omkring.

8. „Og hvorfor vil du være en Stifmo'r saa slem?
i Helvede skal du oprede din Seng.

9. Var der ikke efter mig Ager og Eng?
hvorfor skal mine Børn gaa sultne i Seng?

10. Var der ikke efter mig Ager og Jord?
hvorfor skal mine Børn lide Hunger og Haad[2])?

11. Var der ikke efter mig Bolstere blaa?
hvorfor skal mine Børn ligg' paa Hø og Straa?

12. Men vil du nu være en Stifmo'r saa god,
i Himmerig skal du opsætte din Bo."

E.

1. Det var en Søndags Aften, da Klokken den slog ni,
der gik tre smaa Børn paa Kirkegaard og græd.

2. Den ene græd Taarer, den anden græd Blod,
den tredje græd sin Moder af sorteste Jord.

---

[1]) medd.: lidt hjem med de smaa.
[2]) Haad, medd.: Mord.

3. „Ak, hør I, min' smaa Børn! hvad vil I mig nu?
har jeg ikke Lov til at ligge i Ro!"

4. „Jo, I maa gjærne ligge, naar I vil følge med os hjem,
thi vi haver faaet en Stifmo'r saa slem."

5. Den Kvinde gik hen for Vorherre at staa:
„Og vil du nu lade mig til mine smaa Børn gaa?"

6. „Ja, gjærne maa du følge med dem hjem,
men du skal være her, til Klokken slaar fem!"

7. Og Moderen ind ad Døren tog Trin,
og alle de smaa Billeder de vendte sig omkring.

8. „Og vil du nu være en Stifmo'r saa god,
i Himmerig skal du opsætte dit Mod!

9. Og vil du nu være en Stifmo'r saa slem,
i Helvede skal du oprede din Seng!

10. Var her ikke efter mig syv tændende Lys?
hvorfor skuld' min' tre smaa Børn gaa i mørken Hus?

11. Var her ikke efter mig de Bolstere blaa?
hvorfor skuld' min' smaa Børn ligg' paa Hø og paa Straa?

12. Var her ikke efter mig baade Ager og Eng?
hvorfor skuld' min' smaa Børn gaa sulten i Seng?

13. Nu har jeg ej mere Tid til at tale med dig,
thi Himmeriges Klokker de ringer efter mig."

---

18. Hr. Morten af Fuglsang. (D. g F. 92.)

A.

1. Det var ungesten Palmer Skytt',
han rider i Rosenslund:
der møder ham rigen Hr. Morten
udi den samme Stund.
Sildig rider Hr. Morten til Fuglsang.

2. Sort saa var hans Øg,
og sort saa var hans Hund:
og sort' saa var alle de andre smaa Dyr,
som fulde hannem gjennem Rosenslund.

3. Det var ungesten Palmer Skytt',
og han gjorde Kors for sig:
„Og Herre Gud Fader i Himmerig
vær' imellem mig og dig!"

4. „Og hør du, ungesten Palmer Skytt'!
og du ræddes ikke for mig:
imedens jeg var udi levendes Liv',
vild' du gjærne være hos mig.

5. Jeg rider her ikke for Hor,
jeg rider her ikke for Mord:
men jeg rider for den lille Grøntoft,
de to faderløs' Børn djer Jord.

6. Jeg rider her ikke for Bang',
jeg rider her ikke af Trang':
men jeg rider for den lille Grøntoft,
som er svoren til Fugelsang.

7. Du hilsner mig stalten Fru Sidsellil,
hun er saa dydig en Kvind':
og hun skal give den Toft igjen,
saa faar min Sjæl en god Lin."

8. Det var unge-en Palmer Skytt',
han svøber hans Hoved i Skind:
og saa gaar han i Højeloft
for stalten Fru Sidsellil ind.

9. „Her sidder du, stalten Fru Sidsellil,
og er saa dydig en Kvind':
og du skal give den Toft tilbage,
saa faar hans Sjæl en god Lin.

10. Hans Sko de stander i Højeloft,
de ere hverandre ulige:
den ene var fyldt med Mandeblod,
den anden med Helvedes Pine."

11. Det var stalten Fru Sidsellil,
hun var saa dydefuld:
„Og jeg skal give den Toft tilbage,
om den var end fuld af Guld."

12. Det var ungesten Palmer Skytt',
han rider i Rosenslund:
der møder ham rigen Hr. Morten
udi den samme Stund.

13 Hvid saa var hans Hest,
og hvid saa var hans Hund:
og hvide var alle de andre smaa Dyr,
som fulde ham gjennem Rosenslund.
Sildig rider Hr. Morten fra Fugelsang.

B.

1. Det var ungen Falme Skytt',
han rider i Rosenslund:
der møder ham rigen Herr Morten
alt udi den selv samme Stund.
Sildig rider rigen Herr Morten til Fugelsang.

2. Sort saa var hans Høg,
og sort saa var hans Hund:
og sort' var alle de andre smaa Dyr,
hannem fulgt' gjennem Rosenslund.

3. „Hør du det, ungen Falme Skytt'!
hvorfor gjør du Kors for dig?
den Tid jeg var udi levende Live,
vild' du gjærne være hos mig.

4. Sig det til stalten Mettelil,
hun er jo en Frue saa god:
bed hende at give den Toft igjen,
de to faderløs' Børn djer Jord.

5. Min' Sko de stander i Højeloft,
de er hinanden ulig':
den ene er fuld af Mandeblod,
den anden af Helvedes Ild.“

6. Det var ungen Falme Skytt',
han gaar til Fruen ind:
[„Du skal give den Toft igjen,
saa faar hans Sjæl en god Lin.“]

7. Tak være hend' stalten Fru Mettelil,
hun var saa dydefuld:
ja, hun vild' give den Toft igjen,
om den var end fuld af Guld.
Sildig rider rigen Herr Morten til Fugelsang.

C.

1. Det var unge Hr. Falmer Skytt',
han rider i Rosenslund:
og der møder hannem Hr. Morten
udi den samme Stund.
Sildig rider Hr. Morten til Fugelsang.

2. Sort saa var hans Øg,
og sort saa var hans Hund:
og sort' var alle de andre smaa Dyr,
ham fulde gjennem Rosenslund.

3. Og det var ungen Hr. Falmer Skytt',
og han gjorde Kors for sig:
„Gud Fader udi Himmerig
han vær mellem mig og dig!

4. „Og hør du, unge Hr. Falmer Skytt'!
hvorfor gjør du Kors for dig?
imedens du var udi levende Liv',
vild' du gjærne være hos mig.

5. Jeg rider her ikke for Rang,
jeg rider her ikke for Prang:
men jeg rider her for den lille Grøntoft,
der var viet til Fugelsang.

6. Jeg rider her ikke for Hor,
jeg rider her ikke for Mord:
men jeg rider her for den lille Grøntoft,
de to faderløs' Børn dier Jord.

7. Du skal sige til skjøn Mettelil,
hun er saa dydefuld:
at hun skal give den Toft igjen,
om den var end fuld af Guld.

8. Du skal sige til skjøn Mettelil,
hun er saa dydig en Kvind':
at hun skal give den Toft igjen,
min Sjæl kan faa en god Lin.
9. Min' Sko de stander i Højeloft,
de ere hverandre ulig':
den ene er fuld af Mandeblod,
den anden af Helvedes Ild."

10. Det var unge Hr. Falmer Skytt',
han rider i Rosenslund:
der møder hannem Hr. Morten,
og det i samme Stund.

11. Hvid saa var hans Hest,
og hvid saa var hans Hund:
og hvid' var alle de andre smaa Dyr,
ham fulde gjennem Rosenslund.
Sildig rider Hr. Morten fra Fugelsang.

---

19. De talende Strenge. (D. g F. 95)

A

1. :|: Der boede en Frue der nede ved Aa, :|:
:|: hun havde sig to Søstre smaa. :|:
Fordi der er saa favert om Sommeren.

2. Den ene var hvid som Ærmammelin,
den anden var sort som Pelegrim.

3. Den ældste gik for den yngste at staa:
„Og lader os til Stranden gaa!"

4. „Nej, hvi skuld' vi til Stranden gaa?
for vi haver jo ingen smaa Klæder at to."

5. „Nej, vi vilde to os hvide,
at vi kunde blive Søstere lige."

6. „Og to dig, mens du to dig vil,
du bliver dog alderig hvid som jeg."

7. Den yngste gik sig paa breden Bro,
den ældste bag efter med falsken Tro.

8. Den ældste hun skød den yngste i Vand:
„Og lig du der, til du faar Skam!“

9. „O, Søsterlil, o, redde mit Liv!
saa giver jeg dig min sølvslagen Kniv.“

10. „Nej søk, nej søk, kom aldrig til Liv',
for jeg faar nok din sølvslagen Kniv.“

11. „Ak, Søsterlil, o, red mig til Land!
saa giver jeg dig min Fæstemand.“

12. „Nej søk, nej søk, kom aldrig til Land!
for jeg faar nok din Fæstemand.“

13. Ja, der kom Østen- og Vestene-Vind,
saa slog det op det Lig saa hvid.

14. Der kom en Spill'mand gangendes frem,
han tog det Lig op med sig hjem.

15. Den Spillemand han spilte for det første:
Vor Brud har druknet hendes Søster.

16. Den Spillemand han spilte for det andet:
Vor Brud hun er forbandet.

17. „O, Spillemand, du dølger med mig!
saa sandt som jeg lever, belønner jeg dig.“

18. „Og her sidder jeg nu saa drukken en Mand,
I kan ikke tro et Ord for sand.

19. Og her sidder jeg saa drukken en Daar',
I kan ikke tro et eneste Ord.“

20. :|: Men aldrig saa snart kom Lysen paa Klov', :|:
:|: førend Bruden hun stod udi rødeste Lov'. :|:

Fordi der er saa favert om Sommeren.

B.

* * *

1. [Den ældste gik for den yngste at stand':]
„Vi vil gaa os ned ved Strand.“

2. „Hvad skal vi ved Stranden gjør'?
vi har der hverken at vask' eller tørr'."

3. „Ja, vi vil to os hvide,
at vi kan bliv' Søskende lige."

4. Den yngst' hun ud paa Stenen tren,
[den ældst' hun skød hend' ud med Ben].

5. „Og Søster, Søster! red mig til Liv'!
saa giver a dig min' sølvslagen Kniv'."

6. „Ja søk, ja søk, kom aldrig til Liv',
saa faar a nok din sølvslagen Kniv'."

7. „Ja, Søster, Søster, red mig til Land!
saa giver a dig min Fæstemand."

8. „Ja søk, ja søk, kom aldrig til Land,
saa faar a nok din Fæstemand."

Da hendes Lig drev til Land, kom der to Spillemænd og fandt det. De skar af hendes Haarlok og lavede Strenge, og af hendes Fingre gjorde de Fjolepinde. Derefter gik de til Bryllupsgaarden og spillede, men Strengene talte om Mordet.

9. Saa traj hun paa den Spillemands Fod.

10. „Ja, her sidder a, en fordrukken Mand,
slet ingen kan tage min' Ord for sand."

* *
*

C.

* *
*

1. „Og kjære Søster! vil du vær' mig tro,
saa vilde vi ned til Stranden gaa."

2. „Ja, hvad skulde vi ved Stranden gjør'?
vi haver jo intet at to eller tørr'."

3. „Ja, vi skulde vaske og to os hvid',
at vi kunde blive to Søskende lig'."

4. Den yngest gik æfor med sit udslagen Haar,
den ældst' gik æbag paa falsken Fod:

5. Den yngste satte sig paa breden Sten,
den ældste hun skød hend' ud med Ben.

6. „Og kjære Søster, vil du røve mit Liv?
[saa gode Gaver vil jeg dig giv'."]

7. „Nej, jeg vil ikke røve dit Liv,
naar du vil give mig kjær Fæstemand din."

8. „Nej, jeg vil ikke give dig kjær Fæstemand min,
men jeg vil give dig min Guld-Snøreliv."

* * *

9. Men der kom Sønden- og Nordenvind
og slog det døde Legem til Land.

10. Der kommer to Spillemænd gangend' ved Strand
og saa det døde Legem paa Sand.
Det er saa favert om Sommeren.

* * *

---

20. Synderinden. (D. g. F. 98.)

1. „Ingen Mand saa har a hat,
— Jesus, vor Herre! —
og ingen Børn saa har a faat."
Maren Magdalena hun bad til Vorherre!

2. „Ingen Mand saa har du hat,
men Sønner tre saa har du faat.

3. Den ene ved din Fader,
den anden ved din Broder.

4. Den treddi ved vor Sognepræst,
den Synd skal staa dig allernæst."

5. Magdalena faldt paa bare Knæ:
„Og skrift mig nu for Synden min!"

6. „Du skal ikk' anden Spise faa
end dette Jord, du sidder paa.

7. Du skal ikk' anden Drikke faa
end dette Dug, der drive maa."

8. Han sagde til hend' ligesaa:
„I syv Uger skal du fastend' gaa."

9. Der de syv Uger nu var endt,
da kom til hend' Vorherre igjen.

10. „Hør du, Magdalena faaver og fin!
hvordan har du lidt i Fasten din?“

11. „Saadan har jeg lidt i Fasten min,
som jeg haad ædt Brød og drukket Vin.“

12. „Ja, har du saa lidt i Fasten din,
som du haad ædt Brød og drukket Vin:

13. [Saa er forladt dig Synden din,]
— Jesus, vor Herre! —
saa skjænker jeg dig Himmerig.“
Maren Magdalena hun bad til Vorherre!

(Sangersken bemærkede bagefter, at Magdalena nok egentlig sagde a til sig selv).

---

21. Helvede. (D. g F. 100.)

1. Jeg gik mig ud en Søndags Nat
igjennem tykke Skov og Krat.

2. Jeg gik efter Penninge paany,
da Hanen begyndte at gale i By.

3. Saa gik jeg mig lidt længere frem,
der mødte mig en Ulv saa gram.

4. Jeg gjorde for mig Kors for sand,
og da saa' jeg en lang, sort, kroget Mand.

5. Jeg blev saa forfærdet og ræd,
fordi han var saa sort klæd.

Han spurgte mig, hvor jeg var fra. Jeg svarede, at jeg kom fra Nyborg By, og saa spurgte jeg ogsaa, hvor han kom fra.

6. „Jeg kom fra Helvede paa Stand,
og kan du vise mig nogle Haandværksmænd?“

7. Jeg Helvede større bygge vil,
thi der kommer saa mange Sjæle dertil.

8. De kommer fra alle Lande
af høje som af nedrig' Stande."

Men jeg svarede nej, enhver gjør Ret og Skjel, og der kommer ikke saa mange til Helvede. Men den anden sagde, om jeg kunde skaffe ham ti retfærdige Mænd.

9. „Til Pintsenat maa du have Fred,
skaf dennem hid paa dette Sted!"

Da Pintsenat kom, og han kunde da ingen skaffe, saa kom den samme Mand igjen og forlangede, at han skulde skaffe ham de ti retfærdige Mænd.

Og han villede sig ind i Sengklæder for at skjule sig.

10. Men han greb ham i Skjæg og Strube,
saa han ej kunde gube.

11. Den Mand, der var saa kroget og sort,
han førte ham med sig til Helvedes Port.

12. Der sad Sønnen, som har slaget sin Fader,
i Helvede paa en gloende Sadel[1])

13. Og Datteren, som har slaget sin Moder,
i Helvede paa en gloende Stol.

14. Og alle de ulydige Børn,
de gik paa gloende Jærn.

15. Over dem saa hænger en Kappe af Bly,
Ilden den brænder, og Blyet det rinder.

16. Og der sidder Møllekon' med hendes duftede[2]) Lu',
hun sidder i Helvede som en Fru'.

17. Og der rider Fogden med hans høje Hat,
han rider i Helvede og kræver hans Skat.

18. Og der sidder Drukkenbolten og slapper af et Trov'
[og Horkarlen i en brændende Lov'.]

22. Møen paa Baalet. (D. g. F. 109.)

A.

1. „Og nu skal du gjør Villien min!
— Under en Lind. —
ellers skal a lyv' dæ Løwn o."
Haaj vi Rum, saa vilde vi røre en Dans om.

[1]) udt. Sa'l. [2]) Duft: det fineste Støv i Møllen.

2. „Hvorfor skal a gjør Villien din?
[ti du er jo kjær Broderen min.]

3. Lyv du, liden Waalle! til du faar Skam,
vor Gud han er vel bæjer end Mand.“

4. Liden Waalle han svøbt' hans Hoved i Skind,
og saa gik han ad Højeloften ind.

5. „Hør I, kjære Moder favr og fin!
[hvordan har I tugtet hend' liden Kirstin?]

6. Liden Kirsten bedriver baade Hor og Mord,
hun sætter hend' Børn løwend' i Jord.“

7. „Ja, er 'et sand, du for mæ sæjer,
saa lad du Baal paa Marken gjør',
og saa lad du liden Kirsten udfør'.“

8. Den Tid liden Kirsten hend' Brudeseng saa:
[„Og er det den, jeg skal lægges paa?“]

9. Ja, den var rød og ikke hvid,
der er faa, der gifter djer Datter did.

10. Den Tid den Ild var brænd i Glød,
da laa liden Kirsten baade favr og rød.

11. Den Tid den Ild var brænd i Ask',
da laa liden Kirsten baade favr og karsk.

12. Der kom to Engle flyvend' saa hvid',
de førte liden Kirsten til Himmerig'.

13. Der kom to Ravne flyvend' saa sort',
— Under en Lind. —
de førte liden Wolle til Helvedes Port.
Haaj vi Rum, saa vilde vi røre en Dans om.

B.

* * *

1. „Vil du ej vær' Kjærest min,
saa skal jeg lyv' Løgn om dig.“

* * *

2. Der kom flyvend' to Engle hvid'
og tog hendes Sjæl til Himmerig'.

3. Der kom flyvend' to Ravne sort'
og tog hans Sjæl til Helvedes Port.

---

23. Kong Valdemar og hans Søster. (D. g. F. 126.)

1. Kong Valdemar og Dronning Saaffi de sad over Bord
— Jomfru bær' lønnelig Kvid'. —
de talte saa megen skjæmtelig Ord.
Saa herlig kunde hun raade de Runer.

2. „Du har en Søster, og jeg en Bro'r,
saa herlig en Giftermaal gjør vi i Aar."

3. „Det skal den øverste Gud forbyd',
min Søster skal have en Hestetyv!"

4. Dronning Saaffi hun slog hendes Haand imod Bord:
„For vist skal jeg lade hævne dit Ord!

5. Hør du, Herr Brus, kjær Broder min!
og du skal lokke hend' lidel Kirstin!"

6. „Hør du, lidel Kirsten faavr og fin!
og vil du ej gjøre Villi min?"

7. „Hør du, Herr Brus! du lader det far'!
hvor vil du det for min Broder svar'?"

8. „Hør du, Herr Brus, kjær Broder min!
hvi vil du ej lokke hend' lidel Kirstin?"

9. „Kjær Søster! jeg siger dig det for sand,
at det jeg hverken vil eller kan."

10. „Hvad er du for en Elskovs Mand,
men du ikke Runer læse kan?"

11. Danske Dronning hun skrev ham Runer i Hænd',
dem kasted han i lidel Kirstens Seng.

12. Lidel Kirsten hun blev baade angest og bang',
den Nat sov hun i Ridderens Arm.

13. Det stod nu hen i Maaneder ni,
saa født' lidel Kirsten en Datter saa blid.

* * *

14. „Det er Guds-Sanden og ikke Løgn!
hun har mig til min Barsel bøjen."

15. Dankongen han blev saa vred i Sind,
saa sendte han Bud efter Søsteren sin.

16. „Hør du, lidel Kirsten faavr og fin!
og du skal tal' med Broderen din!"

17. „Ja, skal jeg tal' med Broderen min,
saa henter mig først min forgyldene Skrın!

18. Ja, hent mig strags min forgyldene Skrin,
at jeg kan lønn' Tjenest'kvinderne min'.

19. Og der er min Guld til Datteren fin,
nu ser hun aldrig mer Moderen sin."

20. Der hun kom [i Karmen ind,]
hun daaned syv Gang' i hver en Stund.

21. Og der de kom paa Højelofts Bro,
der daaned hun ned for Hestens Fod.

22. Danske Dronning hun taler til Kongen her:
„Kom nu og se din Søsters Færd!"

23. „Hør du, lidel Kirsten, kjær Søster min!
kan du nu dans' med de Riddere fin'."

24. Ja, otte skjøn Riddere dansed' hun træt,
selv danst' hun med Dannerkongen saa let.

* * *

25. Hun gjorde Dankongen mere Harm,
hun rev lidel Kirstens Bryster af Barm.

26. Hun gjorde Dankongen mere imod,
hun malked' det Mælk alt for hans Fod.

27. Dankongen han heder paa alle sin' Mænd:
„I henter mig ind de Risknipper fem!

28. I henter mig ind de Ølsvøber ni!
lidel Kirsten, min Søster, skal piskes i di."

29. „I henter ind de Risknipper fem,
I kan slaa mig ihjel med den ringest' af dem.

30. I henter ind de Ølsvøber ni,
I kan slaa mig ihjel med den ringest' af di."

31. Dankongen han slog paa hende saa fast,
saa Blodet det løb over Jorden i Hast.

32. Lidel Kirsten hun krøb til Dronningens Fod,
Dronning Saaffi skød fra sig med Haand og Fod.

33. „Du skulde paa Jorden ej være saa sort,
— I Saddelen vilde vi rid'.[1]) —
det har jo din Stolthed mig forvoldt."
Saa herlig kunde hun raade de Runer.

* * *

---

24. Mettelille, Kongens Datter. (D. g. F. 130.)

1. Fru Margrete hun sidder i Bure,
hun lærte hendes Datter saa prude.
Hun lærte hend' baade at sømme og sy,
hun bad, hun skuld' ej gaa for længe i By.
Saa forlader hun sin Tvang.

2. Sømme og sy,
hun bad, hun skuld' ej gaa for længe i By.
„Du vogter dig vel for Nelerus bold,
saa mangen skjøn Jomfru tager han med Vold."
Saa forlader hun sin Tvang.

3. Nelerus bold,
saa mangen skjøn Jomfru tager han med Vold.
Stalten Mettelil smilte derved under Skind:
„Bolde Nelèrus han daarer hverken Mø eller Kvind'."

---

[1]) Sangersken har hørt baade dette og det ved første V. anførte synge i denne Vise.

4. Derved under Skind:
Bolde Nelerus han daarer hverken Mø eller Kvind'.
Disse Ord var næpp' ud', end
førend bolde Nelerus ind ad Døren tren.

5. Næpp' ud', end
førend bolde Nelerus ind ad Døren tren:
„Her sidder I, Fru Margrete faaver og fin!
vil I give mig stalt Mettelil til Hustru min?

6. Faaver og fin!
vil I give mig stalt Mettelil til Hustru min?"
„Det staar alt i Kongens Haand,
han giver hend', hvem han vil, til Mand.

7. Kongens Haand,
han giver hend', hvem han vil, til Mand."
Ingen Fugl flyver saa fast under Sky,
som bolder Nelerus rider sin Ganger gjennem By.

8. Fast under Sky
som bolder Nelerus rider sin Ganger gjennem By.
Der han kom da ridend' i Gaard,
ud' stod Dannerkongen, vel svøbt i Maard.

9. Ridend' i Gaard,
ud' stod Dannerkongen, vel svøbt i Maard.
„Og hør I, Dannerkongen faaver og fin!
vil I gi' mig stalt Mettelil til Hustru min?"

10. Faaver og fin!
vil I gi' mig stalt Mettelil til Hustru min?"
„Ja saa mænd og vil jeg saa,
og femten Borger nede ved Aa.

11. Vil jeg saa,
og femten Borger nede ved Aa."
Dronningen svarede af stor Harm:
„Det er alt for meget for en Slejfredbarn!

12. Af stor Harm:
Det er alt for meget for en Slejfredbarn!"
Dronningen svarede i stor Vred':
„Og selv vil jeg bolder Nelerus hans Brud red'."

13. I stor Vred':
Og selv vil jeg bolder Nelerus hans Brud red'.
De reder til Bryllup i Maaneder to,
stalt Mettelil hverken legt' eller lo.

* *
*

Denne Opskrift grunder sig maaske alene paa Tragica, Nr. 24, men fortjener saa dog en Plads her for sin gode Nydannelse.

---

25. Dronning Dagmars Død. (D. g. F. 135.)

1. Dronning Dammor hun ligger i Ribe syg,
til Ringsted mon de hende vente:
alle Jomfruer, i Dannemark ere,
dem lader hun til sig hente.
Udi Ringsted hviler Dronning Dammor.

2. „I henter mig unge, I henter mig gamle,
I henter mig af de vise!
I henter mig lidel Kirstine bold,
Herr Karls Søster af Rise!

3. I henter mig unge, I henter mig gamle,
I henter mig af de lærd'!
I henter mig lidel Kirstine bold!
al Ære saa er hun værd."

Hun blev hentet og kom ind, og Dronningen hilste paa hende.

4. Hun tog Bogen og læste deri,
hun læste alt hvad hun kunde:
hun kund' ikke Lyset paa Kronen se,
saa saare hendes Øjne de runde.

5. Hun tog Bogen og derudi saa',
saa sørgelig derudi læste:
„Hjælp, eder Gud Fader i Himmerig!
eders Pine er haarder' end Jærn."

6. De fulde hend' ud, og de fulde hend' ind,
hun blev jo længer jo værre:
„Kan det ej bedre med mig bliv',
da sender Bud efter min Herre!

7. Kan det ej bedre med mig bliv',
da sender Bud efter min Herr':
I sender da Bud til Skandelborg,
I finder min Herre der!"

8. Dankongen han stander i Højeloft,
og han saa' ud saa vide:
„His ser jeg Dammors lidel Smaadreng,
saa sørgelig monne han kvide.

9. His ser jeg Dammors lidel Smaadreng,
saa sørgelig monne han træde:
nu raader Gud Fader i Himmerig,
hud'n det nu med Dammor gaar?"

10. Ind saa kom den lidel Smaadreng,
og steldes han for Bord:
han var vel snild i Talen sin
og kund' nok tøje sit Ord.

11. „Dronning Dammor hun haver mig til eder sendt,
hun taler med eder saa gjærne:
hun længes baade fast og overbrat,
saa saare monne hun sig vænne."

12. Der de red fra Skandelborg,
da fulgte ham tredive Svende:
men der han red paa Randbol Hede,
da fulgt' ham ikkun femten Svende.

13. Der han red paa Randbol Hede,
da fulgt' ham ikkun femten Svend':
men der han kom paa Ringsted Bro,
da fulgt' ham ikkun Dammors Dreng.

14. Der var stor Sorrig i Fruerstov' ind',
hvor alle Jomfruer mon græde:
Dronning Dammor hun død' i lidel Kirstens Skjød,
da Kongen red op ad Stræde.

* * *

15. „Saa beder jeg eder baade Fruer og Mø'r,
saa mange, som her er inde:
I beder en kristelig Bøn for mig,
at jeg hend' levend' maa finde!

16. Da beder jeg eder baade Fruer og Mø'r,
jeg beder jer hver og alle:
I beder en Bøn for Dammors Sjæl,
at jeg kan med hende tale!"

17. Saa faldt de paa deres bare Knæ,
saa mange, som der var inde:
Gud hør' deres Suk og kongelig Graad,
at han hend' levend' maa finde.

18. Dronning Dammor hun rejste sig op af Baaren,
hendes Øjne var blodige røde:
„Og hør I, min kjære Kong Voldemar!
hvi gjør du mig den Møde?

19. Den første Bøn, jeg beder dig om,
den vide du mig saa gjærne:
du tager nu lidel Kirstin til Viv!
hun er saa væn en Tærne."

20. „Den første Bøn, du beder mig om,
den vider jeg dig saa gjærne:
men jeg tager ej lidel Kirstin til Viv
eller nogen Verdsens Tærne."

21. „Tager du ej lidel Kirstin til Viv
eller nogen Verdsens Tærne:
da vilde du drage til Portugal
alt efter saa bjesk en Værne.

22. Den anden Bøn, jeg beder dig om,
den lader du ikke fare:
du lader vor kjær' yngeste Søn
i Aar udi Lejding fare!

23. Hør I, min kjære Kong Voldemar!
og vil I nu mere vide?
Himmeriges Klokker de ringer og slaar,
de monne fast efter mig lide."

Udi Ringsted hviler Dronning Dammor.

---

26. Liden Rosenskind. (D. g. F. 140)

1. „Og jeg haver faaet en saa lønnelige Sorg,
for slet ingen tør jeg den aabenbar'.“ —
„Da beder jeg dig for den aloverste Gud,
du dølger den ej for din Faa'r.“
Sage vel og gaar Dansen i Lunden.
2. „Jeg vil ikke have den gammele Grøv',
jeg gid' ikke høre ham nævn':
men jeg vilde have bolde Nellerus, den Velgrevens Søn,
han haar sat mig saa mangen god Stævn'.“
3. „Nej, du skal ikke have bolde Nellerus, den Velgrevens Søn,
han haver hverken Borg heller Fæst':
men du skal have den gammele Grøv',
som rider paa de hundrede Hest'.“
4. Det var dog en Lyst at høre derpaa,
de fulgte den skjøn Jomfru til Strand
med Trommer og Spil og med Harrebokkens Laar[1]),
og alle Ting var lystig og glad.
5. Og dette var ædelige Rosenskind,
hun ud i Skiben sprang:
og dette saa var den gammele Grøv',
han hende i sin Arm annam.
6. „Og hører du, ædelige Rosenskind,
hvi minder du mig ej for min Mund?“ —
„Nej, før jeg skuld' minde dig for din Mund,
før skulde jeg gaa til Havsens Bund.“
7. Og dette var ædelige Rosenskind,
hun ud i Havet sprang:
slet ingen der til Rede var,
hende styre heller raade kund'.
8. Og dette var bolden Hr. Nellerus, den Velgrevens Søn,
spasered paa hvide-en Sand:
og der fandt han ædelige Rosenskind,
de Bølger havde baaren til Land.

---

[1]) dette har jeg skrevet efter den gamles. Udtale

9. „Og hører du, ædelige Rosenskind,
i Dag er du bleg om din Kind:
det sidste Gang at jeg talte med dig,
da var du glad udi Sind.“

10. Og dette var bolden Hr. Nellerus, den Velgrevens Søn,
satt' Sværden imod en Sten:
og dette vil jeg for Sandhed sige,
den gjorde hans Hjærte stor Men.

11. Og dette var bolden Hr. Nellerus, den Velgrevens Søn,
satt' Sværden imod æ Jord:
og dette vil jeg for Sandhed sig',
den rørt' ved hans Hjærteblod.
Sage vel og gaar Dansen i Lunden.

27. Kongedøtrene. (D. g. F. 146)

A.

1. Kongens to Børn fra Engeland,
— Roser og ædelige Blomster. —
de bleve bortstjaalen og ført ud af Land.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. „Og hvad kan I to smaa Børn vel gjør'?
jeg synes vel næpp', I kan jeres Trøj' snør'“[1])

3. „Ja, vi kan spinde Guld og væve udi Rør,
det lærte vor kjær Moder os, førend hun død'.“

4. Dronningen hun tog hendes Guldnøgler frem:
„Og kunde I væve mig noget af dem?“

5. Dronningen hun gik til Aftensang,
da sloge de ud deres Væve saa lang'.

6. De vævede i det første Skaft,
de vævede Kongen og alle hans Hovmænd.

7. De vævede i det andet Rør,
de vævede Dronningen og all' hendes Hovmø'r.

[1]) sunget: snør' jeres Trøj'.

8. De vævede i det tredje Led,
de vævede alle Guds Engle herned.
9. De vævede i det fjerde Skar,
de vævede alle Guds Engle saa klar.
10. De vævede i det femte Skaft,
de vævede Hjort og de vævede Hind.
11. De vævede i den sjette List,
de væved' Maria og Jesum Krist.
12. De væved' i den syvende Lind,
de væved' dem selv med djer hvideste Kind.
13. Da Dronningen hun kom fra Aftensang,
da droge de sammen deres Væve saa lang'.
14. Dronningen hun sagde: „Det er meget skjøn,
men hvad skal I have til Væveløn?"
15. „Vi vil ej andet ha' til Væveløn,
end I vil os før' til Stranden hen."
16. „Jo, I skal ha' andet til Væveløn,
den ene min Broder, den anden min Søn."
17. „Nej, vi skal ej andet ha' til Væveløn,
end I vil os før' til vort Engeland hjem."
18. Ja, Dronningen hun klæd' sig i Skarlagen rød,
saaført' hun dem strags til Stranden ned.
19. Saa satt' hun dem i en forgylden Baad,
— Roser og ædelige Blomster. —
til Engeland sejlt' de med ét frit Mod.
Fra Engeland vare de kommen.

B.

1. Kongens to Børn fra Engeland,
— Roser og ædelige Blomster. —
ja, de blev stjaalen og ført ud af Land.
Fra Engeland ere de kommen.
2. Ja, de blev ført til Dankongens Gaard:
„Og kan vi faa Tjeneste her et Aar?
Fra Engeland ere vi kommen."

3. „Og hvad kan I to smaa Barn gjør'?
jeg synes, I kan eders Trøjer ej snør'."
4. „Nej, vi kan hverken brygg' eller bag',
saadant Arbejde kan vi ikke mag'.
5. Men vi kan væve det Guld saa rød,
det lærte vor Moder os, førend hun død'".
6. Ja, Dronningen hun gik til Aftensang,
da trækked' de ud deres Væve saa lang'.
7. Ja, de væved' i den første List,
de væved' Marie og Jesum Krist.
8. Ja, de væved' i den anden Sid',
de vævede Kongen hans Sværd ved hans Sid'.
9. Ja, de væved' i det andet Rør,
de vævede Dronningen og all' hendes Mø'r.
10. Ja, Dronningen hun gik fra Aftensang,
saa trækked' de sammel deres Væve saa lang'.
11. Den ældste hun det af Væven skar,
den yngste hun det for Dronningen bar.
12. „Og hvad skal I til Væveløn hav'?
jeg synes, det er vævet saa meget brav.
13. Og det skal I have til Væveløn:
den ene min Broder, den anden min Søn."
14. „Nej, vi skal ej andet til Væveløn hav',
hun fører os til Engeland hjem."
15. Ja, Dronningen hun klædte dem i Skarlagen rød,
hun fulgte dem til Stranden med all' hendes Mø'r.
16. Ja, Dronningen hun satt' dem paa en Snække af Guld,
— Roser og ædelige Blomster. —
saa fór de til Engeland saa saare huld.
Til Engeland ere de kommen.

C.

1. Der kom to Piger fra Engeland,
— Blomster og ædelige Roser. —
de førte den Rygte til Dannemarkes Land.
Fra Engeland saa ere de kommen.

2. „Vi kan ikke brygg', vi kan ikke baag',
[saadant Arbejd' kan vi ikke maag'].

3. Men vi kan væve det Guld saa rød,
[det lærte vor Moder os, førend hun død'"].

4. Saa vævet de i den første List,
saa vævet de Maria og Jesum Krist.

5. Saa vævet de i den anden List,
saa vævet de Prins Frederik med Sadel og Hest.

6. Dronningen kom hjem fra Aftensang,
saa slog de ud djer Vævetøj saa lang.

7. „Hvad skal jeg give til Væveløn?
den ene min Broder, den anden min Søn?"

8. „Vi begjærer ikke andet til Væveløn,
end I vil før' os hjem til vort eget Land.
Fra Engeland saa ere vi kommen.

9. Saa fór de dem lidt over det Vand,
Og saa kom de hjem til Engeland.

10. Saa blev der stor Glæde i Kongens Gaard
— Blomster og ædelige Roser. —
for saadanne to Døtre, som der kom hjem i Aar.
Fra Engeland saa ere de kommen.

D.

1. Kongen udaf Engeland
— Danmark stander i Blomster. —
der blev to Børen stjaalen fra ham.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Det stod saa hen i otte Aar,
de to Børn vild' hjem og tal' med djer Mo'r.

3. Den ældst' hun tog den yngst' ved Haand,
saa gik de der ned ved Strand.

4. Der de kom til Borggaardsled,
da stod djer Moder og hvilte sig ved.

5. „Hør I, danske Dronning baad' faver og fin!
og kan I os en Tjenest' vis'?"

6. „Ja, kan I brygg', og kan I bag',
saa god en Tjenest' kan a jer mag'."

7. „Nej, vi kan hverken brygg' heller bag',
vi kan ej vor egen Sko af drag'.

8. Men vi kan væv' Sølv og Guld i Rør,
saa vel som danske Drønning og all' hendes Mø'r."

9. De væved' i den første Rør,
de væved' danske Dronning og all' hendes Mø'r.

10. De væved' i den anden Lind,
de væved' dem selv med Rosenskind.

11. Den ældste hun den Væv opskar,
den yngste hun den Væv indbar.

12. „Se, der har i jer Væv saa skjøn,
hvad gi'r I os til Væveløn?"

13. „Det giver jeg til Væveløn,
den en' min Broder, den anden min Søn."

14. „Nej, det sømmer ingen Jomfru væn
at tage sin egen Morbro'r til Ægt'.

15. Nej, det sømmer ingen Jomfru væn
at tage sin egen Broder til Ægt'.

16. „Er det sandt, du siger for mig,
og da er I kjær Børn min'."

17. Der blev stor Glæde og hel stor Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning og Børn de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

E.

1. Kongen ud af Dannemark,
— Danmark stander i Blomster. —
der blev to Børen stjaalen fra ham.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Det stod hen i fjorten Aar,
de to Børn vild' hjem og tal' ved djer Mo'r.
3. Den ældst' den tog den yngst' ved Haand,
og saa gik de dem ned til Strand
4. „Hør, danske Dronning saa faaver og saa fin!
kan I os en Tjenest' vis'?"
5. „Kan I brygg', og kan I baag',
saa god en Tjenest' skal a jer maag'!"
6. „Vi kan hverken brygg' he'r baag',
vi kan knap vor egen Sko af draag'.
7. Men vi kan vøv' Sølv og Guld i Rør,
saavel som danske Dronning og all' hendes Mø'r."
8. De vøved' i den første Rør,
de vøved' danske Dronning og all' hendes Mø'r.
9. De vøved' i den anden Lind,
de vøved' dem selv med Rosenskind.
10. De vøved' i den treddi List,
de vøved' Maria og Jesum Krist.
11. Den ældste hun den Vøv nedskar,
den yngste hun den Vøv frembar.
12. „Se, her har I jer Vøv saa skjøn,
nu giver I os god Vøveløn!"
13. „Jeg giver eder god Vøveløn,
den ene min Broder, den anden min Søn."
14. „Det sømmer ingen Jomfru væn
at tage sin egen Morbroder til Ægt'.
15. Det sømmer ingen Jomfru fin,
at gifte sig med Broder sin!"
16. „Er det sandt, du siger for mig,
for vist er I kjær Børen min'."
17. Der blev Glæde og hel stor Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning og hendes Børn de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

F.

1. Der bode en Konge i Øster-Kongerig',
— Danmark stander i Blomster. —
der blev ham to Børne stjaalen fra.
Fra Engeland ere vi kommen.
2. De to Børn var borte i atten Aar,
saa begyndte de at længes og sørge saa saar'.
3. Den ældst' hun tog den yngest' ved Haand,
og saa gik de dem alt ned til den Straand.
4. Der de kom til Borggaardsled,
der stod danske Dronning og hvilte sig ved.
5. „Ja, kan I brygg', og kan I baag'?
kan I paa saadan Arbejde maag'?“
6. „Nej, vi kan hverken brygg' heller baag',
vi kan ikke vor' egen' Sko udaf draag'.
7. Men vi kan vøv' Sølv udi Silkerør,
saa vel som baade Dronningen og aalld hendes Mø'r.“
8. Den ældst' hun satt' sig ned aa trend',
den yngest' hun vøved den Vøv te End'.
9. De vøved Hjorter, og de vøved Hind,
de vøved dem sjel med blegen Kind.
10. Den ældst' hun nu den Vøv ned skor,
den yngest' den ind for Dronningen bor.
11. Da Dronningen nu den Vøv oversaa,
da maatte hun dane[1]) og segne til Jord.
12. „Jeg giver eder begge god Vøvkon's Løn,
den ældst' min Broder, den yngest' min Søn.“
13. „Ja, det var slet ingen skjøn Jomfru-konfekt
at tage sin egen Broder til Ægt'.
14. Og det var slet ingen skjøn Jomfru for sand
at tage sin egen Morbroder til Mand.“
15. Der blev stor Glæde over al den Gaard,
— Danmark stander i Blomster. —
[da Dronningen fandt sine Børn saa smaa.]
Fra Engeland ere vi kommen.

[1]) ɔ: daane.

G.

1. Kongens Børn af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
og de blev stjaalet og ført af Land.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Den ældst' hun tog den yngst' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Strand.

3. Der de kom til Fjærdeled,
der stod danske Dronning og hviled' sig ved.

4. „Og hør I, danske Dronning baade faver og fin,
kan I os ej en god Tjenest' sig'?"

5. „Ja, kan I brygg', og kan I bag',
saa kan jeg en god Tjenest' mag'."

6. „Nej, vi kan hverken brygg' eller bag',
vi kan ej vor egen Sko af drag.'

7. Men vi kan spind' Guld og væve i Rør,
saa vel som danske Dronning og all' hendes Mø'r."

8. De væved' i den første List,
de væved' Maria og Jesum Krist.

9. De væved' i den første Rør,
de væved' danske Dronning og all' hendes Mør'.

10. De væved' i baad' Hjort og Hind,
de væved' dem selv med Rosenskind'.

11. Den ældst' og hun den Væv af skor,
den yngest' og hun den Væv hjem bor.

12. Hun lagde den Væv paa breden Bord,
den Væv den skjennd som klaren Sol.

13. „Se, der har I den Væv saa skjøn,
nu giver I os god Væveløn!"

14. „Ja, jeg skal gi' eder god Væveløn:
den ene min Broder, den anden min Søn."

15. „Nej, vi vil ikke vor Broder hav',
ej heller vil vi vor Morbroder trolov'."

16. „Ja, er det sandt, I siger for mig,
for vist er I kjær Datteren min'!“
17. Der blev Glæde og Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning hendes Møer de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

H.

1. Kongen ud af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
der blev ham to Børne stjaalen fra.
Fra Engeland vare de kommen.
2. Og det stod hen i otte Aar,
de to Børn begyndte at længes saa saar'.
3. Den ældst' hun tog den yngest' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Straand.
4. „Og Skipper, Skipper! vær os tro,
vi giver dig det røde Guld.“
5. Og da de kom til Borggaardsled,
der stod danske Dronning og hvilt' sig derved.
6. „Hør du, danske Dronning baade faaver og fin!
kan du os en god Tjenest' vis'?“
7. „Ja, kan I brygg', og kan I baag',
saa god en Tjenest' kan a jer maag'.“
8. „Nej, vi kan hverken brygg' eller baag',
vi kan ikke vor egen' Sko af draag'.
9. Men vi kan spind' Guld og væv' i Rør,
saa vel som danske Dronningen og all' hendes Mø'r.“
10. Danske Dronning hun vredtes over de Ord,
saa slog hun Guld over Tavler og Bord.
11. Den ældst' hun satt' sig ned og trænd',
den yngest hun væved' den Væv til End'.
12. Hun væved' udi den første Rør,
hun væved' danske Dronning med all' hendes Mø'r.

G.

1. Kongens Børn af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
og de blev stjaalet og ført af Land.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Den ældst' hun tog den yngst' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Strand.

3. Der de kom til Fjærdeled,
der stod danske Dronning og hviled' sig ved.

4. „Og hør I, danske Dronning baade faver og fin,
kan I os ej en god Tjenest' sig'?"

5. „Ja, kan I brygg', og kan I bag',
saa kan jeg en god Tjenest' mag'."

6. „Nej, vi kan hverken brygg' eller bag',
vi kan ej vor egen Sko af drag.'

7. Men vi kan spind' Guld og væve i Rør,
saa vel som danske Dronning og all' hendes Mø'r."

8. De væved' i den første List,
de væved' Maria og Jesum Krist.

9. De væved' i den første Rør,
de væved' danske Dronning og all' hendes Mør'.

10. De væved' i baad' Hjort og Hind,
de væved' dem selv med Rosenskind'.

11. Den ældst' og hun den Væv af skor,
den yngest' og hun den Væv hjem bor.

12. Hun lagde den Væv paa breden Bord,
den Væv den skjennd som klaren Sol.

13. „Se, der har I den Væv saa skjøn,
nu giver I os god Væveløn!"

14. „Ja, jeg skal gi' eder god Væveløn:
den ene min Broder, den anden min Søn."

15. „Nej, vi vil ikke vor Broder hav',
ej heller vil vi vor Morbroder trolov'."

16. „Ja, er det sandt, I siger for mig,
for vist er I kjær Datteren min'!"
17. Der blev Glæde og Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning hendes Møer de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

H.

1. Kongen ud af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
der blev ham to Børne stjaalen fra.
Fra Engeland vare de kommen.
2. Og det stod hen i otte Aar,
de to Børn begyndte at længes saa saar'.
3. Den ældst' hun tog den yngest' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Straand.
4. „Og Skipper, Skipper! vær os tro,
vi giver dig det røde Guld."
5. Og da de kom til Borggaardsled,
der stod danske Dronning og hvilt' sig derved.
6. „Hør du, danske Dronning baade faaver og fin!
kan du os en god Tjenest' vis'?"
7. „Ja, kan I brygg', cg kan I baag',
saa god en Tjenest' kan a jer maag'."
8. „Nej, vi kan hverken brygg' eller baag',
vi kan ikke vor egen' Sko af draag'.
9. Men vi kan spind' Guld og væv' i Rør,
saa vel som danske Dronningen og all' hendes Mø'r."
10. Danske Dronning hun vredtes over de Ord,
saa slog hun Guld over Tavler og Bord.
11. Den ældst' hun satt' sig ned og trænd',
den yngest hun væved' den Væv til End'.
12. Hun væved' udi den første Rør,
hun væved' danske Dronning med all' hendes Mø'r.

G.

1. Kongens Børn af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
og de blev stjaalet og ført af Land.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Den ældst' hun tog den yngst' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Strand.

3. Der de kom til Fjærdeled,
der stod danske Dronning og hviled' sig ved.

4. „Og hør I, danske Dronning baade faver og fin,
kan I os ej en god Tjenest' sig'?"

5. „Ja, kan I brygg', og kan I bag',
saa kan jeg en god Tjenest' mag'."

6. „Nej, vi kan hverken brygg' eller bag',
vi kan ej vor egen Sko af drag.'

7. Men vi kan spind' Guld og væve i Rør,
saa vel som danske Dronning og all' hendes Mø'r."

8. De væved' i den første List,
de væved' Maria og Jesum Krist.

9. De væved' i den første Rør,
de væved' danske Dronning og all' hendes Mør'.

10. De væved' i baad' Hjort og Hind,
de væved' dem selv med Rosenskind'.

11. Den ældst' og hun den Væv af skor,
den yngest' og hun den Væv hjem bor.

12. Hun lagde den Væv paa breden Bord,
den Væv den skjennd som klaren Sol.

13. „Se, der har I den Væv saa skjøn,
nu giver I os god Væveløn!"

14. „Ja, jeg skal gi' eder god Væveløn:
den ene min Broder, den anden min Søn."

15. „Nej, vi vil ikke vor Broder hav',
ej heller vil vi vor Morbroder trolov'."

16. „Ja, er det sandt, I siger for mig,
for vist er I kjær Datteren min'!"
17. Der blev Glæde og Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning hendes Møer de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

H.

1. Kongen ud af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
der blev ham to Børne stjaalen fra.
Fra Engeland vare de kommen.
2. Og det stod hen i otte Aar,
de to Børn begyndte at længes saa saar'.
3. Den ældst' hun tog den yngest' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Straand.
4. „Og Skipper, Skipper! vær os tro,
vi giver dig det røde Guld."
5. Og da de kom til Borggaardsled,
der stod danske Dronning og hvilt' sig derved.
6. „Hør du, danske Dronning baade faaver og fin!
kan du os en god Tjenest' vis'?"
7. „Ja, kan I brygg', og kan I baag',
saa god en Tjenest' kan a jer maag'."
8. „Nej, vi kan hverken brygg' eller baag',
vi kan ikke vor egen' Sko af draag'.
9. Men vi kan spind' Guld og væv' i Rør,
saa vel som danske Dronningen og all' hendes Mø'r."
10. Danske Dronning hun vredtes over de Ord,
saa slog hun Guld over Tavler og Bord.
11. Den ældst' hun satt' sig ned og trænd',
den yngest hun væved' den Væv til End'.
12. Hun væved' udi den første Rør,
hun væved' danske Dronning med all' hendes Mø'r.

G.

1. Kongens Børn af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
og de blev stjaalet og ført af Land.
Fra Engeland ere vi kommen.

2. Den ældst' hun tog den yngst' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Strand.

3. Der de kom til Fjærdeled,
der stod danske Dronning og hviled' sig ved.

4. „Og hør I, danske Dronning baade faver og fin,
kan I os ej en god Tjenest' sig'?"

5. „Ja, kan I brygg', og kan I bag',
saa kan jeg en god Tjenest' mag'."

6. „Nej, vi kan hverken brygg' eller bag',
vi kan ej vor egen Sko af drag.'

7. Men vi kan spind' Guld og væve i Rør,
saa vel som danske Dronning og all' hendes Mø'r."

8. De væved' i den første List,
de væved' Maria og Jesum Krist.

9. De væved' i den første Rør,
de væved' danske Dronning og all' hendes Mør'.

10. De væved' i baad' Hjort og Hind,
de væved' dem selv med Rosenskind'.

11. Den ældst' og hun den Væv af skor,
den yngest' og hun den Væv hjem bor.

12. Hun lagde den Væv paa breden Bord,
den Væv den skjennd som klaren Sol.

13. „Se, der har I den Væv saa skjøn,
nu giver I os god Væveløn!"

14. „Ja, jeg skal gi' eder god Væveløn:
den ene min Broder, den anden min Søn."

15. „Nej, vi vil ikke vor Broder hav',
ej heller vil vi vor Morbroder trolov'."

16. „Ja, er det sandt, I siger for mig,
for vist er I kjær Datteren min'!“

17. Der blev Glæde og Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
danske Dronning hendes Møer de kom tilsammen.
Fra Engeland ere vi kommen.

H.

1. Kongen ud af Engeland,
— Danmark stander i Blomster. —
der blev ham to Børne stjaalen fra.
Fra Engeland vare de kommen.

2. Og det stod hen i otte Aar,
de to Børn begyndte at længes saa saar'.

3. Den ældst' hun tog den yngest' ved Haand,
og saa lakked' de dem ned ved Straand.

4. „Og Skipper, Skipper! vær os tro,
vi giver dig det røde Guld.“

5. Og da de kom til Borggaardsled,
der stod danske Dronning og hvilt' sig derved.

6. „Hør du, danske Dronning baade faaver og fin!
kan du os en god Tjenest' vis'?“

7. „Ja, kan I brygg', cg kan I baag',
saa god en Tjenest' kan a jer maag'.“

8. „Nej, vi kan hverken brygg' eller baag',
vi kan ikke vor egen' Sko af draag'.

9. Men vi kan spind' Guld og væv' i Rør,
saa vel som danske Dronningen og all' hendes Mø'r.“

10. Danske Dronning hun vredtes over de Ord,
saa slog hun Guld over Tavler og Bord.

11. Den ældst' hun satt' sig ned og trænd',
den yngest hun væved' den Væv til End'.

12. Hun væved' udi den første Rør,
hun væved' danske Dronning med all' hendes Mø'r.

13. Hun væved' udi den anden List,
hun væved' Maria og den Herre Krist.
14. Ja, hun væved' ud baade Hjort og Hind,
hun væved' dem selv med Rosenskind.
15. Den ældst' og hun den Væv op skor,
den yngst' og hun den Væv hjem bor.
16. „Og der har I jer Væv saa skjøn,
nu giver I os god Væveløn!"
17. Danske Dronning og hun den Væv udslog,
den skjænnd ret som den klare Sol.
18. „Nu giver a jer til Væveløn,
den ene min Broder, den anden min Søn."
19. „Nej, det bør ikk' at være Jomfruens Skik
at tage sin egen Morbro'r til Ægt'.
20. Nej, det bør ikk' at være Jomfruens Skik
at tage sin egen Broder til Ægt'."
21. „Ja, er det sandt, du siger her,
for vist er I kjære Børne min'."
22. Og der blev Glæde og halv stor[1]) Gammen,
— Danmark stander i Blomster. —
Dankongen han fik deres Børn tilsammen.
Fra Engeland vare de kommen.

I.

* * *

1. Ja, de slog over dem Kappe saa blaa,
— For de Ros' og ædelige Blommer. —
saa gik de til Stranden, slet ingen dem saa.
Af Engeland vare de kommen.
2. „Ferrimand, Ferrimand, ferri os til Engeland,
det rødeste Guld det giver vi jer!"

* * *

3. „Og kan I brygg', og kan I bag'?
saa god en Tjenest' som I kan fang'."

[1]) sunget: over al den.

4. „Vi kan ikke brygge, vi kan ikke bag',
vi kan næppe vor' egne Sko af drag'.

5. Men vi kan spind' Guld, og vi kan væv' Rør,
langt bedre end Dronningen og all' hendes Mø'r."

6. Den ældste hun den Væv optrænd',
den yngest' hun vævet den ud til End'.

7. Ja, di vævet paa den første List,
di vævet Marie med Jesum Krist.

8. Ja, di vævet paa den anden End',
di vævet Dankongen og all' hans Hovmænd.

9. Ja, di vævet paa den treddi Rør,
di vævet Dannerdronningen og alle hendes Mø'r.

10. Den ældste hun den Væv op skjor,
den yngest' den ind for Dronningen bor.

11. „Ja, her haver I nu en Væv saa skjøn,
nu bør I at give god Vævkon' hendes Løn."

12. „Ja, jeg giver eder god Vævkon'-Løn,
jeg giver dig-e min ældste Søn.

13. Jeg giver dig-e min ældste Søn,
og den anden giver jeg min Broder saa skjøn."

14. „Di plejer slet ikke at have den Skik,
at nogen maa sin egen Broder ægt'.

15. Di plejer slet ikke at have Forlov,
— For de Ros' og ædelige Blommer. —
at nogen maa sin Morbroder trolov'."
Af Engeland vare de kommen.

J.

1. Kongens Børn af Engeland
— Roser og yndige Blomster. —
blev stjaalen ud af fremmede Land.
Fra Engeland er vi jo kommen.

2. Og de kom ind paa Dannerkongens Gaard:
„Og kan vi ikke faa Tjeneste her?"

3. „Og hvad kan I to smaa Børn vel gjør'?
jeg synes, slet intet eders Liv kan ernær'."
4. „Ja, hverken kan vi brygg', ikk' heller kan vi bag',
thi saadan Tjeneste kan vi ej mag'.
5. Men vi kan væve det Guld saa rød,
det lærte os vor Moder, forinden hun død'."
6. Ja, Dronningen flyd' dem Guldnøgler fem:
„Og kan I væve mig noget af dem?"
7. Ja, Dronningen flyd' dem Guldnøgler ni:
„Og kan I væve mig noget af di?"
8. Ja, Dronningen gik til Aftensang,
saa lagde de alle deres Vævninger an.
9. Saa væved' de paa den første Sid',
der væved' de Guds Engeler blid'.
10. Saa væved' de udi den anden Skar',
der væved' de den Herre Krist saa klar.
11. Ja, Dronningen kom fra Aftensang,
— Roser og yndige Blomster. —
saa lagde de deres Vævninger fram.
Fra Engeland er vi jo kommen.

* * *

K.

1. Den ældst' den tog den yngest' ved Haand,
— Danmark stander i Blomster. —
og saa lakked' de dem ned ved Strand.
Fra Engeland ere vi kommen.
2. Der de kom til Kongens Gaard,
ud' stod han Kongen, tog dem imod.
3. „Kan I os en Tjenest' vis'?"

* * *

---

28. Kong Hanses Giftermaal. (D. g. F. 166.

1. Kong Hans han sidder i Kjøbenhavn,
han lader de Lønnebrev' skriv':
og dem sender han saa langt op ad Land,
Erik Ottesøn dennem at giv'.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

2. Det var Herr Erik Ottesøn.
han i de Lønnebrev' saa:
saa kasted han Tærning og Tavlebord sammel,
bad sadle Gangere graa.

3. Ind kom Herr Erik Ottesøn,
og stiltes han for Bord:
„Og hvad vil I mig, naadige Herre!
I haver saa sendet mig Ord?"

4. „Hør du, Herr Erik Ottesøn!
du er min gjævest' Hovmester:
og du skal drage til Messen i Aar,
bede om min Hjærtenskjær."

5. „Ja, skal jeg drage til Messen i Aar,
bede om eders Hjærtenskjær:
da véd I jo vel, min naadige Herre!
jeg kan ej saa enelig vær'."

6. „Tag med dig rigen Herr Pasbjærg,
og saa ham Iver Herr Lykke:
og siden af min' gode Hovmænd,
hvem der er bedst efter din Tykk'."

7. Saa vund de op djer Silkesejl,
saa højt i forgyldene Raa:
og saa sejled' de til Messeland
fast mindre end Uger to.

8. Midt udi den Borgegaard
og der agsled de deres Skind:
og saa gaar de i Højeloft
for Messelands Konge ind.

9. „Her sidder I, Messelands Konge,
alt over eders brede Bord!
den unge Herre af Dannemark
beder om eders Datter med Ær'."

10. „Den unge Herre af Dannemark,
vil han vor Datter hav':

saa giver vi hannem baade Sølv og Guld,
dertil de dyrebar' Gav'."

11. Der var de udi Uger,
ja, vel udi Ugere fem:
et' fik de hend', Frøkun lidel Kirstin,
for Øjnen' i alle dem.

12. Det var Messelands Konge,
han taler til Svendere tow:
„I henter mig Guldtærning,
ja, Tærning saa rød som en Loww!"

13. Det var Herr Erik Ottesøn,
og han skød Tærning fra sig:
„I kaster nu, Messelands Konning!
I er langt ypper end jeg."

14. Ja, det var Messelands Konning,
og han skød Tærning fra sig:
„I kaster nu, Herr Erik Ottesøn!
I er jo Kongens Hovmester."

15. Der randt Tærning over Tavelbord,
ja, Tærning, som de haad waat funden:
og da blev hun, Frøkun lidel Kirstin,
med Ære til Dannemark vunden.

16. Det var Messelands Konge,
han heder paa Svendere fem:
„I beder hend', Frøkun lidel Kirstin,
i Stuen for mig at gaa ind!"

17. Det var Frøkun lidel Kirstin,
hun ind ad Døren tren:
og det var hendes kjær' Fader,
han stander hend' op igjen.

18. Det var Messelands Konge,
han tog hans Datter i Lær':
„Naar du kommer i fremmede Land,
da tænk paa Hæder og Ær'."

* * *

19. Det var Frøkun lidel Kirstin,
og hende randt Taare paa Kind:
„Skal jeg nu drage saa langt op af Land
fra kjære Moder min?"

20. Der blev Silke og Sindal
fra Gaarden til Stranden bred:
og da blev hun, Frøkun lidel Kirstin,
med Ære til Stranden ned led.

21. Det var Herr Erik Ottesøn,
han tog hende i sin Favn:
saa løft' han hend' saa listelig
alt over de fremmede Stavn.

22. Saa vund de op djer Silkesejl
saa højt i forgyldene Raa:
og saa sejled' de til Dannemark
fast mindre end Uger to.

23. Det var Herr Erik Ottesøn,
han styred' hans Snekke for Land:
den unge Herre af Dannemark
han red paa hviden Sand.

24. Der blev stor Glæde og hel stor Gammen,
ja, Glæde over al det Land:
den Herre fra Hest og den Jomfru fra Stavn
de tog hverandre i Favn.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

---

29. Kong Frederik i Dytmærsken. (D. g. F. 175.)

A.

1. Kong Fredrik han sidder i Koldinghus,
han drikker med sin' Svende saa mangen god Rus.
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloret.

2. Kong Fredrik lader sig et Klædemaal skjær',
paa de Dytmærskens Manerer saa skulde det vær'.

3. Kong Fredrik gik i Dytmærsken i Dagene fem,
han beskued' de Slotter og Befæstninger i dem.

4. Kong Fredrik gik i Dytmærsken i Dagene ni,
han beskued' de Slotter og Befæstninger i di.
5. Ja, han kjøbte Stud', og han kjøbte Hest',
men aldrig saa gav han dem en Daler til Fæst'.
6. De Præster, Borgemester lode Gjæstebud gjør',
og dertil saa lod de Kong Fredrik indbyd'.
7. De vidste ikke andet, de var ene i Dval',
dog stod der en lille Pige og lytted' paa djer Tal'.
8. Den lille Pig' gik hen, hvor Kong Fredrik han laa,
hun pikked' paa Døren med Fingrene smaa.
9. „Stat op, Kong Fredrik af Dannemark!
for ellersen bliver du fangen i Nat."
10. „Jeg er ikke Kong Fredrik af Dannemark,
men jeg er den Kjøbmand, som jeg haver sagt."
11. „Jo, du er Kong Fredrik af Dannemark,
for din sølvslagen Kniv som paa Borden blev lagt."
12. Kong Fredrik han sprang ud af Sengen saa brat,
han drager de Laase baade agter og fram.
13. „Hør du, lille Pige! du bliver mig huld,
du tænder mig Lyset for én Stykke Guld."
14. „Min Fader han bor ikke langt herfra,
der kan vi faa Lys og Lygtere smaa."
15. Kong Fredrik han sadler den brune og blaa,
den feierst' satt' han den lille Pig' opaa.
16. Og der de nu red dem lidt nede ved Strand,
da begyndte den Færgemand at sætte til Land.
17. Kong Fredrik drager op de Dalerer fem:
„Og vilde du færge os over for dem?"
18. „Ikke jeg vil, ikke heller jeg maa,
for det er mig forbudet af Borgemester og Raad."
19. Kong Fredrik drager op de Dalere ni:
„Og vilde du færge os over for di?"
20. „Ikke jeg vil, ikke heller jeg tør,
for det er mig forbudet af Borgemesteren selv."

21. Kong Fredrik drager ud sin Sabel saa blaa,
saa hug han den Færgemand i Stykkere smaa.

22. Kong Fredrik drager paa sine Handsker saa smaa,
og saa gik han selv for Styren at staa.

23. Og derre de var kommen en lidt fra Land,
da spasered de Dytmærskens Herrer paa Sand.

24. „Ikke mer kan Kong Fredrik Dytmærsken vind',
end han kan lære en Ko til at væve og spind'."

25. „Jeg glemte min Kniv alt paa eders Skiv',
jeg skal den vist hente, om jeg bliver i Liv'."

26. Den lille Pig' hun letted' ved Kong Fredrik hans Hat,
saa bad hun de Dytmærskens Herrer God-Nat.

27. „Ak, havde du været af gejselig Ve,
da skulde du Dronning i Dannemark hedd'.

28. Men jeg vil give dig en vel efter min Stand,
som skal være Birkedommer over hele mit Land."
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloret.

B.

1. Kong Fredrik han sad udi Koldinghus
og drak med sine Venner saa mange-en Rus.
For de Dytmærskens Herrer de havde deres Land forloret.

2. Kong Fredrik han lod sig en Klædning skjær',
af den Dytmærskens Manér saa skulde den vær'.

3. Kong Fredrik var der udi Dagene fem,
han beskued' de Slotter og Stader udi dem.

4. Kong Fredrik var der udi Dagene ni,
han beskued' de Slotter og Stader udi di.

5. Han kjøbt' Stud', og han kjøbt' Hest',
men aldrig saa gav han dem en Daler i Fæst'.

6. Ja, Præster og Borgemester lod Gjæstebud gjør',
og hertil lod de Kong Fredrik indbyd'.

7. Præster og Borgemester gik sammen i Dvaal'
og spurgte, hvorledes de Kong Fredrik skuld' fang'.

8. De tænkte, de var ene i Dvaal',
da stod der en lille Pige og hørte paa djer' Taal'.
9. Den lille Pig' gik hen til Kong Fredriks Kammer saa blaa
og banked paa Døren med Fingrene smaa.
10. „Stat op du, Kong Fredrik af Dannemarks Land!
for ellers saa bliver du fangen i Nat."
11. „Nej, jeg er ej Kong Fredrik af Dannemarks Land,
men jeg er den Kjøbmand, som jeg haver sagt."
12. „Jo vist er du Kong Fredrik af Dannemarks Land,
for din sølvskaftere Kniv er paa vor Skyv' bleven lagt."
13. Kong Fredrik han sprang ud af Sengen saa brat
og bragte de Laase baade agter og fram.
14. „Og hør, lille Pige! vil du være mig huld:
du tænder min Lys for en Stykke Guld!"
15. „Min Fader han bor ikke langt herfra,
der er baade Lygter og Lamper at faa."
16. Kong Fredrik han sadled' den gule og graa,
den ene satte han den lille Pig' opaa.
17. Den Gang de var kommen nær ned til Vand,
saa begyndte den Færgemand at sætte i Land.
18. Kong Fredrik drager ud de Dalere fem:
„Og hør, vil du færge os over for dem?"
19. „Nej, ikke jeg tør, langt heller' jeg vil,
for det er mig forbuden af Borgemester og Raad."
20. Kong Fredrik drager ud de Dalere ti:
„Og hør, vil du færge os over for di?"
21. „Nej, ikke jeg tør, langt heller jeg maa,
for det er mig forbuden af Borgemesteren selv."
22. Kong Fredrik drager ud sin Sabel saa blaa
og hug denne Færgemand i Stykkere saa smaa
23. Kong Fredrik drager paa de Handsker smaa
og vilde nu selv til for Roren at staa.

24. Den Gang de var kommen lidt ud for Land,
spasered de Dytmærskens Herrer paa Sand.

25. „Ej mere skal Kong Fredrik af de Dytmærsken vind'
end han kan lær' en Ko til at vøv' eller spind'."

26. „Og hvissommenstid a bliver i Liv',
saa skal a nok hent' min Kniv, som a glemt' paa jer Skiv'!"

27. Den lille Pige hun letted' ved Kong Fredriks Hat,
saa bød hun de Dytmærskens Herrer God-Nat.

28. „Ja, havde du været af gejselig Æd,
saa skulde du Dronning i Dannemark hedd'.

29. Men nu skal jeg skaffe dig en Mand udi din Stand,
som Birkedommer skal være over hele mit Land."
For de Dytmærskens Herrer de havde deres Land forloret.

C.

1. Kong Fredrik han lod sig en Klædemaal skjær',
paa de Ditmærskens Manerer saa skulde den vær'.
For de Ditmærskens Herrer de have deres Land forloret.

2. Kong Fredrik gik i Ditmærsken i Dagene fem,
han beskued' de Slotte og Fæstninger i dem.

3. Ja, han kjøber Stude, og han kjøber Hest',
men aldrig han giver en Daler i Fæst'.

4. Kong Fredrik gik i Ditmærsken i Dagene ni,
han beskued' de Slotte og Fæstninger i di.

5. De Ditmærskens Herrer lod Gjæstebud gjør',
og dertil saa lod de Kong Fredrik indbyd'.

6. De Ditmærskens Herrer de trod', de var ene i Dval',
dog stod der en lille Pige og hørt' paa deres Tal'.

7. Den lille Pig' gik hen, hvor Kong Fredrik han laa,
hun pikkede paa Døren med Fingrene smaa.

8. „Stat op, Kong Fredrik af Dannemark,
for ellers bliver du fangen udi denne Nat."

9. „Nej, jeg er ej Kong Fredrik af Dannemark,
men jeg er den Kjøbmand, som jeg haver sagt."

10. „Jo, du er Kong Fredrik af Dannemark,
for din sølvslagen Kniv som paa Bordet var lagt.“
11. Kong Fredrik han sprang ud af Sengen paa Stand,
han drejed' de Laase baade agter og fram.
12. Han saa-: „Du lille Pige! du bliver mig huld:
du tænder mig Lyset for ét Stykke Guld!“
13. „Min Fader han bor ikke ret langt herfra,
der kan vi faa Lys og Lygtere smaa.“
14. Kong Fredrik han sadler den brune og blaa,
den sidste den sad den lille Pig' opaa.
15. Og da de var reden lidt nede ved Strand,
begyndte den Færgemand at sætte til Land.
16. Kong Fredrik drog op de Dalere fem:
„Og vil du nu sætte os over for dem?“
17. „Nej, ikke jeg vil, ikke heller jeg gjør,
det er mig forbudt af det Ditmærskens Raad.“
18. Kong Fredrik drog op de Dalere ni:
„Og vil du nu sætte os over for di?“
19. „Nej, ikke jeg vil, ikke heller jeg tør,
det er mig forbudt af Borgmesteren selv.“
20. Kong Fredrik drog ud sin Sabel saa blaa,
saa hug han den Færgemand i Stykker saa smaa.
21. Kong Fredrik drog paa sine Handsker saa smaa,
saa ganger han selv ud for Styren at staa.
22. Og da de var kommen en lille Stykk' fra Land,
da spasered' de Ditmærskens Herrer paa Sand.
23. „Jeg glemt' her min Kniv alt paa eders Skiv',
jeg skal den vist hente, hvis jeg bliver i Liv'!“
24. „Ikke mer' kan Kong Fredrik Ditmærsken vind',
end han kan lær' en Ko til at væv' eller spind'.“
25. Den lille Pig' hun letted' ved Kong Frederiks Hat,
saa bød de de Ditmærskens Herrer God-Nat.
26. „Ja, havde du været af ædelig Blod,
da skulde du Dronning i Dannemark vær'.

27. Men jeg vil dig give en efter din Stand,
som skal være Borgemester over hele mit Land."
For de Ditmærskens Herrer de have deres Land forloret.

D.

1. Kong Fredrik lader sig en Hovklædning skjær',
paa det Dytmærskens Manér saa skulde den vær'.
De Dytmærskens Herrer de have deres Land forloren.
2. Kong Fredrik han sidder paa Koldings-os,
der drikker han med sine Svendere godt Rus.
3. Ja, han kjøbt' Stud', og han kjøbt' Hest',
men aldrig saa ga' han ud'n en Daler til Fæst'.
4. De Præster, Borgemester gik sammen i Raad,
de vild' snakk' om, hurdan de Kong Fredrik af Live
kunde faa.
5. De vidst' ikk' and't, de var ene i Dval',
da stod der en lille Pige og lyd' paa djer Tal'.
6. Den lille Pig' hun gik til, hvor Kong Fredrik han laa,
hun banked' paa Døren med Finger' saa smaa.
7. „Og er du Kong Fredrik af Dannemark,
for vist skal du lade din Liv i Nat!"
8. „Nej, jeg er ej Kong Fredrik af Dannemark,
jeg er den samme Kjøbmand, jeg før haver sagt."
9. „Jo, du er Kong Fredrik af Dannemark,
for de fir' sølvslagen Kniv' paa Bordet er lagt."
10. Kong Fredrik han sprang ud af Sengen med Hast,
han drager de Laase baade agter og fram.
11. „Ak, havde jeg haft Lys for et Stykke Guld,
for vist' skuld' jeg vis' dem, jeg skuld' redde mit Liv!"
12. „Min Fader han bor ikke langt herfra,
der kan vi faa Lys og Lygtere saa smaa."
13. Kong Fredrik han sadled' den brune og blaa,
den fejerst' løft' han den lille Pig' op paa.
14. Ja, de red dennem alt lidt ned ved Strand,
saa kommer de dem til en Færgemand.

15. Kong Fredrik byder ud de Dalere fem:
„Og hør, Færgemand! vil du færge for dem?“
16. „Nej, ikke jeg vil, ej heller jeg maa,
thi det er forbuden af Borgemester og Raad.“
17. Kong Fredrik byder ud de Dalere ni:
„Og hør, Færgemand! vil du færge for di?“
18. „Nej, ikke jeg vil, ej heller jeg maa,
thi det er forbuden af Borgemester og Raad.“
19. Kong Fredrik drager ud sin Sabel saa blaa,
saa hog han den Færgemand i Stykkere smaa.
20. Saa hog han den Færgemand i Stykkere smaa,
og saa gik han selv for Styren at staa.
21. Og der de var kommen en lidt ud paa Vand,
de Dytmærskens Herrer spasered' paa Sand.
22. „Jeg glemte min' Kniv' alt paa eders Skiv',
jeg skal dem nok hente, om jeg bliver i Liv'.“
23. Den lille Pig' hun letted' Kong Fredrik hans Hat,
dermed hilst' hun de Dytmærsken og siger God-Nat.
24. „Ak, havde du været af gejselig Stand,
saa skuld' du ha' bleven Dronning i Danmarks Land.
25. Ak, havde du været af gejselig Æd,
saa skulde du Dronning i Dannemark hedd'!
26. Men jeg giver dig en næst efter min Stand,
som skal være Birkedommer over hele mit Land.“
De Dytmærskens Herrer de have deres Land forloren.

E.

1. Kong Fredrik han sidder i Kolding-Hus
og drikker med de Svender saa mangen god Rus.
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloret.
2. Kong Fredrik gik i Dytmærsken de Dagere fem
for at besku' de Slotter og Befæstninger i dem.
3. Kong Fredrik gik i Dytmærsken de Dagere ni
for at besku' de Slotter og Befæstninger i di.

4. De Præster, Borgemester lader Gjæstebud gjør',
dertil lader de Kong Frederik byd'.
5. De vidst' ikke andet, de var ene i Dval',
ud' stod der en lille Pige og lyded' paa djer Tal'.
6. Den lille Pig' gik til, hvor Kong Frederik laa,
og pikked' paa Døren med Fingerer smaa.
7. „Stat op, Kong Fredrik af Dannemark!
ellers bliver du fangen i denne Nat.“
8. „Jeg er ej Kong Fredrik af Dannemark,
men jeg er den Kjøbmand, som jeg haver sagt.“
9. „Jo, du er Kong Fredrik af Dannemark,
for di tre sølvslagen Kniver paa Borden blev lagt.“
10. Kong Fredrik han sprang ud af Sengen saa gram
og drog de Laaser baade agter og fram.
11. „Hør du, lille Pige! du bliver mig huld,
du tænder mig Lys for en Stykke Guld!“
12. „Min Fader han bor ikke langt herfra,
der kan vi faa Lys og Lygtere smaa.“
13. Kong Fredrik han sadler den brune og blaa,
den fejerst' løfted' han den lille Pig' op paa.
14. Saa red de dem en lidt ned ved Strand,
saa begyndte den Færgemand at sætte i Land.
15. Kong Fredrik drager op de Dalere fem:
„Og ville du færge os over for dem?“
16. „Slet intet jeg maa, og slet intet jeg tør,
thi det er mig forbuden af Borgemester og Raad.
17. Kong Fredrik drager op de Dalere ni:
„Og ville du færge os over for di?“
18. „Slet intet jeg tør, og slet intet jeg maa,
thi det er mig forbuden af Borgemester og Raad.“
19. Kong Fredrik drager ud hans Sabel saa blaa,
saa hog han den Færgemand i Stykkere smaa.
20. Kong Fredrik drager paa hans Handsker saa smaa,
saa vilde han selv for Styren at staa.

21. Ja, der de kom dem en lidt ud paa Strand,
da spasered' de Dytmærskens Herrer paa Sand.
22. Den lille Pig' hun løft' ved Kong Fredrik hans Hat,
saa bad hun de Dytmærskens Herrer god Nat.
23. „Ikke mere kan Kong Fredrik i Dytmærsken vind',
end han kan lære en Ko til at væve og spind'."
24. „Ja, dersom du vare[1]) af kejserlig Æd,
da skulde du Dronning af Dannemark hedd'.
25. Men jeg vil give dig en vel efter min Stand,
som skal blive Birkedommer over hele min Land."
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloret.

F.

1. Kong Fredrik gik i Ditmærsken i Dagene fem,
der saa han de Skanser og Slotte udi dem.
De Ditmærskens Herrer de have deres Land forloret.
2. Den lille Pige banked' paa Døren alt under sit Skind:
„Stat op, Kong Fredrik, du lukker mig ind!"
3. „Jeg er ej Kong Fredrik af Dannemark,
jeg er jo den Kjøbmand, som I talt' med i Gaar."
4. „Jo vist er du Kong Fredrik ud af Dannemark,
din sølvslagen Kniv paa Bordet er lagt."
5. „Og hør du, lille Pige! du er mig saa huld,
du tænder mig Lyset for et Stykke Guld!"
6. „Ja, vel kan du faa baade Lygte og Lys,
min Fader han bor i samme-et Hus."
7. Den lille Pige trækker af hendes Skjørt saa graa,
den skar hun i Stykker, bandt om Hestens Fod.
8. Saa red de sagtelig igjennem den Gaard,
slet ingen kunde høre en eneste Fod.
9. Kong Fredrik tæller op de Dalere fem:
„Og hør du, kjære Færgemand! færg mig over for dem."
10. „Nej, ikke jeg maa, slet ikke jeg tør,
det er mig forbuden af Borgemester og Raad."

---
[1]) vare, meddelt: ere.

11. Kong Fredrik tæller op de Dalere ni:
„Og hør du, kjære Færgemand! færg mig over for di."
12. „Nej, ikke jeg maa, slet ikke jeg tør,
det er mig forbuden af Borgemester og Raad."
13. „Og hør du, kjære Færgemand! du er mig saa huld
du færge mig over for et Stykke Guld!"
14. „Nej, ikke jeg maa, slet ikke jeg tør,
det er mig forbuden af Borgemester og Raad."
15. Kong Fredrik trækker ud sin Sværde saa blaa,
saa hug han den Færgemand i Stykker saa smaa.
16. Kong Fredrik trækker af sin' Handsker saa smaa,
og selv maatte han til Aaren at ro.
17. Den Tid Kong Fredrik kom lidet fra Land,
saa ser han de Ditmærskens Herrer spasered' paa Strand.
18. Kong Fredrik tager af sin Hat saa smuk,
saa bad han de Ditmærskens Herrer God-Nat.
19. „Krist give, du var af adelig Blod!
saa skulde du bleven min Dronning saa god.
20. Men jeg skal give dig en Rigdom stor,
dertil en Greve af adelig Blod!"
21. Den Tid Kong Fredrik kom til Kjøbinghavn,
saa send' han dem en Armé til lidet Gavn."
De Ditmærskens Herrer de have deres Land forloret.

G.

* * *

1. Borgemester og Præster lod et Gjæstebud gjør',
dertil lod de ogsaa Kong Fredrik indbyd'.
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land nu forloren.
2. Borgemester og Præster gik sammen udi Raad,
der stod en lille Pige og hørt' paa djeres Tal'.
3. Den lille Pig' gik til Døren, hvor Kong Fredrik han laa,
hun pikked' paa Døren med Fingrene smaa.
4. „Stander op, Kong Fredrik af Dannemark!
ellers mister du Livet udi denne Nat."

5. „Jeg er ikk' Kong Fredrik af Dannemark,
men jeg er den Kjøbmand, jeg eder har sagt."
6. „Jo, du er Kong Fredrik af Dannemark,
for di sølvsla'n Kniv og Gaffel paa Bordet blev lagt."
7. Kong Fredrik sprang af Sengen, og det med en Fart,
trækked' Laasen fra Døren, og det i en Hast.
8. „Hør du, min lille Pige! vil du være mig huld,
saa tænder du os Lysen for en Stykke Guld."
9. „Ja, min Fader han bor ikke langt her fra,
der kunde vi vel Lys og smaa Lygterne faa."
10. Den lille Pig' skar i Stykker de Lagener saa smaa,
for de vilde sig gjennem Vinduen gaa.
11. Den lille Pig' skar i Stykker hendes Skjørter saa smaa,
saa band hun dem om djeres Hestesko.
12. Kong Fredrik han sadler de brune og blaa,
den fejrest' den satte han Pigen op paa.
13. Saa red de saa sagte alt over den Bro,
slet ingen skulde hør' djeres Hestesko.
14. Saa red de dem ned til den Færgemands Gaard:
„Vil du færge os over for et Stykke Guld?"
15. „Nej, ikke tør jeg færge jer over det Vand,
for I skal mist' Livet udi denne Nat."
16. Kong Fredrik han hog da den Færgemand i to,
saa sejlt' de fra Landet alt med djeres Ro.
17. Og der de nu kom en lidt ud fra Land,
kom de Dytmærskens Herrer spaserendes paa Strand.
18. Den lille Pig' hun letted' ved Kong Fredrik hans Hat,
hun bød de Dytmærskens Herrer saa mangen Godnat.
19. „Ja, haad den lille Pige ej hørt vores Taal',
da skulde du ej kommen fra os i Behold."
20. „Ja, havde du været ud af gejstlig Æd,
da skuld' du vist Dronningen udi Dannemark hedd'.
21. Men jeg vil give dig en, som er efter din Stand,
jeg vil give dig Birkedommeren over hele mit Land."
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land nu forloren.

H.

1. „Hvem er det, der banker paa min Kammer udi Nat?
slet ingen saa haver jeg Stævnen sat.“
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloren.
2. „Du er jo Kong Fredrik af Dannemarks Land,
din sølvskafted' Kniv jeg paa Borden fandt.“
3. Dannerkongen han rev hendes Klæder itu,
dem band han om Hesten hans Fødder paa Sko.
4. Dannerkongen han løft' hend' paa Gangere graa,
og ned til den Færgemand han snarlig mon tog.
5. Og Dannerkongen tæller op vel Dalere fem:
„Og hør, min kjære Færremand, sæt mig over for dem.“
6. „Nej, ikke jeg tør, ikke heller jeg maa,
det er mig forbudt af Borgemester og Raad.“
7. Dannerkongen tæller op vel Dalere ti:
„Og hør, min kjære Færremand, sæt mig over for di.“
8. „Nej, ikke jeg tør, ikke heller jeg maa,
det er mig forbudt af Borgemester og Raad.“
9. Dankonge han trækker hans Sabel saa rød,
saa hog han den Færgemand, til Jorden han død'.
10. Dankonge han smed baade Handsker og Hat,
og gav sig til at ro-e den lange Nat.
For de Dytmærskens Herrer de have deres Land forloren.

---

30. Den farlige Jomfru. (D. g. F. 184.)

* * *

1. [Store-Broder taler til Lille-Broder sin:]
„Vend om vores Graaganger, og vi vil rid' hjem.“
2. [„Sig mig nu, kjær Stalbroder min,]
og hvad er det for en ynkelig Syn?“
3. „Ja, det er de tredive skjøn Ridd're djer Blod,
som skjøn Jomfru har giljet, hun var dem for god.
4. Ja, enten skal du her paa Jorden dø,
eller vi vil hen og sko denne Mø.“

* * *

5. [„Sig mig nu, kjær Stalbroder min,]
og hvad er det for en ynkelig Syn?“
6. „Det er de tredive skjøn' Ridd're djer Hoved,
som skjøn Jomfru haad giljet, hun havde dem trolovet.“
7. Skjøn Jomfru hun klapper paa Hyndere blaa:
„Lyster I ej, skjøn Ridd're! at hvile derpaa?“
8. „Nej, her ligger under de hvasse Kniv',
hvi vil du saa forraade vores unge Liv?“
9. Skjøn Jomfru hun heder paa Tjenestkvind':
„Du henter mig ind mit Horn med Vin!“
10. Den Pig' hun bor den Horn saa højt,
forinden var den med Ædder bespændt.
11. Forinden var den med Ædder bespændt,
foruden var den med Silke omhændt.
12. „Ja, det er Skik oppaa vores Land,
en Jomfru skal drikke skjøn Ridder paa Hand.“
13. „Ja, det er Skik oppaa vores Ø,
der faster saa mangen en høvske Mø[1]).“
14. „Ja, lad dem faste, hvo faste vil,
skjøn Jomfru skal drikke skjøn Ridder til.“
15. Hun holdt det for Næsen, saa lidt hun drak,
saa falsk en Hjærte i Brysten sprak.

Slutningen af denne Vise er vist nok Laan fra andre Viser

---

31. Skjoldmøen. (D. g. F. 186.)

A.

1. Lidel Kirsten spuur hendes Moder:
— Herre Falken tog. —
„Og hvor saa er min Broder?“
For de had' hannem spændt udi Taarn.

---

[1]) meddelt: Mand.

2. „Din Broder han er ikke hjemme i Aar,
thi han ligger bunden udi Kongens Gaard.“

3. „Ja, havde jeg Sadel og Bidsel af ny,
da skuld' jeg vist hente min Broder af By.“

4. „Vel kan du faa Sadel og Bidsel af ny,
men ej kan du hente din Broder af By.“

5. Lidel Kirsten og hun sprang til Gangere høj,
saa red hun langt faster', end Fuglen fløj.

6. Og der hun kom til Borgens Led,
ud' stod Kongens Slejfredkvind' og hvilte sig ved.

7. „Og hører du, Kongens Slejfredkvind'!
og hvor saa ere de Fanger ind'?“

8. „For Østen i vor Borgegaard
der plejer de Fanger at kruse djer Haar.

9. For Østen i vor Stjennestoww
der plejer de Fanger altid at sov'.“

10. Hun klapped' paa Døren alt med hendes Skind:
„Stat op, min kjær Broder, du laaner mig ind!“

11. „Og ikke saa kan jeg laane dig ind,
for jeg ligger bunden lig'som en Fang'.“

12. Femten Navler og saa en lille Pind
dem lokked' hun fraa, saa gik hun ind.

13. „Høre du, min kjær Broder! hvad jeg siger dig:
hvi lod du dig af Dannerkongen bind'?“

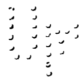
14. „Mig band ikke fire, mig band ikke fem,
mig band vel tredive jærnklæd' Mænd.

15. Mig band ikke otte, mig band ikke ni,
mig band vel hundrede Riddere fri.“

16. „Her staar jeg en Kvinde saa smal som en Lind,
vel hundrede Riddere skuld' mig ikke bind'.

17. De skuld' ej gange mig saa haardt imod,
at de skuld' faa Toffelen af min Fod'.“

18. Hun løst' hendes Broder af haardesten Baand,
hun satt' Kongens Slejfredkvind' der imod.

19. „Du hilser Dannerkongen, naar han kommer hjem:
her har waat en Mø, der har løst en Svend.“
20. Og der hun kom udi Rosenslund,
der mødt' hend' Dannerkongen hans liden Smaahund.
21. Og der hun kom udi grønne-en Eng,
der møder hend' Dannerkongen og all' hans Hovmænd.
22. „Du holder min Hest udi Tøvl' og i Tømm',
de staaend jeg gaar hen og snakker med dem.
23. Du holder min Hest udi Bjessel og Mil',
forvar dig, du nøvner ej Navnen min!“
24. Lidel Kirsten hun hug, til hun blev træt,
hun stod vel i tredive Mænd deres Ret.
25. Lidel Kirsten hun hug, til hun blev mod,
hun stod vel i hundrede Ridd're deres Blod.
26. Lidel Kirsten og hun drager ud hendes Sværd:
„Var det ikke jer, Dannerkongen! I skuld' far' en Ufærd!“
27. Lidel Kirsten og hun drager ud hendes Kniv:
„Var det ikke jer, Dannerkongen! det skuld' koste jert Liv!“
28. „Ja, havde du Byrde, og havde du Ær',
saa vel kund' du Dronning i Dannemark vær'.“
29. „Ja, vel har jeg Byrde, og vel har jeg Ær',
saa vel kund' jeg Dronning i Dannemark vær'.“
30. Dannerkongen han tog lidel Kirsten i Favn,
han gav hend' Guldkrone og Dronningens Navn.
31. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Nød,
hun bærer hver Dag en Guldkrone saa rød.
32. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Kvid',
— Herre Falken tog. —
hun sover hver Nat ved Dannerkongen hans Sid'.
For de had' hannem spændt udi Taarn.

V. 22—23 findes ordret lige saadan i samme Sangerskes Riboldsvise (her foran Nr. 15 D). Hun maa altsaa have laant dem derfra.

B.

1. Lidel Kirsten hun spurgte hendes Moder:
— Herre Falken tog. —
„Og haver jeg ingen Broder?"
For de haver hannem spændt udi Taarn.

2. „Jo, vel haver du en Broder,
men han ligger bunden udi Kongens Gaard."

3. „Ja, havde jeg Bjæssel og Sadel udaf ny,
saa skuld' jeg min Broder hjemhente af By."

4. „Ja, vel kan du faa Bjæssel og Sadel ud af ny,
men ej kan du din Broder hjemhente af By."

5 Lidel Kirsten hun sprang til Hesten høj,
hun red langt faster, end Fuglen fløj.

6. Og der hun kom til Borggaardsled,
der stod Kongens Slejfredkvinde ved[1]).

7. „Og hør du, Kongens Slejfredkvind'!
og hvor saa er de Fanger ind'?"

8. „For sønden paa den Borgegaard,
der plejer de Fanger at kruse djeres Haar.

9. For sønden paa den Borgestov',
der plejer de Fanger at ligge og sov'."

10. Hun pikked' paa Døren alt med sin Skind:
„Stat op, min kjær Broder, og lukker mig ind!"

11. „Ja, hvordan saa skulde jeg lade dig ind,
thi jeg ligger bunden alt som en Fang'."

12. [„Men hør, kjære Broder! der sidder her ind',]
ja, hvorfor saa vilde du lade dig bind'?"

13. „Der bandt mig ej fire, der bandt mig ej fem,
der bandt mig tredive gode Hovmænd."

14. „Her staar jeg, en Kvinde saa smal som en Lind:
vel hundrede Mænd skulde mig ikke bind'!"

---

[1]) Maaske: der stod Kongens Slejfredkvind' og hvilte sig ved.

15. Ja, femten smaa Navler og saa en lille Pind
dem pilked' hun fræ, og saa gik hun ind.
16. Hun løst' hendes Broder af haardesten Baand,
hun satt' Kongens Slejfredkvind' der imod.
17. „I kan helsen Dannerkongen, naar han kommer hjem:
her har voren en Mø og hent' en Svend!"
18. Lidel Kirsten hun sprang til højen Hest,
hun satt' hendes Broder alt for hendes Bryst.
19. Og der de nu kom i grønne Rosenslund,
der mødt' hun Dannerkongen hans lidel Smaahund.
20. Og der de nu kom i grønnen Eng,
der mødt' hun Dannerkongen og alle hans Hovmænd.
21. „Du holder min Hest udi Bjæssel og Tæmm',
de Staand jeg gaar hen, og jeg snakker med dem!"
22. Lidel Kirsten hun hog, til hun fik Mod,
hun stod udi hundrede Mænd deres Blod.
23. Hun højt' ad Dannerkongen alt med sin Sværd:
„Var I ikke Dannerkongen, skuld' I faa en Ufærd!"
24. Hun højt' ad Dannerkongen alt med sin Knyv:
„Var I ikke Dannerkongen, skuld' det koste eders Liv!"
25. „Ja, var du byrdig, som du er bold,
saa skulde du faa al Dannemark i Vold!"
26. „Ja, vel er jeg byrdig, og vel er jeg bold,
men ikke faar jeg al Dannemark i Vold."
27. Han tog lidel Kirsten saa venlig i Favn,
— Herre Falken tog. —
han skjænked' hend' Guldkrone i Dronningens Navn.
For de haver hannem spændt udi Taarn.

C.

1. Lidel Kirsten adspørger sin Moder:
— Herre Falkentog. —
„Og haver jeg ingen Broder?"
For de har ham spændt i Taarn.

2. „Jo, vel har du dig en Broder saa bold,
men han ligger fangen i Kongens Vold.“
3. „I kjøber mig Sadel og Bidsel paa ny,
for vist skal jeg hente min Broder af By.“
4. Lidel Kirsten hun sprang til høje-en Hest,
hun red lige saa fast, som Fuglen den fløj.
5. Og der hun kom til Borggaardsled,
der stod Kongens Slejfredkvind' og hviled' sig derved.
6. „Og hør du det, du Kvind' saa jenn!
og hvor saa er de Fanger ind'?“
7. „Ja, his udi den Stjennestov',
der plejer de Fanger mjest at sov'.“
8. Hun stødte paa Døren alt med hendes Fod,
saa all' de smaa Navler de fild opaa Jord.
9. „God-dag, all' I Fanger, som her er ind',“
min hjærte kjær Broder, hvi lod du dig bind'?“
10. „Der bandt mig ej fire, der bandt mig ej fem,
der bandt mig tredive raske Hovmænd.“
11. „Ja, her staar jeg, en Kvind' saa jenn',
vel hundrede Mænd mig ikke kan bind'!“
12. Hun løst' hendes Broder af haardesten Baand,
hun satt' Kongens Slejfredkvind' der igjen.
13. Lidel Kirsten hun sprang til høje-en Hest,
hun satte sin Broder alt for ved sin Bryst.
14. Og der hun kom i Rosenslund,
da mødt' hend' Dannerkongen hans lidel Smaahund.
15. Og der hun kom i grønne-en Eng,
der mødt' hend' Dannerkongen og alle hans Mænd.
16. „Og hør du det, du Kvind' saa jenn:
hvor har du været henn' og hent' den Svend?“
17. „Ja, jeg var mig i Dankongen hans Gaard
og løste min Broder af haardesten Baand.

18. Jeg løste min Broder af haardesten Baand,
jeg satt' Kongens Slejfredkvind' der igjen."
19. „Og hør I det, min gode Hovmænd!
I binder mig den Mø, og I før mig hend' hjem!"
20. „Min hjærte kjær Broder! hold Hest udi Tømm',
imens jeg gaar af og snakker med dem!"
21. Lidel Kirsten hun hog, for hun var stærk,
hun stod vel hundrede Mænd deres Ret.
22. Lidel Kirsten hun hog, for hun havde Mod,
hun stod i hundrede Mænd deres Blod.
23. Hun hødt' Dannerkongen alt med hendes Sværd:
„Var du ej Dannerkongen, du skuld' far' en Ufærd!"
24. Hun hødt' Dannerkongen alt med hendes Knyv:
„Var du ej Dannerkongen, du skuld' miste dit Lyv!"
25. „Ja, er du byrdig, som du er bold,
al Danmark kunde du have i Vold."
26. „Ja, vel er jeg byrdig, som jeg er bold,
al Danmark kunde jeg have i Vold."
27. Dankongen han tog lidel Kirsten i Favn,
— Herre Falkentog. —
han gav hend' Guldkrone paa Dronningens Navn
For de har ham spændt i Taarn.

D.

1. Lidel Kirsten hun bad dem, de skuld' sadl' hender Hest,
— Herre Falken to. —
hendes Moder hun bad dem, de skuld' sadle den bedst'.
For de haar a nu spændt udi Taarn.
2. Lidel Kirsten hun sprong til højen Hest,
hun red vel faaster, end Fovlen fløv.
3. Lidel Kirsten hun red ad grønne Rosenslund,
der mødt' hun Dannerkongen og alle hans Smaahund'.
4. Lidel Kirsten hun red ad grønne Rosenseng,
der mødt' hun Dannerkongen og all' hans Hovmænd.

5. Lidel Kirsten hun red til Kongens Borggaardsled,
der stod Kongens Slejfred og hvilte sig ved.
6. „Og hør du, Kongens Slejfredkvind'!
hvor ere den Hus, som de Fanger er ind'?“
7. „For vesten i vor Borggaard,
der plejer de Fanger aa kruse djer Haar.“
8. Lidel Kirsten hun banker paa Døren alt med hendes Skind:
„Stander op, kjære Broder! du laader[1]) mig ind!“
9. „Nej, ikke saa kan jeg lade dig ind,
thi jeg ligger bunden alt som en Fang'.“
10. Ja, femten smaa Navler og saa en lille Pind,
dem nokked' hun fræ, og saa gik hun ind.
11. „Hør kjære Broder! hvi lod du dig bind',
[og lod dig saa sætte som Fange her ind'?“]
12. „Der bond mig vel fire, der bond mig vel fem,
der bond mig vel tredve de jærnklæd' Mænd.“
13. „Her stander jeg nu saa smal som en Lind,
men hundrede Ridder' kan mig ikke bind'.“
14. Hun løst' hendes kjær Broder af haardesten Baand
[og satte Kongens Slejfred derind igjen.]
15. Lidel Kirsten hun sprong til højen Hest,
hun satt' hendes Broder alt for hendes Bryst.
16. „I kan helsen jer Herre, naar han kommer hjem,
her har været en Mø, der har løste den Svend.“
17. Lidel Kirsten hun red ad grønne Rosenslund,
der mødt' hun Dannerkongen og alle hans Smaahund'.
18. Lidel Kirsten hun red ad grønne Rosenseng,
der mødt' hun Dannerkongen og alle hans Hovmænd.
19. „Og hør I nu, I gode Hovmænd!
og sving nu jer Sværd og før hend' dog hjem!“

---
[1]) Laader, meddelt: laaner.

20. „Og hør, kjære Broder! hold Hesten i Tømm',
imens jeg gaar af for at snakke med dem."
21. Lidel Kirsten hun hog, til hun blev træt,
da stod hun i tredive Mænd djeres Slæt.
22. Lidel Kirsten hun hog, til hun fik Mod,
da stod hun i hundrede Ridder' djeres Blod.
23. „Og hør, lidel Kirsten! du sparer min Liv!
min halv' Kongerige den giver jeg dig."
24. Ja, Kongen han tog lidel Kirsten i Favn,
— Herre Falken to. —
han gav hend' baad' Krone og Dronningens Navn.
For de haar a nu spændt udi Taarn.

E.

1. Liden Kirsten hun sagde til sin Moder:
— Herre Falkentog. —
„Og havde jeg mig ingen Broder?"
For de havde ham spændt udi Taarn.
2. „Ja, vel had' du dig en Broder,
men han ligger fangen udi Kongens Vold."
3. Liden Kirsten hun gik sig ad Stalde,
hun skued' de Foler alle.
4. Hun skued' den gule, hun skued' den blaa,
den fejerst' laa- hun Guldsadlen paa.
5. Liden Kirsten hun red til Kongens Gaard,
der stod hans [Frille] og var svøbt udi Maar.

* * *

6. Hun pikked' saa lettelig paa Døren med sin Skind:
„Stat op, kjære Broder, du lukker mig ind!"
7. „Hvordan skulde jeg kunne lukke dig ind,
for jeg ligger fangen i saa haard en Bind."
8. Hun pikked' saa haardt paa Døren med sin Taa,
te alle de Smaanagler de ringlet paa Jord.

9. „God Dag, kjære Broder, inde,
hvorfor lod du dig fange og binde?“
10. „Mig bandt ikke fire, og mig bandt ikke fem,
men mig bandt vel tredve af Kongens Hovmænd.“
11. „Ja, nok er jeg en Kvinde,
men tredve skulde mig ej binde.“
12. Saa tog hun hendes Broder saa enlig ud,
og Kongens [Frille] hend' satt' hun i Stejet igjen.
13. Hun tog hendes Broder op paa sin Hest
[og satte ham alt for sin Bryst.]
14. Og da det saa lakked' ad Vejen frem,
da mødte de Dankongen og alle hans Hovmænd.
15. Liden Kirsten hun vendte sin Ganger omkring,
og saa hugget hun Kongens Hofmænd i Ring.
16. „Og hør, liden Kirsten, du stiller din Sværd,
[Guldkronen at bære det er du vist værd.“]
17. Nu haver liden Kirsten forvunden sin Harm,
— Herre Falkentog. —
for hun sover nu hver Nat i Dankongen hans Arm.
For de havde ham spændt udi Taarn.

F.

1. Lidel Kirsten spurgte sin Moder:
— Herr Falkentor. —
„Havde jeg ingen Broder?“
For de havde ham spændt udi Taarn.
2. „Jo, du havde dig en Broder saa bold,
men han ligger fangen i Kongens Vold.“
3. Lidel Kirsten ad Stalden ganger,
hun skwaaj de Føller mange.
4. Hun skwaaj de gule, og hun skwaaj de blaa,
den bedste laa- hun sin Guldsadel opaa.
5. Lidel Kirsten hun kom til Borggaardsled,
ud' stod Kongens Slejfredkvind' derved.

6. „Og hør du, Kongens Slejfredkvind'!
hvor ere de Kongens Fanger ind'?"
7. „Hisset i vor Stjennestov',
der lyster de Kongens Fanger aa sov'."
8. Hun banked' paa Døren med sin Skind:
„Stat op, min kjær Broder! du lukker mig ind."
9. „Ja, hvor saa skulde jeg lukke dig op,
for jeg ligger fangen i Jærn og Bolt."
10. Hun sparked' til Døren med sin Taa,
saa alle de Nagler de ringled' derfraa.
11. „God Dav, min kjær Broder her inde!
hvi lod du dig fange og binde?
12. „Mig bandt ikke fire, mig bandt ikke fem,
mig bandt vel tredve af Kongens Hovmænd."
13. „Ja, her staar jeg en enelig Kvind',
de hundrede Mænd skal mig ikke bind'."
14. Hun tog hendes Broder af Fængselet med,
hun satt' Kongens Slejfredkvind' i hans Sted.
15. „Du kan hilse din Herre, naar han kommer hjem,
her har været en Mø og har hentet en Svend!"
16. Lidel Kirsten hun steg til Ganger føst,
hun satt' hendes Broder for hendes Bryst.
17. Og der de kom ad Rosenslund,
der mødte hend' Kongen hans lille Hund.
18. Hun red sig en lidt bedre frem,
da mødte hun Kongen med hundrede Mænd.
19. „Hør, Broder! du holder min Hest i Tømm',
imens jeg staar af og snakker med dem!"
20. Lidel Kirsten hun slog, for hun havde Mod,
snart stod hun i hundred' af Kongens Mænds Blod.
21. Hun trued' ad Kongen med sit Sværd:
„Var du ej en Kong', du skuld' faa en Ufærd!"

22. „Hold op, lidel Kirsten! du stiller din Harm!
du skal bære Guldkrone og Dronningens Navn.“

23. „Jeg skjøtter ej om dit Guld saa rød,
— Herre Falkentog. —
jeg agter langt mere min Broder hans Død.“
For de havde ham spændt udi Taarn.

Der er et Vers endnu om, at hun siger, da hun kom hjem, te hun var vred, da hun red hen, men nu skulde de ikke være rædde for hende.

G.

1. Femten Nagler og saa en lille Pind,
— Herre Falkentov. —
det tog hun fra og saa gik hun ind.
For de har hannem spændt udi Taarn.

2. „Hør du, min kjær Broder! hvad jeg siger dig,
hvi lod du dig af Dannerkongen bind'?“

3. „Mig bandt ej fire, mig bandt ej fem,
mig bandt vel tredive af Kongens Hovmænd.

4. Mig bandt ej otte, mig bandt ej ni,
mig bandt vel hundrede Riddere fri.“

5. „Her staar jeg, en Kvinde, saa smal som en Vaand[1]),
ej hundrede Mand mig binde kan.“

6. Hun løst' hendes Broder af haardeste Baand,
hun tog Kongens Slejfredkvinde og satte hende i det Sted.

7. „Siger Dankongen, naar han kommer hjem,
— Herre Falkentov. —
her har været en Mø og hentet en Svend!“
For de har hannem spændt udi Taarn.

---

32. Blodhævnen. (D g. F. 193.)

1 Søsteren spurgte den anden [saa]:
— For den, som der mig haver lovet i Løn. —

[1]) Meddelt: Mand.

„Lyster du ej at gifte dig [i Aar]?“
Han bor udi Skoven og hen udi saa grøn.

2. „Nej, jeg lyster ikke at gifte mig,
førend jeg faar hævnet min Faders Død.“

3. De to Piger de tog deres Kapper saa blaa,
saa lod de dem Hovklæder skjære deraa.

4. De to Jomfruer red til Hr Ærlands Gaard,
der stod Ærlands Frue, klædt i Silke og Maar.

5. De to Riddere spurgte Fru Ærland om,
om de kund' Hr. Ærland i Tale komm'.

6. „Ja vist saa er han hjemme saa,
han drikker Vin med Gjæster over Bord.“

7. De to Riddere gik til Hr. Ærland ind,
de vare frimodig og glad udi Sind.

8. Hr. Ærland han klapped' paa Hynderne blaa:
„Lyster I ej, skjønne Herrer! at sidde derpaa?

9. Og ere I to Herrer, der rejser omkring,
eller ogsaa I rejser og bejler i Løn?“

10. „Nej, ikke saa rejser vi omkring,
men vi rider om at fæste en Mø.“

11. „Hist bor der to Jomfruer i Skoven saa grøn,
de er baade vakre og rige og skjønn'.“

12. „Ja, dersom de ere saa rige og skjønn',
hvi tog Hr. Ærland saa ej en af dem?“

13. „Ja, min' kjære Herrer! det had' jeg og gjort,
dersom jeg det bare for Synden turd'.

14. Men først saa slog jeg djer Fader ihjel,
saa sov jeg hos djer Moder til.“

15. „Ja, slog du først vor Fader ihjel,
saa skal du og undgjælde det Spil.“

16. De Jomfruer drog deres Sabel saa blaa,
saa hug de strags Hr. Ærland i to.

17. De hug Hr. Ærland saa smaa,
som Sandet det i Havet laa.

18. De to Piger lidde grant for Hr. Ærlands Død,
— For den, som der mig haver lovet i Løn. —
de sad tre Dage paa Vand og Brød.
Han bor udi Skoven og hen[1]) udi saa grøn.

33. Hr. Eskild af Lindholm (D g. F. 205)

1. Det var unge Hr. Eskild,
og han kommer ridend' i Gaard:
lidel Kirsten hun lader Hr. Eskild spør':
„Hvor haver du været saa læng'?"
Hende bedes en Ridder saa lønlig.

2. „Du tørst ikke efter mig spørge,
ej heller efter mig lang':
en anden skjøn Jomfru saa fæster jeg mig,
Krist unde mig hende at fang'!"

3. „En anden skjøn Jomfru saa fæster du dig,
Krist unde dig hende at fang'!
saa raader Gud Fader i Himmerig,
hvordan det med mig vil gang'."

4. „Lindholms Bjærg den giver jeg dig,
dertil de Møllere fem:
og en af mine Svende saa ypperlig,
i hvilken du lyster af dem."

5. „Jeg haver slidet det Skarlagen skjøn,
siden første Tid jeg ku' gang':
jeg trolover aldrig en Bondemands Søn,
en Ridder jeg vel skal fang'."

6. „Da maa du nu lægg' af de Skarlagen skjøn,
og slide det Vajmel graa:
og gjærne trolove en Bondemands Søn,
en Ridder du aldrig kan faa."

[1]) Hen udtalt med Løbetone.

7. Det var lidelen Kirsten,
hun lader de Lønnebrev' skriv':
og dem sender hun saa langt op ad Land,
hendes kjær' Moder lader hun dem giv'.

8. Det var hendes kjær Moder,
hun i de Lønnebrev' saa':
„Gud naade dig, lidelen Kirsten,
for dig er død Faderen fraa!"

9. Det mærked' han, Herresten Peder,
i Sengen, som han laa:
„Jeg ment', hun aldrig faderløs var,
saa læng' som jeg leve maa!"

10. Det var Herresten Peder,
han beder lægg' Sadel o Hest:
„Og jeg vil rid' mig op ad Land,
Herr Eskild saa vil jeg gjæst'."

11. Det var Herresten Peder,
og han kommer ridend' i Gaard:
ud' stod ungen Herr Eskild
og var vel svøbt i Maar.

12. „Velkommen Herresten Peder
og kjære Stalbroder min!
og jeg haver Mjød i Kjælder for dig,
dertil det klare Vin."

13. „Ja, haver du Mjød i Kjælder for mig,
dertil det klare Vin:
saa vil vi drikk' Bryllup tilsammen
med dig og hend' lidel Kirstin."

14. „Ja, Lindholms Bjærg den giver jeg hend',
dertil de Møllere fem:
og en af mine Svende saa ypperlig,
i hvilken hun lyster af dem.

15. „Lidel Kirsten har slidet det Skarlagen skjøn,
siden første Tid hun ku' gang':

hun trolover aldrig nogen Bondemands Søn,
en Ridder hun nok skal fang'."

16. „Da maa hun nu lægg' af de Skarlagen skjøn
og slide det Vajmel graa:
og gjærne trolove en Bondemands Søn,
en Ridder hun aldrig kan faa."

17. Det var Herresten Peder,
og han drager ud sin Kniv:
„Og vil du ikk' ægte hend' lidel Kirstin,
da skal det nu koste dit Liv!"

18. Det var Herresten Peder,
og han drog ud sin Sværd:
„Og vil du ikk' ægte hend' lidel Kirstin,
saa skal du nu far' en Ufærd!"

19 „Hør du, Herresten Peder,
og du stikker ind din Kniv!
og jeg vil ægte hend' lidel Kirstin,
hun er end saa væn en Viv.

20. Hør du, Herresten Peder,
og du stikker ind din Sværd!
og jeg vil ægte hend' lidel Kirstin,
hun er mig fuldvel værd."

21. Der blev stor Glæde over al den Gaard,
[og vidt det lod sig spør':]
Herr Eskild han ægted' hend' lidel Kirstin,
det kunde Herr Peder gjør'.

Hende bedes en Ridder saa lønlig.

Stammer sikkert fra et Flyveblad, men har faaet nogen Nydannelse, især i 19de og 20de Vers.

---

34. Ellen henter sin Fæstemand. (D. g. F. 218)

A.

1. Det var ham, rig' Herr Peder,
bad Svend skulde sadle hans Hest:

„Og jeg vil mig en lidt op ad Land,
Jomfru Ellen vil jeg fæst'.
Og nu da længes mig.

2. Og det var rig' Herr Peder,
og han kom ridend' i Gaard,
ud' stod hun Jomfru Ellen,
hun var vel svøbt i Maar.

3. „Og hør du, Jomfru Ellen,
hvor læng' vil du mig bi':
imens jeg kan rejse op ad Land,
lade begge vor' Brud'klæder sy?"

4. „I otte Aar vil jeg dig bi',
og det skal jeg dig lov':
og ikke skal jeg gifte mig,
om Kongen selv mig bad."

5. Ja, det stod hen i otte Aar,
stalt Ellen begyndte at lang':
der bejled' til hend' Kongen selv,
og Ridder' af Adelsstamm'.

6. Det var hend' stalten Ellen,
spasered' ned' ved Strand:
og der fond hun de rige Kjøbmænd,
der laa og var flødt for Land.

7. „Og hør I det, I rige Kjøbmænd!
og hvad har I at sæl'?"
— „Ja, vi har Fløjel og Silke,
for saadann' Jomfruer at bær'."

8. „Jeg passer ej om jer Fløjel,
ej heller jer Silke rød:
min Fæstemand er rejst af Land,
jeg sørger mig selv til Død."

9. „Ja, vi kjender ej din Fæstemand,
vi kjender Herr Peder den rig':
i Dag da drikker han Bryllup sin
langt op i den Øster-Kongerig'."

10. Det var hend' stalten Ellen,
hun svøber hendes Hoved i Skind:
og saa gaar hun ad Højeloft
for hendes syv Brødre ind.

11. „Og hør I det, min' Brødre syv!
hvad Raad vil I mig giv':
dertil at sejle den salte Sø,
derover at vove mit Liv?"

12. „Det er for vov'ligt for en Karl,
fast mere for en Kvind':
dertil at sejl' den salte Sø,
sit Liv derover at vind'.

13. Vi giver dig unge Ravnlil,
han er en Ridder saa bold:
forglem ham, rig' Herr Peder,
og giv ham Skam i Vold!"

14. Det var hend' stalten Ellen,
hun slog hendes Haand imod Bord:
„Og gid de faar Skam, der ly'er jer Raad,
og li'saa, der holder jer Ord!"

15. Det var hend' stalten Ellen,
hun svøber hendes Hoved i Skind:
og saa gik hun ad Højeloft
for hendes syv Morbrøjer ind.

16. „Og hør I det, min' Morbrøjer syv!
hvad Raad vil I mig giv':
dertil at sejl' den salte Sø,
derover at vinde mit Liv?"

17. „Det er for vov'ligt for en Karl,
fast mere for en Kvind':
dertil at sejl' den salte Sø,
sit Liv derover at vind'."

18. Det var hend' stalten Ellen,
hun satt' hendes Møer i Ring:

og saa tog hun hendes gode Guldsavs
og skor djer Haar omkring.

19. Det var hend' stalten Ellen,
hun satt' sig forrest i Skiv:
og saa sejlt' hun til Øster-Kongerig',
fast mindre end Ugere tow.

20. Det var hend' stalten Ellen,
hun styred' sin Snekke for Land:
og alt saa monne hun spørge,
hvor det rige Bryllup mon stand'.

21. Det var hend' stalten Ellen,
hun ind ad Døren tren[1]):
det var ham, rig' Herr Peder,
han stander hend' op igjen.

22. „Og hør I det, min' Jomfruer syv,
I følge min unge Brud til Seng:
imens jeg gaar med min Søstersøn
igjennem de grønne Eng'.

23. Og hør I det, min' Jomfruer syv,
I følge min unge Brud at sov':
imens jeg gaar med min Søstersøn
igjennem de grønne Skov'."

24. „Ja, det ligner ej din Søstersøn,
det ligner fast mer' en Kvind':
thi hun har Haar som spundet Guld,
er lagt i Silketvind'.

25. Ja, det ligner ej din Søstersøn,
det ligner fast mer' en Frov':
thi hun har Haar som spunden Guld,
er lagt i Silke tov."

26. Det var hend' stalten Mettelil,
og hende randt Taare paa Kind:
„Mig synes, det er ligesaa,
som jeg skuld' miste min."

---
[1]) tren, med løbende Tonehold.

27. Det var hend' stalten Ellen,
og hun slaar ud hendes Haar:
„Nu kan du sørge den samme Sorg,
jeg har sørget i otte Aar!"

28. Ja, det var stalten Ellen,
hun satt' sig forrest i Skiv:
og saa sejlt' hun tilbag' igjen
fast mindre end Ugere tov.

29. Ja, mange Møer i Sverrigs Land,
men ingen er Ellen hende Lig':
te hun ku' hente sin Fæstemand
langt op i den Øster-Kongerig'.
Og nu da længes mig.

B.

1. Det var bolden Herr Nelerus,
han red sig under Ø:
da fæst' han Jomfru Ellensborg,
hun var saa væn en Mø.
Og nu da længes hun.

2. „Og hør du, Jomfru Ellensborg!
og vil du bie mig Mø:
imedens jeg rejser mig ud af Land
og tjener baade Guld og Fe[1])?"

3. „Ja, i otte Aar vil jeg bie dig Mø,
alt med min' Venner djer Raad:
men kommer du ikke af Landet hjem,
jeg lover mig aldrig Mand."

4 Der otte Aar forgangende var,
Fru Ellensborg begyndte at længes:
og saa gik hun i Højeloft
til hendes Brødre ind.

5. „Her sidder I, mine Brødre!
alt over jer brede Bord:

[1]) Meddelt: Fed.

vil I laane mig af jer Guldsnekker,
jeg kan hente min Fæstemand ud?“

6. „Ja, det er ond alt for en Karl,
langt værre for en Kvind':
at sejle over den salte Sø
og bryde de Bølger saa stind'.“

7. Og det var Jomfru Ellensborg,
lyd' ej hendes Brødres Raad:
og saa gik hun til Stranden ned,
hvor alle de Smaaskiver laa.

8. Det var Jomfru Ellensborg,
hun styred' sit Skib fra Land:
saa sejlt' hun paa den salte Sø
ikk' mindre end Maaneder to.

9. „Og hører du, gode Skippermand!
hør, hvad jeg siger dig:
og har du noget i Skiben din?
du dølger det ikke for mig.“

10. „Ja, jeg haver Lærred, og jeg haver Lin,
jeg har Silke saa grøn som en Løg:
skjøn Jomfru! stat inden min Skiberum!
jeg spaner eder godt Kjøb.“

11. „Ja, selv har jeg Lærred, og selv har jeg Lin,
jeg har Silke saa grøn som en Løg:
men jeg havde mig en Fæstemand,
for hannem faar jeg min Død.“

12. „Ja, jeg kjender ikke din Fæstemand,
men jeg kjender bolder Nelerus den rig':
i Dag saa drikker han Brylluppen sin
opp' i vor Øster-Kongerig'.“

13. Og dette var Jomfru Ellensborg,
hun svøber hendes Hoved i Skind:
og saa gik hun i Højenloft
til alle de Bryllupsfolk ind.

14. Og dette var bolder Herre Nelerus,
han rakte hend' Haand under Skind:
„Og vær velkommen, min Søstersøn,
i disse fremmede Land'!"

15. „Og det er ikke din Søstersøn,
hun er langt liger' en Fru':
thi hun haver Haar som spunden Guld,
indbunden i Silkehu'"

16. „Og hør I, stat op mine Svende!
I følger min unge Brud til Seng:
imedens jeg følger min Søstersøn
igjennem den grønne Eng.

17. Og hør I, stat op mine Svende!
I følger min unge Brud at sov':
imedens jeg følger min Søstersøn
igjennem de grønne Skov'."

18. Det saa mælte den unge Brud,
ved Bordet som hun monne sidd':
„Og det er alt for tidlig
at skilles fra Herre sin."

19. Og det var Jomfru Ellensborg,
løft' ved hendes høje Hat:
saa saa- hun de Øster-Kongens Møer
saa mangen en god Nat.
Og nu da længes hun.

En anden Optegnelse, der er meget lidt forskjellig fra denne, har dog sidste Vers saaledes:

Og dette var Jomfru Ellensborg,
slog ud hendes faavre Guldhaar:
„Nu haver de Øster-Kongens Møer
den Sorrig, som jeg had' i Gaar."
Og nu da længes hun.

---

35. Stalt Elselil. (D. g. F. 220.)

A.

1. Der gaar Dans paa Tofte,
— Ved Stranden. —
det hørte Dankongen i Lofte.
Vel lever den, der aldrig kommer i Vaade.

2. Dankongen han beder lægg' Sadel o Hest:
„Og jeg vil hen den Dans at gjæst'!"

3. Han red den Dans syv Gang' omkring,
han saa' den raske Ædeling.

4. Først da danser han Iver Lang,
den gjæveste Ridder i dette Land.

5. Lang er han paa Liv som en Tran',
paa Farven hvid lig'som en Svan'.

6. „Nu saa jeg ret aldrig en vænnere Svend,
i Verden kund' findes uden jen."

7. Det svarte den lidel Smaadreng saa trøst:
„Iver Lang han har en saa vænne Søster.

8. Hun er saa væn, saa favr og fin,
de kongelig' Børn er hun saa lig.

9. Hun slider baade Sabel og Maar,
de kongelig' Børn hun langt overgaar.

10. Hvid som Lilli, smal som Rør,
en Spejl er hun for alle Mø'r."

11. Dankongen han ind i Dansen tren,
han greb Iver Lang ved Haanden sin.

12. „Hør du, Iver Lang baad' faver og fin!
du viser mig Elselil, Søster din!"

13. „Nej, det sømmer ingen Ridder væn
at vise sin Søster til drukken' Svend'.

14. Ej heller sømmer det en Jomfru væn
at træd' i Dans om Nat med drukken' Svend'."

15. Dankongen han sprang til højen Hest,
saa red han hjem, som han kund' bedst.

16. Iver Lang var altid sin Søster huld,
han gjord' hend' en Hus under sorten Muld.

17. Dankongen kund' ikke den Nat sov'
for Jomfru, han hørt' i Lunden kvaj.

18. Dankongen han raader ved lidel Smaadreng:
„Hvordan skal jeg faa stalten Elselil i Løn?"

19. „I Morgen skal vies de Nonnere fem,
stalt Elselil skal følge i alle dem."

20. Dankongen han beder lægg' Sadel o Hest,
han red til Kirke, som han kund' bedst.

21. Bispen stod for Alter og sang,
de Jomfruer de prøver djer Offergang.

22. De ofred' Sølv, og de ofred' Guld,
stalt Elselil ofred' de Sølvskaaler fuld.

23. Stalt Elselil med hendes krusere Haar,
en Krans af Peller hun derom baar.

24. Men da hun vænd sig Alteren fra,
da var det det først', hun Kongen saa.

25. Stalt Elselil hun tren over Skammel,
hendes Hjærte blev fuld af Angest.

26. Dankongen han tren over Skamler tow:
„Stalt Elselil, giv mig eders Trow!"

27. „Dankongen! I gjører mig ingen Harm,
jeg er en ærlig Ridders Barn.

28. Dankongen! I gjører mig ingen Men,
naar Messen er udsjungen, jeg følger jer hjem."

29. Stalt Elselil hun raader ved Tjenestepig':
„Vil du ej skifte din' Klæder med mig?"

30. Den Pige hun svarte, lig'som hun bør:
„Hvad min Jomfru vil, vil jeg gjærne gjør'."

31. Den Tærne[1]) hun gaar under røde Guldskrud,
stalt Elselil under en Kappe saa drud.

32. Den Tærne[1]) hun gaar af Kirken ud,
Kongens Øjne de fulgte hend' ud.

33. Dankongen han tog den Tærne[1]) i Favn,
han løft' hend' til forgyldene Karm.

34. Men der de kom i grønne-en Lund,
der lysted' Dankongen at tøve en Stund.

35. Dankongen han tog den Tærne[1]) i Favn,
han løft' hend' fra forgyldene Karm.

36. „Dankongen! I tager det ikke til Far';
det er min Jomfrues Klæder, I tager Var'."

37. „Da far bort, Tærne[1]), til du faar Skam!
men jeg skal gjør' Elselil Vejen trang.

38. Og det, om hun var end faren til Rom,
da skal hun ej for mig undkomm'."

39. Der de kom i den tredje Lund,
da hørte de gjø saa lidel en Hund.

40. De kaast ud Muld og malmgraa Sten,
saa kaast de ud den Lilligren.

41. Saa tog de Silke og røde Guldbaand,
saa bond de Jomfruens Fod og Haand[2]).

42. Dankongen han sprang til højen Hest,
han satt' stalten Elselil for hans Bryst.

43. „Den første Lund, som vi kommer i,
og der skal du gjør' Villi min.

44. Og ikke min alene,
men tredve af min' Svender."

45. Men der de kom ud Lunden,
hun skreg det højest', hun kunde.

---

[1]) Meddelt: Tærning.
[2]) Meddelt: Haand og Fod.

46. „Hjælp mig, Marri, milde Mø!
jeg maatte med Ære en Jomfru dø."

47. Det hørte de Røv're, ved Sunden de laa:
„Og hveden kom os den ynkelig' Raab?"

48. Det hørte de Røv're, paa Bunken de laa:
„For vist skal vi hen og frelse den Maar.

49. Hør I, Dankongen, favr og fin!
I skal gi' os den Jomfru fin.

50. Lader I os ikke den Jomfru bold,
da skal I vist give os rigen Told."

51. Dankongen han red og rendte,
stalt Elselil fra sig slængte.

De tog hende og bar hende ud i Skibet, hvorpaa de sejlede af.

52. Jo mere de sejlt', jo mere de rod',
stalt Elselil græder saa modig.

53. „Skjøn Jomfru! I skal hverken sørge eller kvid'
I skal gaa saa rig en Høvding i Haand.

54. Vi sælger eder for Sølv og Guld,
de maaler os de Sølvskaaler fuld."

55. Men der ulmed' op en Vejr saa grum,
at all' de Røv'rer de sak til Bund.

56. De Røv'rer de sak til Havsens Bund ned,
stalt Elselil hun til Engeland drev.

57. Stalt Elselil vred hendes Silkesærk,
enhver kan vel vide, af en Hjærtens stor Værk.

58. Herr Addelmand rider hans Ganger ved Strand,
der fandt han stalt Elselil paa hviden Sand.

59. „Hør du, skjøn Jomfru favr og fin!
hvi stander du her saa mos alenn'?"

60. „Fremmed' Jomfruer lærte mig at sy,
med Vælde er jeg ført af By.

61. Fremmed' Jomfruer lærte mig at skjær',
med Vælde er jeg kommen her."
62. Herr Addelmand sprang til højen Hest,
han satt' stalt Elselil for hans Bryst.
63. Der han kom til Borggaardsled,
der stod hans Moder og hvilt' sig ved.
64. „Hør du, Herr Addelmand, Sønnen min!
hvor haver du faaet den Jomfru fin?"
65. „Jeg red mig her ned' ved vor Straud,
der fandt jeg den Jomfru paa hviden Sand.'
66. „Og vil den Jomfru nu hos os vær',
da vil vi hend' baade elske og ær'."
67. Herr Addelmand og hans Moder,
de legte Guldtærning over Borde.
68. „Hør du, Herr Addelmand, Sønnen min!
hvad haver du mest i Huen din?
69. Dukker og Jomfruer tager du var',
den gammele Spil den lader du far'."
70. „Det volder den Jomfru, jeg fandt ved vor Sund,
min kjær Moder! I vorder hend' ikke uend."
71. „Hvad vil du med den Jomfru gjør'?
hun har hverken Slægt eller Venner her."
72. „Har hun hverken Slægt eller Venner her,
da er hun ædel, rig paa Ær'."
73. Hans Moder smilt' under Skarlagenskind,
for hun vild' prøv' Herr Addelmands Sind.
74. „Da skal jeg give min Minde dertil
at ægte den Jomfru, om du vil."
75. Iver Lang han kom saa vel til Lags,
han kom djer første Bryllupsdag.
76. Der han kom til Borggaardsled,
da stod Herr Addelmands Moder derved.

77. „Her stander I, en Frov' saa bold,
er her ikk' en Jomfru for røde Guld sold?"
78. „Min Søn han red sig her ned' ved vor Strand,
der fandt han den Jomfru paa hviden Sand.
79. [Det er nu kommet saa godt i Lag,]
i Dag er djer første Bryllupsdag."
80. „Iver Lang! I lader jer dette behag',
jeg ægter jer Søster i disse Dag'."
81. Iver Lang han svarte, lig'som han bør:
— Ved Stranden. —
„Hun kund' ikke bedre Lykke ha' faad."
Vel lever den, der aldrig kommer i Vaade.

B.

1. Det er hverken Guld eller Harpepiv,
— Ved Stranden. —
men det er Herr Yver ud fra Riiv.
Vel lever den, der aldrig kommer i Vaande.
2. Det er hverken Guld eller Harpeslæt,
men det er Herr Peder, der kveder saa let.

* * *

---

36. Væddemaalet. (D. g. F. 224.)

1. Herr Iver og Herr Lave
de vare Brødre i Mind':
og de sad dem over breden Bord,
slet ingen djer Hov kund' tving'.
Djeres Tvang var alt udaf Elskov.

* * *

2. „Da kjender jeg Ingerfru Torløvsdatter,
hun er saa dydig en Kvind':
du rider hend' til, og du rider hend' fra,
hun bliver ret aldrig din."

3. „Derpaa sætter jeg mine femten Gaard',
dertil min hvide Halsben:
i Aften da rider jeg hende til,
i Morgen da vorder hun min."

4. Dette var rigen Hr. Lave,
kom ridend' til Borggaardsled:
ud' stod hun Ingerfru Torløvsdatter
og hvilte sig derved.

5. „Rid bort, rigen Hr. Lave!
du faar ej din Vilje frem:
min Fader han er til Landsting,
han kommer i Aften hjem."

6. „Hør du det, Ingerfru Torløvsdatter!
og vil du nu være mig kjær:
alle de Dage, du leve maa,
skal du Roser og røde Guld bær'."

7. „Min Fader han haver de Guldering',
fast mere end fir' eller fem:
og naar jeg lyster i Dansen at gaa,
da gi'r han mig alle dem.

8. Min Fader han haver de Guldering',
fast mere end ott' eller ni:
og naar jeg lyster i Dansen at gaa,
da gi'r han mig alle di."

9. „Hør du det, Ingerfru Torløvsdatter!
og vil du nu være mig kjær:
Røvsel-Slot og Børnæsholm
det vil jeg dig foræ'r'."

10. „Min Fader han haver de Gaarde,
ja, fler' end ott' eller ni:
og naar jeg faar den Svend, jeg vil ha',
da gi'r han mig alle di."

11. „Ja, hør du det, Ingerfru Torløvsdatter!
og vil du nu ej være min:

borte saa er min' femten Gaarde
og dertil min hvide Halsben."
12. „Langt heller saa jeg dig paa Jorden ligg',
og Bloden randt dig til Død:
end jeg skuld' stande til Jomfrustøvn'
for din Skyld bleg og rød."
13. Tak være hend' Ingerfru Torløvsdatter,
hun holdt saa vel sin Tro:
nu gaar hun i Hr. Iver hans Gaard
og slider de sølvspænded Sko.
Djeres Tvang var alt udaf Elskov.

---

37. Løn som forskyldt. (D. g. F. 229.)

A.

1. Der stod to ridendes og skenkede Vin,
den ene talte ondt om Kjæresten sin.
2. „Og naar at hun bliver med saa blegen en Kind,
saa sadler jeg Graaganger, saa rider jeg fra hend'."
3. Ja, ud' stod skjøn Jomfru, hun lyded' deropaa:
„Skam faa du, falske Ridder, det skal du aldrig naa!"
4. Om Aftenen sildig, der Doggen faldt paa,
den Ridder han agted' til Jomfruen at gaa.
5. Han pikkede paa Døren alt med sit Skind:
„Stat op, skjøn Jomfru, og luk mig ind!"
6. „Slet ingen saa haver jeg Stævnen sat,
slet ingen lukker jeg i min Kammer om Nat."
7. „Stat op, skjøn Jomfru, og luk mig ind,
hellesen driver der Dog over Skarlagenskind."
8. „Ja, lad der drive Dog over Skarlagenskind,
saa kan du vende ud det, du før har vendt ind."
9. „Stat op, skjøn Jomfru, og luk mig ind!
for jeg er den, at du elsker udi Sind."

10. „Ja, er du den, at jeg elsker udi Sind,
ja, før saa skal du dø, før at jeg skal lukk' dig ind.
11. I Aftes var du i din Tale saa falsk,
hvorpaa jeg kan kjende, at du er en Skalk."
12. „I Aftes var jeg drukken og beskenket udaf Vin,
forlad du mig det, Allerkjæresten min!"
13. „Var du i Aftes drukken og beskenket udaf Vin,
men fuld Mund den taler af Hjærtens Men."
14. „I Aftes var jeg drukken og beskenket udaf Mød,
forlad du mig det, Allerkjæreste sød!"
15. „Var du i Aftes drukken og beskenket udaf Mød,
men fuld Mund den taler udaf Hjærtens Overflød."
16. „I Aftes var jeg drukken og beskenket udaf Rom,
forlad du mig det, Allerkjæreste from!"
17. „Var du i Aftes drukken og beskenket udaf Rom,
men fuld Mund den taler af Hjærtens Grund.
18. Der stander en Lind for Norden i vor Gaard,
den skyvler saa mangen en drukkende Daar'.
19. Saa skyvler den og dig din skalkagtige Svend,
som der vilde daare en Jomfru i Løn."

B.

1. Der stander en Ridder i Højeloftes Sval',
:|: han havde om skjøn Jomfru saa falskelig en Tal'. :|:
2. „I Aften vil jeg min skjønne Jomfru gjæst',
i Aften agter jeg at sove hende næst.
3. Saa snart som min Kjærest bær' blege-en Kind,
saa sadler jeg min Ganger, og saa rider jeg fra hend'."
4. Skjøn Jomfru stod i Højeloft og lyded deropaa:
„Skam faa du, falske Ridder! det skal du aldrig naa."
5. Han bankede paa Døren alt med hans Skind:
„Staa op, min Allerkjæreste, du lukker mig ind!"
6. „Nej, i Aftes var du i Højeloftes Sval',
der had' du om skjøn Jomfru saa falskelig en Tal'."

7. „I Aftes var jeg drukken, beskjænket udaf Vin,
tilgiver mig det, Allerkjæresten min!“

8. „Var du i Aftes drukken, beskjænket udaf Vin,
desto nøjere gav jeg Agt paa falske Talen din.

9. Jeg haver det alle mine Dage hørt:
at drukken Mand taler af Hjærtens Grund.

10. Der stander en Lind i min Fader hans Gaard,
den skyvler saa mangen en drukken Daar'.

11. Saa skyvler den og dig, du skalkagtige Svend!
:|: fordi du vild' bedaare skjøn Jomfru i Løn. :|:

C.

1. Der stander to Ridder' paa Højelands Bro,
de snakkede saa megen om deres Ære og Tro.

2. „I Aftes havde jeg mig en skjønne Jomfru fæst,
og i Aften agter jeg at sove hende næst.

3. Og naar som hun blegner paa rødesten Kind,
saa sadler jeg Graaganger, og saa rider jeg af Sted.

4. Skjøn Jomfruen stod nedenfor og hørte deropaa,
saa hjærtelig hun sukkede, da han var saa utro.

5. Om Aftenen saa sildig, der Duggen drev paa,
da agtede skjøn Ridder til Jomfruen sin at gaa.

6. Han pikkede paa Døren med Fingrene smaa:
„Stander op, min allerdejligste, slaar Laasene fra!“

7. „Slet ingen saa haver jeg Stævnen sat,
slet ingen lukker jeg i min Kammer om Nat.“

8. „Stander op, min allerdejligste, du lukker mig ind!
hellersen driver der Dug paa min Skarlagenskind.“

9. „Ja, driver der Dug paa din Skarlagenskind,
saa kan du vende ud det, som før har været ind.

10. Stander op, min allerdejligste, du lukker mig op!
hellersen bliver jeg vred, og saa ganger jeg bort.

11. Langt heller ser jeg, du bliver vred og saa ganger bort,
end alle mine Venner skuld' have mig til Tort.“

D.

1. „Og hør du, min skjøn Jomfru, du lukker for mig op,
ellers bliver jeg vred, og saa ganger jeg bort.“
2. „I Gaar Aftes da stod jeg paa Højelandses Bro,
da hørte jeg eders Tale, og den var ikke god.“
3. Den Ridder han blev vred og sin' Hænder sammen slog,
skjøn Jomfru hun stod inden for, saa hjærtelig hun lo.

E.

1. Skjøn Jomfru hun stander i Højeloftes Sval',
hun hørte saa vel, hvad den Ridder han mon tal'.
2. „Naar jeg saa faar haft denne Nattes Plaser,
saa tager jeg min Hat, og saa vil jeg marsjer'.“

* * *

---

38. Den dyre Kaabe. (D. g. F. 231.)

A.

1. Og dette var bolde Herre Nilerus,
han rider i Rosenslund:
der møder ham Jomfru Ingeborg
udi den samme Stund.
En Sommersens Morgen.
2. „Vel mødte mig, Jomfru Ingeborg!
vel mødt mig, min Hjærtens Ven!
og vil du nu gjøre Viljen min
alt udi de grønne-en Eng'?“
3. „Ja, skal jeg nu gjøre Viljen din
alt udi de grønne-en Eng':
saa breder vi begge vor' Kapper ud,
deraf reder vi en Seng.“
4. „Min Kappe den er udaf Skarlagen,
ja, vel udaf Skarlagen ny:
og Allen har kost' mig femten Gylden
i Gaar i Stokholm By.

5. Min Kappe den er udaf Skarlagen,
ja, drættet med Fløjel grøn:
og hvis den bliver i Dogen blødt,
den rimper i hver en Søm."

6. „Da har jeg en Moster i næste By,
hun væver de Bolstre fem:
du tøver lidt, rige Herr Nilerus,
jeg henter os en af dem."

7. Der holdt han udi Timer,
ja, vel udi Timere fem:
men ikke kom Jomfru Ingeborg
til hannem i nogen af dem.

8. Der holdt han udi Timer,
ja, vel udi Timere ni:
men ikk' kom Jomfru Ingeborg
til hannem i nogen af di.

9. Og det var bolder Herre Nilerus,
han vilde til Kirken ri':
der møder ham Jomfru Ingeborg
alt paa den Kirkesti.

10. „Vel mødt mig, Jomfru Ingeborg,
vel mødt mig, min Hjærtens Ven!
den sidste god Villi, vi havde tilsammen,
den fik saa snarelig End'."

11. „Den sidste god Villi, vi havde tilsammen,
det var udi Rosenslund:
da var din Kappe mig for god
udi saa snar en Stund."

12. Og dette var Jomfru Ingeborg,
og hun slog ud sin Haar:
og dette saa var en Krone af Guld,
den satte hun deropaa.

13. Stille stod bolder Herre Nilerus
og tænkte saa ved sig:

„Og Skam saa faar du, gode Kappe!
hvor haver du daaret mig.“

14. Og dette var bolder Herre Nilerus,
og han sin Sværd ud drog:
og dette saa var hans gode Kappe,
han alt udi Stykker hog
En Sommersens Morgen.

B.

1. „Jeg haver en Moster i denne By,
hun væver de Bolstre blaa:
og bi lidt, rigen Herr Movnerus,
saa vil vi til hende gaa.“

---

39. Herr Palles Bryllup. (D. g. F. 234.)

A.

1. Og det var Jomfru Gunder,
hun spur hendes Moder til Raad:
„Og maa jeg ej drikk' Juleøl
i Ridder Herr Palles Gaard?“
De springer ud de Løven' i det grønne.

2. „Nej, ikk' saa maa du drikk' Juleøl
i Ridder Herr Palles Gaard:
saa faar han vist din Ære,
som han har saa læng' attraad.“

3. „Ja, ud saa sætter jeg
baade Hus og dertil Gaard:
at jeg skal faa min Kjøresvend
med Ridder Herr Palle til Bord.

4. Ja, ud saa sætter jeg
baade Ager og dertil Eng:
at jeg skal faa min Kjøresvend
med Ridder Herr Palle i Seng.“

5. Ja, det var Jomfru Gunder,
hun vild' til Kirken kjør';
forgyldt saa var hendes Mile,
forgyldt saa var hendes Mowd[1]).

6. Ja, det var Jomfru Gunder,
hun vild' til Kirken drag'[2]):
der mødt' hend' Ridder Herr Palle,
han vild' hend' der voldtag'.

7. „Hør du, Ridder Herr Palle!
du gjør' mig ingen Men:
naar Messen er udsjungen,
saa følger jeg med dig hjem.

8. Ja, hør du, Ridder Herr Palle!
du gjør' mig ingen Harm:
naar Messen er udsjungen,
sætter jeg mig i din Karm."

9. Da Messen var udsjungen,
og Folken' de tog hjem:
og det var Jomfru Gunder,
hun forklæd' hendes Kjøresvend.

10. Saa tog hun, Jomfru Gunder,
hendes Kjøresvends Klæder paa:
og dernæst kjørte de begge
ad Ridder Herr Palles Gaard.

11. Ja, det var Jomfruens Kjøresvend,
han sidder ved bredeste Bord:
og det var Jomfru Gunder,
hun giver hendes Heste Fo'r.

12. Ja, det var Jomfruens Kjøresvend,
han drikker baad' Mjød og Vin:
og det var Jomfru Gunder,
hun vander Hestene sin'.

---

[1]) Uforstaaet Udtryk — [2]) Meddelt: kjør'.

13. Det lakked' nu ad Aften,
og Folken' de tog hjem:
og det var Jomfruens Kjøresvend,
han skuld' i Brudeseng.

14. „Og hør du, Jomfru Gunder!
lig du nu hid til mig:
jeg kan med Sandhed sige,
du er Allerkjæresten min.“

15. „Jeg er ej Jomfru Gunder,
men er hendes Kjøresvend:
[jeg beder, rige Herr Palle,
I gjører mig ingen Men.“][1])

16. „Er du ej Jomfru Gunder,
men er hendes Kjøresvend:
saa skal du aldrig levend' komm'
af denne Brudeseng!“

17. Og det var Ridder Herr Palle,
han ledt' atter Glavind og Spyd:
og det var Jomfruens Kjøresvend,
han sprang af Vindevet ud.[2])

18. Og det var Jomfruens Kjøresvend,
han var hend' mere huld:
han glemt' ej hendes Hovedguld,
ej heller hendes sølvspændt' Sko.

19. Ja, det var Jomfruens Kjøresvend,
han ud af Vindevet sprang:
der holdt hend', Jomfru Gunder,
alt med hendes hengend' Karm.

20. Og det var Jomfru Gunder,
hun skrev de Breve under Ø:
og lod Herr Palle spørge,
om hendes Kjøresvend var Mø.

---

[1]) Disse to Linjer efter Syv.

[2]) Meddelt: han ud af Vindevet sprang.

21. Ja, det var Jomfru Gunder,
hun gjord' ham større Harm:
hun sendt' ham Vugg' og Svøbetøj
alt til sin Kjøresvends Barn.
De springer ud de Løven' i det grønne.

B.

1. Og det var Jomfru Gunder,
hun spur' hendes Moder om Lov:
„Og maa a drik mi Yweløl
i rig' Herr Pallis Stoww?“
Her springer ud Løven i det grønn'.

2. „Ikk' maa du drikk' di Yweløl
i rig' Herr Pallis Stoww:
han tragter efter din Ære,
som Høg efter rasken Rov.“

3. Og det var Jomfru Gunder,
vild' sig til Kirken far':
men det var rig' Herr Palli,
han tog vel paa hend' Var'.

* * *

4. Saa tog de Jomfruens Kjøresvend,
fulde ham ad Brudesal ind:
selv ganger hun, Jomfru Gunder,
og bær' hendes Kjør'svends Skind.

5. Saa tog de Jomfruens Kjøresvend,
satt' ham al overst til Bord:
selv ganger hun, Jomfru Gunder,
og gi'r hendes Heste Fo'r.

6. Det var Jomfruens Kjøresvend,
drak sig af Sølvekand':
selv ganger hun, Jomfru Gunder,
og gi'r hendes Heste Vand.

7. Og det var rig' Herr Palli,
han ud af Vinduen saa:

„Aldrig saa jeg en Kjøresvend
liger' efter en Jomfru god."

8. „Hør I det, rig' Herr Palli!
jeg siger det ej af Men:
jeg haver ham optugtet
efter min egen Sind.

9. Hør I det, rig' Herr Palli!
jeg siger det ej af Haad:
jeg haver ham optugtet
efter min egen Raad."

10. Og det var rig' Herr Palli,
satt' sig i Sengen ned:
og det var Jomfruens Kjøresvend,
hans Næs' til Væggen vred.

11. Og det var rig' Herr Palli,
klapped' hend' ved hviden Kind:
„I vend jer hid, Fru Gunder,
I er Alkjærest min!"

12. „Hør I det, rig' Herr Palli!
jeg siger det ej af Men:
jeg er ej Jomfru Gunder,
jeg er hendes Kjøresvend."

13. „Ja, dersom jeg det vidste,
du var Jomfruens Kjøresvend:
da skuld' du ej komm' levendes
af denne Brudeseng!"

14. Og det var rig' Herr Palli,
tog sig til sølvslagen Kniv:
men det var Jomfruens Kjøresvend,
sprang sig af Vindeven ud.

15. Og det var Jomfruens Kjøresvend,
sprang sig af Vindeven ud:
men det var Jomtru Gunder,
hun vendt' hendes Karm imod.

16. Og det var Jomfru Gunder,
hun vendt' sig om under Ø:
selv spur' hun rig' Herr Palli,
om hendes Kjøresvend var Mø.

17. Og det var Jomfru Gunder,
hun gjord' ham det til Harm:
hun sendt' ham List og Svøbels'klæder
alt til hendes Kjøresvends Barn.
Her springer ud Løven i det grønn'.

C.

1. Det var Jomfru Gunder,
hun spur' hendes Moder om Lov:
„Og maa jeg drikk' min Juleøl
i rig' Herr Pallis Stoww?“
Her springer ud Løvet i det grønn'.

2. „Ej maa du drikk' din Juleøl
i rig' Herr Pallis Stoww:
han tragter efter din Ære,
som Ørn efter vilden Rov.“

3. Det var Jomfru Gunder,
hun vild' til Kirken far':
og det var rig' Herr Palli,
han tog opaa hend' Var'.

4. Det var rig' Herr Palli,
han gik til hængend' Karm:
saa minded' han Jomfru Gunder,
han tog hend' i sin Arm.

5. „Hør I det, rig' Herr Palli!
I gjør' mig ingen Men:
naar Messen er udsjungen,
saa følger jeg jer hjem.“

6. Da Messen var udsjungen,
og Folken' de fo'r hjem:

og det var Jomfru Gunder,
hun klæj hendes Kjøresvend.

7. Saa tog de Jomfruens Kjøresvend,
satt' hannem overst til Bord:
ud' gik Jomfru Gunder,
hun gav hendes Hester Fo'r.

8. Det var Jomfruens Kjøresvend,
drak Øl af Sølvekand':
ud' gik Jomfru Gunder
og gav hender Hester Vand.

9. Det var rig' Herr Palli,
han ud af Vindeven saa':
„Nu saa' jeg ikke en Kjøresvend
liger' efter en Jomfru gaa!"

10. „Hør I det, rig' Herr Palli!
I ta'r det ej til Far':
jeg haver ham optugtet
alt efter mit eget Raad,"

Saa kom de i Seng med hinanden.

11. Det var rig' Herr Palli,
klapped' ham ved hviden Kind:
„Vend dig, Jomfru Gunder!
du er Allerkjærest min."

12. „Jeg er ej Jomfru Gunder,
jeg er hendes Kjøresvend:
jeg beder Eder, en naadig Herr',
I gjører mig ingen Men."

13. „Er du ej Jomfru Gunder,
er du hendes Kjøresvend:
aldrig skal du levend' komm'
ud af den Brudeseng."

14. Det var rig' Herr Palli,
han ledt' efter Glavind og Spyd:

og det var Jomfruens Kjøresvend,
han sprang af Vindeven ud.

15. Det var Jomfruens Kjøresvend,
han sprang af Vindeven ud:
og det var Jomfru Gunder,
hun vend' ham Karm imod.

16. Det var Jomfru Gunder,
hun kjor' sig om ved Ø:
hun skrev til rig' Herr Palli,
om hendes Kjøresvend var Mø.

17. Det var Jomfru Gunder,
hun gjorde ham større Harm:
hun send' ham Vugg' og Svøbels'klæder
alt til hendes Kjøresvends Barn.
Her springer ud Løvet i det grønn'.

D.

1. Det var Jomfru Gunder,
hun spuur hendes Moder om Lov:
„Maa jeg ej drikk' min Jul'øl
i rig Herr Pallis Stov'?"
Her springer ud Løven i de grønne Eng'.

2. „Ikk' maa du drikk' din Jul'øl
i rig' Herr Pallis Stov':
han tragter efter din Ære,
som Jorden efter Løv."

3. Det var Jomfru Gunder,
fulde hendes kjær' Moder at sov':
og saa drak hun hendes Jul'øl
i rig' Herr Pallis Stov'.
Her springer ud Løven i de grønne Eng'.

40. Tærningspillet. (D. g. F. 238.)

A.

1. Skjøn Ridder han spørger sin Fader om Forlov,
om han maatte spille med skjøn Jomfruen i Aar.
Saa vinder han den ædelige Rosaa.

2. „Du skal ikke spille med skjøn Jomfruen i Aar,
for hun har saa mangen vunden fraa.“

Han beder alligevel om Lov igjen og faar den, og saa sadler han hans Hest og rider til Kongens Gaard, hvor Prinsessen var.

3. „Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, spil Guldtærning med mig!
min Hest og min Sadel sætter jeg imod dig.“

4. „Din Hest og din Sadel træder jeg under Fod,
min højre Guldtøffel sætter jeg der imod.“

5. Den første Guldtærning over Tavlede randt,
skjøn Ridder han tabte, og skjøn Jomfruen vandt.

6. „Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, spil Guldtærning med mig!
min høje Guldhat sætter jeg imod dig.“

7. „Din høje Guldhat træder jeg under Fod,
mit [Snørlivebaand] sætter jeg der imod.“

8. Den anden Guldtærning over Tavlede randt,
skjøn Ridder han tabte, og skjøn Jomfruen vandt.

9. „Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, spil Guldtærning med mig!
min Hort og Guldborg sætter jeg imod dig.“

10. „Din Hort og Guldborg træder jeg under Fod,
min' Handsker af Guld sætter jeg der imod.“

11. Den tredje Guldtærning over Tavlede randt,
skjøn Ridder han tabte, og skjøn Jomfruen hun vandt.

12. Skjøn Ridder han ganger ad Gaarden ud,
han sukkede ret meget til Herren sin Gud.

13. Saa kom der en Røst ud af en Vind:
„Spil du kuns med Jomfruen endnu én Gang!“
14. „Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, spil Guldtærning med mig!
min hvide Halsben sætter jeg imod dig.“
15. „Din hvide Halsben træder jeg under Fod,
min Ære og Tro sætter jeg der imod.“
16 Den fjerde Guldtærning over Tavlede randt,
skjøn Jomfruen hun tabte, og Ridderen han vandt.
17. Skjøn Jomfru gaar paa Gulvet, hun slager ud sit Haar:
„Gud naad' mig, arme Jomfru, hvordan Mand jeg fik i Aar!
18. Skjøn Ridder, skjøn Ridder, du lader dig vel føj',
din Hest og Guldsadel de kan dig vel fornøj'.“
19. „Min Hest og Guldsadel dem faar jeg, naar jeg kan,
men jeg vil ha' skjøn Jomfru, jeg med Guldtærning vand.“
20. „Skjøn Ridder, skjøn Ridder, du lader dig vel føj',
din Hort og Guldborrig den kan dig vel fornøj'.“
21. „Min Hort og Guldborrig dem faar jeg, naar jeg kan,
men jeg vil ha' skjøn Jomfru, jeg med Guldtærning vand.“
22. „Skjøn Ridder, skjøn Ridder, du lader dig vel føj',
din høje Guldhat den kan dig vel fornøj'.“
23. „Min høje Guldhat den faar jeg, naar jeg kan,
men jeg vil ha' skjøn Jomfru, jeg med Guldtærning vand.“
24. Skjøn Jomfru gaar paa Gulvet, hun slager ud sit Haar:
„Gud naad' mig arme Jomfru, hvordan Mand jeg fik i Aar!“
25. Skjøn Ridder gaar paa Gulvet, han drager ud sit Sværd:
„Jeg er en bedre Mand, end du er nogen Tid værd.

26. Jeg er slet ingen Baadsmand, endskjønt du tænker saa,
jeg er den villest' Kongesøn, i Verden findes maa."
27. „Er du den villest' Kongesøn, i Verden findes maa,
da skal du ha' min Mødom, skjønt jeg er fjorten Aar."
Saa vinder han den ædelige Rosaa.

B.

1. „Og hør du, skjønne Jomfru!
kom hid og spil med mig:
min' tolv Skib' i Floden
dem sætter jeg mod dig."
For de legte, og de spillede Guldtærning.

2. „Din' tolv Skib' i Floden
jeg træder under Fod:
og derimod saa sætter jeg
min ene Hosebaand."

3. Den første Gang Guldtærning
over Tavlebordet randt:
den skjønne Jomfru tabte,
men den lidel Baadsmand vandt.

4. „Og hør du, skjønne Jomfru!
kom hid og spil med mig:
min' tolv Gaard' i Skaane
dem sætter jeg mod dig."

5. „De tolv Gaard i Skaane
jeg træder under Fod:
og derimod saa sætter jeg
min anden Hosebaand."

6. Den anden Gang Guldtærning
over Tavlebordet randt:
den skjønne Jomfru tabte,
men den lidel Baadsmand vandt.

7. „Og hør du, skjønne Jomfru!
kom hid og spil med mig;

mine sølvspænded' Sko
dem sætter jeg mod dig."

8. „De sølvspænded' Sko
jeg træder under Fod:
og derimod saa sætter jeg
min Ære og min Tro."

9. Den tredje Gang Guldtærning
over Tavlebordet randt:
den skjønne Jomfru tabte,
men den lidel Baadsmand vandt.

10. Den Jomfru gik paa Gulven
og fletted' hendes Haar:
„Ak, Herre Gud saa naade mig
for Giftermaal, jeg faar!"

11. Den Baadsmand gik paa Gulven
og klinked' paa sin Sværd:
„Du faar langt bedre Giftermaal,
end du en Gang er værd.

12. Jeg er slet ingen Baadsmand,
fordi jeg siger saa:
jeg er den bedste Kongesøn,
i Engeland være maa."

13. „Er du den bedste Kongesøn,
i Engeland være maa:
saa skal du ha' min Mødom,
om jeg end havde to."

For de legte, og de spillede Guldtærning.

C.

1. „Ak, hør du, liden Baadsmand!
hvad jeg vil sige dig:
lyster du ikk' at spille
Guldtærner med mig?"

Kom og spil med mig, kom og spil med mig, kom og
spil med mig Guldtærner.

2. „Jo, jeg lyster nok at spille
Guldtærner med dig:
men jeg har ej det røde Guld
at sætte op mod dig.“
For vi spille vil — —

3. „Ja, du kan sætte op
dine sølvspænded' Sko:
og derimod saa sætter jeg
min Ære og min Tro.“

4. Den første Gang Guldtærner
over Taffelbordet randt:
skjøn Jomfru hun tabte,
og liden Baadsmand vandt.
For de spillede — —

5. Den anden Gang Guldtærner
over Taffelbordet randt:
skjøn Jomfru hun tabte,
og liden Baadsmand vandt.

6. Den tredje Gang Guldtærner
over Taffelbordet randt:
skjøn Jomfru hun tabte,
og liden Baadsmand vandt.

7. „Ak, hør du, liden Baadsmand!
hvad jeg vil sige dig:
syv silkestukne Skjorter
dem vil jeg give dig.“
For vi spillede — —

8. „Syv silkestukne Skjorter
dem faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg med Guldtærner vandt.“

9. „Ak, hør du, liden Baadsmand!
hvad jeg vil sige dig:
syv Skibe ud af Floden
dem vil jeg give dig.“

10. „Syv Skibe udaf Floden
dem faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg med Guldtærner vandt."

11. „Ak, hør du, liden Baadsmand,
hvad jeg vil sige dig:
et Slot og en Fæstning
det vil jeg give dig."

12. Et Slot og en Fæstning
det faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg med Guldtærner vandt."

13. Skjøn Jomfru gaar paa Gulvet.
hun reder ud sit Haar:
„Gud naad' mig, arme Jomfru,
hvad Giftermaal jeg faar."

14. Skjøn Baadsmand gaar paa Gulvet,
han drager ud sit Sværd:
„Du faar langt bedre Giftermaal,
endnu som du er værd.

15. Du siger, jeg er en Baadsmand,
du tykkes ikkun saa:
jeg er den bedste Kongesøn,
i Landet være maa."

16. „Er du den bedste Kongesøn,
i Landet være maa:
da skal du faa mig selv,
thi jeg er kuns fjorten Aar."
For vi spillede, for vi spillede, for vi spillede Guldtærner.

D.

1. „Og hør, min lille Baadsmand,
hvad jeg vil sige dig:
har du nu Lyst at spille

Guldtærning op med mig?"
Og hejsaa op falderallala!
Guldtærning op med mig.

2. „Ja, jeg har Lyst at spille
Guldtærning op med dig:
men jeg har ingen Penge
at sætte op mod dig."

3. „Saa sætter du din Kappe
og dine Handsker smaa:
saa sætter jeg min Mødom,
som du skal aldrig faa."

4. Den første Guldtærning
paa Spillebordet randt:
og skjøn Jomfru tabte,
og lille Baadsmand vandt.

5. Den anden Guldtærning
paa Spillebordet randt:
og skjøn Jomfru vandte,
og lille Baadsmand tabt'.

6. Den tredje Guldtærning
paa Spillebordet randt:
og skjøn Jomfru tabte,
og lille Baadsmand vandt.

7. „Og hør du, lille Baadsmand,
hvad jeg vil sige sige dig:
en Guldsad'l[1]) op til Hesten
den vil jeg give dig."

8. „En Guldsad'l[1]) op til Hesten
den faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg ved Guldtærning vandt."

---

[1]) Udt.: Guldsel.

9. „Og hør du, lille Baadsmand,
hvad jeg vil sige dig:
syv Skibe udi Haven
dem vil jeg give dig.“

10. „Syv Skibe udi Haven
dem faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg ved Guldtærning vandt.“

11. „Og hør du, lille Baadsmand,
hvad jeg vil sige dig:
det halve af min Faders Rige
det vil jeg give dig.“

12. „Det halve af din Faders Rige
det faar jeg, naar jeg kan:
men jeg vil ha' skjøn Jomfru,
jeg ved Guldtærning vandt.

13. Jeg er jo ej den Baadsmand,
som Du maaske har tro'd:
jeg er den ældste Kongesøn
fra Engeland og bor.“

14. „Er du den ældste Kongesøn
fra Engeland og bor:“
saa skal du ha' min Mødom,
om end jeg havde to.“
Og hejsaa op falderallala!
om end jeg havde to.

Endnu en Opskrift paa 19 Vers, som jeg har taget i Sjørslev, stammer sandsynligvis alene fra Syv.

---

41. Møens Morgendrømme. (D. g. F. 239.)

A.

1. Stalt Mettelil hun vækker hendes Jomfruer med Pris,
hendes Jomfruer med Pris,
foruden stalt Vegselil med skarpe-en Ris.
For Vendel træder Vejen for de Borriger.

2. „Og vil du saa længe om Morrigen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'.
3. Og vil du saa længe om Morrigen ligg',
slet ingen skjøn Ridder vil om dig bed'."
4. „Jeg har lig'saa godt af min Morgendrømm',
som de andre skjøn Jomfruer af djer Silkesøm."
5. „Ja, du skal mig Drømmen' tælle,
eller og du skal mig dem sælge."
6. „Nej, jeg vil dem ikke sælge,
men jeg vil eder dem fortælle.
7. Jeg drømte, jeg var saa lidel en Krystal,
jeg drømt', jeg sejlt' op for den Vendelkong' hans Sal.
8. Og jeg drømte, jeg var saa lidel en Du',
jeg drømte, jeg var den Vendelkong' hans Fru'!
9. Og jeg drømte, jeg var saa lidel en Stær,
mine Vinger de fløv over Marker og Kjær."
10. Hun slog hend' paa Munden, hun rykt' hend' i Haar:
„Og Skam faar du, stalt Vegselil, for Vendelkong' du faar."
11. Stalt Mettelil hun ud af Vinduen saa,
da saa hun den Vendelkong' komm' kjørendes i Gaard.
12. Stalt Mettelil og hun spændt Sko opaa Fod,
og selv vild' hun gaa den Vendelkong' imod.
13. „Og hør du, stalt Mettelil baad' faaver og fin!
hvor er stalt Vegselil, kjær Stifdatter din?"
14. „Ja, hun er dragen ad Byen og hen,
hun kommer ikke hjem udi Maaneder fem.
15. Og hun er dragen ad By udi Guer,
hun kommer ikke hjem, førend Jul gaar ud."
16. „Og jeg er tilfreds, hun kommer ikk' hjem i Maaneder ni,
i Aften vil jeg have stalt Vegselil at si!"

17. „Og hør du, stalt Vegselil! du klæder dig brat,
for du skal herind for den Vendelkong' i Nat."
18. En Silkesærk hun først i drog,
en guldblommet Kjortel hun over sig slog.
19. Hun drager i Guld alt over Guld,
thi Finger og Bryster dem satte hun fuld.
20. „Og hør du, stalt Vegselil, du klæder dig prud,
thi det er nu, ligesom du skuld' staa Brud."
21. Stalt Vegselil hun ind ad Døren tren,
da var det, ligesom Solen had skjen.
22. Den Vendelkong' han klapped' paa Hynderne blaa:
„Lyster du ej, stalt Vegselil, at hvile derpaa?"
23. „Nej, ikke vil jeg sidde, ikk' heller vil jeg staa,
men sig mig jer Ærend', og saa vil jeg gaa!"
24. Den Vendelkong' han tog stalt Vegselil i Favn,
han gav hend' Guldkrone og Dronningens Navn.
25. Og nu har stalt Vegselil forvunden hendes Kvid',
hun sover nu hver Nat ved den Vendelkong' hans Sid'.
26. Og nu har stalt Vegselil forvunden hendes Nød,
nu bær' hun hver Dag Guldkronen saa rød.
27. Og nu har stalt Vegselil forvunden hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i den Vendelkong' hans Arm.
28. „Og nu kan jeg skrive min Stifmoder til,
min Stifmoder til,
te nu kan jeg sove saa længe, som jeg vil."
For de Vendel træder Vejen for de Borriger.

B.

1. Stalt Vegselil var ikkuns Ugere fem,
hun fik en Stifmo'r, var stram og var streng.
De Vendel træd' i Vejen for de Borriger.
2. Stalt Vegselil var ikkuns Ugere ni,
hun fik en Stifmo'r, var stram og var stri.

3. „Og hør du, stalt Vegselil! hvad jeg vil sige dig:
vil du saa længe om Morrigen ligg'?
4. Og vil du saa længe om Morrigen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'."
5. „Li'saa godt har jeg af min Morgendrøm,
som de andre har af djer Silkesøm."
6. „Og hør du, stalt Vegselil! hvad jeg vil sige dig:
og vil du fortælle mig Drømme-en din'?"
7. „Jeg drømte, jeg var saa lidel en Stær,
at jeg fløv herom for vor Vendelkong' hans Dør.
8. Jeg drømt', at jeg var saa lidel en Vildand,
jeg sejlt' herom i vor Vendelkong' hans Dam."
9. „Og hør du, stalt Vegselil, kjær Stifdatter min!
og vil du ej sælge mig Drømmen' din'?"
10. [„Nej, ikk' vil jeg sælge dem til dig,]
Gud Fader han raader for Drømmen' min'."
11. Graaveg hun ud af Vinduen saa,
da saa hun, den Vendelkong' han holdt i den Gaard.
12. „Skam faa du, stalt Vegselil! for Lykke du faar,
nu holder den Vendelkong' her ud' i vor Gaard."
13. Graaveg og hun skød Sko opaa Fod,
og saa gik hun den Vendelkong' imod.
14. „Og hør du, Graaveg! hvad jeg vil sige dig:
hvor er stalt Vegselil, kjær Stifdatter din?"
15. „Stalt Vegselil drog af By udi Gaar
og kommer ikke hjem, førend Ywl gaar ud.
16. Stalt Vegselil drog af By i Daw,
hun kommer ikke hjem, førend Ywl gaar af."
17. „Jeg er tilfreds, hun er i Sjælland heller Fyn,
saa skal du skaff' hend' for mig og ind!"
18. ‚Stat op, stalt Vegselil! du klæder dig saa brat:
for du skal ind for den Vendelkong' i Nat."

19. En Silkesærk hun først i drog,
en guldblommet Kjortel hun derover slog.
20. Hun drog i Guld alt over Guld,
hendes Bryster og Fingre dem virked' hun fuld.
21. „Du har ej behov at ta' alt det røde Guld paa dig
du skal ikke længer end ad vor Stjennestov gaa."
22. Stalt Vegselil ind ad Døren tren,
det var ret ligesom Solen havde skjen.
23. Den Vendelkong' han klappede paa Hynderne blaa:
„Lyster du ej, stalt Vegselil, at hvile deropaa!"
24. „Jeg er ej træt, jeg kan vel staa,
jeg vil vide mit Ærend', og saa vil jeg gaa."
25. Den Vendelkong' han sprang til Gangere føst,
saa satt' han stalt Vegselil for sin Bryst.
26. „Her staar I, min kjær Moder, og ser nu til,
i Morgen kan jeg sove, alt medens jeg vil!
27. Her staar I, min kjær Moder, og gaber nu til,
i Morgen kan jeg sove, alt medens jeg vil!"
28. Nu haver stalt Vegselil forvunden hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i den Vendelkong' hans Arm.
29. Nu haver stalt Vegselil forvunden hendes Kvid',
nu sover hun hver Nat ved den Vendelkong' hans Sid'.
De Vendel træd' i Vejen for de Borriger.

C.

1. Stalt Vegselil var ikke Aarene fem,
— Hvo plukker Løven af Livsens Træ! —
før hun fik sig en Stifmoder i dem.
Selv træder hun Duggen af Jorden.
2. Stalt Vegselil var kun Aarene ni,
før hun fik sig en Stifmoder i di.
3. Hun vækked' hendes egne med Ære og Pris,
hun vækker stalt Vegselil med skarpen Ris.

4. „Vil du saa længe om Morgen ligg',
slet ingen skjøn Ridder der vil dig bed'.
5. Og vil du saa længe Morgen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'."
6. „Saa kjær har jeg min Morgendrøm,
som andre har af djer Silkesøm."
7. „Og hør du, skjøn Vegselil! hvad jeg siger dig:
vil du sælge mig Drømmen din?
8. Vil du sælge mig Drømmen din,
saa giver jeg dig min forgyldte Skrin."
9. „Behold ikkun selv jer forgyldte Skrin,
Gud skal raade for Lykken min."
10. Og vil du ikke mig den sælge,
saa skal du mig den fortælle."
11. „Jeg drømte, jeg var saa liden en Stær,
indtil jeg sad paa den Vendelkong' hans Dør.
12. Jeg drømte, jeg var saa liden en Du',
indtil jeg blev den Vendelkonges Brud."
13. „Skam faa du, stalt Vegselil, for Lykke du faar,
den Vendelkong' han holder her ud' i vor Gaard."
14. Graavæggen stander i Højeloft og børster sine Haar,
den Vendelkonge kom kjørende i Gaard.
15. Graavæggen skød Sko opaa Fod,
og saa gik hun den Vendelkong' imod.
16. „Og hør du, Graavæggen! hvad jeg siger dig:
er Vegselil hjemme, kjær Stifdatter din?"
17. „Vegselille drog bort udi Gaar,
hun kommer ej igjen, førend Aaren gaar ud."
18. „Hvad enten hun er i Sjælland eller Skaan',
saa vil jeg i Aften med hende taal'."
19. Graavæggen hun svøber hendes Hoved i Skind,
og saa gik hun til de Jomfruer ind.

20. „Og hør du, stalt Vegselil! du klæder dig brat,
for du skal ind for den Vendelkong' i Nat!"
21. Stalt Vegselil gik sig til Ørke,
og der drog hun i Silkesærke.
22. En Silkesærk hun først i drog,
en guldbunden Kjortel hun der over slog.
23. Hun drog i Guld, ja, over Guld,
hendes Fingre og Bryster satte hun fuld.
24. „Og hør du, stalt Vegselil! hvad jeg siger dig:
du maa ej tage al din røde Guld paa dig."
25. „Vil I forbyde mig den røde Guld at bær'?
min Fader gav mig det, førend I kom her!
26. Vil I forbyde mig min røde Guld at slid'?
min Fader gav mig det, førend I kom hid!"
27. Stalt Vegselille ind ad Døren tren,
og det var, ligesom den klare Sol had sken.
28. Den Vendelkong' han klapped' paa Hynden blaa:
„Kom hid, stalt Vegselil! og hvil dig derpaa?"
29. „Nej, hverken vil jeg sidd', ej heller vil jeg staa,
I siger mig jer Ærend, og saa vil jeg gaa."
30. Den Vendelkong' stod op, tog stalt Vegselil i Favn,
han gav hend' Guldkrone og Dronningenavn.
31. „Og hør, min kjær Moder! I ser nu hertil:
— Hvo plukker Løven af Livsens Træ! —
i Morgen saa sover jeg, imedens jeg vil!"
Selv træder hun Duggen af Jorden.

Den gamle Kone, der har sunget denne Vise, er den samme, som har fortalt nogle Sagn for M. Goldschmidt. Se hans „Hederejse i Viborg-Egnen". Han skulde have taget Visen med.

D.

1. Stalt Vegselil hun var kuns Aarerer tre,
kuns Aarerer tre,
før hun fik Stifmoder stram og stri.
For de Vendel træd i Veien for de Borger.

2. „Vil du saa længe paa Morgen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'."
3. „Ja, li'saa kjær har jeg min' Morgensdrømm',
som de andre skjøn Jomfru'r djer Silkesømm'."
4. [„Og hør du, Vegselil, Stifdatter min!]
du tæler mig de Drømme, du har!"
5. „Jeg drømte, jeg vare saa lidel en And,
og jeg sejlt' om i den Vendelkong' hans Dam.
6. Jeg drømte, jeg vare saa lidel en Du',
og jeg skulde blive den Vendelkong' hans Fru'."
7. „Skam faar hun, stalt Vegselil, for Drømme hun har,
her holder den Vendelkong' udi vores Gaard."
8. „Og hør du, Graavæggen faver og fin!
hvor er stalt Vegselil, kjær Stifdatter din?
9. [„Min Stifdatter] hun drog af By udi Gaar,
hun kommer ej igjen, førend Ywl gaar ud."
10. „Ja, er hun i Fyn, Sjælland heller Skaan',
saa vil jeg i Aften med hende taal'."
11. En Silkesærk hun først i drog,
en guldbundet Kjortel hun over sig slog.
12. Hun drog i Guld alt over Guld,
Bryster og Finger dem satte hun fuld.
13. „Du har ej behov at ta' dit røde Guld paa,
du skal ikke længer end i vor Svendstu' gaa."
14. „Forbyder I mig mit røde Guld' at bær'!
min Fader gav mig det, førend I kom her."
15. Stalt Vegselil hun ind ad Døren tren,
saa var det, ligesom Solen had skjen.
16. Den Vendelkong' han sprang til høje-en Hest,
saa løft' han stalt Vegselil op for hans Bryst.
17. Stalt Vegselil hun letted' ved den Vendelkong' hans Hat,
saa bød hun Graavæggen saa mangen Godnat.

18. [„Og min kjær Stifmoder! I ser nu hertil,
I ser nu hertil,]
i Morgen da sover jeg. saa længe, som jeg vil.
For di Vendel træd i Vejen for de Borger.

E.

1. Graavæggen hun vækker dem med Ære og Pris,
stalt Vegselil hend' vækker hun med skarpen Ris.
2. „Vil du saa længe paa Morgen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'."
3. „Lisaa kjær haar a mi Morgensdrømm',
som de andre skjøn Jomfruer djer Silkesømm'."
4. „Ja, vil du fortælle mig Drømmen' din',
saa giver jeg dig min forgylden Skrin."
5. „Jeg drømte, jeg vare saa lidel en And,
og jeg sejlet om i den Vendelkong' hans Dam.
6. Jeg drømte, jeg vare saa lidel en Du',
og jeg skulde blive den Vendelkong' hans Fru'."
7. „Skam faar du, stalt Vegselil, for Drømme du har,
her holder den Vendelkong' udi vores Gaard.
8. Stalt Vegselil hun drog af By udi Guer,
hun kommer ej igjen, førend Ywl gaar ud."
9. „Ja, er hun i Fyn, Sjælland heller Skaan',
saa vil jeg i Aften med hende taal'."
10. En Silkesærk hun først i drog,
en guldbundet Kjortel hun over sig slog.
11. Hun drog i Guld alt over Guld,
Bryster og Fingre dem satte hun fuld.
12. „Du har ej behov at ta' dit røde Guld opaa,
du skal ikke længer end i vor Svendstow gaa."
13. „Forbyder I mig mit røde Guld at bær',
min Fader gav mig det, førend I kom her."
14. Stalt Vegselil hun ind ad Døren tren,
da var det, ligesom Solen had skjen.

15. Den Vendelkong' han sprang til højen Hest,
saa løft' han stalt Vegselil op for hans Bryst.
16. Stalt Vegselil hun letted' ved den Vendelkong' hans Hat,
saa bød hun Graavæggen saa mangen god Nat.
17. „Og hør, min Stifmoder, I ser nu dertil,
i Morgen da sover jeg saa længe, jeg vil!"

F.

1. Stalt Mettelil vakt' hendes Møer med Pris,
— Hvo plukker Løv udaf Livsens Træ'r? —
hun vakt' Sidsellil[1]) med saa skarp en Ris.
Sjel traaj hun Dogen af Jorden.

2. „Ja, vil du saa længe om Morgen sov',
slet ingen skjøn Ridder vil dig trolov'."

3. „Jeg har li'saa godt af min' Morgensdrømm',
som de andre de har af djer Silkesømm'."

4. „Hør du, Sidsellil, Datter min!
du sælger mig nogen af Drømmen' din'."

* * *

5. „Ja, vil du dem ikke til mig sæle,
saa skal du dem for mig tæle."

6. „Jeg dræmt', jeg var saa lidel en And,
og jeg sejled' om i den Vendelkonges Land.

7. Jeg dræmt', jeg var saa lidel en Du',
jeg dræmt', jeg var den Vendelkongens Fru'.

8. Jeg dræmte, jeg var saa lidel en Stær,
— Hvo plukker Løv udaf Livsens Træ'r? —
og jeg fløj ind ad den Vendelkongens Dør."
Sjel traaj hun Dogen af Jorden.

---

[1]) Meddelt: hun vakte dem.

42. Den bortførte Jomfru. (D. g. F. 241.)

1. Kong Walliwand han sejled' saa sildig under Kind,
der stod en skjøn Jomfru og smiled' til hans Sind,
— Walliwand.
Kong Wallivand og han sejler aarlig.

2. „Og vil du nu følge mig lidt ud fra Land,
saa vilde jeg følge med dig en anden Gang."

3. Saa fulgte hun hannem et langt Stykke Vej,
hun vidste endnu ikke, om hun skuld' vende eller ej.

4. Saa fulgtes hun med ham saa langt ud fra Land,
indtil hun kunde se baade Mast, Sejl og Skib.

5. „Gud bedre, og Gud trøste mig for mine Børn smaa,
ja, mest for den lille, som hjem' i Vuggen laa."

6. „Nej, dette kan jeg se paa dit snehvide Bryst,
vist aldrig har du slukket noget Barns Tørst.

7. Ja, dette kan jeg se paa din røde Rosenskind,
vist aldrig har du trøstet noget Barns Sind."

8. Kong Walliwand han taler til Tjeneren sin:
„I bringer mig frem baad' Mjød og klaren Vin!"

9. Saa drak de saa længe baade Mjød og klaren Vin,
indtil hun sov hen i bare Særken sin.

10 Saa sov hun sig en Søvn, og den var lang,
hun vaagnede ikke før i Treddikongens Land.

11. Og da hun opvaagned', hun saa sig omkring,
hun vidst' ej, hvor hun var, og hun kjendte ingen
Ting.

12. „Vist aldrig skal du se din Faders Land,
før du føder mig en Søn, som Skibet styre kan."

13. Vist aldrig skal du se din Moders By,
før du føder mig en Datter, som Silke kan sy."

14. „Ja, eftersom du er nu en Herre over mig,
saa kan du vel sige mig Navnet paa dig."

15. „Mit Navn det er jo ej saa langt ud af Stand,
min' Svende og min' Drenge kalder mig Kong Walliwand."
— Walliwand.
Kong Walliwand og han sejler aarlig.

En Kone i *Støvring* havde hørt en gammel Kone i *Tveden* synge samme Vise, men hun sang om Kong Valdemar, og Omkvædet var: „Kong Valdemar og han sejler aarle". V. 6 og 7 lød saaledes:

„Ja, jeg kan se paa din røde Rosenskind,
at aldrig har du kyst noget Smaabarns Kind."

Kong Valdemar han taler til en af sin' Smaadreng':
„I bringer mig baad' Mjød og klaren Vin!"

Saa fik hun en Dvaledrik og sov ind i det blotte Linned, men blev siden klædt i Gyldenstykke og blev til sidst Dronning, hvilket hun var vel tilfreds med.

Versefølgen ser ikke ud til at være sikker. V. 5—7 skal sandsynligvis sættes efter V. 11. Men Visen blev nu sunget for mig, som her meddelt

---

43. Troskabsprøven. (D. g F. 252)

A.

1. Hr. Overmand han red sig under Ø,
— De legtes vel om mig. —
da fæst' han lidel Kirsten, saa væn en Mø.
For hun haver lovet hannem Tro sin.

2. „Og hør du, lidel Kirsten under Ø!
hvor længe saa vil du bi' mig Mø?"

3. „I otte Aar tilfulde,
den niende med, om jeg skulde."

4. Der otte Aar forgangende var,
lidel Kirsten begyndte at længes saa saar'.

5. De Dannekongens Mænd sad over djer brede Bord,
de talte saa mangen et skjæmtefuld Ord.

6. „Nu tør jeg sætt' ud min Guld saa rød,
lidel Kirsten past' vist om, at Hr. Overmand var død."
7. „Da tør jeg sætt' ud min hvide Halsben,
lidel Kirsten hun skal mig ret aldrig svig'."
8. De Dannekongens Mænd styr' djer Snekke for Land,
lidel Kirsten hun spasered' paa hviden Sand.
9. „Og være velkommen, I Dannekongens Mænd!
og hurdan har I led udi Ledningen saa læng'?"
10. „Saadan har vi lidt udi Ledningen saa læng',
og vi har mist' en af vor' bedste Hovmænd."
11. „Og har I mist' en af jer bedste Hovmænd,
da beder jeg eder om, at I siger mig hans Navn."
12. „Herr Overmand saa hedte han,
han havde nok en Kjæreste paa dette Land."
13. Og der lidel Kirsten hun hørte de Ord,
saa daaned' hun alt død imod sorten Jord.
14. „Stat op, lidel Kirsten! du tag dig ej til Harm!
en anden skjøn Ridder kan vel sove i din Arm.
15. „Nej, mens jeg maatt' Herr Overmand behold',
da skal jeg ret aldrig nogen Ungersvend trolov'.
16. Men saa vil jeg lad' bygge over hans døde Ben
en Kirke udaf graa Marmorsten.
17. Stolpen skal vær' af det rødeste Rav,
hans Navn skal staa skreven med forgylden Bogstav.
18. Og saa vil jeg give mig i Klostret under Ø,
en Jomfru vil jeg leve, og en Jomfru vil jeg dø."
19. Herr Overmand stod op, kund' ej længer høre paa den Harm,
saa tog han lidel Kirsten udi sin Arm.
20. „Nu skal du nyde godt, Allerkjæresten min!
fordi du vild' saa vel lad' bygge over min' døde Ben."
21. Lidel Kirsten hun gaar i Hr. Overmand hans Gaard,
hun slider de Sabel, hun træder de Maard.

22. Hun slider de Sabel, hun træder Guldsko,
— De legtes vel om mig. —
og saadan skulde hver Ungersvend holde sin Tro.
For hun haver lovet hannem Tro sin.

B.

1. Hr. Ynger og Hr. Overmand de sad over Bord,
— De legte salle min. —
de snakked' saa meget om Giftermaal.
For hun havde lovet hannem Troen sin.

2. „Og hør du, Hr. Overmand, hvad jeg siger dig!
lidel Kirsten hun bliver dig aldrig huld."

3. „Derpaa sætter jeg min hvideste Hals,
lidel Kirsten hun bliver mig aldrig falsk.

4. „Derpaa sætter jeg en Krone udaf Guld,
lidel Kirsten hun bliver dig aldrig huld."

5. Hr. Ynger og Hr. Overmand rejst' hen i otte Aar,
lidel Kirsten dem ikke for Øjnene saa.

6. Hr. Ynger han styred' hans Snekke for Land,
lidel Kirsten spasered' paa hvide-en Sand.

7. „Velkommen, Hr. Ynger, velkommen her til Land!
hvordan har du levet saa længe paa Vand?"

8. „Ja vel saa har jeg levet saa længe paa Vand,
men mistet saa haver jeg din kjæreste Ven."

9. „Ja, vidste jeg det, at Hr. Overmand var død,
saa skulde jeg vist alderig slid' Skarlagen rød."

10. Hold op, lidel Kirsten, du siger ej saa,
saa let kan du Dannerkongen faa."

11. „Dankongen vil jeg hverken last' heller lov',
Hr. Overmand han ganger mig aldrig af Hov.

12. Dankongen vil jeg hverken last' heller ej',
Hr. Overmand han var mig saa hjærtelig kjær."

13. „Saa lader vi Hr. Overmand saa hæderlig begrav',
hans Kist' den skal vær' af det rødeste Rav.

14. Hans Kist' den skal vær' af det rødeste Rav,
den lader vi beslaa med forgyldte Bogstav."
15. Som de nu stod og snakkedes ved,
saa daant' lidel Kirsten alt død til Jord.
16. Hr. Overmand han sprang over Planker og Stavn[1]):
„Nu maa det vær' en Skarn, der dølger sit Navn!
17. Stat op, lidel Kirsten! du vorder mig huld,
nu haver vi vunden en Krone udaf Guld.
18. Hav Tak skal du have, for du var mig ej falsk,
— De legte salle min. —
nu haver du sparet min hvideste Hals."
For hun havde lovet hannem Troen sin.

C.

1. Herr Unger og Herr Overmand de sad over Bord,
— De legt' om salle mi. —
de legt' om lidel Kirsten, en Jomfru saa god.
For hun havde lovet hannem Troen sin.
2. „Ja, ud sætter jeg min Krone af Guld,
lidel Kirsten hun bliver dig vist alderig huld!
3. „Ja, ud sætter jeg min hvide Hals,
lidel Kirsten hun bliver mig vist alderig falsk!"
4. Ja, det stod hen i otte Aar,
lidel Kirsten hun ej Hr. Overmand saa'.
5. Aarle om Morgenen, dette blev Dag,
lidel Kirsten spasered' paa hvide-en Sand.
6. Lidel Kirsten spasered' paa hvide-en Sand,
da styred' Hr. Unger hans Snejke for Land.
7. „Velkommen, Hr. Unger, velkommen til Land!
hvordan har I lidet [saa længe paa Vand?]"
8. „Ja, vel har jeg lidet [saa længe paa Vand,
men] mistet haver jeg min[2]) allergjæveste Mand.

---

[1]) Meddelt: Plankerne. — [2]) Meddelt: din.

9. Thi mistet haver jeg min allergjæveste Mand,
den rige Hr. Overmand saa hede han."
10. „Ak, vidste jeg nu, om Hr. Overmand var død,
da vild' jeg ikke slid' Skarlagen rød.
11. „Ak, vidste jeg nu, om Hr. Overmand laa Lig,
da vild' jeg ikke slid' Silke hvid.
12. Da skal vi læ Hr. Overmand saa hæderlig begrav',
hans Kiste skal vær' af det rødeste Rav.
13. Da vil vi læ sætt' over Hr. Overmand hans Ben
en Kirke udaf de graa Marmorsten."
14. „Hold op, lidel Kirsten! du sige ej saa.
saa gjærne saa kan du Hr. Unger faa."
15. „Hr. Unger vil jeg hverken elsk' eller ær',
Hr. Overmand han var min Hjærtens Allerkjærest."
16. Hr. Overmand han ud af Skibet sprang:
„En Skjælm, der længer vil dølge sit Navn!
17. Hav Tak, lidel Kirsten, du var mig ej falsk!
nu har du befriet mit hvide Hals.
18. Hav Tak, lidel Kirsten, for du var mig huld!
— De legt' om salle mi. —
nu haver vi vunden Hr. Unger hans Guld."
For hun havde lovet hannem Troen sin.

D.

* * *

1. „Jeg tør sætt' ud min hvide Hals,
lidel Kirsten hun bliver mig aldrig falsk."
2. „Jeg tør sætt' ud min Krone af Guld,
lidel Kirsten hun bliver dig aldrig huld."

* * *

3. [„Velkommen, Hr. Unger, velkommen til Land,]
men hvor er Hr. Overmand, som rejste med jer?"
4. „Lidel Kirsten! du maa hverken sørge eller kvid',
saa let kan du Dankongen faa."

5. „Nej, medens Hr. Overmand maatt' ikke med mig lev',
saa vil jeg ret aldrig nogen anden trolov'."
6. Hr. Overmand han sprang over Fremmerstavn:
[„En Skjælm, der nu længer vil dølge sit Navn!]
7. „Hav Tak, lidel Kirsten, for du var ej falsk!
nu haver du reddet min hvide Hals.
8. Hav Tak, lidel Kirsten, for du var mig huld!
— Her lægte salle[1]) min. —
nu haver vi vunden en Krone af Guld."
For hun havde lovet ham Troen sin.

E.

* * *

1. „Hvad vild' du gjør', om a var dø'?"
2. „Det vild' a gjør, om du var dø,
saa vild' a græd' mi Øwen rø."

Saa lagde han sig, som han var død, men det tog hun sig ikke nær. Saa maatte han til at staa op igjen.

3. „Hør du, lidel Kirsten, min Fæstemø!
hwi græd du et di Øwen rø?"
4. „Nej, hwi skuld' a græd' mi Øwen rø,
for det mi Kjærest han var dø?
5. Nej, hwi skuld' a græd' mi Øwen i Wand?
a fæk mæ nok en anden Mand."

Denne sidste Opskrift har en særegen Interesse, idet den viser, at der ogsaa paa Dansk endnu er bevaret en Form af Visen i Lighed med, hvad der forefindes i færøisk og svensk Tradition. (Se D. g. F. IV S. 554 øverst.)

---

44. Junker Jakob. (D. g. F. 253.)

A.

1. Junker Jakob han tjener i Kongens Gaard
i elleve Uger og et Aar.

---

1) Udt.: sale med Stødtone paa l.

2. Ja, de lod ham høre udi Kongens Gaard:
hans Kjærest' hun bedriver Hor.

3. Junker Jakob lod skjære sig en Kappe graa,
til Bærgenstad han ride maa.

4. Og der han saa kommer til Bærgensled,
da stod tre Jomfruer derved.

5. Den ene var favr, og den anden fin,
men den treddi var Allerkjæresten sin.

6. „Ja, jeg giver eder en Fløjelshat,
om I vil sove hos mig i Nat."

7. „Nej, behold ikkun selv eders Fløjelshat,
jeg vil ej sove hos jer i Nat."

8. „Ja, jeg giver eder en Ring af Guld,
om du vil være mig tro og huld."

9. „Nej, behold ikkun selv eders Ring af Guld,
jeg vil ej være dig tro og huld."

10. „Ja, jeg giver eder Gnldkronen rød,
om I vil være min Fæstemø."

11. „Nej, behold ikkun selv Guldkronen rød,
jeg er en andens Fæstemø.

12. Min Kjærest' er langt udi fremmed Land,
naar Gud da vil, saa kommer han."

13. Junker Jakob slog af sig sin Kappe graa,
og da stod han i Fløjel blaa.

14. „Junker Jakob! hvi vilde du bedaare mig?
thi jeg ej løwen har for dig"

15. Junker Jakob lod skrive over Kongens Gaard:
hans Kjærest' hun bedriver ej Hor.

16. Og Skam skuld' da faa alle dem,
der fører falske Breve frem!

B.

1. :|: Unge Jakob han tjener i Kongens Gaard :|:
:|: i elleve Uger og et Aar. :|:

2. De andre de lod skrive over Kongens Gaard,
at hans Kjærest' hun bedriver Hor.
3. Unge Jakob han kjøbte sig en Fløjelshat,
en Guldbælte han om sig bandt.
4. Unge Jakob lod skjære sig en Kappe graa,
for han havde en af Fløjel blaa.
5. Saa red han nu hen til de Bærgeled,
der stod tre Jomfruer derved.
6. Den ene var favr, og den anden fin,
den treddi det var Allerkjærest min.
7. „Ja, jeg giver dig min Fløjelshat,
om du vil sove hos mig i Nat."
8. „Behold du kun selv din Fløjelshat,
jeg vil ej sove hos dig i Nat."
9. „Ja, jeg giver dig min Guldbælt' saa rød,
om du vil være min Fæstemø."
10. „Behold du kun selv din Guldbælt' saa rød,
jeg er en andens Fæstemø."
11. Unge Jakob smed sig af hans Kappe graa,
og da stod han i Fløjel blaa.
12. „Unge Jakob! hvi vild' du saa bedaare mig?
nej, aldrig, aldrig jeg forglemmer dig."
13. Unge Jakob lod skrive over Kongens Gaard,
at hans Kjærest' ikk' bedriver Hor.
14. Ja, Skam faa de og alle dem,
som føre falske Breve frem!

C.

1. Junker Jakob han tjener i Kongens Gaard,
han slider Søl', han drager Maar.
2. De lader ham høre udi Kongens Gaard:
hans Kjærest' vild' ej hold' sit Ord.
3. Junker Jakob han lader sig en Graakappe skjær',
til Borgens-Gaard saa vild' han rid'.

4. Den Gang han kom til Borggaardsled,
der stod tre Jomfruer uden for.
5. Den ene var faavr, og den anden fin,
den treddi var Allerkjæresten sin.
6. „Ja, jeg giver eder en Fløjelshat,
om I vil sov' hos mig i Nat."
7. „Behold I kun selv eders Fløjelshat,
jeg vil ej sov' hos jer i Nat."
8. „Ja, jeg giver eder en Kjortel fin,
om I vil være Kjæresten min."
9. „Behold I kun selv eders Kjortel fin,
jeg vil ej vær' Allerkjæresten din."
10. „Ja, jeg giver eder en Kjortel rød,
om I vil vær' min Fæstemø."
11. „Behold I kun selv eders Kjortel rød,
jeg er en andens Fæstemø.
12. Min Kjærest' han er udi fremmede Land,
naar Gud han vil, saa kommer han."
13. Junker Jakob slog af sig sin Kappe graa,
igjen stod han i Fløjels-blaa.
14. Ja, Skam faa alle og én Sladdermund,
som der har talt i denne Stund!

---

45. Tro som Guld. (D.g.F. 255.)

A.

1. Den Ridder han havde sin Jomfru saa kjær,
vel som sit eget Hjærte:
han satt' hende Stævne ved Linde,
han agted' sin Kjærest' at finde.
2. Den Tid hun kom til Linde,
var der ikke mere at finde:
hun saa' sig over de Gjærder,

igjennem de grønne Skove,
der saa hun en Ridder kom ridendes
udi den samme Stunde.

3. „God Aften, god Aften, skjøn Jomfru fin!
hvi stander du her nu saa ene?
hvad enten saa vogter du Roser,
eller du vogter Rosensblomme?“

4. „Nej, ikke saa vogter jeg Roser,
ej heller Rosensblomme:
men jeg vogter efter min Kjærest',
har I hannem ikke fornummet?“

5. „Jo, jeg saa ham i Aftes til Hove,
spasered' med de stalte Jomfrove:
og hvad skuld' jeg eder give,
om I mig hannem vild' vise?
og hvad skulde jeg dig vel skjænke,
om du vilde paa mig tænke?“

6. Den Ridder han løste den Guldbaand af Arm,
med Guldspænder i de klare:
„Se, den vil jeg dig give,
om du vil hos mig blive;
ja, den vil jeg dig skjænke,
om du vil paa mig tænke.“

7. „Ak nej, den Guldbaand den er aldrig saa lang
fra Himlen og ned til Jorden:
og den lever ikke i Verden til,
vores Venskab kund' adskille.“

8. „Og er der ingen i Verden til,
eders Venskab kan adskille:
foruden Gud Fader i Himmerig,
og naar som det ere hans Ville.“

9. Den Ridder han vender sin Ganger omkring,
saa hurtig saa monne han ride:
og ud' saa stod den stalte Jomfru,
i Skoven stod hun saa alene.

10. Hun saa' sig over de Gjærder,
igjennem de grønne Skove:
da saa' hun en Ridder kom ridendes
med Guld, skjennet over sin Spore.
„God Aften, god Aften, Allerkjæresten min!
jeg ser, du er nu alene."

11. Nu haver skjøn Jomfru forvundet hendes Harm,
og nu har hun forvundet hendes Kvide,
og nu sover hun hver ædelige Nat
alt ved hendes Kjærestes Side.

B.

1. Skjøn Ridder han havde skjøn Jomfru saa kjær,
alt som sit eget Hjærte:
han satte hende Stævne ved Linde,
der agted' han hende at finde.

2. Den Tid hun nu til Linden kom,
da var der slet ingen at fornemme:
hun saa sig lidt over sit Hoved,
alt om i de grønneste Skove.

3. „God Aften, god Aften min kjære Jomfrue!
hvi gaar hun her saa alene?
for enten leder hun efter Roser
eller og efter Lilliens Blomster."

4. „Nej, hverken leder jeg efter Rosen saa rød,
ej heller efter Lilliens Blomster:
men jeg leder efter min Kjærest',
og har du hannem intet Steds fornummet?"

5. „I Gaar Aftes da saa jeg hannem spaserende
alt med de smukke Jomfruer:
du kan mig saa gjærne trolove,
du ser ham vist aldrig mere."

6. Han tog af Barm det røde Guldbaand,
og dertil to Spænder saa klare:

„Og det vil jeg hende skjænke,
om hun vil paa mig lidt tænke.“

7. „Nej, om dette Guldbaand var end aldrig saa lang,
fra Himmelen ned til Jorden:
saa vil jeg dig dog ikke have,
min Kjærest' han det skulde spørge.“

8. „Hold op, hold op, Allerkjæresten min!
nu har jeg din Troskab befunden:
thi du var mig tro mod min Ære,
det samme vil jeg mod dig være.“

9. Han tog hende vennelig udi sin Arm.
og hende saa kjærligen kyste:
han takked' Gud, han var kommen
og havde sin Kjæreste funden.

10. Saa gik de dennem lidt bedre frem,
igjennem de tykkeste Skove:
til hendes Faders Gaard de mon gange,
han bød dem være velkommen.

11. „Velkommen, velkommen, kjær Datter min!
nu ser jeg, du din Kjærest har funden:
nu have I begge jert Ønske,
Gud give eder begge til Lykke!“

C.

1. Den Ridder han havde den Jomfru saa kjær,
alt som sit eget Hjærte:
:|: han satte hend' Støvnen ved Linden,
der agted' han hende at finde. :|:

2. Men der han kom til Linden,
da var der slet ingen at finde:
han saa sig lidt over sit Hoved,
igjennem de vildeste Skove.

3. „God Aften, god Aften, min stolte Jomfru!
hvi stander du her saa alene?

hvad enten vogter du efter Roser
eller efter de Lilliens-Blomster?"

4. „Nej, ikke saa vogter jeg efter Roser,
ej heller efter Lilliens-Blomster:
men jeg vogter efter min Kjærest',
haver du hannem ikke fornummet?"

5. „I Gaar Aften da saa jeg hannem udi Lav
spasere med de skjønne Jomfruer:
du kan mig saa gjærne trolove,
du ser ham vist aldrig mere."

6. Saa tog han et Guldbaand ud af sin Barm,
dertil to Sølvspænder klare:
„Se, se, dem vil jeg dig give,
om du vilde tro mod mig blive."

7. „Om dette Guldbaand var end aldrig saa langt
som fra Himmelen og ned til Jorden:
saa skal du mig aldrig forføre,
min Kjærest' skuld' faa det at høre."

8. „Hold op, hold op, Allerkjæresten min!
jeg kan mig ej længere dølge:
da jeg ser, at du tro mod mig ere,
det samme vil jeg ogsaa være."

Af denne Vise har jeg endnu taget 6 Opskrifter fra meget forskjellige Steder, der dog alle viser mere eller mindre hen til et Flyveblad, hvis Forekomst maa ligge uden for al Tvivl, skjønt det endnu ikke, saa vidt mig bekjendt, er forefundet.

---

46. Skjøn Medler. (D. g F. 271)

A.

1. Skjøn Medler han tjener i Kongens Gaard;
Jomfruer og Møer de kruser hans Haar.
— Aaja! —
Jomfruer og Møer de kruser hans Haar.

2. Jomfruer og Møer de ynder ham vel,
men Kongens Datter besov han selv.

3. Reslille hun svøbte sit Hoved i Skind,
saa gik hun sig for sin Moder ind.

4. „Ak hør, kjære Moder, hvad jeg kan sige dig,
skjøn Medeler haver besovet mig.“

5. „Og haver skjøn Medeler besovet dig.
saa faar du ej længre kjær Moder i mig.

6. Thi jeg skal lade skjøn Medeler hæng'
og dig derunder paa Baalet brænd'.“

7. Reslille hun svøbte sit Hoved i Skind,
og saa gik hun sig for skjøn Medler ind.

8. „Min Moder er bleven paa os to saa vred,
hun under mig hverken ligg' eller sidd'.

9. Hun siger, hun vil lad' dig i Galgen hæng'
og mig derunder paa Baalet brænd'.“

10. „Nej, ikke saa vil jeg i Galgen hæng',
ikke heller skal du paa Baalet brænd'.

11. Reslille, Reslille, sank røde Guld i Skrin,
imedens jeg saler Graagangeren min!

12. Reslille, Reslille, sank røde Guld i Sæk,
imedens jeg rider min Ganger i Bæk!“

13. Han sa'ler den brune, han sa'ler den graa,
Den bedste satte han Reslille æpaa.

14. Han slog om hende de Kapper saa blaa,
hanført' hend' fra Gaarden, slet ingen det saa.

15. Men der de nu kommer i Rosenslund,
saa græd Reslille i selvsamme Stund.

16. „Hvad enten saa synes dig Vejen for lang,
eller Sa'len den gjører dig nogen Tvang?“

17. „Nej, ikke saa synes mig Vejen for lang,
men Sa'len den gjører mig nogen Tvang.

18. Min Moder hun haver fire Piger og fem,
ak, gid jeg havde haft mig en enest' af dem!

19. Min Moder hun haver otte Piger og ni,
ak, gid jeg havde haft mig en eneste af di!“
20. „Binder Tørklædet for Øjnen’, Allerkjæresten min,
saa vil jeg selv være Jordemoderen din!“
21. „Nej, førend Mandfolk skulde vide Kvindernes Nød,
før skulde jeg ligge i Rosenlund død.
22. Ak, gid jeg havde haft mig en Ven saa tro,
der vild’ hente mig Vand i min sølvspændet Sko!“
23. „Jo vel kan du have dig en Ven saa tro,
der vil hente dig Vand i din sølvspændet Sko.“
24. Men der han nu kommer til rindende Vand,
saa sad der en Nattergal og sang.
25. „Din Kjærest hun ligger i Rosenslund død
med tvende smaa Sønner udi hendes Skjød.“
26. „Ak, Nattergal, Nattergal, syng ikke saa!
syng: Kjæresten lever, men Sønneren er død.“
27. Men der han nu kom til Reslille med Vand,
Saa var det dog sandt, som den Nattergal sang.
28. „Drik Vand, drik Vand, Allerkjæresten min!
naar vi kommer hjem, saa skal du faa Vin.“
29. Han kastet den Grav med Sværd og med Spyd,
han kastet den Grav baade vid og dyb.
30. Og der lagde han Reslille, som var død,
med tvende smaa Sønner udi hendes Skjød.
31. Skjøn Medler rejst’ aldrig saa langt ud af Land,
han hørte to Børen de efter ham sang.
32. Skjøn Medler rejst’ aldrig saa langt udi Krig,
han hørte to Børen de efter ham skreg.
33. Skjøn Medler han satte sit Sværd imod Jord,
saa Odden den rørte hans Hjærteblod.
34. Skjøn Medler han satte sit Sværd imod Sten,
— Aaja! —
saa Odden den gjorde hans Hjærte stor Men.

B.

1. Roslillie væver det Silke saa rød,
saa Mælket det af hendes Bryster flød.
— Aaja! —
Saa Mælket det af hendes Bryster flød.

2. „Roslilli, spænd ikke din Væve saa hart!
thi Mælket det af dine Bryster faldt."

3 „Ak nej, kjære Moder, det er ikke saa,
det er det Mjød, jeg drak i Gaar."

4. „Nej, Mjødet er rød, og Mælket er hvid,
de to Ting de er hverandre ulig.

5. „Det kan ikke hjælpe, jeg dølger for jer,
Hr. Virvald han haver besovet mig."

6. „Ja, haver Hr. Virvald besovet dig,
da skal han vist alderig ægte dig.

7. Nej, ham vil jeg hænge saa højt udi Træ,
og dig vil jeg sende ad fremmed Land ud."

8. Roslillie trækker hendes Handsker paa,
og op til Hr. Virvald hans Døre mon gaa.

9. Hun pikked' paa Døren med lidenen Pind:
„Og kjære Hr. Virvald, du lukker mig ind!"

10. „Nej, ingen saa haver jeg Stævne sat,
og ingen saa lader jeg ind gaa i Nat."

11. Hun pikked' paa Vindven med Fingrene smaa:
„Og kjære Hr. Virvald, du lad mig ind gaa!"

12. [„Kjære Hr. Virvald, du lad mig komm' ind,]
jeg er Roslilli, Allerkjæresten din."

13. „Ja, er du Roslilli, Allerkjæresten min,
jeg gjærne opstaar og lukker dig ind."

14. Han pikked' paa Dynen med Fingrene smaa:
„Har du ikke Lyst til at hvile derpaa?

15. „Nej, ikke jeg tør, ikke heller jeg maa,
jeg forretter mit Ærend', og saa vil jeg gaa.

16. Min Moder hun ere nu paa os saa vred,
og dig vil hun hænge saa højt udi Træ.
17. Ja, dig vil hun hænge saa højt udi Træ,
og mig vil hun sende saa langt af Led[1]).“
18. „Nej, ikke skal hun hænge mig saa højt udi Træ,
ikke heller skal hun send' dig af Landet fra mig.
19. Og kan du nu samle din Guld i dit Skrin,
imedens jeg sadler min Gangere fin.“
20. Han sadled' den gule, han sadled' den graa,
den højre satte han Roslillie paa.
21. Og der de kom ad Skoven ned,
der lysted Roslillie at hvil' ved en Træ.
22. „Og lille søde Kjæreste!
er du saa hastig af Vejen kjed?
23. „O, havde jeg nu haft mig to Møer,
der kunde mig hjælpe i min Nød!“
24. „Du binder en Klæde for Øjnene min',
og saa vil jeg hjælp' dig, min Ven saa fin.“
25. „Nej, før et Mandfolk véd Kvindernes Nød.“
nej, før vil jeg ligge i Skoven at dø.
26. O, havde jeg haft mig en Ven saa god,
der vild' hente mig Vand i min sølvspænded' Sko!“
27. „Ja, jeg vil dig være en Ven saa god,
jeg vil hente dig Vand i din sølvspænded' Sko“.
28. Og der han kom ad Skoven ned,
der sad en Nattergal og sang paa en Træ.
29. Den sang om Fruer, den sang om Møer,
den sang, at Roslillie hun var død.
30. „Ak nej, kjære Nattergal, det er ikke saa,
Roslilli lever, død' er Fostere smaa.“
31. Og der han kom ad Skoven ned,
der laa Roslillie selv tredje død.

[1]) meddelt: ad fremmed Land ud.

32. „O, Herre Gud Fader, hjælp nu mig!
her ligger min sødeste Kjærest og er Lig.“
33. Han lagde da dennem i saa dejlig en Grav,
selv sad han der og døde, inden det blev Dav.
— Aaja! —
Selv sad han der og døde, inden det blev Dav.

C.

1. Ridselille hun slog Guldvæven saa haardt,
saa Mælken ud af hendes Bryster sprang.
— Jaja, jaja! —
Saa Mælken ud af hendes Bryster sprang.
2. „Og hør, Ridselille, kjær Datteren min,
jeg synes, der er Mælk i Brysterne din'.“
3. „Det er ikke Mælk, det synes kun saa,
det er af den Mjød, som jeg drak mig i Gaar.“
4. „De tvende Ting ere hinanden ulig,
Mjøden er brun, og Mælken er hvid.“
5. „Det kan ikke hjælpe, jeg dølger for dig,
Hr. Medevold haver lokket mig.“
6. „Ja, er det sandt, du siger for mig,
Hr. Medevold han har lokket dig.
7. Da skal han øverst i Galgen hænge,
og du skal nederst paa Baalet brænde.“

* * *

8. „Jeg kan ikke dølge for Moder mer
og skjule for hende, hvad som er sket.
9. Men dig vil hun øverst i Galgen hænge,
og mig vil hun nederst paa Baalet brænde.“
10. „Nej, ikke saa vil jeg hænge for dig,
og ikke saa skal du brænde for mig.
11. Du samle nu snarlig dit Guld udi Skrin,
imedens jeg sadler Graagangeren min.“
12. Han løfted' hend' op paa Ganger graa,
saa hastig gjennem Skoven de ride maa.

13. De satte dem ned ved en rindendes Brønd,
der fødte Ridselille saa lidel en Søn.

14. „Krist give, jeg havde en af mine Møer,
der kunde mig hjælpe, inden jeg dør.“

15. Hr. Medevold han var hende huld og tro,
han hented' hend' Vand i begge sine Sko

16. Og da han kom til den rindendes Brønd,
der sad to Nattergal' og sang ved den.

17. „Ridselille ligger i Lunden død,
de to smaa Barn i hendes Skjød.“

18. Og da han saa kom tilbage igjen,
da var det sandt, hvad Fuglene sang.

19. Han gjorde en Grav baade dyb og bred,
deri lagde han dem alle tre.

20. „Og har jeg nu voldet min Kjærestes Død,
saa vil jeg i Verden ej lide mer Nød.“

21. Han satte hans Sværd mod den haarde Jord,
saa lod han sig selv falde derpaa.
— Jaja, jaja! —
Saa lod han sig selv falde derpaa.

D.

1. „Og hør du, Roselille, kjær Datteren min!
hvi fallemer saa Lød udi Kinderne din'?“
— Haa-aa ja! —
Hvi fallemer saa Lød udi Kinderne din'?

2. „Jeg haver saa meget at sy og at skjær',
derfor kan der ej Lød udi Kinderne vær'.“

3. „Der er to Skræddere udi vor By,
kan du ikkun skjære, lad dem ikkun sy.

4. Men hør Roselille. kjær Datteren min!
hvi rinder saa Mjælket ud af Brysterne din'?“

5. „Det kan ikke hjælpe at dølge for dig,
Ridevolder han haver jo lokkede mig.“

6. „Ja, haver Ridevolder nu lokkede dig,
saa tag du, hvad dit er, og gak saa din Vej."
7. Roselille hun sammeler det røde Guld i Skrin,
og saa rejser hun til Allerkjæresten sin.
8. Hun banked' paa Døren med Fingrene fem:
„Stat op, Ridevolder, du lukker mig ind!"
9. „Nej, ingen saa haver jeg Stævne sat,
og ingen lukker jeg paa min Kammer om Nat."
10. „Stat op, Ridevolder, du lukker mig ind!"
det er Roselille, Allerkjæresten din."
11. „Ja, er det Roselille, Allerkjæresten min,
da skal jeg lukk' dig ind, om jeg krybe-e skuld'."
12. „Nu er jeg udvist fra Fader og Mo'r
og alle mine Venner, jeg haver paa Jord."
13. „Ja, ere du udvist fra Faderen din,
saa haver jeg udtjent hos Herre-en min."
14. Ridevolder han talte til liden Smaadreng:
„Du sadler mine Gangere, du tøver ej for læng'."
15. Han sadle den gule, han sadle den graa,
den bedste løfte han Roselille æpaa.
16. Saa red de dem i grønne Rosenslund,
der agte Roselille at hvile en Stund.
17. „Du binder en Klæde for Øjnene din',
at du kunde staa i Kviudernes Sted.
18. Havde jeg mig en Ven saa huld og saa tro,
der vild' hente mig lidt Vand i min sølvspændte Sko!"
19. Han var hende saa huld og saa tro,
han vild' hente hend' lidt Vand i hend' sølvspændte
Sko.
20. Den Tid han kom hen til den Brønd,
da sa' de Nattergal': „Roselille hun er død!"
21. „Ja, det er ikke sandt, fordi du siger saa,
Roselille hun lever, men Barnet er død."

22. Han kaasted en Grav saa vid og saa bred,
hvori de skulde hvile alle tre.
— Haa-aa ja! —
Hvori de skulde hvile alle tre.

E.

1. Rosenillen hun danser paa Gulvet med List,
saa Mælket det sprang af hendes Bryst.
— Haahaahaaha! —
Saa Mælket det sprang af hendes Bryst.

2. „Og hør, Rosenillen, kjær Datteren min!
hvorfor springer Mælken af Brysterne din'?"

3. „Det er ikke Mælk, fordi det synes saa,
det er udaf Vinen, vi drak udi Gaar."

4. „Ja, Mælken den er hvid, og Vinen er rød,
de to de ere hverandre ulig."

5. „Kjær' Moder, jeg kan ikke dølge for dig,
den unge Hr. Nilwe har lokkede mig."

6. „Jeg skal lade ham stege og brænd'
og dig saa langt udi fremmed Land send'.

7. Ja, jeg skal lade ham hænge i Gren,
og sjel skal du sjunkes at stride-en Strøm."

8. [Om Aften saa sildig, der Duggen faldt paa,
Rosenillen til Hr. Nilwes Bure mon gaa.]

9. „Min Moder vil lade dig stege og brænd'
og mig saa langt udi fremmed Land send'.

10. Min Moder vil lade dig hænge i Gren,
og sjel skal jeg sjunkes at stride-en Strøm."

11. „Nu samler du alt rød Guldet i Skrin,
imedens jeg sadler Graagangeren min'."

12. Da de nu kom udi Rosenslund,
der lysted' Rosenillen at hvile en Stund.

13. Hun kunde ikke Jordemoder opbii,
[for det var nu blevet hend' Fødselstid'.]
Han maatte binde for hans Øjne, og saa vilde han selv være hendes Jordemoder.
14. „Før Mandfolk skuld' vide af Kvindfolkes Nød,
saa skulde jeg før udi Rosenslund dø."
15. Saa bredte han ud sin Kappe saa blaa,
der fødte hun to levende Sønner opaa.
16. „Gjennem Rosenslund der rinder en Strøm,
Krist giv', jeg havde mig en Drøk udaf'dem!"
17. Hr. Nilwe han var Rosenillen saa tro,
han hent' hender Vand i sin sølvspænder Sko.
18. Han gav hender Vand, for han havde ej Vin,
derfor maatt' han mist' Allerkjæresten sin.
19. [Han graved' en Grav saa vid og saa bred,
saa lagde han Rosenillen og Børnene deri.]
20. Han lagde Rosenillen udi Graven med Trøst,
han lagde de to levende op til hendes Bryst.
21. Han red aldrig saa langt udi Skov,
han hørt' jo, de to levende græd under Laag.
22. Saa satte han Spydet alt for en Sten,
saa Odden den gjorde hans Hjærte stor Men.
— Haahaahaaha! —
Saa Odden den gjorde hans Hjærte stor Men.

F.

1. Skjøn Medlus han tjener i Kongens Gaard,
— Haa haa haa! —
:|: Jomfruer og Møer de kruser hans Haar. :|:
2. Jomfruer og Møer de ynder ham vel,
ja, Dronningens Datter hun elsker ham selv.
3. Lidel Kirsten hun danste paa Gulvet med Lyst,
te Mælken den sprang ud af hendes Bryst.
4. [„Og hør, liden Kirsten, kjær Datteren min!
hvorfor springer Mælk af Brysterne din'?"

5. „Det er ikke Mælk, fordi du synes saa,
det er det brune Mjød, jeg drak udi Gaar.“
6. „Ja, haver skjøn Medelus lokket dig,
saa faar du ej længer kjær Moder i mig.
7. Saa lader jeg ham udi Galligen hæng’,
og dig under ham paa Baalen brænd’.“
8. „Nej, ikke skal hun mig i Galgen hæng’,
nej, før skal vi af Landet rømm’.“
9. Skjøn Medlus han sprang først til Hest,
saa satt’ han lidel Kirsten alt for hans Bryst.
10. Saa slog de om dem de Kapper saa blaa,
saa red de af Gaarden, slet ingen dem saa.
11. Da de nu kom i Rosenlund,
der lysted’ lidel Kirsten at hvile en Stund.
12. „Der rinder en Strøm i min Fader hans Gaard,
jeg vild’ ønske, jeg havde en Draabe af dem.
13. Før Mandfolk skal vide af Kvindernes Nød,
før skal jeg ligge i Lunden død.“
14. Han skrabte op baade Jord og Muld,
der laa- han lidel Kirsten baade faaver og bold.
15. Han laa- lidel Kirsten i Graven føst,
de to smaa Sønner en paa hver Bryst.
16. Ja, han red aldrig saa langt ud af Land,
de to smaa Sønner under Jorden sang.
17. Han red aldrig saa langt ud af Leg,
de to smaa Sønner under Jorden skreg.
18. „Kan det nu ikke blive bedre eller værr’,
saa maa jeg tage mig selv af Dag’.“
19. Han saatt’ hans Sværd imod æ Jord,
og Odden den rørte hans Hjærteblod.
20. Han saatt’ hans Sværd imod en Sten,
— Haa haa haa! —
:|: og Odden den gjorde hans Hjærte stor Men. :|:

G.

1. „Ak, ak, Rosenille, kjær Datteren min!
jeg synes, der er Mjælk udi Brysteren din'."
— Haahaahaahaahaahaa! —
Jeg synes, der er Mjælk udi Brysteren din.
2. „Det er ikke Mjælk, men det synes ikkun saa,
thi det er jo det røde Mjød, jeg drak udi Gaar."
3. „Nej, Mødet er brun, men Mjælket er hvid,
thi begge de to Ting er hinanden ulig."
4. „Nu gjør det ikke Nytte at dølge for jer,
skjøn Edervold, min Broder, haver lokkede mig."
5. „Har skjøn Edervold, din Broder har han lokkede dig,
da skal du ej længer se kjær Moder af mig.
6. I Morgen saa vil jeg lade dig brænd',
og skjøn Edervold skal sønk' for den blaaeste Strøm."
7. Om Aftenen sildig, der Doggen faldt paa,
Rosenille hun agtet til Højeloft at gaa.
8. Hun pikkede paa Døren alt med sit Skind:
„Stat op, skjøn Edervold, og luk mig ind!"
9. „Nej, slet ingen saa haver jeg Stævnen sat,
og slet ingen saa lukker jeg i min Kammer om Nat."
10. Ja, selv saa havde hun de Finger saa smaa,
ja, hun rækte ind og drog Laasen derfraa.
11. Skjøn Edervold han klappet paa Hynden saa blaa:
„Ak, ak, Rosenille, du hviler deropaa!"
12. „Nej, slet ikke vil jeg sidde, ikk' heller vil jeg ligg',
men jeg forrett' mit Ærend', og saa vil jeg gaa.
13. Vores Moder er bleven nu saa gram og saa vred,
[hun vil os gjøre saa megen Fortræd.]
14. I Morgen saa vil hun lade mig brænd',
og du skal sønk' for den blaaeste Strøm."
15. „Vores Moder skal os hverken slide eller slaa,
thi mine Graaganger skal føre os frem."

16. Han skuede den gule, han skuede den graa,
den gyllest' saa lægger han Guldsadlet opaa.

17. Og saa red de ud i Rosenslund,
og Rosenille hun agtet at hvil' en liden Stund.

18. „Krist give, jeg havde mig de Kvinderne fem,
der hjælper mig nu ud af Nøden den.

19. Krist give, jeg havde mig en huldtro Ven,
der henter mig Vand og kom snarte igjen!"

20. Skjøn Edervold han var hend' baade huld og tro,
han hentet hend' Vand i hans sølvspændet Sko.

21. Han gav hende Vand, for han ha'd ikke Vin,
derfore mist' han Allerkjæresten sin.

22. Han gav hende Vand, for han ha'd ikke Mød,
derfor finder han Allerkjæresten død.
— Haahaahaahaahaahaa! —
Derfor finder han Allerkjæresten død.

H.

1. Skjøn Medler han tjener i Kongens Gaard,
— Haa haa haa ja! —
Jomfruer og Møer de kruser hans Haar.

2. Jomfruer og Møer de ynder ham vel,
og Dronningen hendes Datter hend' lokked' han selv.

3. Liselille hun danste paa Gulven med Lyst,
da sprang der Mjælk ud af hendes Bryst.

4. „Hvorfor springer der Mjælk ud af Brysterne din'?"
— „Det er af det Mjød, jeg drak udi Gaar."

5. „Ja, Mjøden er brun, og Mjælket er hvid,
det ere jo ikke hinanden saa lig.

6. Hvorfor springer Mjælk udaf Brysterne din'?"
— „For nu har skjøn Medeler lokkede mig."

7. „Ja, haver skjøn Medeler lokkede dig,
saa har du ej længer kjær Moder i mig.

8. Ja, dig vil jeg saa langt ud af Landen send',
skjøn Medler saa langt i Galgen ophæng'."
9. „Min Moder er bleven saa vred og saa gram,
hun ville mig sende ad fremmede Land.
10. Ja, mig vil hun saa langt udi fremmed Land send',
og dig saa langt udi Galgen ophæng'."
11. „Din Moder skal aldrig [mig hænge i Gren
og dig ikke heller ad fremmed Land send'."]
12. „Kan du li'saa snart lægg' Guld udi Skrin,
som jeg kan sadle Graagangeren min."
13. Ilav de kom udi Rosenslund,
da lysted' Liselille at hvile en Stund.
14. „Ja, førend Mandfolk skal vid' Kvindfolkens Nød,
langt heller vil jeg ligge i Skoven og dø."

---

47. Hustrus og Moders Klage. (D. g. F. 286.)

A.

1. Der sad to Fruer og virkede Guld,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
den ene hun var saa sørgefuld.
Farer nu vel i Lunden og op under grønne Skoven.
2. [„Jeg sørger ej for min egen Nød,]
men jeg sørger for, min' kjær' Sønner er død.
3. De to de lokked' saa stalt en Jomfru,
de to blev under de Bølger saa blaa.
4. De to blev hængt, og de to blev brændt,
de to blev under Guldkarmen rendt.
5. Det ellevte det var kuns et lidet Barn,
den tolvte den døde i Fostermo'rens Arm.
6. Langt større Hjærtesorg kom mig for Haand,
Min Herre blev fangen i fremmede Land.
7. Nu vil jeg samle mit Guld udi Skrin,
og der vil jeg løse kjær Herren min.

8. Ja, han kom løs, og han kom hjem,
han satte mig i Steden igjen.
9. Et Barn jeg fødte i fremmede Land,
ja, det blev dog saa jammerlig endt.
10. De lagde det Barn udi en Disk,
de skare det op alt som en Fisk.
11. De tog det Barn, kogte det i Mad,
de tvinged' mig selv til at spise deraf.
12. Det Kjød sad mellem Tænderne fast,
det var stort Under, mit Hjærte ej brast.
13. Ja, jeg kom løs, og jeg kom hjem,
da havde min Herre en Hustru igjen.
14. Nu vil jeg drage saa langt under Ø,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
og der vil jeg baade leve og dø."
Farer nu vel i Lunden og op under grønne Skoven.

B.

1. Der sad to Fruer og virkede Guld,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
den ene var altid sorrigfuld.
Sorrigfuld.
Farer nu vel i Lunden op under Grønskoven.
2. „Hvad enten sørger du for din' Sønnere tøl,
eller du sørger for din Herre i Løn?"
Herre i Løn.
3. „Ja, vel sørger jeg for min Sønnere tøl,
langt mer sørger jeg for min Herre i Løn.
Herre i Løn.
4 Nu vil jeg fortælle min' Sønner djer Død,
hur sørgelig de ere alle død.
Alle død.
5. De to blev hænd, de to blev brænd,
de to blev under Guldkarmen rend.
Karmen rend.

6. De to de sak for de Bølgere blaa,
de to de lokked' de Jomfruer smaa.
Jomfruer smaa.

7. Den ølle den dø', den var en Barn,
den tølte dø' i sin Fostermo'rs Arm.
Fostermo'rs Arm.

8. Nu vil jeg samle mig Guld udi Skrin,
og saa vil jeg hente kjær Herre min.
Herre min.

9. Min Herre kom løs, og han kom hjem,
saa satte de mig i Steden igjen.
Steden igjen.

10. Saa blev det mig til langt større Harm,
en Barn jeg føder i de hedenske Land.
Hedenske Land.

11. De tog den Barn og kogt' den i Mad,
de nøde mig selv til at æde deraf.
Æde deraf.

12. Ret aldrig haver jeg smagt sødere Mad,
som haver mit Hjærte gjor mindre glad.
Mindre glad.

13. Der jeg kom løs, og jeg kom hjem..
min Herre haad tagen en anden igjen.
Anden igjen.

14. Min Herre han var mig saa saare ublid,
han vilde mig hverken hør' heller se.
Hør' heller se.

15. Nu vil jeg rejse mig op under Ø,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
og saa vil jeg sørge mig selv til Død.
Selv til Død.
Farer nu vel i Lunden op under Grønskoven.

C.

1. Der sidder to Fruer og virkede Guld,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
og de sørged' dennem saa sørgefuld.
Farer nu vel i lønner op under Grønskoven'.

2. „Hvad heller sørger du for kjær Herre din?
men jeg sørger langt mer' for tolv Sønnerne min'.

3. De to blev hænd, de to blev brænd,
de to blev under Guldkarmen rend.

4. De to de lokked' saa væn en Mø,
de to de sak paa salten Sø.

5 Den ellevte var saa lidet et Barn,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
den tolvte fild død af sin Fostermoders Arm."
Farer nu vel i lønner op under Grønskoven'.

---

48. Faderhævn. (D. g. F. 289.)

1. Og det var de syv Pellegrim,
de kom fra Krig og hjem:
og det var deres kjær Moder,
hun gik saa sorrigfuld aljenn'.
I hvor to Sellen er, og der de findes.

2. „Og hør I, vores kjær Moder!
hvi ser I saa sorrigfuld ud?
og hvor er vores kjær Søster,
som plejer at gaa imod?"

3. „Og hør I det, min' Sønner syv,
har I det ikke spørt:
eders Fader er med Vavvelen sort,
eders Søster er bortført."

4. Og det saa var Hr. Splendeved,
han blev i Hu saa vred:
om han skuld' led' i syv Kongerig',
saa skuld' han hend' opled'.

5. Og de lod dem alt Klæder skjær',
alt udi Pellegrimsvis:
og det vil jeg for Sandhed sig',
de ledt' i atten Kongerig'.

6. Og der de kom øvver den Hede
og øvver den Vej saa bred:
den Tid de kom til Stranden,
der drev Hr. Ollands Fæ.

7. „Og hør du, gode Hyrde
og gode Hyrdemand:
og hvis saa er det meget Kvæg,
du driver her ved Strand?"

8. „Og det saa er Hr. Ollands
og den velbyrdig' Mand:
og der er ej en riger'
i al Sverrigs Land."

9. Og det saa var de syv Pellegrim,
og de kom lakkend' i Gaard:
ja, ud' saa stod Hr. Olland,
han var vel svøvt i Maar.

10. „Og hør I det, Hr. Olland,
I er en Mand saa fin:
og har I ikke Lossement
til syv-e Pellegrim?"

11. „Her plejer slet ingen Pellegrim
i Gaard at gjæste til:
men jeg vil gi' jer Øl og Mad
saa møj, som I have vil."

12. Det saa var lidel Kjærreborrig,
hun stod i Højelofts Swaal'!
„Min Herre, I laaner dem Hus i Nat,
jeg kjender dem paa dje Taal'!"

13. „Ja, nu vil jeg laane jer Hus i Nat,
alt for min Hustru kjær:

I skynder jer snarlig af min Gaard,
før Dagen gjøres kjend".

14. Og det saa var Hr. Olland,
og han satt' dem til Bord:
og det saa var de syv Pellegrim,
turd' aaller taal' en Ord.

15. De gav Hr. Olland drukken,
de fulde ham hen aa sov':
lidel Kjærreborrig og de fremmet Mænd
di haad dje Taal' i Stov'.

16. De gav Hr. Olland drukken,
de fulde ham til hans Seng:
lidel Kjærreborrig og de fremmet Mænd
di haad dje Taal' i Løn.

17. „Og hør du, vores kjær Søster,
er det os en stor Kvid':
vor Fader er med Vavvelen sort[1]),
vor Søster er bortfør".

18. „Og hør I det, min' Brødre syv,
er det mig en stor Harm:
jeg haver mig en faderløs Barn
forinden ved min Barm."

19. Og det saa var de syv Pellegrim,
tog ham ved gule Lok:
saa hug de og hans Hoved aa
alt over Sengestok.

20. Og det saa var lidel Kjærreborrig,
og hun saa sig tebaag':
„Gud glæd din Sjæl, Hr. Olland,
jeg faar ret aldrig din Maag'!"

Ihvor to Sellen er, og der de findes.

---

[1]) uforstaaet Udtryk, skrevet, som det udtaltes for mig; maaske: Vaaben saaret.

49. Liden Engel. (D. g. F. 297.)

A.

1. Det var lidel Engel,
rejst' sig til Østerris:
og det kan jeg med Sandhed sig',
han tog en Mø med Pris.
Hvi mon Dagen vil ej blides?

2. Ja, det kan jeg med Sandhed sig',
han tog en Mø med Pris:
den første Nat, de sammen sov,
det var i Vesterris.

3. Det var lidel Engel,
han vaagner om Mindenat:
da taler han af sin' stærke Drømme
saa skjøt og overbrat.

4. „Jeg drømte, at de Ulve,
ja, at de Ulve graa:
de havde mit Hjærte i sin Mund,
saa lysvaagen jeg laa."

5. „Det er slet ingen Under,
om du nu drømmer saa:
thi du tog mig med Vold
og spur ej min' Venner til Raad."

6. Ind saa kom den lidel Smaadreng
og stilte sig for Bord:
han var vel snild i Talen sin
og kund' godt føje sit Ord.

7. „Hør du, lidel Engel!
og vil du ikke fly?
nu kommer Gjøde Lovmand,
han før' hans Glavind i Sky."

8. „Og hør nu, lidel Malfru!
hvad jeg nu spørger dig:
véd du nogen gode Raad,
du dølger dem ikke for mig!"

9. „Jeg siger dig den bedste Raad,
som for os to kan bliv':
thi vi gaar os i Marri Kirk',
den kan de ikke brænd'."

10. Det var lidel Engel,
han ind ad Kirken mon rend':
og det var Gjøde Lovmand,
hans Hovmænd efter ham monn' send'.

11. De skød paa Kirken i Dage,
ja, vel i Dage fem:
men ej kund' de faa Kirken
til at brænd' i alle dem.

12. Der blev vel hedt paa Kirkegaard,
hvor alt det Ild monn' brænd':
der blev langt heder' i Kirken ind',
hvor alt det Bly mon rend'.

13. Det var lidel Engel,
han sortned' som en Jord:
„Vi stikke vil vor Hest ihjel
og svaler os paa hans Blod!"

14. Dertil svar' den lidel Smaadreng,
han haad den Hest saa kjær:
„Vi stikke lidel Malfru ihjel,
den Død er hun vel værd!"

15. Da svarte lidel Engel,
den Spot kund' han ej lid':
„Vi sætter hend' paa vor Glavind,
vi letter hend' med vor Spyd!

16. Men hør du, lidelen Malfru!
hvad jeg nu beder dig:
føder du en Søn i Aar,
du nævner ham efter mig.

17. Føder du en Søn i Aar,
du nævner ham efter mig:

du kalder ham lidel Engel,
han bliver nok Karl for sig."

18. Saa satt' de hend' paa djer Glavind
og letted' hend' med djer Spyd:
saa løft' de hend' saa lettelig
ad Vindvekarmen ud.

19. Det stod hen i fyrretyv' Uger,
til Sommeren gjordes grøn:
og det var lidel Malfru,
hun fødte saa faavr en Søn.

20. Hun fostred' ham saa længe,
til han blev atten Aar:
saa gav hun ham baad' Sadel og Hest,
satt' ham i Kongens Gaard.

21. Det var lidel Engel,
gaar for Dannerkongen at stand':
„Vil I laane mig af jer Mænd,
at hævne min Faders Fald?"

22. Ind saa kom den lidel Smaadreng,
og stilte sig for Bord:
han var vel snild i Talen sin
og godt kund' føje sit Ord.

23. „Og hør nu, Gjøde Lovmand!
og vil I nu ej fly?
nu kommer lidel Engel,
han før' hans Glavind i Sky."

24. „Og hør du nu, min lidel Smaadreng,
hvad jeg nu spørger dig:
og véd du nogen gode Raad,
du dølger dem ikke for mig!"

25. „Jeg siger dig den bedste Raad,
som der for os kan bliv':
thi vi gaar os i Stjennestov',
den kan de ikke brænd'!"

26. Det var lidel Engel,
slog op med højen Hænd':
„Nu har du faaet den samme Død,
som du min Fader mon' send'!"
Hvi mon Dagen vil ej blides?

B.

1. Det var lidel Engel,
red sig til Østerris:
og det vil jeg for Sanden sig',
der stod en Frov' med Pris.
Hvi mon Dagen vil ej blides?
Han tog hende saa med sig.

2. Det var lidel Engel,
han vaagner om Mindenat:
„Gud naade mig for de stærke Drømme,
at jeg har haft i Nat!

3. Jeg drømte alt om de Ulve,
ja, om de Ulve graa:
de had' mit Hjærte i djer Mund,
saa vaagen som jeg laa."

4. Ind saa kom den lidel Smaadreng,
og stedes han for Bord:
han var vel høvsk i Taalen sin,
han kunde vel føje sit Ord.

5. „Og hør du, lidel Engel!
og vil du ikke fly?
nu kommer han Gjøde Lovmand
med fire Vej' til By."

6. Det var lidel Engel,
klapped' Malfru ved hviden Kind:
„Og véd du nogen gode Raad,
da kjender du os dem!"

7. „Jeg kjender os den bedste Raad,
som jeg kan opaa find':

vi ganger os ad Marri Kjærk',
den kan de ikke vind'."

8. De vand om den i fire,
de vand om den i fem:
men ikke kund' de den Kirke vind'
i nogen af alle dem.

9. De vand om den i otte,
de vand om den i ni:
men ikk' kund' de den Kirke vind'
i nogen af alle di.

10. Det var Malfruens Moder,
hun var saa haadefuld:
„Vi tænder Ild o Marri Kjærk'
vi bygger 'en op for Guld!"

11. Der var vel hedt paa Kjærregaard,
alt som den Kjærk' mon brænd',:
der var langt heder' i Kjærken,
alt som det Bly mon rind'.

12. Det var lidel Engel,
han var i Hu saa mod:[1])
„Nu stikker vi vor Hest ihjel
og svaler os paa hans Blod!"

13. Det saa var den lidel Smaadreng,
den Ord kund' han ej lid':
„Nu stikker vi liden Malfru ihjel,
for ej hun skal lid' den Kvid'.

14. Det var lidel Engel,
den Ord kund' han ej taal':
[„Nej, vi vil hende føre
ud paa den Kirkegaard."]

15. De satt' hend' paa djer Skjolde
og løft' hend' paa djer Spyd:
saa løft' de hend' saa listelig.
ad Kjærkevinni ud.

---

[1]) Meddelt: saa hidsigfuld.

16. „Men hør du, lidel Malfru!
alt hvad jeg siger dig:
og føder du en Søn i Aar,
du nævner ham efter mig.

17. Føder du en Søn i Aar,
du nævner ham efter mig:
du kalder ham lidel Engel,
han bliver vel Mand for sig.“

18. Det var lidel Malfru,
hun ganger paa Kjærregaard:
brænd saa var hendes Skarlagenskind,
og svejen saa var hendes Haar.

19. Det var lidel Malfru,
gik sig ad Stjennestov' ind:
og det vil jeg for Sanden sig',
hun føjj en Søn saa skjøn.

20. Hun fostred' ham i fire,
hun fostred' ham i fem:
det blev til den gjæveste Ridder,
man kund' se i nogen af alle dem.

21. Hun fostred' ham i otte,
hun fostred' ham i ni:
det blev til den gjæveste Ridder,
man kund' se i nogen af alle di.

22. Det var lidel Engel,
han tjener i Kongens Gaard:
[og aldrig fik han af Tanker
sin kjære Faders Mord.]

23. Det var lidel Engel,
spasered' sig nede ved Straand:
„Og his ser jeg den Kjærke,
min Fader led den Vaand'.“

24. Det var lidel Engel,
kom sukkend' i Kongens Gaard:

og ud' stod Dannerkongen
og tog hannem imod.
Han spørger ham om, hvi han sukker.

25. „Jeg maa vel sukke og sørge
og være sorrigfuld:
min Morbro'r slog min Faar ihjel,
han bøj mig aalder Bod."

26. „Og hør du, lidel Engel!
vil du din Faders Død hævn':
saa skal a læ dæ af min' Mænd,
te der kan følge den Stævn'."

27. Ind saa kom den lidel Smaadreng
og stedes han for Bord:
han var vel høvsk i Taalen sin,
han kunde vel føje sit Ord.

28. „Og hør I, Gjøde Lovmand!
og vil I ikke fly?
nu kommer han lidel Engel,
han før' hans Glavind i Sky."

29. „Da haar a wat til Tinge,
ja, baad' til Ting og Støvn':
a haar endnu aalder wat saa laandt,
a haar hør' ham Engel nøvn'."

30. Det var Gjøde Lovmand,
saa- til den lidel Smaadreng:
„Og vèd du nogen gode Raad,
saa kjender du vist dem."

31. „Jeg kjender os den bedste Raad,
som a kan nu paa find':
vi lævver os ad Stjennestov',
den kan de ikke vind'."

32. Det var Gjøde Lovmand,
han ud ad Vindevet saa:

„Hvad er det for en Horesøn,
som her mon braske saa?“

33. „Ja, er jeg end en Horesøn,
saa er jeg af de bedst':
jeg ejer baade Sølv og Guld,
ka ri' med hunder Hest'.

34. Ja, er jeg end en Horesøn,
saa har I selv det voldt:
jeg ejer baade Sølv og Guld,
dertil de Borge bold'.“

35. Det var lidel Engel,
ratt' ud hans højre Haand:
saa hug han hans kjær Morbroder,
som Stuen stod i Braand.
Hvi mon Dagen vil ej blides?

C.

1. Det var lille Enge,
han var baa' faavr og bold:
saa rejst' han sig lidt op af Land,
tog der en Frov' med Vold.
Hvi mon Dagen vil ej blides?

2. Det var lille Enge,
han var baad' faavr og vis:
den første Nat de sammen sov,
det var i Vester-Ris.

3. Det var lille Enge,
han vaagnt' og om sig saa:
[„Jeg drømt en Drøm saa underlig,
alt om en Ulv saa graa].

4. Jeg drømt' en Drøm saa underlig,
alt om en Ulv saa graa:
at han had' i mit Hjærte fat,
saa vaagen som jeg laa.“

5. „Det er mig ingen Under,
at du har drømmet saa:
thi du har mig med Volden taget,
spur ej min' Venner til Raad."

6. Det var Enges liden Smaadreng,
han ud af Vindevet saa':
„Nu kommer han Gygge Lovmand
med fire Veje fra By!

7. Jeg skal Raad dig lære,
og jeg skal Raad dig kjend':
vi vil gaa ind i Marri Kirk',
den kan der ingen brænd'."

8. De brænd paa den i Dage,
de brænd paa den i ni:
og ikk' kund' de faa Marri Kirk'
brænd op i nogen af di.

9. Det var Malfreds Moder,
hun var dem ikke huld:
„I tænder Ild i Marri Kirk',
jeg bygger den op for Guld!"

10. Der var vel hed paa Kirkegulv,
hvor al det Ild mon brænd':
der var vel hed i Kirken,
hvor al det Bly mon rend'.

11. Det var lille Enge,
han sortned' som en Jord:
„Vi vil stikk' vor Ganger ihjel,
og sval' os i hans Blod!"

12. Det var lille Enge,
satt' Malfred paa hans Spyd:
saa løft' han hend' saa sørgelig
af Kirkevindevet ud.

13. „Føder du en Søn i Aar,
du kalder ham efter mig:

han lever nok den Dag saa god,
han bliver Mand for sig."

* * *

14. Hun fostred ham saa længe,
ja, vel i atten Aar:
saa gav hun ham baad' Sadel og Hest,
satt' ham i Kongens Gaard.
Hvi mon Dagen vil ej blides?

* * *

---

50. Anders Kongesøn. (Utr. LXXXIX.)

* * *

1. Og det var [Kejser ungen Hr. Villum,]
han ganger hend' til og fra:
„Og er der slet intet i Verden til,
som der din Hu leger paa?"
2. „Nej, der er ej andet i Verden til,
som der min Hu leger paa:
I fører mig hen til Anders Kongens Søn hans Grav,
nu lyster jeg hos hannem at vil bo."
3. „No haar vi avlt sammen de Sønner syv
og dertil Datterer fem:
og hvikken en Fandens Handel var end det,
kund' du aalder den Ridder forglemm'?"

---

51. De hurtige Svar. (Syv 73.)

A.

1. „Og hør du Malfra, Søster min!
— Malfra, min Frue! —
hvor naar saa vil du gifte dig?"
— Turelil. —
Og naar saa vil du gifte dig?
Tor han ligger og lurer.

2. „Jeg vil slet ikke gifte mig,
min Kjærest' er ej vogsen end."

3. „Hvad er det da for Ganger graa,
hver Aften i din Port mon staa?"

4. „Det er slet ingen Ganger graa,
det er min Karm, der er klæd med blaa."

5. „Hvad er det da for en Sølvespyd,
hver Aften staar i Vinduet din?"

6. „Det er slet ingen Sølvespyd,
det er, naar Maanen skinner ind og ud."

7. „Hvad er det da for to Par Sko,
hver Aften ved din Seng mon staa?"

8. „Det er slet ingen to Par Sko,
det er min' tamme Duer to."

9. „Hvad er det da for et Børneskrig,
hver Aften er i Kammeren din?"

10. „Det er slet ingen Børneskrig,
det er min Harpestrengeleg."

11. Han sadler da sin Ganger graa,
ad Rosenslund da lod han staa.

12. Den Tid han kom udi Rosenslund,
der mødt' ham en Ridder i samme Stund.

13. „Og hør du, Ridder favr og fin,
og har du lokket Søsteren min?"

14. „Ja, har jeg lokket Søsteren din,
hendes Villi var vel li'saa god som min."

15. Saa drog han ud hans skarpe Sværd,
han hug den Ridders Hoved af.

16. Saa hug han af hans højre Haand,
han bandt den i hans Sadelbaand.

17. Han rejst' sig op til Borggaardsled,
der stod hans Søster og hviled' sig ved.

18. „Og hør du, Søster favr og fin!
og kjender du den Haand saa blid?“
19. „Jeg kjender nok den Haand saa blid,
den haver lagt i Armen min.“
20. Saa tog hun hendes lidet Bar,
saa sprang hun i den Elv saa klar.
21. Den Ridder hans Dom saaledes faldt,
— Malfra, min Frue! —
at det hans Haand og Hoved gjaldt.
— Turelil. —
At det hans Haand og Hoved gjaldt.
Tor han ligger og lurer.

B.

* * *

1. Hvad er det for Ganger graa,
— Malfred, min Frue! —
hver Morgen for din Dør mon staa?“
Turelil-aa, Ture hun ligger og lurer.
2. „Det er slet ingen Ganger graa,
det er min Broders Føller smaa.“
3. „Er det din Broders Føller smaa
med Bjessel og Guldsadel paa?
4. Ja, hvad er det for to Par Sko,
hver Morgen for din Seng mon staa?“
5 „Det er slet ingen to Par Sko,
det er lidel Kirstens Tøfler smaa.“
6. „Er det lidel Kirstens Tøfler smaa
med højen Hæl og Spids for Fod?
7. Hvad er det for Børneskrig,
hver Morgen høres ved din Sid'?“
8. „Det er slet ingen Børnegraad,
det er Guldharpen, lidel Kirsten slaar.“
9. „Hvad er det for Børnelin?
hver Morgen ses i Vasken din?“

10. „Det er slet ingen Børnesvøb,
det er lidel Kirstens [Silkevæv.]"
11. „Er det lidel Kirstens [Silkevæv]
— Malfred, min Frue! —
med Fryndser og Svøblister ved?"
Turelil-aa, Ture hun ligger og lurer.

---

52. Hertug Frydenborg. (N. og R. II, 71.)

A.

1. Den Konge han ud af Vinduet saa,
han saa der Frøken Adelig i Haven at gaa.
Mig syntes, det er tungt til at leve.
2. „Og hør, Frøken Adelig, hvad jeg siger dig,
hvad gjør du der ude i Haven min?"
3. „Jeg plukker af de Blomster baade brune og blaa
og pynter Hertug Frydenborg en Krans deraa."
4. „Og har du ikke glemt Hertug Frydenborg endnu,
derpaa skal jeg sætte ham i Fangetaarnet ind."
5. Saa satte de Hertug Frydenborg i Fangetaarnet ind,
han sad der saa længe, at hans Haar blev graat.
6. Den Konge han ud af Vinduet saa,
han saa der Frøken Adelig i Haven at gaa.
7. „Og hør, Frøken Adelig, hvad jeg siger dig,
hvad gjør du der ude i Haven min?"
8. „Jeg plukker af de Blomster baade brune og blaa
og pynter Hertug Frydenborg en Krans deraa."
9. „Og har du ikke glemt Hertug Frydenborg endnu,
derpaa skal jeg tage ham af Fangetaarnet ud."
10. Saa tog de Hertug Frydenborg af Fangetaarnet ud,
og derpaa saa bandt de ham ved et Træ,
slagted' ham, som Folk de slagter Fæ.
11. Saa skar de hans Hjærte op i fem Stykker smaa,
for hvert et Stykke stod Jesu Navn derpaa.

12. Deraf laved' de saa kostelig en Ret
og bar for Frøken Adeliglille saa net.
13. Frøken Adelig kaldte paa Tjenere to:
„Tag mig Sølvkanden her ind paa Bord.“
14. Den første Drik hun af Sølvkanden drak,
hendes Øjne de bristed', hendes Hjærte det brast.
15. Og der gik Bud for Kongen ind:
hans eneste Datter laa med blegnet Kind.
16. „O, Herre Gud hjælpe mig, arme gamle Mand,
min eneste Datter jeg selv har forraadt.
17. Og havde jeg tænkt, du havde hannem saa kjær,
jeg vild' ej have mistet hannem for tyve Tønder Guld.“
Mig syntes, det er tungt til at leve.

B.

1. Frøken Adelus gik i grønne Rosenslund,
hun plukkede de Roser baade gule og blaa.
Mig synes, det er tungt til at leve.
2. Hun plukkede de Roser baade gule og blaa,
hun bandt Hertug Frydensborg en Krans derudaf.
3. Dankongen han slog sin Haand imod Bord:
„Ret aldrig skal Hertug Frydensborg bliv' Herr' i min Gaard.“
4. Saa tog de Hertug Frydensborg, satte hannem i Taarn,
saa paarted de hannem, som Bønder paarter Fisk.
5. Saa tog de Hertug Frydensborgs Hjærte saa fær,
og det lod de for Frøken Adelus indbær'.
6. „Og er det Hertug Frydenborgs Hjærte saa fær,
saa blive det skal min sidste Ret.“
7. Frøken Adelus taler til to af sin' Fru-møer:
„I henter mig hid en Skaale med Mjød!“
8. Den første Drøk hun udaf Mjøden drak,
hendes Kinder de blegned', hendes Hjærte det sprak.

9. Den anden Drøk hun udaf Mjøden drak,
Frøken Adelus hun daaned' til Jorden stjendød.
10. Dankongen han slog sin Haand imod Bord:
[„Ak, Herre Gud, hvad haver jeg gjort!]
11. Og havde jeg tænkt, den Kjærlighed had'været saa stor,
saa skulde Hertug Frydensborg ha' boet i min Gaard!"
12. Saa tog de de to Lig, lagde dennem i en Kist',
og der skal de ligge, til Gud han banker paa.
13. Saa tog de de to Lig, satte dennem i en Grav,
og der skal de ligge til paa Dommedag.
Mig synes, det er tungt til at leve.

C.

1. Frøken Adenlin hun ganger i Rosenslund,
hun plukked' af de Roser baade hvide og blaa.
Eja, mig tykkes, der er tungt til at leve.
2. Hun plukked' af de Roser baade hvide og blaa,
der gjord' hun Hertug Frygtenborg en Ærekrans deraa.
3. „Og hør du, Frøken Adenlin, kjær Datteren min!
og hvad gjorde du i Rosenslund i Gaar?"
4. „Jeg plukked' af de Roser baade hvide og blaa,
der gjord' jeg Hertug Frygtenborg en Ærekrans deraa."
5. De toge Hertug Frygtenborg, hængt' ham op i Træ,
de slagtede ham, som naar de slagter Fæ.
6. De toge Hertug Frygtenborgs Hjærte saa færsk,
der lavte de Frøken Adenlin saa kostelig en Ret.
7. „Og det var Hertug Frygtenborgs Hjærte saa færsk,
som du nu haver spist, den kostelige Ret."
8. „Og var det Hertug Frygtenborgs Hjærte saa færsk,
da skal det for vist bliv' min sidste Ret."
9. Der vogste to Liljer paa begge deres Grav,
det ene Blad tog det andet i Favn.
Eja, mig tykkes, der er tungt til at leve.

D.

1. De lagde [Herr Frydensborg] paa en Disk,
saa skor de ham op som en anden Fisk.
2. Hun svøbt' ham i Lin, hun lagde ham i Vand,
hun sagde: „Stat op, du velbyrdige Mand!“

---

53. Den utro Ridder. (N. og R. I, 16.)

A.

1. „Om alle de Bjærge de vare af Guld,
og Vande var Vin:
den skjønne Jomfru', udi Dansen træder,
skal vist blive min!“
2. „Ja, er det sandt, du siger for mig,
du haver mig kjær:
da rid saa hjem til min Faders Gaard
for mig at begjær'.“
3. „Jeg var hos din kjær' Fader i Gaar,
han svarte mig nej:
og hør, skjøn Jomfru! tag Lov af dig selv
og følg kuns med mig!“
4. „Nej, hvorfor skuld' jeg nu tage Lov af mig selv
og følge med dig:
thi naar som vi kommer i fremmede Land,
da sviger du mig.“
5. „Nej, før skuld' det koste min højre Haand,
ja, Blodet saa rød:
før jeg skulde svige min ædele Mø,
nej, før skuld' jeg dø.“
6. Den Ridder han red al Verden omkring
blandt Fruer og Mø:
troloved' han sig en anden Mands Datter
og glemte sin Mø.

7. Den Jomfru hun sukked' saa idelig til Gud,
han maatt' hør' hendes Bøn:
„Og Gud lad den Skjælm, forinden han dør,
alt faa hans Løn!“

8. Skjøn Jomfru hun bad i Aarene fem,
ja, dertil i syv:
at den Herre maatt' bliv' baade ussel og arm
og bede om Brød.

9. Da Aaren' var omme, det skete for sandt,
hvad Jomfruen bad:
den Herre han blev baade ussel og arm
og bad om sit Brød.

10. Skjøn Ridder han pikked' paa Dørene blaa
med Fingrene fem:
„Stat op, skjønne Jomfru, du lukker mig ind,
jeg beder om Brød!“

11. Skjøn Jomfru hun taler til Pigerne sin':
„I giver ham Brød!
den Tid at han var Allerkjæresten min,
da led han ej Nød.“

12. Den Jomfru hun taler til Svendene sin':
„I giver ham Øl:
den Tid han var Allerkjæresten min,
den Gang drak han Vin.“

13. Hendes Fader han stod der bag Døren og hørte,
hvad Ord der blev talt:
og saa drog han ud sit røde Guldsværd,
hug Hov'det af ham.

14. Ja, Svanen den flyver al Verden omkring
og rækker sin Hals:
men den, som trolover en ærlig Mands Barn,
bør ej være fals.

15. Og Blodet det render jo aldrig saa tyndt,
er jo tykker' end Vand:

men hvo som trolover en ærlig Mands Barn,
hend' (den) sviger ej han.

Jeg har her gjort et Forsøg paa at 8 hinanden temmelig nærliggende Opskrifter at sammenfatte denne Text. De mere betydelige Afvigelser derfra er følgende:

1,: hun være skal min.
2,: og gjør din Begjær,
eller: og mig da begjær,
eller: og trolover mig der.
2₃: saa lader os gaa til min Fader hans Gaard,
eller: saa følger med mig til . . .
3,: at rejse med mig.
4,: Og skulde jeg nu tage . . .
eller: om jeg nu skulde ta' . . .
5,: Derpaa giver jeg dig min snehvide Haand.
₁,₂: Nej, før skuld' jeg give min Haand saa rød,
mine Fingre saa smaa.
₃: førend jeg skal svige min elskende Mø.
6,: Den Herre han rejst' udi fremmede Lande,
eller: Nu den Tid de kom udi fremmede Lande.
₃: den Herre han kommer i Adelsstand,
eller: den Herre han blev i Kjøbmandsstande,
eller: han blev en stor Herre i Kjøbmandens Gaard,
eller: da blev han stor Herre og Kjøbmand tillig',
eller: trolovedʼ han sig en Adelsmadamme.

For 7 har en Opskrift følgende Vers:
Den Jomfru rejst hjem til hendes Fader hans Gaard
med et sorrigfuld Mod:
det var ej for hende en Sorrig saa stor,
paa denne ver [illegible].
8,: [illegible] Aarene [illegible]
[illegible] Aarene [illegible]
[illegible] at den Herre skuld' komm' i saa [illegible] en Nød.
9,: [illegible] Tid [illegible] det [illegible] saa[illegible].
[illegible] Det [illegible] som Jomfruen had
eller Jomfruens [illegible]
eller Det [illegible] Aar eller fem.
[illegible] hendes Raa.
[illegible] Den Herre han [illegible] Jomfruens Dør.
10,: Den Herre han banked med Fingrene [illegible].
med Fingrene [illegible].
Den Herre han [illegible] paa [illegible].

$10_{3,4}$: Stat op, skjønne Jomfru, tager Laasene fra
og giver mig Brød.
$_3$: Ak, skjønne Jomfrue, træk Laasen herfra.
Efter 10: Den Jomfru stander op, drager Laasen derfra,
og der ser hun ham staa.
eller: Den Jomfru hun talte til Sønnerne sine:
Træk Laasene fra.
11_3: jeg kjendt' ham den Dag, han var Kjæresten min.
eller: jeg mindes den Gang, han var Kjæresten min.
Efter 11: Og hør, skjønne Jomfru, du giver mig Vand.
13_1: Hendes Fader han stod og hørte derpaa,
$_2$: hvert Ord der blev talt,
eller: hun vidst' ikke deraf . . . . .
$_3$: saa trak han da ud sit forgyldede Sværd,
eller: saa drog han ud hans blanke Guldsværd,
eller: saa uddrog han da sin skarpeste Sværd.
14_1: Ja, Svanen den flyver saa højt op i Sky;
eller: Men Svanen den flyver jo aldrig saa højt.
$_3$: men hvo som en ærlig Mands Datter begjær,
eller: thi hvo, som besover en ærlig Mands Barn.
$_4$: han være ej fals!

B.

1. „Om alle disse Bjærge de vare af Guld,
og alle Vandbække var Vin:
langt heller jeg havde den Jomfru saa huld,
som var Allerkjæresten min.“

2. „Og haver du nu saa god en Attraa,
saa god en Villi til mig:
hvi rider du ej til min Fader hans Gaard
og beder min Fader om mig?“

3. „Jeg var da hos din Fader i Gaar,
din Fader han svarte mig nej:
men, skjønne Jomfru', tag Forlov af dig selv
og følger af Landet med mig!“

4. „Skulde jeg følge af Landet med dig
[og tro dig fast paa dit Ord]:
saa snart som jeg kommer ad fremmede Land,
saa snarlig bliver jeg og forsmaad.“

5. „Ja, hvorfor saa skulde jeg svige dig?
du er jo ingen fattig Mands Barn:
du er jo den skjønnest' og rigest' Jomfru',
som der tjener i Kongens Gaard."

6. Derefter saa satte de hinanden Støvn,
at mødes i den grønne Rosenslund:
da redte de dennem en Seng saa skjøn
og sov til Morgenstund.

7. Om Morgenen tidlig den Jomfru opstod
og klaged' med sorrigfuld Sind:
„Krist give, jeg nu vare død
og lagt under grønnesten Lind!"

8. Den Ridder han drog da Haanden fra sig,
slog Jomfruen paa hvideste Kind:
„Du skal vist aldrig nogen Riddere spott',
før du faar at vide hans Sind!"

9. „Ak, gid jeg kund' leve tre Aar eller syv,
at jeg kund' forvinde min Harm:
den Ridder, som mig nu saa haanlig bedrog,
han maatte bliv' ussel og arm!"

10. „Ja, vel kan du leve den Dag saa god,
at du kan forvinde din Harm:
men aldrig lever du den Dag saa god,
at jeg bliver ussel og arm."

11. „Ak, gid jeg kund' leve syv Aar eller ni,
at jeg kund' forvinde min Nød:
den Ridder, som mig nu saa haanlig bedrog,
han maatte mig bede om Brød!"

12. „Ja, vel kan du leve den Dag saa god,
at du kan forvinde din Nød:
men aldrig lever du den Dag saa god,
at jeg dig skal bede om Brød."

13. Ja, det stod hen i tre Aar eller syv,
den Jomfru forvandt hendes Harm:

den Ridder, som hende saa haanlig bedrôg,
han blev meget ussel og arm.

14. Ja, det stod hen i syv Aar eller ni,
den Jomfru hun forvandt hendes Nød:
den Ridder, som hende saa haanlig bedrog,
han bad hende selv nu om Brød.

15. Om Morgen tidlig den Jomfru stod op,
hun ud af Vindevet saa:
der saa hun den Ridder langt borte
paa tvende Krykker at gaa.

16. „Stander op, stander op, mine Sønnere tov!
og skjær for eders Fader Brød:
jeg hannem vel kjendte den Dag saa god,
han havde slet ingen Nød.

17. Stander op, stander op, mine Sønnere tov!
og skjænk for eders Fader Vin:
jeg hannem vel kjendte den Dag saa god,
han var Allerkjæresten min."

18. Derefter stod Jomfruens Fader op,
tog røde Guldsværdet under Arm:
saa hog han den Ridder hans Hoved af,
det gjorde han udi stor Harm.

19. Saa tog han den blodige Hovede
og kasted' den i Jomfruens Skjød:
„Og haver du nogen god Villi til ham,
saa begræder du nu hans Død!"

20. „Ja, hvorfor saa skulde jeg sukke og græd',
jeg kan jo ikke græde Blod:
jeg tror, mine Venner de glæder dem mest,
naar Verden den gaar mig imod."

C.

1. „Krist give, at alle de Stene var Guld,
og alle de Vande var Vin:

det vild' jeg forære den overste Gud.
du var Allerkjæresten min!"
Imedens jeg rider alænn'.

2. „Imedens du haver saa stor en Attraa,
saa stor en Begjæring til mig:
hvi rider du ej til min Faders Gaard
og beder min Fader om mig?"

3. „Jeg var i din Faders Gaard i Gaar,
din Fader han svarte mig nej:
men hør du, skjøn Jomfru, tag Lov af dig selv,
og drag saa af Landet med mig."

4. „Ja, skuld' jeg ta' Orlov af mig selv
og drage af Landet med dig:
og vi skuld' komme ad fremmede Land,
du der skuld' svige mig!"

5. „Nej, hvi saa skulde jeg svige dig,
du er ingen fattig Mands Barn:
paa Rigdom og Ære er du saa rig,
din' Venner bær' for dig stor Pris."

6. Ja, der de kom ad Rosenslund,
saa langt ud ad grønne-en Eng:
der lysted' skjøn Ridder at hvile en Stund
og reded' dem begge en Seng.

7. Og der laa de den Nat saa lang,
slet ingen Mand af dennem vidst':
for Linden skyvlt' dem baade herlig og vel
med alle sin' boldige Kvist'.

8. Og der laa de den Nat saa lang,
slet ingen Mand kund' dennem skaa-:
for Linden skyvlt' dem baade herlig og vel
med alle sin' boldige Blaa-.

9. Om Morge-en tidlig, dette blev Dav,
der Solen skjend over den Lind:

skjøn Jomfru stod op og klæded' sig paa,
men Taaren randt hende paa Kind.

10. Saa rakte han ud sin højre Haand,
slog hend' under hvidesten Kind:
„Da skuld' du slet ingen skjøn Ridder trolov',
forinden du kjendte hans Sind."

11. „Ja, skuld' jeg slet ingen skjøn Ridder trolov',
forinden jeg kjendte hans Sind:
da skuld' du slet ingen skjøn Jomfru bedrav'
og siden slaa hend' under Kind.

12. Og Krist, lad mig leve den Dag saa god,
at jeg kan forvinde min Nød:
og Krist, lad dig leve den Dag saa ond,
at du skulde bede om Brød."

13. „Ja, vel kan du leve den Dag saa god,
at du kan forvinde din Nød:
men aldrig lever jeg den Dag saa ond,
jeg bede skal om mit Brød.

14. Og om jeg end lever den Dag saa ond,
jeg bede skal om mit Brød:
da skal jeg gaa din egen Dør forbi,
losere en anden Sted i By."

15. Ja, det stod hen i otte Aar,
skjøn Jomfru forvand hendes Nød:
skjøn Ridder kom for hendes egen Dør,
bad hende selv om Brød.

16. Skjøn Jomfru hun ud af Vindeven saa,
hun saa sig ud saa vid':
der saa hun den Ridder paa Gaden mon gaa,
de Krykker mon under ham skrid'.

17. „Staar op, staar op, min' Sønnere to,
og giver jer Fader Brød!
jeg kjendt' ham fuld vel den Dag saa god,
han havde slet ingen Nød.

18. Staar op, staar op, min' Sønnere to,
og skjænk for jer Fader en Glas Vin!
jeg kjendt' ham fuld vel den Dag saa god,
han var Allerkjæresten min.

19. Staar op, staar op, min' Sønnere to,
og skjænk for jer Fader en Glas Vand!
jeg kjendt' ham fuld vel den Dag saa ond,
han slog mig med hvidesten Haand.

20. Men nu har jeg levet den Dag saa god,
at jeg har forvundet min Nød:
og nu har du levet den Dag saa ond,
du mig har bedet om Brød."
Imedens jeg rider alænn'.

D.

1. „Krist gid, alle de Vande var Vin,
og alle de Stene var Guld!
det vilde jeg gi' for den stalte Jomfru',
hun var Allerkjæresten min."
Imedens jeg rider alenn'.

2. „Imedens du haver saa stor en Attraa
og Hjærtens Begjæring til mig:
saa rider du til min Fader hans Gaard
og beder min Fader om mig."

3. „I Gaar var jeg i din Fader hans Gaard,
din Fader han svaarte mig nej:
tager Orlov, tager Orlov, min stalte Jomfru',
og rejs ud af Landet med mig!"

4. „Ja, tager jeg Orlov af mig selv,
spørger ikke min' Venner til Raad:
saa snaar vi kommer ad fremmede Land,
saa visselig sviger du mig."

5. „Ja, hvordan saa skulde jeg svige dig,
du er ingen fattig Mands Barn:

paa Ærens Vegne er du saa rig,
din' Forældre bær for dig stor Pris."

* * *

6. „Ja, skulde jeg ingen skjøn Ridder trolov',
förinden jeg kjender hans Sind:
saa skulde du ingen skjøn Jomfru bedrov',
og siden slaa hende ved Kind.
7. Herre Krist! lad mig leve den Dag saa god,
at jeg kan forvinde min Nød:
og du kan gaa om for enhver Mands Dør
og bede om dit Brød!"
8. „Ja, vel lever du den Dag saa god,
at du kan forvinde din Nød:
men aldrig lever jeg den Dag saa uend,
at jeg skuld' bede dig om mit Brød.
9. Om Lykken skuld' gaa mig saa saare imod,
at jeg skuld' bede dig om mit Brød:
saa skal jeg gaa om din Faders Dør,
losere en anden Sted i Bøj."
10. Ja, det stod hen i otte Aar,
skjøn Jomfru forvandt hendes Nød:
Herr Peder kom for hendes egen Dør
og bad hende selv om Brød.
11. „Du stander nu op, min gjæveste Datter!
og giver din Fader Brød:
jeg kjendt' ham fuld vel den Dag saa god,
at han led ingen Nød.
12. Du stander nu op, min gjæveste Søn!
og giver din Fader Vin:
jeg kjendt' ham fuld vel den Dag saa god,
han var Allerkjæresten min."
Imedens jeg rider alenn'.

I tre andre Opskrifter findes intet ejendommeligt, saa de lades helt ude.

---

54. Hr. Adelbrand. (Trag. 29.)

A.

1. Herr Adelbrandt og han kom ridend' i Gaard,
ja, ud' stod Jomfru Lennelil, :|: var svøbt udi Maard.
2. „Og hør du, Jomfru Lennelil, faaver og fin!
og vil du nu være :|: Allerkjæresten min?"
3. „Jeg skjøtter ikke mere om Herr Adelbrandtes Ær',
end jeg-e skjøtter om :|: mine gammele Klæ'r.
4. Jeg skjøtter ikke mere om Herr Adelbrandtes Tro,
end jeg-e skjøtter om :|: mine gammele Sko.
5. Og jeg haver en lillebitte Hund,
den ere Herr Adelbrandt saa lig om hans Mund."
6. Herr Adelbrandt han red af Gaarden og var vred:
„De Ord de skal betales om otte Aar mod."
7. Og dette var om Paasken, en højtidshellig Dag,
da skulde Jomfru Lennelil til Kirken gaa.
8. Og der hun kom udi Rosenslund,
der mødte da hende Herr Adelbrandtes Hund.
9. „Herr Adelbrandt han er udi Rosenslund,
og dette kan jeg se paa hans lillebitte Hund.
10. Og hør du, Herr Adelbrandt, du tænker ej paa gammel,
og lader os til Kirken, lad Præsten bind' os sammel"
11. „Jeg skjøtter ikke mere om Jomfru Lennelilles Ær',
end jeg skjøtter om mine gammele Klæ'r.
12. Jeg skjøtter ikke mere om Jomfru Lennelilles Tro,
end jeg skjøtter om mine gammele Sko.
13. Og jeg haver en lillebitte Hund,
den ere Jomfru Lennelil saa lig om hendes Mund."
14. Herr Adelbrandt tog hende ved guleste Lok,
til Sadelknappen hend' binder, at hun skuld' følge med.
15. Ja, han red alderig dog over det Vand,
ja, Lennelil hun maatte jo svemme til Land.

16. Og der de kom til hans Faders Gaard,
der stode hans kjær Moder og tog dem imod.

17. „Og hør du, Hr. Adelbrandt, kjær Sønnen min!
hvi handeler du saa med Fæstemø din?“

18. „I tager hende saa vennelig an,
I vasker hende og kæmmer hendes Haar.

19. Og I skal rede hend' en Seng,
ja, selv vil jeg sove hos hende i den.“

20. „Herre Krist, lad mig leve en liden Stund,
imedens jeg deler min' Sølvgaver ud!

21. Min Broder skal have min Gangere graa,
for han skal saa tit til Tinge gaa.

22. Min Fader skal have min hængendes Karm,
for han har saa tit mig baaren i hans Arm.

23. Min Moder skal have min' Gulderinge fem,
for Solen og Maanen staar skreven i dem.

24. Min Søster skal have min Sejfarrekrans,
for hun skal saa tit udi Brudedans.

25. Min Godemo'r skal have min Brudesærk,
og gid hun maa slid' den med Ve og med Værk.

26. Min Fæstemand skal have min sølvslagen Kniv,
og gid den sad, ja, midt i hans Liv!“

27. Om Morgenen tidlig, der dette blev Dav,
da var der tre Lige i Herr Adelbrandtes Gaard.

28. Den ene var Herr Adelbrandt, den anden var hans Mø,
den treddi hans kjær Moder, :|: af Sorrig var hun død.

B.

1. :|: Herr Adelbrandt, Herr Adelbrandt kom ridendes i Gaard, :|:
:|: ud' stod Langtulilli, var svøbt udi Maard. :|:

2. „Og hør du, Langtulilli, baad' faver og fin!
og vil du nu være Allerkjæresten min?“

3. „Nej, jeg passer ej paa Hr. Adelbrandtes Tro,
ikke mere end paa min Faders gamle Sko.

4. Min Fader han haver en sortebrune Hund,
den ere Herr Adelbrandt saa lig om sin Mund."

5. [Herr Adelbrandt og han red ud af Gaard:]
„Den Ord skal blive hævnet om et Aar heller to!"

6. Ja, der gik fir' Aar, og der gik fem,
og ej var Langtulilli til Kirken udi dem.

7. Ja, der gik ott' Aar, og der gik ni,
og ej var Langtulilli til Kirken udi di.

8. Ja, der kommer Brev fra Herr Adelbrandtes Gaard,
at Herr Adelbrandt var død og var lagt udi Jord.

9. [Langtulilli hun taler til alle sine Mø'r:]
„I Dag vil jeg til Kirken enten levend' eller død!"

10. „Langtulilli, Langtulilli, du tænker dig om!
Herr Adelbrandt mod dig paa Vejen kan komm'."

11. Langtulilli hun talte til Kudsken sin:
„Du spænder nu for Guldkarmen min!"

12. Og der de nu kom i grønne Rosenslund,
da mødte hend' Herr Adelbrandts lidel Smaahund.

13. Og der de nu kom i grønnesten Eng,
da mødte hun Herr Adelbrandt med alle hans Hovmænd.

14. „Herr Adelbrandt, Herr Adelbrandt! du stiller din Harm,
og sætter dig ind i forgyldene Karm."

15. Han tog hende i hendes favre gule Haar,
og det bandt han om sin Hestes ene Laar.

16. Ja, der var jo aldrig saa liden en Kvist,
den rev jo Stykker Kjød af Langtulillis Bryst.

17. : Og der var jo aldrig saa liden en Sten, :
: den rev jo Stykker Kjød af Langtulillis Ben. :

* * *

C.

1. Herr Adelbrandt, Herr Adelbrandt kom ridendes i Gaard,
ja, kom ridendes i Gaard,
:|: da stod Lantulille, indsvøbt udi Maard. :|:
2. „Lantulille, Lantulille saa faaver og fin!
hvor naar vil du vær' Allerkjæresten min?"
3. „Jeg skjøtter ej mer om Herr Adelbrandtes Tro,
end om min Faders gamleste Sko!
4. Min Fader han haver saa liden en Hund,
den er ret Hr. Adelbrandt saa lig om hans Hund."
5. Men nu kom der Bud til Lantulilles Gaard:
„Herr Adelbrandt ligger nu død paa Baar'."
6. Lantulille hun klæder sig i Skarlagen rød:
„I Dag vil jeg til Kirken levend' eller død!"
7. Lantulille hun kaldte paa Kjøresvenden sin:
„Du spænder nu hastig for Karmen min!"
8. Men før de var kommen i den røde Rosenslund,
da mødte dem Herr Adelbrandtes lille hvide Hund.
9. Lantulille hun klappede Kjøresvenden sin:
„Du svinger nu hastig Karmen min."
10. Men Ordet det næppe af Munden var talt,
før Hr. Adelbrandt ved Siden af Karmen holdt.
11. „Herr Adelbrandt, Herr Adelbrandt! du stiller din Harm,
og sætter dig saa ind her i min forgyldte Karm!"
12. Men saa tog han fat i hendes fagre gule Haar
og bandt det saa til sin Gangers graa Laar.
13. Og der var ej i Skoven saa liden en Sten,
at den jo røtt Stykker af Lantulilles Ben.
14. Og der var ej i Skoven saa liden en Kvist,
ja, saa liden en Kvist,
:|: at den jo røtt Stykker af Lantulilles Bryst. :|:

D.

1. „Min Fader han haver saa liden en Hund,
og den er jo Herr Addelbrandt saa lig om sin Mund.

2. [Herr Addelbrandt han svor ved sit Liv:]
„Ja, dette skal bliv' hævnet om et Aar eller ti.

3. [Det stod saa hen i Aarene ti,]
Lantelille var ikk' til Kirk' i alle di.

4. Lantelille gik ind for sin Moder at staa:
„Ak, maa jeg ikke til Kirken gaa?"

5. [„Ak, lad det fare, min Datter sød!]
jeg frygter, det bliver dig saa bjesk en Død."

6. „Ja, lad den blive bjesk, indtil den bliver sød,
i Dag vil jeg til Kirken enten levend' eller død."

* * *

7. De kom jo ikke over saa liden en Sten,
der gik jo store Stykker af Lantelilles Ben.

8. De kom jo ikke for saa liden en Kvist,
der gik jo store Stykker af Lantelilles Bryst.

E.

1. Herr Adelbrandt bad [illegible] Sadel paa Hest:
Var jeg [illegible] som I er. —
[illegible]
[illegible] Lige.

2. [illegible] Gaard,
[illegible] Maard.

3. [illegible]
[illegible]

4. [illegible]
[illegible]

5. [illegible] Gaard.
[illegible] Faders Gaard.

6. [illegible]
[illegible]

7. Det var sig om en hellig Søndag,
Lennelil vild' sig til Kirken far'.

8. Der hun kom i Rosenslund,
og der møder hend' Herr Adelbrandt ud'.

9. Han tog hende ved hendes gule Lok,
saa bandt han hend' til hans Sadleknap.

10. De kom aldrig for saa dyb en Aa,
Lennelil maatt' jo sjel over gaa.

11. De kom aldrig for saa dyb en Strøm,
Lennelil maatt' jo sjel over svømm'.

12. Der han kom da ridend' i Gaard,
ud' stod hans kjær Moder, vel svøbt i Maard.

13. „Skam faar du, Herr Adelbrandt, kjær Sønne min!
hvor handler du med bleg' unge Brud din?"

14. „Hold op, kjær Moder! I siger ej saa,
— Var jeg end saa vænne, som I er! —
thi det er den Jomfru, der daarede mig."
Jeg ment', jeg var Jomfruens Lige.

* *
*

F.

1. Herr Adelbrandt kom ridendes i Gaard,
[der stod Helendelin, vel svøbt i Maard.]

2 Den Gang han kom til Borrigeled,
[der stod Helendelin og hviled' sig ved.]

* *
*

3. „Herr Adelbrandt maa være i grønne Rosenslund,
[og det kan jeg se paa hans lille Hund."]

4. [Han tog hende ved gule Lok,]
og saa bandt han hende ved Sadeleknap.

5. Ja, det var jo aldrig saa dybe en Aa,
Helendelin hun maatte jo over den gaa.

6. Ja, det var jo aldrig saa liden en Bæk,
Helendelin hun maatte jo over den trækk'.

7. Ja, det var jo aldrig saa liden en Kvist,
det Blode det dryppede af Lendelilles Bryst.
8. Den Gang han kom til Borrigeled,
der stode hans kjær Moder og hvilte sig derved.
9. „Og hør du, Hr. Adelbrandt, kjær' Søn er du min,
hvi handler du saa ilde med kjær' Fæstemøen din?"
10. „Herre Krist, lad mig leve en halv Times Tid,
imedens jeg bytter mit Arvegods ud.
11. Min Fader skal have min Gangere rød,
for han skal rid' til Tinge at hævne min Død.
12. Min Broder skal have min Guld saa rød,
for han skal sørge, naar jeg bliver død.
13. Herr Adelbrandt skal have min sølvslagen Kniv,
Krist give, den nu sad i hans ungeste Liv!
14. :|: Min Svigermo'r skal have min Silkesærk, :|:
:|: og Krist lad hend' slide den med storen Uværk. :|:

G.

1. Herr Adelbrand kom ridendes alt hen til en Gaard,
ja, der stod skjøn Lillelin, ja, vel svøbt i Maara.

---

55. Den jordede Hustru. (Trag. 37.)

1. Here gaar Dans paa grønne-en Maj,
Nyborrig hun dansed', saa let hun kvaj.
De legtes saa vel med de Runer.
2. Herr Peder han skulde af Landet uddrag',
Nyborrig skuld' bliv' hjemm' og ta' Landet var'.
3. „Vil Gud, om jeg lever til Sommer og Tid,
da skal jeg nedlægge din' Kinder saa bleg'.
4. Vil Gud', om jeg lever til Sommer og Høst,
saa skal jeg forvende din faavre Røst."
5. Nyborrig blev syg, og syg hun laa,
Fru Agsel hun gik hend' til og fraa.

6. „Hør I, min kjær Moder baad' faaver og fin,
I henter mig ind en Glas med Vin!"

7. „Nej, Døren er lukt, og Løglen er henn',
jeg kan slet ikke Løglen find'."

8. „Hør I, min kjær Moder baad' faaver og span,
I henter mig ind en Glas med Vand!"

9. „Nej, frossen er Vand, og sønder er Spand,
og frossen saa er vor Mølledam."

10. „Kan jeg hverken Vin eller Vand vel faa,
saa luk op den Dør, som Vind blæser paa!„

11. Hun lutt den Dør, som Vinden blæst' paa,
hun lutt den op, som Solen skjend o.

12. „Og Krist! gid jeg havde saa huld en tro Ven,
der vil' før' min kjær Moder de Ti'nder hjem!„

13. Ja, dette svarte den lidel Smaadreng:
„Da skal jeg føre de Ti'nder hjem."

14. „Da sig, hun maa hverken giv' Tid heller bi',
men sadl' hendes Ganger og snarelig ri'.

15. Da sig, hun maa hverken giv' Tid heller Rum,
men sadl' hendes Ganger og snarelig komm'."

16. Og der han kom til Borggaardsled,
ud' stod hun Fru Mettelil og hvilte sig ved.

17. „Her staar du, Fru Mettelil baad' faavr og fin,
syg er Nyborrig, kjær Datteren din.

18. Hun saa-, du maatt' hverken giv' Tid heller bi',
men sadl' din Ganger og snarelig ri'.

19. Hun saa-, du maatt' hverken giv' Tid heller Rum,
men sadl' din Ganger og snarelig komm'."

20. Stalt Mettelil sprang til Gangeren høj,
saa red hun vel faster', end Fuglen fløj.

21. Og der hun kom til Borggaardsled,
ud' stod hun Fru Agsel og hvilte sig ved.

22. „Her staar du, Fru Agsel baad' faavr og fin,
hvordan lider Nyborrig, kjær Datteren min?"
23. „Ja, hun lider i Dag, som hun led i Gaar,
Nyborrig hun ligger i sortesten Jord."
24. „Er Nyborrig, min Datter, i sortesten Jord,
da vis mig den Grav, som hun ligger i."
25. „Ja, Kjærgaard er vid, og Kjærgaard er bred,
der har hun Forlov at spasere udi."
26. Og der hun kom opaa Kjærregaard,
da hørt' hun Nyborrig, var levend' i Jord.
27. „Og hvo af min' Svender vil Guld vel hav'?
hvo vil min kjær Datter af Jorden opgrav'?"
28. Ja, alle saa vilde de Guld vel hav',
all' vild' de Nyborrig af Jorden opgrav'.
29. Herr Peder han kom fra Regimenten og hjem,
Nyborrig hun stander ham op igjen.
30. „Hvo af min' Svende vil Guld vel vind'?
hvo vil min Moder paa Baalen brend'?"
31. Ja, alle saa vilde de Guld vel vind',
all' vild' de Fru Agsel paa Baalen brend'.
De legtes saa vel med de Runer.

---

56. Samson og Elsebet. (Utr. 159.)

* * *

1. [Dette saa sagde den lidel Smaadreng,
var klæd udi Kjortel rød:]
„Ja er I An' Elsebets Kjæreste,
da beder hun, I var død."
Den Hertug sover i Loften.
2. Ja, det var Herresten Samson,
og han kom ridend' i Gaard:
ud' stod hun, Jomfru Elsebet,
hun var vel svøbt i Maar.

3. „Og hører I, min' Svende to!
I tager Samsons Hest':
og hører I, I andre to!
I gjører Samsons Bedst'.

4. Og hører I, min' Pigere to!
I reder Samsons Seng:
og hører I, I andre to!
I slaar en Guldtæpp' over den."
Den Hertug sover i Loften.

* * *

---

57. Den utro Fæstemø. (Utr. 37.)

1. Der kommer saa blid en Sommer i Aar
og fordriver den Vintere saa kold:
og dette var bolden Herre Neleros,
han rider [paa den grønne Vold.]
Nu da ganger Spliden.

2. Det var bolde Herre Neleros,
han rider paa saa grønne en Vold:
der møder ham lidel Anne Kjestin,
hun var baade høvsk og bold.

3. „Og hør du, lidel Anne Kjestin!
og vil du være mig kjær:
jeg dig for alle paa Verdens Ø
vil agte, elske og ær'."

4. Og det var lidel Anne Kjestin,
drog af sin' Handsker saa hvid':
og saa gav hun bolden Herre Neleros sin Haand,
og derpaa saa kunde han lid'.

5. „Og høre du, lidel Anne Kjestin!
hvor læng' vil du efter mig bi'?
imedens jeg rider mig lidt ud af Land,
lader begge vores Hovklæder sy."

6. „I otte Aar vil jeg efter dig bi'
med alle mine Venner deres Raad!
den niende skal jeg ikke gifte mig,
om Kongen mig selver end bad.“
7. Da otte Aar forgangendes var,
lidel Kjestin begynder at lang':
og hende rider Bejl' baade til og fra,
ja, Konger og adelig [Stamm'].
8. Og dette var lidel Anne Kjestin,
hun lader hendes Bryllup stand':
og dette var bolden Herre Neleros,
og han kom sejlend' for Land.

9. Hendes Venner siger til hende, at hun skal selv gaa ham imod:
„Du lyded' saa lidet vort Bud.“

10. [Og dette var lidel Anne Kjestin,]
hun tog dog nu efter deres Raad:
med udslaget Haar og Guldkrone paa
gik selv bolde Neleros imod.
11. Og dette var bolden Herre Neleros,
og han drager ud sit Sværd:
„Og holder du ej goden Løfte med mig,
saa skal du faa en Ufærd!“
12. Og dette var bolden Herre Neleros,
og han drager ud sin Kniv:
„Og holder du ej goden Løfte med mig,
saa skal det koste din Liv!“

*   *
*

---

58. Sorten Iver. (Utr. LXXIII.)

1. Der gaar Dans ved Ribere Port,
— I træder en Dans. —
de spotter sorten Iver, for han var saa sort.
De legte om en ædeligen Elskov.

2. Sorten Iver han svøber hans Hoved i Skind,
og saa gaar han i Loft for hans Moder ind.

3. „Hør I, min kjær Moder baad' faver og fin!
hvordan kan jeg daare hend' lidel Kirstin?"

4. „Ja, du trækker dig i Linklæder hvid',
og saa blywer du Hr. Peder saa lig.

5. Ja, du sætter dig paa snøhviden Hest,
og saa blywer du Hr. Peder, vor Præst."

6. Hr. Iver og han kommer ridend' i Gaard,
ud' stod lidel Kirstin, var svøvt udi Maard.

7. „Velkommen Hr. Peder, vor Sognepræst!
i Aften skal du være min Gjæst.

8. Hvad enten skal vi først i Højeloft og sov',
heller vi skal først drikke Vin udi Stov'?"

9. „Ja, nu vil vi først udi Højeloft og sov',
og saa kan vi siden drikk' Vin udi Stov'."

10. [Og der de nu kom ad Højeloft ind,
da mælt' sorten Iver med hastigt Sind:]

11. „Ja, det haver jeg fornyligen spurgt,
at dig sorten Iver har lokkede bort."

12. „Gid sorten Iver han faar baade Laster og Skam,
jeg sov ret aldrig i hans Arm.

13. Ja, sorten Iver han faar baade Laster og Kvid',
jeg sov ret aldrig ved hans Sid'."

14. Ja, tidlig om Morgen, dette blev Dav,
lidel Kirsten hun kraved' hende Morgengav'.

15. „Du faar ikke andet til Morgengav'
end mig, sorten Iver, om du vil mig hav'."

16. Ja, han gav hende de Gulderinge fem,
hun kast' dem paa Jorden, hun traaj paa dem.

17. Ja, han gav hende de Gulderinge ni,
hun kast' dem paa Jorden, hun traaj paa di.

18. Sorten Iver han sprang til hviden Hest:
„Kom nu, lidel Kirsten, om du vil ri'!"
19. „Hold op, sorten Iver, du rider ikke bort!
— I træder en Dans. —
nu er det bleven hvid, som før var sort."
De legte om en ædeligen Elskov.[1])

---

59. Gjærbæk Smed. (Utr. 287.)

A.

1. Og det var rigen Gjærbæk Smed,
han vild' at gilli ri':
han hented' Hest i Skaane
og Sadel i Samsø.
Aa rit aa hejda.
2. Han hented' Hest i Skaane
og Sadel i Samsø:
og saa vild' han til Præstens Gaard
og gilli til djer Mø.
3. Og det var rigen Gjærbæk Smed,
han kom der ridend' i Gaard:
ja, ud' stod Præstens Datter,
hun var vel svøbt i Maard.
4. „Og hør du, skjønne Jomfru!
og vil du hav' mig kjær:
for hver en Finger, du paa Haanden har,
skal Ring af røde Guld bær'."
5. „Ja, du er dæ saa naske,
saa naske om din Snud':
ja, gaa du dig til Møllebæk
og to dæ fuld vel ud."
6. Og det var rigen Gjærbæk Smed,
han vænd sin Ganger omkring:

[1]) Maaske: om en ædel Leg, en Elskov.

og saa red han tilbag' igjen
og hjem til hans kjær Mo'r.

7. „Og hør du mig, kjær Moder!
du kjender mig goden Raad:
Præstens Datter af Høves-Ø
har spottet mig af Haad."[1])

8. „Ja, gaa du dig til Smeddi
og smed dig Messingring':
og kjøb du dig to Glarøjn'
og sæj, at du er blind!

9. Ja, kjøb du dig to Glarøjn'
og sæj, at du er blind:
og lej du dig en liden Dreng,
te dæ kan trækk' omkring!"

10. Ja, det var fatte blind' Mand,
han kom der gangend' i Gaard:
og ud' stod Præstens Datter,
hun var vel svøbt i Maard.

11. „Ja, hør du, fatte blind' Mand!
hvor laa du nu i Nat?"
— „A laa hos rigen Gjærbæk Smed,
saa herlig stod hans Slot.

12. For hver en Ko, i Kloven stod,
var bunden i Messingring':
og hver en Hest, paa Stalden stod,
var bunden i røden Guld kling'."

13. „Ja, hør du, fatte blind' Mand:
du lyver, som du stær:
først jen Ko i Kloven stod,
er bunden alt hans Fæ.

14. Først jen Ko i Kloven stod,
er alt hans Hwaanfæ ind':

---

1) Meddelt: o Haand.

og jen gammel Kjælling sidder der for Ild
og tæller djer Folk i Ring."

15. „Ja, hør du, skjønnen Jomfru!
du maa ej faa mig vred:
a ved ikk' and't, som hwa ander sæjer faa mæ,
a ka slet intet sej.

16. Men hør du, skjønnen Jomfru,
aa mo a ett leg' i di Bur'?
saa vil a kved' dæ Viser,
faatæl' dæ Æmter for."

17. Den første Nat laa han o æ Jord,
den anden o haarden Tilli:
den treddi sov han i Jomfruens Arm,
da had' han faa't sin Villi.

18. Ja, det var rigen Gjærbæk Smed,
sprang ned meld Dyn' og Ble:
saa skød han fra sin Glarøjn'
saa herlig kund' han se.

19. „Og hør du, skjønne Jomfru!
hvad jeg vil sige dig:
og hvad er det nu for Nister,
nu puster den Gjærbæk Smed!"

20. „Skam skuld du faa, du Gjærbæk Smed,
for du har daaret mig:
Maan vil jeg far' til Kirken,
aa la' dæ vi' til mig!"

21. „Ja, vil du far' til Kirken,
aa la' dæ vi' til mig:
da maa det vær' en Horesøn,
der nu vil have dig."

Aa rit aa hejda.

Der skal være endnu et Vers, hvori der staar, at han tog hende endda.

B.

1. Det var ung' Hr. Gjærvar Smed,
han kom i Præstens Gaard:
ud' stod hun Præstens Datter,
hun var vel svøbt i Maard.

2. „Swot saa æ do om di Snud',
aa kwolswot' æ di Øwn:
a tøkkes, du var fuldvogsen nok
te aa ut mi Faaer hans Swyn."

Saa gaar han til sin Moder:

3. „Og hør du, min kjær Moder!
hvad Raad kan du mig giv'?
Præstens Datter i Norge
hun har figseret mig."

4. „Og hør du, ung' Hr. Gjærvar Smed!
det Raad kan a dig kend':
du kjøver dæ en Par Glarøwn
aa la'er, som du er blind."

Saa rejser han af til Jomfruen igjen.

5. Det var fatte blind' Mand,
fild i æ Møddingflowe:
da stod hun Præstens Datter,
saa højt hun ad ham lowe.

6, „Og hør du, Præstens Datter!
du maa ett ad mig leje:
for a er fatte blind' Mand,
og det ka du vel seje."

Saa spørger hun om, hvor han har læjen i Nat.

7. „Jeg laa te ung Hr. Gjærvar Smeds,
og saa stod det i Ring:
al dem Krikker, han havde,
stod bunden i gylden' Ring'.

8. Al dem Køer, han havde,
stod bunden i gylden' Klov':

og al dem Kvinder, han havde,
gik med broderet Skov.“

9. [Og det var Præstens Datter,
og hun tog til at gryv':]
„Skam faa du, fatte blind' Mand!
hvor herlig kan du lyv'.

10. [1]) En gammel Ko i Klov'
det er al dem Køer, han har:
en gammel Mower, der sover,
det er al dem Kvinder, han har.“

11. „Og hør du, Præstens Datter!
og mo a sov' i di Bur:
saa skal a sjøng' dæ Viser
aa tæl' dæ Æmter ud.“

Endelig faar han da Magt med hende og kommer ad Sengen til hende. Saa fortæller han hende først, hvem han er.

12. „Skam faa du, ung' Hr. Gjærvar Smed!
hvor har du narret mig:
i Maan vil a te Kjærke
og la mæ vi' til dig.“

13. „Vil du i Maan te Kjærke
og la dæ vi' til mig:
da maatt' det være en Horesøn,
der vild' la sig vi' til dig.“

C.

(En gammel Mand skulde hen at bejle til en Pige for en, der havde kun én Ko, og saa pralede han saa hæslig og gjorde det saa gryww)

1. „All' dem Køer, i Gaarden er,
er bunden i Messing-Ring:

[1]) Dette Vers skulde nok endevendes.

og all' dem Heste, i Stalden staar,
er bunden i Guld saa kling'."

2. „Og hør I, sølle blind' Mand!
hvor herlig kan I lyv'?
[I taler saa mange store Ord,
jeg kan ej ta' dem saa nyv'."]

D.

1. Di Bowser er brødden for di Knæer,
di Klæder di staar dig ild':
enten er du løben fræ en Mand,
heller du har tjent ham ild'.

---

60. Rakkerens Brud (Utr. XVIII.)

1. Der bor en skjøn Jomfru langt sønden for Lundø,
det var den villest' Jomfru, som Solen skinner paa.
Lig' om Lig', hendes Lige var ej kommen.

2. De bejlet til hende, de Grevesønner fem,
men ingen var saa skjønne, at hun ægtet en af dem

3. De bejlet til hende, de Kongesønner fem,
men ingen var saa skjønne, at hun ægtet en af dem.

4. Saa kom der en skjøn Tanter gangendes til By,
de hannem monne kjøbe til at fri til hend' paany.

5. „I laaner mig en Sadel, og I laaner mig en Hest,
I laaner mig en Kappe, at jeg kan rid' som en Præst."

6. Og der skjøn Tanter kom ridendes i Gaard,
skjøn Jomfru hun stod og bosted' hendes Haar.

7. „Og hør du, skjøn Tanter, og vil du have mig?
da maa du vist tro, at jeg skjøtter ej om dig."

8. „Jeg er slet ingen Tanter, for det du siger saa:
jeg er den villest' Kongesøn, i Verden være maa.
Lig' om Lig', hendes Lige var nu kommen.

9. Og jeg haver Ager, og jeg haver Jord,
og jeg haver og de Jomfruer, der dække skal vor Bord.

10. Og jeg haver Ager, og jeg haver Eng,
og jeg har og de Jomfruer, der rede skal vor Seng.

11. Og jeg har en Vindegaard, som plantet er paany,
og du som min Kjærest skal spasere der udi.

12. Og jeg haver atten andegraa Hest',
og du som min Kjærest' skal ride paa den bedst'."

13. Da Bryllup var til Ende, og alting var forbi,
skjøn Jomfru monne spørge, hvor alt sit Gode var.

14. „Hvor haver du de Ager, og hvor haver du de Jord?
og hvor haver du de Jomfruer, som dække skal vor Bord?"

15. „Og jeg haver hverken Ager eller Jord,
slet aldrig har jeg spist ved nogen ærlig Mands Bord."

16. „Hvor haver du de Ager, og hvor haver du de Eng?
og hvor haver du de Jomfruer, der rede skal vor Seng?"

17. „Og jeg haver hverken Ager eller Eng,
slet aldrig har jeg ligget i nogen ærlig Mands Seng."

18. „Hvor haver du de Vindegaard, som plantet er paany,
og jeg som din Kjærest skal spasere der udi?"

19. „Og jeg haver ingen Vindegaard af ny,
men min Hu den stander til hver en Landsby."

20. „Hvor haver du de atten andegraa Hest',
og jeg som din Kjærest skal ride paa den bedst'?"

21. „Jeg haver ingen andegraa Hest',
men den lange Kniv-e den passer mig albedst."

22. Ja, enten den skjøn Jomfru hun peb eller sang,
saa maatte hun følge den Rakker om i Land.

Lig' om Lig', hendes Lige var nu kommen.

En anden Opskrift har Begyndelsen saaledes:

1. Der boed en skjøn Jomfru sønden for Holst'brov,
— Hu ha ja!" —
det var den skjønnest' Jomfru, som Solen skinner paa.

B.

1. Der bo'r en skjøn Jomfru langt sønden for en By,
det er den skjønnest' Jomfru, som Solen skinner paa.
Lig' om Lig', hendes Lige var ej kommen.

2. De bejled' nu til hende, de Kongesønner fem,
men ingen var saa skjøn, at hun vil ægte nower af dem.

3. De bejled' nu til hende, de Grevesønner fem,
men ingen var saa skjøn, at hun vild' ægte nower af dem.

4. Og da nu den Tanter kom gangendes i Gaard,
ham vilde de nu kjøbe til Jomfruen god.

5. „Ja, I laaner mig en Kappe, og I laaner mig en Hest,
I laaner mig en Sadel, jeg kan ride som en Præst."

6. Og da nu den Ungesvend kom ridendes i Gaard,
da stod nu den skjøn Jomfru og børsted' hendes Haar.

6. „Og hør du, min skjøn Jomfru, om du ægte vil nu mig,
jeg er den dejligst' Kongesøn, som Solen skinner paa.
Lig' om Lig', hendes Lige var da kommen.

8. Jeg haver baade Ager, og jeg haver Jord,
jeg har og en Jomfru, der dække skal vor Bord.

9. Jeg haver baade Ager, og jeg har Eng,
jeg har og en Jomfru, der rede skal vor Seng.

10. Jeg har ogsaa to aandelig- graa Hest',
og dig som min Kjærest skal ride paa den bedst'."

11. Den Tid nu Brylluppet og alting var forbi,
da vilde Jomfruen vide, hvor alt hans God' det var.

12. „Hvor er din Ager, og hvor er din Jord?
og hvor er den Jomfru, der dække skal vort Bord?"

13. „Jeg haver ingen Ager, og jeg har slet intet Jord,
jeg har ret aldrig spist ved nogen ærlig Mands Bord."

14. „Hvor er din Ager, og hvor er din Eng?
og hvor er den Jomfru, der rede skal vor Seng?"

15. „Jeg haver ingen Ager, og jeg har slet intet Eng,
jeg har ret aldrig sovet i nogen ærlig Mands Seng.“
16. „Hvor er nu de to aandelig- graa Hest',
at jeg som din Kjærest skuld' ride paa den bedst'?“
17. „Jeg haver ingen aandelig- graa Hest',
men den lange Kniv den passer mig bedst.“
18. Enten Jomfruen peb, eller ogsaa hun saug,
saa maatte hun nu følge den Rakker ud af Land.
Lig' om Lig', hendes Lige var da kommen.

C.

1. Hej-Fanegut jeg vilde segne[1]) ud at fri,
— Hej falderi hu rallala! —
saa laante jeg mig en ny Liberi.
Hej falderi hu ralla!
2. Saa laante jeg Bugser, saa laante jeg Vest,
saa laante jeg mig en blaamanned Hest.
3. Saa rider jeg hen til Jomfruens Gaard,
der stod hun og flettede sit Haar.
4. „Og hør du, skjøn Jomfru vakker og fin!
vil du ikke være Allerkjæresten min?
5. Og skal jeg ikke flette Haaret paa dig,
for jeg har i Sinde at vill' ægte dig?
6. Jeg ejer denne blaamanned Hest,
hvorpaa du kan ride, naar du synes bedst.
7. Jeg ejer og en Slot i vor By,
hvorpaa du saa prægtig kan sidde og sy.
8. Jeg ejer og en Kiste fuld af Guld,
hvorved du kan sidde, naar du er sorrigfuld.“
9. Saa rider vi ud i grønneste Eng,
der laa vi saa dejlig, men uden Seng.

---

[1]) Gamle Folk i Ty bruger det Udtryk at segne for at gaa et Sted hen. Sangerens Anm.

10. Hej-Fanegut han drejer Skurrehatten sin:
„Her ser du hele Herligheden min!
11. Jeg ejer ingen Slot i vor By,
aldrig har jeg slidt en Skjorte, som var ny.
12. Jeg ejer ingen blaamanned Hest,
laant har jeg Bugser, laant har jeg Vest.
13. Jeg ejer ingen Kiste fuld af Guld,
— Hej falderi hu rallala! —
af Lus og Lopper er jeg fuld."
Hej falderi hu ralla.

---

61. Hr. Essendal. (Syv 77.)

A.

1. Og dette var unge-en Essendal,
han svøber hans Hoved i Skind:
og saa gaar han i Højeloft
for sin kjær Moder og ind.
For nu da tager Svend Orlov.
2. „Her sidder I, min kjær Moder!
over eders breden Bord:
min Kjærest hun er mig stjaalen fra,
og hende kan jeg ikke faa."
3. „Er Marilin dig stjaalen fra,
og hende kan du ikke faa:
saa rider du dig udi Rosenslund,
rid bolde Nileros'es Brud'skar' imod."
4. Og dette var unge-en Essendal,
bad sadle sin Gangere graa:
saa red han udi Rosenslund,
red bolde Nileros'es Brud'skar' imod.
5. Det var Jomfru Marilin,
hun ud af Guldkarmen saa:
„Og hvad er det for en Ridder,
som rider vor Brudeskar' imod?"

6. Det svarte hendes kjær Moder,
det var en Frue saa fin:
„Det er ham ungen Essendal,
som før var Kjæresten din.“

7. „Og er det unge-en Essendal,
hannem kan jeg ikke glemm':
Krist gid', han da i Aften
vilde følge med os hjem!“

8. Da Messen var udsjungen,
og alle de hjem mon far':
det var unge Herr Essendal,
red forrest i Brudeskar'.

9. Ja, alle saa blev de skjænket,
og alle blev sat til Bord:
foruden ham unge-en Essendal,
de talte til ham ej et Ord.

10. „I henter mig en Hynde,
selv fanger jeg mig en Stol:
og saa vil jeg sidde hos unge Brud
og fryde hende med mit Ord!“

11. Det svarte hendes kjær Fader,
det var en Herre saa tro:
„Vi have selv Svende og Riddere nok,
vi har ikke din Sæde behov“

12. „I henter mig en Kande med Vin,
selv fanger jeg mig en Glas:
og saa vil jeg skjænke for unge Brud,
hun er ikke vel tilpas!“

13. Det svarte hendes kjær Moder,
det var en Frue saa fin:
„Vi have selv Svende og Riddere nok,
som der kan skjænke Vin.“

14. „Og hør du, Jomfru Marilin!
og kan du mindes den Dag:

du lovede at være Kjærest min,
mig elske med god Behag?“

15. „Jeg mindes det lige saa ofte,
som det haad væ't sket udi Gaar:
og ræk mig nu din hvide Haand,
jeg vil følge med dig over Bord.“

16. Der var saa mangen uddragen Sværd
og dertil skarpen Kniv:
men dog kom unge-en Essendal ud
alt med sin unge Viv.

17. Der var saa mangen uddragen Sværd
og dertil hvassen Kaard':
men dog kom unge-en Essendal ud,
fik ikke en Finger saar.

18. Nu sidder han, bolder Herre Nileros,
som enelig Fugl opaa Kvist:
sin Bryllup haver han drukket,
sin unge Brud haver han mist'.
For nu da tager Svend Orlov.

B.

1. Det var ungen Essendal,
han svøber hans Hoved i Skind:
og saa gik han ad Højenloft
for hans kjær Moder ind.
Alt udi Dag tager Svend Orlov.

2. „Her sidder I, min kjær Moder,
alt ved jer brede Bord:
min unge Brud er mig stjaalen fra,
og hende kan jeg ikke faa“.

3 „Er din unge Brud dig stjaalen fra,
og kan du hende ej faa:
da hør du, ungen Essendal,
rid bolen Herre Nileros Brujskaar' imod.“

4. Det var lidelen Kirstin,
hun ud af Guldkarmen saa:
„Og hvad er det for en faver Ungersvend,
som rider vor Brujskaar' imod?“

5. Det svarte hendes kjær Moder,
hun var en Frue saa fin:
„Det er ham, ungen Essendal,
som før var Kjærest din.“

6. „Er det ham ungen Essendal,
som før var Kjærest min:
da gid han vilde i Aften,
i Aften følge os hjem.“

7. Der var Ridder' og raske Hovmænd,
de skikked' dennem til Bord:
foruden ham ungen Essendal,
de tald' ikke til hannem et Ord.

8. „Da laaner I mig en Hynde,
selv fanger jeg mig en Stol:
at jeg kan sidde hos unge Brud
og fryde hend' med mit Ord.“

9. Det svarte hendes kjær Moder,
[hun var en Frue saa brav:]
„Vi haver selv Riddrer og raske Hovmænd,
vi har ej eders Sæder behov.“

10. „Da laaner I mig en Kande,
selv fanger jeg mig en Glas:
at jeg kan skjænke for unge Brud,
imedens jeg maa ikke sidd' [hos].“

11. Det svarte hendes kjær Moder,
hun var en Frue saa fin:
„Vi haver selv Riddrer og raske Hovmænd,
der ka skjænk' Mjød og Vin.“

12. „Og hør du, liden Kirstin!
og haver du nu været Brud:

og mindes du ikke den Dag saa god,
vi var begge i Rosenslund?"

13. „Jeg mindes det lige saa ofte,
som det haver været i Gaar:
du rækker mig hid din hvide Haand,
jeg vil følge med dig over Bord."

14. Da var der mangen dragen Sværd,
ja, halvfler' hvasse Kaard':
endda kom ungen Essendal ud,
fik ej en Finger saar.

15. Da var der mangen dragen Sværd,
ja, halvfler' hvasse Knyv':
endda kom ungen Essendal ud
alt med sin væne Vyv.

16. Nu sidder han bolen Herre Nileros,
som vilden Fugl paa Kvist:
sin Bryllup haver han drukket,
sin unge Brud haver han mist.

17. Nu sidder han bolden Herre Nileros,
som vilden Fugl paa Tag:
sin Bryllup haver han drukket,
en anden har taget hans Mag'.

Alt udi Dag tager Svend Orlov.

Fra Ane Jensdatter i Lund Huse foreligger endnu en Variant paa 17 Vers, der dog slutter sig saa nær til A., at jeg ikke har villet lade den aftrykke her. Frands Povlsen sáng mig følgende Vers:

C.

1. Ja, der var mangen dragen Sværd,
ja, flere hvasse Knyww:
endda kom ungen Essendal ud,
fik ikke en Saar i Yww.

62 Hr. Lovmand. (Syv 68)

A.

1. Herr Lovmand han rejste sig op under Ø,
— Danser I vel, min skjønne unge Lig'! —
han fæst' stalt Ingerlil, saa væn en Mø.
Hun maatte være min, stalt Ingerlil længes saa saare.

2. „Hør, stalt Ingerlil faaver og rød!
hvor længe saa vil I bie mig Mø?"

3. „Otte Aar tilfulde,
den niende, om jeg skulde."

4. Dette stod hen i otte Aar,
der bejlt' de Ridderer smaa og stor'.

5. „Hør du, stalt Ingerlil, Søster min!
ett' faar du Lovmand, Kjæresten din!

6. Vi vil give dig rigen Herr Tord,
han har mere Guld, end Herr Lovmand Jord."

7. Stalt Ingerlil svarte ikke en Ord,
om en Maaned lod de djer Bryllup staa.

8. De drok Bryllup i Dagere fem,
Ingerlil vild' ikke til Seng i dem.

9. Ja, de drok Bryllup i Dagere ni,
Ingerlil vild' ikke til Seng i di.

10. Den ti'nde Dag til Kvælde,
da vilde de ta' hend' med Vælde.

11. „Ja, skal jeg nu i Brudeseng gaa,
da lad mig først i Højeloft staa."

12. Stalt Ingerlil over Søen saa,
der saa hun de Sejl baade gule og blaa.

13. „Ja, her ser jeg Sejl baade gule og blaa,
og dem har jeg syet med min' Fingre saa smaa.

14. Og hør du, Herr Peder, Broderen min!
vil du ett ri' til Stranden for Søsteren din?"

15. Herr Peder han red sig nede ved Strand,
Herr Lovmand han kom sejlend' til Land.

16. „Hør du, Herr Peder baade faaver og fin!
hvordan lever Ingerlil, Søsteren din?“

17. „Saadan lever Ingerlil, Søsteren min,
i Dag da drikker hun Brylluppen sin.“

18. „I syv Aar laa jeg syg under Ø,
Herre Gud, hvi mon jeg kund' ikke dø?

19. Skam faar du, du Venneviv!
hvi ønsked' du mig at beholde min Liv?“

20. „Herr Lovmand! du ønsker dig ikke at dø,
du finder endnu stalt Ingerlil Mø.“

21. „Hør du, Herr Peder faaver og fin!
og vil du laane mig Ganger din?“

22. Herr Lovmand red, og han rendte,
hans gode Graaganger han sprængte.

23. Herr Lovmand kom ridend' i Gaard,
ud' stod hun Ingerlil, tog ham imod.

24. „Hør du, stalt Ingerlil faaver og fin!
og er du endnu Allerkjæresten min?“

25. „Ja, velkommen Herr Lovmand hjem til mig!
jeg elsker slet ingen foruden dig.“

26. „Hør du det, du rigen Herr Tord!
du faar ett Ingerlil for al din Jord.

27. Nej, ett faar du Ingerlil, Kjæresten min,
men jeg vil give dig min Søster saa fin.

28. Syv Tønder Mjød og syv Tønder Most
det vil jeg dig give til Bryllupskost.

29. Syv Tønder Mjød og syv Tønder Vin
det giver jeg dig for Kjæresten min.“

30. „Herr Lovmand! tag du Ingerlil hen,
og giv mig blot din Søster igjen!“

31. Dette saa svarte han rigen Herr Tord:
„Og jeg skal give dig no't af min Jord.
32. Hør du, Herr Lovmand faaver og fin!
jeg giver dig baade Mjød og Vin.
33. Og jeg skal give dig Gaarde fem,
— Danser I vel, min skjønne unge Lig'! —
og drag du saa med Ingerlil hjem!"
Hun maatte være min, stalt Ingerlil længes saa saare.

B.

1. Herr Lovmand han red sig op under Ø,
— Danser I vel, min skjønn' unge Vyv! —
han fæst' stalt Ingerlil, vænnen Mø.
Hun har maatt' end voren min.
2. Han fæst' hend' Mø, og han før' hend' hjem,
han flyd' hend' til hans Mo'r igjen.
3. „Og hør du, stalt Ingerlil under Ø!
hvor længe saa vil du bie mig Mø?"
4. „I otte Aar tilfulde,
den niende, om jeg skulde."
5. Ja, det lakked' fast imod otte Aar,
stalt Ingerlil begyndt' at længes saa saar'.
6. Stalt Ingerlils Brødre stod sammen i Raad:
„Og vi vil gifte vor Søster i Aar.
7. Vi giver hende den rige Herr Tor,
han haver mer' Guld, end Herr Lovmand har Jord.
8. Han har mere Guld i Ærmen sin,
end Herr Lovmand han har baad' i Kister og Skrin."
9. De drak Bryllup i Dagere fem,
skjøn unge Brud vild' ej til Seng i dem.
10. De drak Bryllup i Dagere ni,
skjøn unge Brud vild' ej til Seng i di.
11. Stalt Ingerlil ganger paa Højelofts Bro,
[da ser hun Sejl i Sundet ro].

12. „Og his ser jeg Sejl baade gule og blaa,
og dem har jeg syet med min' Fingre saa smaa
13. Og his ser jeg Sejl baade gule og grønn',
og dem har jeg syet med min' Fingre i Løn.
14. Krist giv', at jeg havde saa fulden tro Svend,
vild' spring' til Stranden, komm' snart igjen!"
15. „Og det gjør jeg mer' for Søsteren min,
jeg lader min Ganger til Stranden spring'."
16. Og der han kom paa hvide-en Sand,
Herr Lovmand styred' sin Snekke for Land.
17. „God Dag, god Dag, kjær Svogeren min!
hvordan lever stalt Ingerlil, Allerkjærest min?
18. „Saadan lever Ingerlil, Allerkjærest din:
i Dag saa drikker hun Bryllup sin."
19. „I otte Aar laa jeg syg under Ø,
det var en stor Ynk, jeg maatt' ikke dø.
20. Og Skam saa faar de Bølger i Hav,
de maatt' ha slawen mi' Snekker i Kvav!"
21. „Hold op, Herr Lovmand! du bander ej saa!
i Aften finder du stalt Ingerlil Mø."
22. „Og finder jeg Ingerlil i Aften Mø,
saa giver jeg dig Guld saa rø.
23. Jeg giver dig Guldsnekkere min',
om du vil laane mig Graagangeren din."
24. „Behold ikkun selv din' Snekkere smaa,
du maa rid', og jeg vil gaa."
25. Herr Lovmand kom ikke førre,
før der var Lys paa unge Brudhusdøre.
26. Herr Lovmand stak i, saa højt han lo,
han sprang i Seng baad' med Hoser og Sko.
27. Der kom Bud for Herr Tor og ind:
„Herr Lovmand er i Seng med unge Brud din."

28. „Er Herr Lovmand i Seng med unge Brud min,
da var det vel hans, før det blev min.
29. Tolv Tønder Rug og tolv Tønder Maalt
det giver jeg Herr Lovmaud til Bryllupskost.
30. Tolv Tønder Mjød og tolv Tønder Vin
det giver jeg Herr Lovmand til Brylluppen sin."
31. Behold ikkun selv dit Rug og Maalt!
jeg faar vel nok til Bryllupskost.
32. „Behold ikkun selv dit Mjød og Vin!
jeg faar vel nok til Brylluppen min."
33. Nu haver stalt Ingerlil forvunden hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i Herr Lovmands Arm.
34. Nu haver stalt Ingerlil forvunden hendes Kvid',
— Danser I vel min skjønn' unge Vyv! —
nu sover hun hver Nat ved Herr Lovmands Sid'.
Hun har maatt' end voren min.

C.

1. Herr Lovmand han rejste sig op under Ø,
— Danser I vel, min skjønne unge Liv! —
der fæsted' han sig saa stalt en Mø.
Om du maatte end vorde min.
2 Han fæst' hend' Mø, han før' hend' hjem,
han gav hans kjær Søster hende i Gjem
3. [„Og hør, stolt Ingerlil under Ø,]
hvor længe saa vil du bie mig Mø?"
4. I otte Aar tilfulde,
den niende, om jeg det skulde.",
5. Herr Lovmand rejst' hen udi otte Aar,
lidel Kirstin ham ikke for Øjnene saa'.
6. Der otte Aar forgangen var,
[lidel Kirsten begyndte at længes saa saar'.]
7. Ja, hendes Brødre gik sammen i Rad:
„Ja, vi vil ha' vor Søster gift i Aar.

8. Ja, vi giver dig den rige Herr Tord,
han har mere Guld, end Herr Lovmand har Jord.

9. Han har mere Guld paa Ærmen sin',
end Herr Lovmand han har i Kist' og Skrin."

10. Ja, de drok Bryllup i Dagere fem,
ikk' vild' lidel Ingerlil til Sengs udi dem.

11. Ja, de drok Bryllup i Dagere ni,
ikk' vild' lidel Ingerlil til Sengs udi di.

12 Den ti'nde Dag til Kvælde,
og da tog de Bruden med Vælde.

13. „Ja, skal jeg nu i Sengen med dig,
da før mig første paa Højelands Bro."

14. Og der hun nu var kommen paa Højelands Bro,
og da saa hun Sejl, i Sunde ro.

15. „Ja, his ser jeg Sejl baade gule og grønn',
dem haver jeg søjet for Herr Lovmand i Løn.

16. Ja, his ser jeg Sejl baade gule og blaa,
dem haver jeg søjet med min' Fingre saa smaa.

17. Og hør du, Hr. Peder, kjær yngste Bro'r min!
og vil du min Ærend' til Stranden ri'?"

18. Herr Peder han sprang til høje-en Hest,
han red ret faster, end Fuglen den fløj.

19. „Velkommen, Herr Peder, kjær Stalbroder min!
hvordan lever lidel Ingerlil, kjær' unge Brud min?"

20. „Saadan lever lidel Ingerlil, kjær' unge Brud din,
i Aften da drikker hun Brylluppen sin."

21. „Ja, Skam saa faar de Stene i Hav,
de maatte ha' slawen mi Skiv i Kwaw!

22. Ja, Skam saa faar de Bølgere blaa,
de maatte ha' slawen mi Skiv saa smaa!"

23. „Hold op, Herr Lovmand, du siger ej saa!
i Aften da kan du hend' finde Mø."

24. Herr Lovmand han sprang til høje-en Hest,
han red ret faster, end Fuglen den fløj.
25. Og der han kom paa Højelands Bro,
og da saa' han Blos i Brudehus.
26. Herr Lovmand han ind ad Døren kom,
saa sprang han i Sengen med Hoser og Sko.
27. Ja, der kom Bud for Hr. Tord og ind:
„Nu sover Hr. Lovmand hos unge Brud din."
28. „Ja, sover Hr. Lovmand hos unge Brud fin,
da var hun vel hans, førend hun blev min.
29. Ja, syv Tønder Mjød og syv Tønder Most,
dem giver jeg Hr. Lovmand til Brylluppens Kost."
30. „Hav Tak, Herr Tord, for alt jer Gav',
I maa gjærn' faa mi Søster, om I lyster hend' at hav'.
31. De to Ridderer de gjorde saa herlig en Skywt,
— Danser I vel, min skjønne unge Liv! —
de to Jomfruer blev saa herrelig gywt.
Om du maatte end vorde min.

D.

1. Hr. Lovmand han rejste sig op under Ø,
— Danser med mig, min skjønne unge Liv!
da fæst han stalt Ingerlil, saa væn en Mø.
For hun skulde vel være min.
2. „Og hør, stalt Inger baad' faver og fin!
hvor læng' vil du bi' mig Mødommen din?"
3. „I otte Vinterer kolde,
den niende, om jeg skulde."
4. Der otte Aar forgangendes var,
stalt Inger hendes Brødre de ganger paa Raad.
5. „Vi vil unde vor unge Søster en Mand,
vi vil give hend' unge Hr. Torenlil[1]).

[1]) Torenlil med Tryk paa o.

6. Vi vil give hend' unge Hr. Torenlil,
han har mere Guld, end Hr. Lovmand har Jord.
7. Han har mere Guld paa Brysterne sin',
end Hr. Lovmand har i forgyldene Skrin."
8. Ja, de drak Bryllup i Dagene fem,
stalt Ingerlil vild' ikke til Seng udi dem.
9. Ja, de holdt Bryllup i Dagene ni,
stalt Ingerlil vild' ikke til Seng udi di.
10. Den niende Dag til Kvælde,
da tog de stalt Ingerlil med Vælde.
11. „Og hør, Herr Peder, kjær Broder min!
maa jeg ikke først komme paa Højelofts Bro?"
12. „Jo, vel maa du komme paa Højelofts Bro,
det var ikke for meget at gjøre for dig."
13. Og der hun kom paa Højelofts Bro,
da saa' hun Hr. Lovmand hans Snejke den ror.
14. Ja, der var de Sejle baade gule og blaa:
„Dem haver jeg søjet med min' Finger' saa smaa."
15. Ja, der var de Sejle baade gule og grønn':
„Dem haver jeg søjet for Hr. Lovmand i Løn."
16. „Ja, hør, Hr. Peder, kjær Broder min!
vil du ikke ride paa Stranden for mig?"
17. „Jo vel vil jeg ride paa Stranden for dig,
det var ikke for meget at gjøre for dig."
18. Og der han kom paa hvide-en Strand,
da styred' Hr. Lovmand hans Snejke for Land.
19. „Velkommen, Hr. Lovmand, og velkommen her!
hvordan har du lidet paa Rejsen din?"
20. „Jo, vel har jeg lidet paa Rejsen min,
hvordan lever stalt Inger, Allerkjærest min?"
21. „Stalt Ingerlil hun sover i Brudeseng,
og det er alt med Hr. Torenlil."

22. „Ja, Skam saa faar de Bølgere blaa!
de skuld' ha' slaven mi Skib saa smaa.

23. Ja, Skam saa faar de Bølgere grumm'!
de skuld' ha' slaven mi Skib udi Bund'."

24. „Hold op, Hr. Lovmand, du siger ej saa!
i Aften saa finder du stalt Ingerlil Mø."

25. „Og hør, Hr. Peder, kjær Stalbroder min!
vil du ikke laane mig Graagangeren din?"

26. Hr. Lovmand han steg til Graagangeren høj,
han red langt stærker, end Falken fløj.

27. Og der han kom i Brudehus,
da brænd der Lys i hver en Vraa.

28. Stalt Ingerlil hun sod i Brudeseng,
Hr. Lovmand han sprang aav udi den.

29. Han var aalder saa snaar i Brudeseng,
end det var og for Hr. Torenlil brągt.

30. „Er Hr. Lovmand i Seng med Bruden min,
da var det vist hans, før det blev min.

31. Ja, syv Tønder Mjød og syv Tønder Vin,
det giver jeg ham til Brylluppet sin.

32. Ja, syv Tønder Mjød og syv Tønder Most,
det giver jeg ham til Bryllupppets Kost."

* * *

33. „Hav Tak, Hr. Lovmand, hav Tak for din Gav'.
— Danser med mig, min skjønne unge Liv! —
det var din Søster, jeg agted' at hav'."
For hun skulde vel være min.

---

63. Pilegrimen. (Utr LXVII).

A.

1. Den Pilegrim gik sig ad Gaden frem,
og der møder hannem en Herre:
„Og vil du laane mig Hus udi Nat
for alle Jomfruer deres Ære?"

2. „Ja, vel vil jeg laane dig Hus i Nat
for alle Jomfruer deres Ære:
og vil min Datter nogen Gode dig gjør',
da maa hun det gjøre saa gjærne."

3. Den Pilegrim ind ad Døren tren,
han ræddedes ligesom en Hare:
Dankongens Datter sad øverst ved Bord,
hun vidste nok, hvem det vare.

4. Dankongen han rejste sig op ved Bord
og monne den Pilegrim adspørge:
„Hvad enten er du kommen fra Mekkelborg Land,
eller og du er kommen fra Poland?"

5. Det svared' Kongens Datter, sad øverst ved Bord,
saa dristelig hun turde:
„Naar som en Pilegrim faar vandret om Dagen,
saa bør han om Natten at hvile.

6. Dankongen han rejste sig op ved Bord
og slog hans Datter under Øre:
„Thi naar som en Fader han taler af Forstand,
saa bør det hans Datter at tie.

7. Det tænkte den Pilegrim, ved Døren han stod:
„Hvad ondt haver han nu i Sinde?
i Morgen, forinden det bliver Dag,
skal han det Slag fortryde."

8. Om Morgenen tidlig, der dette blev Dav,
Dankongen lod for sig adspørge:
„Hvorledes er det fat med min Datter i Dav?
hun plejer ej at sove saa længe?"

9. Det svared' den Tærne, paa Gulvet hun gik,
saa dristelig hun turde:
„Din Datter er rejst bort med den Pilegrim i Nat,
som her gjæsterered' i Gaare."

10. Dankongen han taled' til Svendene sin':
„I lægger mig Sadlen paa Heste!

og saa vil jeg rid' mig lidt op ad Land,
om jeg min Datter kan opspørge."

11. Og der han kom lidt ud ad den Vej,
og der møder hannem en Hyrde:
„Saa' du ej min Datter, kom gangendes frem
med Pilegrimsstav udi Hænde?"

12. „Ret aldrig har jeg hørt visere Mand,
som galere lod for sig adspørge:
jeg saa Kongens Datter, kom ridendes frem
med fyrretyve Kongens Heste.

13. Fyrretyve Kongens raske Hovmænd
og fyrretyve Kongens Heste:
dertil Kongen selv ud af Mekkelborg Land,
som hende tilforn haver fæstet."

14. „Vend om, vend om, min Ganger graa!
jeg lyster ej længer at ride:
for saa vidt jeg kjender min Datter for sand,
da beholder hun vel hendes Ære.

B.

1. En Pilegrim gik op ad Mekkelborg Gade,
og der møder hannem en Herre:
„Og vil I laane mig Hus udi Nat
for alle Jomfruer deres Ære?"

2. „Ja, gjærne vil jeg laane eder Hus udi Nat
for alle Jomfruer deres Ære:
og kan min Datter dig nogen Vel gjøre,
saa maa hun det gjøre saa gjærne."

3. Sildig om Aftenen, der Duggen drev paa,
den Herre lod for sig adspørge:
„Hvad enten er du kommen fra Mekkelborg Land,
eller og du er kommen fra Poland?"

4. Da svared' hans Datter, sad øverst ved Bord,
saa dristelig hun torde:

„Naar som en Pilegrim faar vandret om Dag,
da bør han om Natten at sove.“

5. Den Herre han rejste sig op ved Bord,
han slog sin Datter under Øre:
„Naar som en Fader han taler med Forstand,
da bør sin Datter at tie!“

6. Still' tied' den Pilegrim og tænkte han ved sig:
„Ja, ondt haver han udi Sinde;
i Morgen tidlig, naar Klokken den slaar fem,
saa vil han den Slag vist fortryde.“

7. Tidlig om Morgenen, der dette blev Dag,
den Herre lod for sig adspørge:
„Hvordan mon det være med min Datter i Dag?
hun plejer ej at sove saa længe.“

8. Det svared' den Tærning, paa Gulvet hun gik,
saa dristelig hun torde:
„Din Datter rejste bort med den Pilegrim i Nat,
som her gjæsted' udi Gaarde.“

9. Den Herre bad sadle Graagangeren sin:
„Mig lyster at min Datter oplede,
og alle de Hyrder, paa Marken er,
de skal mig Vejen opvise.“

10. Og der han kom ad Vejen frem,
og der møder hannem en Hyrde:
„Og saa I ej min Datter kom gangendes frem
med en Pilegrims Stav udi Hænde?“

11. „Aldrig saa jeg nogen visere Mand,
der galere lod for sig adspørge!
men jeg saa din Datter kom ridendes frem
med fyrretyve Kongens Heste.

12. Med fyrretyve Kongens raske Hovmænd,
som hende rider allernæste:
og saa den Kongens Søn af Mekkelborg Land,
som hende tilforn haver fæsted.“

13. „Vend om, vend om, Graagangeren min!
mig lyster ej længer at oplede:
og kjender jeg min Datter for sand,
saa beholder hun vist nok sin Herre[1]).“

Jeg har endnu 2 Opskrifter, ved hvilke der ikke er noget ejendommeligt. Den ene har: Kongens Søn af Spanieland.

64. Hr. Mortens Klosterrov.

1. Det var ungesten Morten,
troloved' stalt Lusselil:
og det fortrød hendes Venner,
for det han var ej rig.

2. Saa tog de Herresten Morten,
satt' ham over salten Rind:
saa tog de hend' stalten Lusselil,
satt' hend' ad Slagen Kloster og ind.

3. Men dette var Herresten Morten,
han svøbed' sit Hoved i Skind:
og saa gik han i Højeloft
for hans kjær Fastermo'r og ind.

4. „Ak høre I, min kjær' Fastermo'r!
I ere baad' faaver og fro:
hvordan skal jeg stalt Lusselil
af Slagen Kloster faa.“

5. „Og du lader dig det Ligeklæder skjær',
læg dig paa Ligebaar' død:
saa bærer de dig ad Klosteren ind,
for alle de Klosteremø'r!“

6. Og da lader han sig det Ligeklæder skjær',
lagde sig paa Ligebaar' død:
saa bor de hannem ad Klosteren ind,
for alle de Klosteremø'r.

7. „Ak, høre I dette, I stalte Jomfruer!
enhver syer Silkesøm:

[1]) Meddelt: Ære.

og maa vi Herresten Morten
i eders Klostere gjemm'?"

8. Og det var alle de stalte Jomfruer,
og de tav alle kvær:
foruden hend' stalten Lusselil,
hun svarte: „Han var det vel værd."

9. Dette var stalten Lusselil,
tænd op de Vogselys fem:
paa Herresten Mortens Kiste
saa satt' hun alle dem.

10. Dette var stalten Lusselil,
tænd op de Vogselys ni:
paa Herresten Mortens Kiste
saa satt' hun alle di.

11. „Og ikke kund' jeg dig høre,
og ikke kund' jeg dig spør':
og ikke kund' jeg dig med Øjnen' se,
førend nu at du er død."

12. Men dette var stalten Lusselil,
hun vred hendes Hænder af Harm:
„Og Herre Gud Fader i Himmerig!
gid jeg var død, mens jeg var et Barn!"

13. Dette var stalten Lusselil,
hun vred hendes Hænder af Kvid':
„Og Herre Gud Fader i Himmerig!
gid jeg var død, imedens jeg var spæd!"

14. Men dette var Herresten Morten,
kund' ej længer taale den Harm:
og saa slog han de Linklæder til Sid',
tog Jomfruen i sin Arm.

15. „Og hør du, stalten Lusselil!
du skal hverken sørge eller kvid':
vor Hester de stander her udenfor,
og de er alle sort'.

16. Vor Hester de stander her udenfor,
og de er alle sort':
vor Svender de ere i Ambolt klæd,
som os skal føre bort."

17. Og dette var alle de stalte Jomfruer,
de tænkte hver ved sig:
„Og Herre Gud Fader i Himmerig!
gid der vild' saadan en Guds Engel komm' og ta' mig."

Denne Opskrift stammer vist nok udelukkende fra Flyvebladet men er dog værd at agte paa som første Optegnelse efter Nutids Tradition.

---

65 Jomfruens Brødre. (Trag. 15.)

A.

1. Det var en Løverdags Morgen, før Klokken den slog to,
da Lærken sin Stemme lod høre:
den Ridder han rejste sig med største Velbehag,
i kostelige Klæder han sig førte.

2. Saa trak han sine Støvler saa sagteligen paa,
at Sporerne de ej skulde ringe:
saa svingede han sig saa sagte paa sin Hest,
at Livbæltet ej skulde klingre.

3. Saa red han over Bjærge, saa red han ned i Dal,
saa red han gjennem Skoven den lange:
der mødte han Jomfruens Brødre alle syv,
som alle vare raske og ridende.

4. „God Morgen, god Morgen, Hr. Ridder saa skjøn!
hvor haver du været saa længe?
vi haver jo ventet efter dig en liden Stund
og gjærne vilde haft dig i Tale."

5. „Ja, haver I ventet efter mig en liden Stund
og gjærne vilde have mig i Tale:
saa haver jeg været udi Ridder-Rosenslund
at jage efter vilde smaa Harer."

6. „Nej, du har ikke været i Ridder-Rosenslund
at jage efter vilde smaa Harer:
men du haver sovet hos vor Søster i Nat
og ikke haver spurgt os til Raade."

7. „Ja, haver jeg sovet hos jer Søster i Nat
og ikke haver spurgt jer til Raade:
da var hendes Villi vel lig'saa god som min,
hvad ville I herpaa vel svare?"

8. „Ja, enten skal du standse, eller ogsaa du skal fly,
eller ogsaa du i Skoven skal hænges:
eller du skal lade her dit unge Liv og Blod,
og det alt for din Kjæreste alene."

9. „Nej, hverken vil jeg standse, ej heller vil jeg fly,
ej heller jeg i Skoven vil hænges:
derfor saa vil jeg lade her mit unge Liv og Blod,
og det alt for min Kjæreste alene."

10. Nu opstod der da saa blodig en Kamp
imellem de syv og den ene:
saa ihjelslog han Jomfruens Brødre alle syv,
det gjorde Guds Villie alene.

11. „Se, nu har jeg forvundet min Sorrig og Nød,
se, nu har jeg forvundet min Kvide:
se, nu saa vil jeg ride til skjøn Jomfruen min,
og der vil jeg fortælle hende min Skjæbne."

B.

1. Jeg ved nok din Villi, at den er saa god,
at du mig saa gjærne vilde have:
mens jeg sørger mjest for min' Brødre alle syv,
som saa hastelig skuld' tage dig af Dage.
Om Sommeren.

2. Den Ridder han red sig ad Vejen frem,
saa lystelig over de Bække:
og der mødt' han Jomfrnens Brødre alle syv,
syv raske Overmænd, og de var stærke.

3. Den Ridder han red sig ad Vejen frem,
saa listelig over den Hede:
og der mødt' han Jomfruens Brødre alle syv,
syv raske Overmænd, og de var vrede.

4. [„God Morgen, god Morgen du Ridder skjøn!
hvor haver du været saa aarle?"]
— „Ja, jeg haver været i Rosenslund
og jaget de vildeste Harer."

5. „Nej, ikke haver du været i Rosenslund
at jage de vildeste Harer:
men du haver soven hos vor Søster i Nat
og ikke haver spurgt os til Raade."

6. „Ja, haver jeg sovet hos jer Søster i Nat
og ikke haver spurgt jer til Raade:
da var hendes Villi jo lissaa god som min,
hvad vil I mig dertil svare?"

7. „Hvad enten vil du stande, heller du vil fly,
heller du vil ad Skoven omrende?
heller du vil fægte for dit ungeste Liv,
for Kjærest og god Villien til hende?"

8. „Ja, jeg vil stande og ikke fly,
ikke heller ad Skoven omrende:
men jeg vil fægte for mit ungeste Liv,
for Kjærest og god Villien til hende.

9. Ja, der begyndes den blodigste Strid,
mod syv saa vare han alene:
og saa slog han Jomfruens Brødre alle syv,
det gjorde Gud Fader alene.

10. „Nu haver du slagen min' Brødre alle syv,
syv raske Overmænd, og de var stærke:
og vil du nu slaa min gamle Fader ihjel,
saa vil jeg dig saa gjærne nu tage.

11. Der stander en Træ i min Faders Gaard,
jeg tror vist, at det er en Lilli:

tilsammen gror Rod, tilsammen gror Top,
det stander alt efter Guds Villi.
Om Sommeren.

---

66. Hr. Hjælm. (Syv. 84.)

1. Hr. Hjælm han holder under grønnesten Lind,
der ser han, hvor Jomfruens syv Brødre ud rid'.
Saa from rider Svenden i Sadlen.

2. Hr. Hjælm han taler til liden Smaadreng:
„Ved du nogen Raad, du kjender os dem!"

3. Den Smaadreng han svared': „Jeg véd ej uden én,
klem Hesten med Sporer og for dem undrend!"

4. „Nej, jeg vild' ej, min Fæstemø skuld' spørge til By,
at jeg skuld' for hendes syv Brødre fly."

5. „Nej, jeg vild' ej, min Fæstemø skuld' spørge til Hjem,
at jeg skuld' for hendes syv Brødre undrend'."

6. Hr. Hjælm han kaster sin Ganger i god,
saa frit rider han Jomfruens syv Brødre imod.

7. „Hr. Hjælm, Hr. Hjælm, hvi rider du os imod?
du vog vor Fader, du bøj os ej Bod.

8. Hr. Hjælm, Hr. Hjælm, hvi rider du os imod?
du lokket vor Søster, du bøj os ej Bod."

9. „Ja, syv Tønder Guld haver jeg udi Skrin,
dem giver jeg jer for kjær Fader fin.

10. Og syv Tønder Guld har jeg udi Skåån[1]),
har a lokket jer Søster, a vil hend' behold'."

11. „Vi vil ej andet have af Ridderen til Bod,
end højren Haand og venstren Fod."

12. „Nej, før jeg skal miste enten Haand eller Fod,
da vil jeg først fægte med én frit Mod."

13. Saa vov han Byrge, og saa vov han Spang:
„Mig synes, at Legen den kommer paa Gang."

---

[1]) Maaske det er Skaal, hvilket Syngeren ikke vidste ret Rede paa.

14. Saa vov han Terkel, og saa vov han Tor:
Mig synes, at Legen den bliver fuldgod."

15. Saa vov han Kjeld, saa vov han Knud:
„Mig synes, at Legen den varer os ud."

16. Hr. Elleved han bad en Bøn for sig:
[„Ak, Herre Gud, du hjælper nu mig!]

17. Den Tid jeg var ved Kristi Grav,
jeg lovet, at aldrig min Sværd om Søndag skuld' drav'.

18. Og da jeg var ved Kristi Død,
jeg lovet, at ej sving' det, førend jeg kom i Nød.

19. Men nu véd Gud Fader, jeg er udi Nød,
her ligger min' seks Brødre paa Jorden død."

20. Hr. Elleved han kasted' hans Kappe fra sig:
„Hr. Hjælm, nu skal du find' Mand for dig."

21. Hr. Elleved han sit Sværd uddrog,
saa hug han Hr. Hjælm hans Hoved fra.

Nu tog han det blodige Hoved og gik hjem til hans Søster med.

22. „Og ser du nu, kjær Søsteren min!
her har du Hovedet af Fæstemand din."

23. „Ja, har jeg Hovedet af Fæstemand min,
gak saa op ad Stuen, drik Mjød og Vin "

24. Den første Drik, han af Sølvbæger drak,
en sølvslagen Kniv i hans Hjærte hun stak.

25. „Ak ve, ak ve, kjær Søster min!
hvi har du forraadet kjær Broder din?"

26. „Ja, saa ve som du er i Hjærtet din,
saa ve er jeg for Fæstemand min."
Saa from rider Svenden i Sadlen.

67. Hr. Dalebo Jonsen. (Utr. 203.)

A.

1. Hr. Dalebod lod bygge et forgyldene Skib,
Dankonge han havde ej saadan en slig.
For de kjendte ej Dalebod Jonsen.

2. Dankonge han ud ad Vinduet saa:
„Hvis er den store Skib, som i Søen mon gaa?“
— „Og det er Hr. Dalebod Jonsens.“

3. Dankonge han taler til sine Hovmænd:
„I binder os Hr. Dalebod! I leder os ham frem!
Nu binder I os Dalebod Jonsen!“

4. De Hovmænd de trined’ til Gangeren graa,
og saa red de faaster, end Fuglen den fløj op.
For de kjendte ej Dalebod Jonsen.

5. Den Tid de nu kom til Hr. Dalebods Gaardsled,
ud’ stod hans kjær Moder og hviled’ sig der ved.
„Nu viser du os Dalebod Jonsen!“

6. „Jeg kan ej vis’ jer Dalebod, jeg ved ej, hvor han er,
det er nu syv Aar, si’n han af Gaarden red.
Jeg kan ej vis’ jer Dalebod Jonsen.“

7. De Hovmænd slog ud deres Kapper saa blaa,
saa talte de de tusinde Gyldene derpaa.
„Nu viser du os Dalebod Jonsen!“

8. „For østen i min Gaard og udi Stuen min
der hviler Hr. Dalebod ved liden Kirstin.
Der kan I finde Dalebod Jonsen.“

9. De Hovmænd de banked’ paa Døren med Stang,
Hr. Dalebod han ud af Sengen strags sprang.
„Hvem er det?“ siger Dalebod Jonsen.

10. Hr. Dalebod han ud ad Vinduet saa’:
„Ja, I er saa mange, og vi er saa faa.
Gud hjælpe os!“ saa- Dalebod Jonsen.

11. „Og hør I, liden Hovmænd, I bier en liden Stund,
imedens at jeg drager min Ligskjorte paa!
Saa kommer jeg!“ saa- Dalebod Jonsen.

12. De vidste ej and't, han drog Ligskjorten paa,
men saa drog han i Harnisk af Jærnet saa blaa.
For de kjendte ej Dalebod Jonsen.

13. Hr. Dalebod spændt' Brynni om snehviden Hals,
liden Kirstin hun spændte den foruden al Falsk.
„Spænd haardt!“ siger Dalebod Jonsen.

14. Hr. Dalebod han ud af Vinduet sprang,
to sølvhæfted' Sværd udi Hænderne klang.
„Nu kommer jeg!“ saa- Dalebod Jonsen.

15. Ja, saa hug han Peder og Peder Bang.
„Nu synes mig, at Legen kommer ret paa Gang!
Hvad synes I?“ siger Dalebod Jonsen.

16. Saa hug han Peder og Terkild og en Præst.
„Nu synes mig, at Legen den gaar allerbedst!
Hvad synes I?“ siger Dalebod Jonsen.

17. Hr. Dalebod han taled' til sin liden Dreng:
„Du sadler mig min Ganger, og du leder mig ham frem.
Gesvindt!“ siger Dalebod Jonsen.

18. „Du sadler mig den gule, heller ogsaa den graa!
det er nu syv Aar, siden Solen de saa.
Nu skal han ud!“ siger Dalebod Jonsen.

19. Hr. Dalebod han trined' til Gangeren graa,
og saa red han faaster, end Fuglen fløj op.
„Træd sagt'!“ siger Dalebod Jonsen.

20. Den Tid han nu kom til sin egen Gaardsled,
ud' stod hans kjær Moder og hviled' sig derved.
„God Morgen!“ siger Dalebod Jonsen.

21. „Og hør du, kjær Moder! hvad jeg spørger dig:
hvor gjord' du af de Penge, som du fik for mig?
Det siger du nu Dalebod Jonsen!“

22. „Og hør du, Hr. Dalebod! vil du gjør' mig Vold?
nej, aldrig udi Verden saa haver jeg dig sold!
Nej, aldrig sælges Dalebod Jonsen!“

23. Hr. Dalebod hug ned hans kjær Moder saa smaa
som Spaanen' udi Skoven, hvor tykkest de laa.
„Lig du der!“ siger Dalebod Jonsen.

24 Hr. Dalebod han trined' til Gangere graa,
og saa red han faaster, end Fuglen den fløj op,
for vred var Hr. Dalebod Jonsen.

25. Den Tid da han kom til Dankongens Gaardsled,
ud' stod selv Dankonge og hviled' sig derved.
„God Morgen!“ siger Dalebod Jonsen.

26. „Og hør du, Hr. Dalebod! hvad jeg spørger dig:
hvor gjord' du af de Hovmænd, jeg sendte til dig?
Det siger du mig, Dalebod Jonsen!“

27. „Ja, nogle ere syge, og nogle har Saar,
og nogle kommer næppe fra Feltskjær i Aar,
dem du sendte til Dalebod Jonsen.

28. De syv Tønder Salt dem maa du lave til,
om du nu dit Galtekjød selv salte vil,
som du sendte til Dalebod Jonsen.“

29. Dankonge han taler til alle sin' Hovmænd:
„I binder os Hr. Dalebod! I leder os ham frem.
Nu binder I os Dalebod Jonsen!“

30. Hr. Dalebod hug ned alle Kongens Hovmænd,
og selv saa maatt' Dankonge jo danse for dem.
„Har du fler'?“ siger Dalebod Jonsen.

31 Dankonge han taler til Kæmperne fem:
„I binder os Hr. Dalebod! I leder os ham frem.
Nu binder I os Dalebod Jonsen.

32. Hr. Dalebod hug ned alle Kæmperne fem,
og selv saa vild' Dankonge fra Slotten undrend'.
„Bi lidt!“ siger Dalebod Jonsen.

I J. F. II. S. 354 er denne Optegnelse omtalt, og der er aftrykt et Par Vers af den, men jeg har nu ment, at den burde fremtræde i sin Helhed.

B.

1. Hr. Dalebo lod bygge et forgylden Skib,
Hr. Dannekong' han havde ej saadan en én.
For I kjender nok Hr. Dalebo Jonsen.

2. Dankongen han ud af Vinduet saa:
„Hvis er det store Skib, som i Søen monne gaa?“
Ja, det er Hr. Dalebo Jonsens.

3. Dankongen han talte til sine Hovmænd:
„I binder mig Hr. Dalebo, I leder hannem ind?
I binder mig nu Dalebo Jonsen.“

4. „Vi kan ej binde Dalebo, for han er saa stærk,
han er saa vant til det meget Hoveværk.
Vi kan ej binde Dalebo Jonsen.“

5. De Hovmænd de kom til Borgegaardens Led,
der stod hans kjær Moder og hvilet sig derved.
„God Morgen“ saa sagde de Hovmænd.

6. „Og hør I, min kjære Frue saa fin,
I viser os det Sted, hvor Dalebo er ind'!
I viser os Dalebo Jonsen.“

7. „Jeg kan ej vis' jer Dalebo, jeg ved ej, hvor han er,
thi det er syv Aar siden han ud af Gaarden red.
Jeg kan ej vis' jer Dalebo Jonsen.“

8. „De Hovmænd slog ud deres Kapper saa blaa,
syv tusende Gyldener de talte derpaa.
I viser os nu Dalebo Jonsen.“

9. „For østen i min Gaard og i Storstuen min,
der finder I Hr. Dalebo og liden Kirstin.
Der finder I Dalebo Jonsen.“

10. De Hovmænd de banket paa Døren med Stang:
„Stat op Hr. Dalebo og lukker os ind!
Det siger vi dig Dalebo Jonsen.“

11. „Bi lidt, min' kjære Hovmænd, I tøver en liden Tid.
imedens jeg saa trække i Ligskjorten min.
Det siger jeg jer Dalebo Jonsen.“

12. De vidst' ikke andt, end han trak Ligskjorten paa,
men da trak han i Harnisk af Jærn og af Staal.
Det gjorde han Dalebo Jonsen.

13. Hr. Dalebo han ud af Vinduet saa:
„I er saa mange, og vi er saa faa.
Gud hjælper," sa' Dalebo Jonsen.

14. Hr. Dalebo spænd Brynner om hvidesten Hals,
liden Kirsten hun spændte den foruden al Falsk.
„Spænd haardt!" sagde Dalebo Jonsen.

15. Hr. Dalebo han ud af Vinduet sprang
med to sølvfæstne Sværde, i Haanden de klang.
„Nu kommer jeg," sa' Dalebo Jonsen.

16. Hr. Dalebo hug ned alle Kongens Hovmænd,
og selv saa danset han uden for alle dem.
„Lig der!" sagde Dalebo Jonsen.

17. „Og hør nu, Hr Dalebo, hvad jeg vil sige dig,
hvor gjord' du af de Hovmænd, som jeg sendte dig?
Det siger jeg dig Dalebo Jonsen."

18. „Ja, somme ere syge, og somme ere saar,
og somme kommer næppe hjem fra Feltskjær i Aar.
Det siger jeg," sa' Dalebo Jonsen.

19. Dankongen han talte til Kjæmperne fem,
„I binder mig Hr. Dalebo, l leder hannem frem.
I binder mig Hr. Dalebo Jonsen."

20. Hr. Dalebo hug ned alle Kjæmperne fem,
Dankongen han ud af Gaarden rend'.
„Bi lidt!" sagde Dalebo Jonsen.

21. „Og hør, kjære Dalebo, stik ind dit Sværd,
min yngste Datter dig huld vil vær'.
Det siger jeg dig, Dalebo Jonsen."

22. „Jeg passer ej om din Hore- eller din Kamissekvind,
jeg haver en Mø, er langt vænere end hend'.
Det siger jeg," sa' Dalebo Jonsen.

23. „Med hende vil jeg leve, med hende vil jeg dø,
med hende vil jeg dagligen æde mit Brød.
Det siger jeg,“ sa' Dalebo Jonsen.

C.

1. Hr Dalebo lod bygge et forgyldene Skib,
Dankongen han haver ej set Mage dertil.
Og det var Hr. Dalebo Jonsens.

2. Dankongen han taler til alle sin' Hovmænd:
„I fanger mig Hr. Dalebo og fører ham hjem!
I fanger mig Hr. Dalebo Jonsen.“

3. „Vi kan ej fang' Hr. Dalebo, for han er saa stærk,
han formaar at bryde vor hele Hovværk.
Vi kan ej fang' Hr. Dalebo Jonsen.“

4. „Min' gode Hovmænd! lader Huset staa,
imedens jeg drager min Linskjorte paa.
Saa kommer jeg,“ sa' Dalebo Jonsen.

5. De tro'de, han drog sin Linskjorte paa,
da drog han i en Harnisk af Jærn og af Staal.
For I kjender ej Hr. Dalebo Jonsen.

6. Hr. Dalebo han spænd Brynni om Hals,
den spænd lidel Kirstin foruden Falsk.
„Spændt haardt!“ sagde Dalebo Jonsen.

7. Hr. Dalebo ud af Vinduet sprang,
saa sølvhæftet Sabel ham om Hælene klang.
„Nu kommer jeg,“ sagde Dalebo Jonsen.

8. „Syv Tønder Salt det kan du lave til,
naar du vil være fri for det meget raadden Kjød.“
Det siger jeg Dalebo Jonsen.

9. „Jeg skjøtter ej din Hore, ej heller din Kvind,
jeg haver mig en Mø, hun er dydigere end din.“
Det siger jeg Dalebo Jonsen.

10. „Med hende vil jeg leve, med hende vil jeg dø,
med hende vil jeg dele mit Guld saa rød.“
Det siger jeg Dalebo Jonsen.

En fjerde Meddeler har Omkvædet: For nu kjender jeg Ballie Jonsen.

---

68. Peder Svinedreng. (Utr. V.)

A.

1. Per Svinedreng han sade ved Busken og sang:
— For en frisk molleran! —
„Gid jeg kunde Kongens Datter fang'!“
For en Himmel vrimmel vildrian, for en vakker Kaporal, for en frisk mulleran.
2. Saa svarer den Lindorm, i Busken laa:
„Du ved ej, hvad Lykke du kan faa!“
3. Om Aftenen sildig, der Duggen drev paa,
liden Kirsten hun kom og bankede paa.
4. Hun banked' paa Loftsdøren med sin Skind:
„Staa op, Per Svønnedreng, du lukker mig ind!“
5. „Ingen saa har jeg Stævne sat,
og ingen lukker jeg paa min Kammer om Nat.“
6. Femten Navler og saa en Pind
lokket hun ud, og saa gik hun ind.
7. Liden Kirsten hun satt' sig paa Sengestok
og legede med hans gule Lok.
8. „Kan jeg ej i Freden for dig vær',
saa skal jeg det for din Fader kjær'.“
9. „Ja, kjær, men du kjære vil om mig,
om en lidt saa springer jeg i Sengen til dig.“
10. Liden Kirsten stak i saa højt hun lo,
og saa sprang hun i Seng baade med Hoser og Sko.
11. Om Morgenen tidlig, der dette var Dav,
Per Svønnedreng gik for Kongen aa klav'.

12. „Om Dagen saa vogter jeg min Herres Svin,
om æ Nat kan jeg ikke sov' for Kirstin.

13. Om Dagen saa vogter jeg Svin i Skov,
om Natten kan jeg ej for liden Kirsten sov'."

14. Kongen han kalder paa Svender smaa:
„I beder liden Kirsten for mig indgaa!"

15. Ind kom liden Kirsten og stedes for Bord:
„Min naadige Fader han sender mig Ord."

16. „Jeg agtet at vild' give dig en Ridder saa fin,
men nu kan du gaa og vogte Svin.

17. Jeg agtet at give dig en Ridder saa bold,
gaa nu med Per Svonnehjord' Fanden i Vold."

18. Der de saa kom paa breden Bro,
liden Kirsten hun græd, men Per Svønnedreng han lo.

19. Saa slog han af sig Kappen graa,
dermed stod han i Fløjel blaa.

20. Nu haver liden Kirsten forvunden sin Kvid',
hun sover hver Nat ved en Kongesons Sid'.

21. Nu haver liden Kirsten forvunden sin Harm,
For en frisk mølleran! —
hun sover hver Nat i en Kongesøns Arm.
For en [illegible] for en vakker
[illegible], for en frisk mølleran.

B.

1. [illegible] og græd.
[illegible] —
[illegible]
[illegible]

2. [illegible]
[illegible]

3. [illegible]
[illegible] Peder Svinedreng hengaa.

4. [illegible] Skind:
[illegible] mig ind!"

5. „Jeg haver slet ingen Stævne sat,
slet ingen lukker jeg i min Bure om Nat."
6. Femten Nagler og saa en lille Pind
dem pikked' hun fra, og saa gik hun ind.
7. Hun satte sig paa hans Sengestok
og talte med ham, om han vild' hend' trolov'.
8. „Kan jeg ej i Freden for dig vær',
saa skal jeg dig for din Fader kjær'."
9. „Ja, du maa kjære, imen du vil,
saa holder jeg mig en lidt nærmere til."
10. Liden Kirsten spænded' op hendes sølvspænded Sko,
saa gik hun i Sengen, som Per Svinedreng han laa.
11. Der laa de den hele Nat,
han laa krumpen, men hun laa ret.
12. „Om Morgenen tidlig en lidt før Dag
saa gik Peder Svinedreng for Kongen at klag'.
13. „Og hører I mig nu, min naadige Herr'!
jeg kan ej i Freden for jer Datter vær'."
14. Dannerkongen han heder[1]) paa Svendene to:
„I beder liden Kirsten for mig at indgaa!"
15. Liden Kirsten hun kommer og stiller sig for Bord:
„Hvad vil I, min kjær Fader! I sender mig Ord?"
16. „Peder Svinedreng han stander og klager her,
han kan ej i Freden for dig vær'."
17. „Ja, det var dog vel sandt, at jeg til hannem gik,
men ingen god Villi jeg hos hannem fik."
18. Per Svinedreng tog af sig sin sølvsnored' Hat,
forinden var den med Guldperler besat.
19. Per Svinedreng tog af sig sin Kaabe saa blaa,
forinden var han klæd udi Sabel og Maar.
20. „Det var ikke for min store Nød,
men det var for, liden Kirsten var saa god en Mø.

[1]) Meddelt: lagt Hede.

21. Det var ej, fordi jeg var saa ringe en Mand,
men jeg er Kongens Søn af Engeland.“
22. Nu haver liden Kirsten forvundet hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i Peder Svinedreng hans Arm.
23. Nu haver liden Kirsten forvundet hendes Kvid',
— Nonono og saasaasaa. —
nu sover hun hver Nat ved Peder Svinedreng hans Sid'.
Didadiderit didadiderit dilalala.

C.

1. Peder Svinedreng han sad æbag Busken og bad:
For nonono og saasaasaa! —
„Og gid jeg kunde Kongens Dattere faa!“
Lidum darlit, lidum darlit om dalalulalej!
2. Det svaar den Lindeorm, i Busken han laa:
„Ja, du ved ikke, hvad Skjæbne du kan faa.“
3. Om Aftenen sildig, der Duggen drev paa,
lidel Kirsten hun lyster til Per Svinedreng at gaa.
4. Hun banked' paa Døren med Fingrene fem:
„Stat op, Peder Svinedreng, du lukker mig ind!“
5. „Slet ingen saa haver jeg Stævne sat,
og ingen lukker jeg i min Bure om Nat.“
6. Ja, femten Navler og saa en lille Pind
dem tog hun fraa, og saa gik hun ind.
7. Hun satte sig paa hans Sengestok,
der legte hun fast med hans gule Lok.
8. „Ja, kan jeg ikke i Freden for dig vær',
saa skal jeg gaa ind for Dannerkongen at kjær'.“
9. „Ja, kjær, ja, kjær, imedens du vil,
des nærmer' skal jeg holde mig til.“
10. Om Morgen tidlig, der det blev Dav,
Peder Svinedreng gaar ind for Dannerkongen at klav'.
11. „Om Dagen vogter jeg min Herres Svin i Eng,
om Natten kan jeg ej ligg' i Fred i min Seng.

12. Om Dagen vogter jeg min Herres Svin i Skov,
om Natten kan jeg ej for hans Dattere sov'."
13. Dankongen han taler til lidel Smaadreng:
„Du beder lidel Kirsten for mig at gaa ind!"
14. Ja, ind kom lidel Kirsten og steldes for Bord:
„Og naadigste Fader, hvi sendtu mig Ord?"
15. „Her staar han Peder Svinedreng og klager opaa dig:
om Natten kan han ikke i Freden for dig ligg'."
16. „Ja, jeg kan ikke nægte, jeg til hannem gik,
men slet ingen goden Villi jeg med hannem fik."
17. „Jeg mente, jeg loved' dig en Ridder saa fin,
nu kan du gaa med Per Svinedreng at vogte mi Svin!
18. Jeg mente, jeg loved' dig en Ridder saa bold,
nu kan du gaa med Per Svinedreng hen Fanden i Vold!"
19. Peder Svinedreng slaar ud hans trindskygred' Hat,
forinden var den med Guldsnaarer besat.
20. Peder Svinedreng slaar ud hans Kjortel saa graa,
forinden var han svøbt udi Sabel og Maar.
21. „Jeg er ej af saa ring' en Stand, som I ta'r mig an:
thi jeg er Kongens Søn udaf Engeland."
22. „Og vil du nu en Hyrdekon' vær',
eller du vil Guldkronen og det røde Guld bær'?"
23. „Ja, saa vil jeg en Hyrdekon' vær',
for Guldkronen og det røde Guld er tung at bær'."
24. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Nød,
nu bær' hun hver Dag en Guldkrone saa rød.
25. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Harm,
— For nonono og saasaasaa! —
nu sover hun hver Nat i Peder Svinedreng hans Arm.
Lidum darlit, lidum darlit om dalalulalej!

Vers 22 og 23 maatte sikkert have Plads mellem 16 og 17, hvis de skal med i Visen her; men de hører egentlig til en anden Vise, nemlig den om Knud Hyrding.

D.

1. Peder Svinedreng han sad ved Busken og kvad:
— For nonono og saasaasaa! —
„Krist give, jeg kunde Kongens Datter faa!"
Haderu hadera haderarara!

2. Det hørte den Orm, som i Busken laa:
„Hvad vild' du vel gi', om du kunde hend' faa?"

3. „Ja, Sølv og Guld og Krusen fuld,
det vilde jeg gi', om jeg kunde hend' faa."

4. Om Aftenen sildig, da Duggen drev paa,
lidel Kirsten hun lysted' til Per Svinedreng at gaa.

5. Hun banked' paa Døren med sin Skind:
„Vaag op, Peder Svinedreng, du lukker mig ind!"

6. „Slet ingen saa haver jeg Stævne sat,
og ingen lukker jeg til mig om Nat."

7. For Døren var der femten Laase og saa en lille Pind,
hun slog dem alle fra, og saa gik hun derind.

8. Hun satte sig fast paa hans Sengestok,
saa legte hun vel med hans gule Lok.

9. Lidel Kirsten spænded' op hendes sølvspænded' Sko,
saa sprang hun i Sengen, saa hjærtelig hun lo.

10. „Og kan jeg ej i Freden for dig vær',
saa skal jeg gaa for din Fader at kjær'.

11. „Ja klag, ja klag, imedens du vil,
der er slet ikke andre, mit Sind stander til."

12. Om Morgenen tidlig, der det blev Daw,
Peder Svinedreng gik for Dankongen at klaww.

13. „Om Dagen jeg vogter min Herres Svin i Eng,
om Natten maa jeg ikke have Ro i min Seng.

14. Om Dagen vogter jeg min Herres Svin i Skov,
om Natten kan jeg ikke for hans Datter ha' Rov.

15. Om Dagen da vogter jeg min Herres Svin med Flid,
om Natten haver jeg ikke Ro for lidel Kirstin."

16. Dannerkongen han heder paa Svendere to:
„I beder lidel Kirsten ind for mig at gaa!"
17. Ind kom lidel Kirsten, hun stedes for Bord,
„Hvad vil min kjær Fader, har sendet mig Ord?"
18. „Her staar Peder Svinedreng og klager paa dig,
at han kan ej i Freden være for dig[1])."
19. „Det var nok sandt, at jeg til hannem gik,
men slet ingen god Villi jeg af hannem fik.
20. „Ja vel er det sandt, at jeg hos hannem laa,
slet ingen god Villi jeg af ham kund' faa."
21. „Hvad heller vil du en Hyrdekon' vær',
heller du vil Kronen og røde Guld bær'!"
22. „Langt hellere vil jeg en Hyrdekon' vær',
Kronen og røde Guld er tung at bær'."
23. „Jeg haver lovet dig en Ridder saa fin,
gaa nu med Per Svinedreng og vogte vor' Svin.
24. Ja, jeg haver lovet dig en Ridder saa bold,
gaa nu med Per Svinedreng Pokkeren i Vold."
25. Peder Svinedreng tog af sin højskygged' Hat,
forinden var den med Guldperler besat.
26. Peder Svinedreng slog ud sin Kjortel graa,
forinden var han klædt udi Silke og Maar.
27. „Tænk ej, at jeg vogter min Herres Svin af Trang,
thi jeg er Kongens Søn ud af Isseland."
28. Dankongen han smiled' udi Løn:
„Jeg vidst' ikke, at du var en Kongesøn."
29. Peder Svinedreng tog lidel Kirsten i Favn,
han gav hend' Guldkrone og Dronningens Navn.
30. Der blev stor Glæde, der blev stor Gammen,
lidel Kirsten og Hr. Peder blev begge viet tilsammen.
31. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i Peder Svinedrengs Arm.

---

[1]) skal nok være: . . . og paa dig kjærer: . . . for dig være.

32. Nu haver lidel Kirsten forvundet hendes Kvid'.
nu sover hun hver Nat ved Peder Svinedrengs Sid'.
33. Nu haver lidel Kirsten hverken Sorrig eller Nød,
-- For nonono og saasaasaa! —
nu bær hun hver Dag Guldkronen saa rød.
Haderu hadera haderarara!

Sammenstykket af 8 Opskrifter.

a. Ane Povlsdatter, Tværmose.
b. Johanne Benjaminsdatter, Tvis.
c. Ane Marie Rasmusdatter, Bording
d. Ane Knudsdatter, Nøvling.
e. Ane Jensdatter, Rind.
f. Ane Povlsdatter.
g. Iver Pedersen, Lind.
h Søren Kristensens Moder, Bordinggaard.

1. Saal. i *c.* *a* har: Peder Svynedreng han græd i Busken, som han laa; — „Ak, kunde jeg Kongens Datter faa! *b.* Peder Svinedreng han græd, ved Busken han laa, — at han kund' Kong Daner hans Datter faa.

2. Saal. i *b.* 2_2 i *e.* *b* har her: „Ja, vist skal du Kong Daner hans Datter faa.“

3. Saal. i *e.* 4. Saal. i *c,d.* 5. Saal. i *c.* 6. Saal. i *c.* 7. Saal. i *b.* *e* har: dem lirked' hun fra. 8. Saal i *c.* 9. Saal. i *b.* 10. Saal. i *c.* *a* har. „Hør du, lidel Kirsten faaver og fin, — i Maan vil a klaww te Faaderen din.“ *b* har: „Og hør l. K. hvad jeg vil sige dig, — og jeg skal gaa for Kongen og klage over dig.“ *d* har: „Maa jeg i Freden være for dig, — i Maan skal a dæ for din Fader forklaww.“

11. Saal. *b.* *a* har: „Ja, klag ikkuns, medens du klage vil, — slet ingen anden Ridder vil a holde mæ til.“ *c*: „Ja, du maa kjære hvad du kjære vil, — ret nu saa springer jeg imeld Væggen og dig.“ 12. Saal. i *d.*

13. Saal. i *a*, *b* og *d.* *e.* har: . . . . . om Natten kan jeg ej for hans Datter sov' i Seng.

14. Saal. i *a.* *c* har: . . . . . ej faa Ro for hans Datter at sov'. *e* har: . . . . . for hans kjære Datter sov'. 15. Saal. i *d.*

16. Saal i *c.* *a* har: Kongen han talte til Tjenerne sin': — „Kald paa liden Kirsten, lad hende komme hid.“ *c* har: Dankongen han talte sin Datter til sig: — „Her stander Peder Svinedreng og klager haardt paa dig.“

17. Saal. i *e.*

18. Saal. i *d.* *e* har: . . . . . han kan ej om Natten sove for dig.

19. Saal i *d*. 20. Saal. i *b*. 21. Saal. i *d*. 22. Saal. i *d*. 23. Saal. i *a*. 24. Saal. i *a*. 25. Saal. i *b*.

26. Saal. i *b*. *a* har: Peder Svinedreng slog ud hans Kjortel saa brat, — forinden var den med det røde Guld besat.

27. Saal. i *b*. 28. Saal. i *f*. 29. Saal. i *d*. 30. Saal. i *b*. 31. Saal. i *f*. 32. Saal. i *f*. 33. Saal. i *f*.

Omkvædene er som hos *a*, *e*, *h*. *b*. har: Nonono og saasaa saa, — Aajaja! hvor herlig gik det da? *c*. For nonono og saasaasaa, — Deru a dera a derarara. *d* og *g*: For en friske molleran — For en Himmel, vimmel, bimmel, videran, hvilket er et Laan fra Stalddrengsvisen.

Endnu maa anføres, at 2 af Opskrifterne har Lindorm ligesom i *A* og *C*.

---

69. Karl og Margrete. (Syv. 56.)

1. Det var ungesten Herre Karl,
og han laa syg under Ø:
og det var hans kjær Moder,
hun ganger ham til og fra.
I rømmer af Land.

2. „Og hør du, ungesten Herre Karl!
alt hvad jeg siger dig:
og er der slet ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o?"

3. „Der er slet ingen i Verden til,
at der min Hov ligger o:
foruden hend' skjønne Margretelil,
og hende kan jeg ikke faa."

4. „Er der slet ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o:
foruden hend' skjønne Margretelil,
og hend' kan du vel faa.

5. Først skal du hend' med Æren bede,
vil hun dig saa det nægt':
og saa skal du hende lokke,
og siden hend' aldrig ægt'."

6. „Nej saamænd saa vil jeg ikk',
det vil jeg ikke gjør':
saa bliver hendes Fader og Moder hend' vred,
saa li'r den skjøn Jomfru saa ild'."

7. De tog ungesten Herre Karl,
satt' hannem paa en Skrin:
og saa satt' de ham Hovedguld paa,
kaldte hannem lidel Kirstin.

8. Det var lidelen Kirsten,
hun ind ad Kirken tren:
og det var skjønne Margretelil,
hun rakte hend' Haand uden Men.

9. „Kom hid, I lidelen Kirsten!
og sid udi Stolen hos mig:
jeg har nogen underlig' Æmterer
og vil fortælle dig.

10. Jeg har nogen underlig' Æmterer
og vil fortælle dig:
alt om ham ungesten Herre Karl,
og han vild' ha' daaret mig."

11. „Nej saamænd saa vild' han ej,
det vild' han ikke gjør':
det vild' han ej ungesten Herre Karl
for lisaa møj Guld som du."

12. „Hør du, lidelen Kirsten!
og vil du være min Gjæst?
opaa førstkommende Søndag
vil jeg være din igjen."

Saa fulgtes han med hende hjem. Det Lav de havde spist, vilde han have været hjem, men Margrete sagde:

13. „[Du bliver hos mig, lidel Kirsten,]
og sov hos mig udi Nat."

Da de trak af Klæderne, spurgte Margrete, hvorfor hun havde ingen Patter. Dertil svarede Kirsten:

14. [„Min Fader har meget at gjøre,]
og vi rider tit til Ting:
og saa vogser ej vores Patter,
vores Bryster kan ej vogs' i Ring."

Da de var komne i Seng, sagde lidel Kirsten:

15. „Og hør du, Jomfru Margretelil!
[imens vi er ene to:]
og er der ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o?"

16. „Der er slet ingen i Verden til,
at der min Hov ligger o:
foruden ham ungesten Herre Karl,
og hannem maa jeg ikke faa."

17. „Er der slet ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o:
foruden ham ungesten Herre Karl,
og her har du ham nu."

18. „Og hør du, ungesten Herre Karl!
du maa mig ikke rør':
min Fader gav mig de Klostere fem,
fremfor de andre af hans Mø'r."

Om Morgenen spurgte han hende, om hun vilde med ham; og hun svarede:

19. „Hvad skal jeg i Klosteret gjør',
mens jeg har været hos dig udi Seng."

I rømmer af Land.

B.

* * *

1. „Hør du, lidelen Kirstin!
det skal du ikke tro:
det vild' han ej, ungesten Herre Karl,
for lisaa møj Guld som du."

De rømmer af Land.[1])

[1]) Omkvædet er fra D. g. F. 87, hvoraf en Opskrift forhen er tagen af mig.

2. Saa tog de lidelen Kirstin,
satt' hende overst til Bord:
saa tog de skjønne [Margretelil],
satt' hende tvært imod

* * *

3. Det var skjønne [Margretelil],
hun lo af en hjærtens stor Værk:
„Nu saa jeg ret aldrig en Jomfru,
var klæd udi slig en Særk!“

4. Men hør du, lidelen Kirsten!
hvad jeg vil dig omspør':
hvi er der et' Bryster vogsen paa dig
li'saa vel som paa andre Møer?

5. „Det er Skik paa min Faders Gaard,
Jomfruer de rider til Ting:
og der klemmer dem deres Sadleknap,
deres Bryster kan et' vogs' i Ring.“

6. „Men hør du, skjønne [Margretelil]!
hvad jeg dig vil omspør':
og er der ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o?“

7. „Der er slet ingen i Verden til,
at der min Hov ligger o:
foruden ham ungesten Herre Karl,
og hannem maa jeg ikke faa.“

8. „Er der ingen i Verden til,
at der din Hov ligger o:
foruden ham ungesten Herre Karl,
da har du hannem nu.“

9. „Hør du, yngesten Herre Karl!
du maa mig ikke rør':
min Fader gav mig de Klosterer fem
fremfor de andre hans Mø'r.“

De rømmer af Land.

C.

1. Og det var yngeste Herr Karl,
han laa syk under Ø:
hans Moder hun ganger ham til og fra,
og alt hvad hun kunde gjør'.
Vi fryder eder baade Tid og Stund, mine skjønnest.

2. „Der er slet ingen i Verden til,
som mjest min Hu ligger paa:
foruden Jomfru Rimmer,
og hende kan jeg ikke faa."

3. Saa tog de yngeste Herr Karl,
satt' ham paa forgyldende Skrin:
og saa vend de hans Navn om
og kaldt' ham lidel Kirstin.

4. Saa tog de yngeste Herr Karl,
satt' ham paa forgyldende Stol:
og saa bøst' de hans faavre Haar
imod den klare Sol.

* * *

5. Og det var Jomfru Rimmer,
hun fik saa hjærtelig Værk:
„Nu har jeg aldrig set en fremmed Jomfru
at vandre i saadan en Særk."

6 „Vor' Piger var ved at vaske i Dag,
[og mit Linned de vasked' ogsaa:]
saa tog jeg Herr Karls Skjorte,
og den drog jeg opaa."
Vi fryder eder baade Tid og Stund, mine skjønnest.

* * *

---

70. Herr Peders Hævn. (Trag. 13.)

1. „Ja, Luften ser saa farlig ud
med Regn og med Sne:
og drager vi os til Herningsholm,

det ligger saa langt fra Led.“
De legte en Leg, og Legen var alt udaf Vreden.

2. „Ja, drager vi os til Herningsholm,
det ligger saa langt fra Led:
men drager vi os til Frydenslund,
da er mig din Morbroder vred.“

3. „Ja, drager vi os til Frydenslund,
da er dig min Morbroder vred:
men bliver vi der til i Morgen Dag,
jeg skal eder Venner gjør'.“

4. Og det var bolder Herre Nileros,
og han kommer ridend' i Gaard:
ud' stod Herresten Peder,
han var vel svøbt udi Maar.

5. Og det var Herresten Peder,
og han kasted' Sværdet paa Bord:
„Og mindes du, bolder Herre Nileros!
du vejent min kjær Broder i Fjor?“

6. „Jeg mindes det lige saa ofte,
som det had' væ't sket udi Gaar:
og alle de Dage, jeg leve maa,
jeg skal vær' dig saa god som din Bro'r.“

7. Og dette var bolder Herre Nileros,
og han vred Hænderne sin':
„Og maa jeg ride og fare vel
med mig og med alle min'?“

8. „Ja, vel maa du ride og fare vel
med dig og med alle din':
foruden din Søstersønner tow,
de skal her tilbage bliv'.“

9. Op stod begge de Helte
og støtted' dem paa deres Sværd:
„Og hør du, Herresten Peder,
selv ville vi fare vor Færd.“

10. Og dette var bolder Herre Nileros,
han sad og saa' deropaa:
indtil hans Søstersønner tow
de død' paa Gulven laa.

11. „Jeg loved' Vorherre ved hellig Grav,
der han for os taalte Død:
jeg aldrig min Sværd om en Søndag skuld' drav',
førend at det trænger sig i Nød.

12. Nu kan enhver vel se og skjønne paa,
at jeg er bestæd udi Nød:
jeg ser mine Søstersønner tow,
de ligger paa Jorden død."

13. Han skjulte sig under de Hynder
og under de Kapper saa blaa:
indtil han kom for Borgestu'dør,
og der fik han dødelig Saar.

De legte en Leg, og Legen var alt udaf Vreden.

Byen Frølund i Gjellerup Sogn skal i gamle Dage have været en enlig Herregaard, som tilhørte Herr Peder, og Bjærggaard tæt ved var et Kloster; gamle Folk kan huske, at der var Spor af Bygningens Syld. Ovenstaaende Vises Frydenslund er da Frølund, og Herren paa Herningsholm hed da bolde Herre Nileros.

Lige sydøst for Frølund ligger en Høj, som endnu kaldes Herr Peders Høj, og Sagnet siger, at han er der begravet med sin Guldsabel.

B.

Han og hans Hustru, og maaske hans Søstersønner, havde gjort en Pilegrimsrejse til den hellige Grav. En Aftenstund paa Tilbagerejsen siger han:

1. „Det regner og det blæser,
det er saa kold en Vind:
og hør du, stalten Fru Ingerlil!
hvor skal vi slaa vores Skind?

Vel lever den, som aldrig kommer i Vaade.

2. Drager vi os til Frydenslund,
vi er saa langt derfra:

og drager vi os til Herningsholm,
der er din Morbroder os vred.“

3. „Drager vi os til Herningsholm,
vi er ej saa langt derfra:
og er min Morbroder hjemme,
han gjør os ej andet end godt.“

Nu drog de dertil og blev der om Natten. Om Morgenen spurgte han Morbroderen, om de maatte fare i Fred.

4. „Ja, vel maa I i Freden far',
og vel maa I den nyd':
undtagen din' Søstersønner to,
de skal tilbage blyww.“

Søstersønnerne siger saa til ham (Pilegrimen):

5. „I gi'r os Forlov, vores kjære Morbroder!
og selv vil vi raade vor Færd.“

De gav sig da til at slaas med hendes Morbroder (Værten). Deres Morbroder var i stor Angest for dem og stod stille.

6. Indtil hans Søstersønner to
de laa paa Volven død.

Saa siger han:

7. „Jeg loved' det ved den hellige Grav,
hvor Jesus taalt' for os Død:
jeg skuld' ej min Sværd om Søndagen drag',
førinden det trængte sig i Nød.

8. Nu kan enhver vel vide,
at jeg er bested i stor Nød:
jeg ser min' Søstersønner to,
de ligger paa Volven død.

Vel lever den, som aldrig kommer i Vaade.

Derpaa drog han sit Sværd og slog Morbroderen ihjel.

---

71. Palle Tygesen.

(Utr. L.)

1. Palle Tygesen spørger hans Moder om Lov:
— Denne velbod Svend. —
„Maa jeg ikke gaa til Barselstov'?"
For de fynsk' Jomfruer hannem efter traaj.
Hun svarer nej, han maa ikke gaa.

2. Palle Tygesen fulgte hans Moder aa sov',
og saa vild' han til Barselstov'.

3. Palle Tygesen gik til Ørke,[1]
han drog i Silkesærke.

4. Palle Tygesen drog i Guld over Guld,
og Finger' og Bryster dem satte han fuld.

* * *

5. Palle Tygesen holdt sig til Sengen næst:
„Og hør, danske Dronning! hvor haver I væst?"

6. „Ja, i min Howe og i min Sid'
der haver jeg stor Hjærtenskvid'.

7. Ja, i min Howe og for min Bryst,
jeg tænkte, I havde det selv bedst vidst."

* * *

8. Palle Tygesen forrest i Dansen sprang,
de Sølvklingsporer ham om Hælen' klang.

9. Det mærked' danske Dronningen, hvor hun laa:
„Hvem af mine Møer haver Klingsporer paa?"

10. Det mælte[2]) danske Dronnings Tjenestekvind':
„Det er Palle Tygesen, her er ind'."

11. „Er det Palle Tygesen, her er ind',
saa lader I hannem i Galli ophæng'."

12. „Ja, skal a hæng' i Galli aa dø,
saa ved a no't aa æ Kvinder djer Nø'.

13. Ja, skal a hæng' i Galli aa Kvist,
saa ved a no't aa æ Kvinder djer List."

---

[1]) Ørke hørt som Ærke. [2]) Mælte, hørt som mærked'.

14. Nu hænger Palle Tygesen, i Galli er død,
de Jomfruer slider hans Guld saa rød.
15. Nu hænger Palle Tygesen i Gallien lang,
— Denne velbod Svend. —
de Jomfruer sjønger saa liflig en Sang.
For de fynsk' Jomfruer hannem efter traaj.

---

72. Herr Tures Døtre. (Abr. 164.)

1. Studalus[1]) og Herr Ture
— Forinden den Vederlands Sider. —
de havde tre Sønner baade.
For Silke drager de Roser.
2. De havde tre Sønner baade lidel og smaa,
de holdt dem i Skole, i Skole at gaa.
3. De holdt de tre Sønner saa herlig i Lær',
saa blev de henstaallen af Skovrøverer.[2])
4. Studalus og Herr Ture,
de havde tre Døtre baade.
5. De havde tre Døtre baade lidel og smaa,
de holdt dem i Skole, i Skole at gaa.
Saa var de komne for sildig op en Dag.
6. „Ja, kan vi ikke den Time opnaa,
saa vil vi i Aften i Aftenskol' gaa."

Men paa Vejen dertil blev de grebne af Røvere og slaaede ihjel. Dagen efter kom de til Herr Tures Gaard for at stjæle.

7. Herr Ture var oppe paa Højeloft at sov',
og saa vilde de Studalus trolov'.
8. Studalus lod raabe over hele sin Gaard,
og saa blev den Gaard bespændt med Folk.
9. „I er saa mange, og vi er saa faa,
men dog vil vi ud til jer gaa."

---

[1]) Tonen paa anden Stavelse. [2]) Tone paa sidste Stavelse.

Nu kom det til en stor Kamp, hvori Røverne blev fangede, og de fortalte da deres Skjæbne.

10. „[Vi alle tre, som her nu staar,]
vi blev henstaallen, men vi var smaa.“

11. De gammel Skovrøvrer de er nu død',
saa maa vi selv nu søg' om vor Brød.

Saa sagde Herr Ture, at han var deres Fader, og at det var deres Søster, de slog ihjel i Gaar.

12. „Jeg giver jer Saddel, jeg giver jer Hest,
saa rider I af Landet, som I kan bedst.“

13. „Ak nej, kjære Fader, det vil vi ej,
— Forinden den Venderlands Sider. —
for Død for Død det høres jo til.“
For Silke drager de Roser.

Ane Johanne Andersdatter kan huske, at hendes Moder fortalte, hvorledes der i sin Tid blev vist hende tre store Sten i Bording Sogn, hvor hun tjente; men enten det var i Guldforhoved eller i Munklinde kan A. J. ikke huske, og hun havde tjent begge Steder. Under de tre Sten laa begravede tre Karle, som havde været Røvere og var blevne henrettede.] De havde en Gang mødt tre Piger, der gik til Kirke, og taget dem med Vold, derefter søgt deres Hjem, faaet Manden drukken og saa villet bedrive Utugt med Hustruen. A. J.s Moder havde kunnet en hel Vise derom, men hun kan selv kun ubetydelige Rester deraf. Pigerne siger:

1. „Ja, kan vi os ikke til Første-Mess' kom',
— Ved Norelands Sid'. —
saa vil vi os til Aftensang gang'.“
Di Silke dreje de Roser.

2. Saa drak de Herr Neleros drukken,
saa fuld' de ham drukken til Seng.

Røverne siger til Moderen:

3. „Vil I nu gjøre Villien min,
tre Silkesærke giver jeg dig.“

Det var Døttrenes.

4. Nu ligger de Røvre paa Stejle og Hywl,
— Ved Norelands Sid'. —
i Himmelen drikker de Jomfruer Ywl.
Di Silke dreje de Roser.

73. Jon Rimaardsens Sejlads. (Vedel III, 2.)

A.

1. Dankongen han sidder i Ribe
og skriver han ud saa vid':
og skriver til alle sin' dansk' Hovmænd
for Styrishavn sig at undriv'.
Men Søen den tager saa mangen.

2. Dette var gammele Skipper Haagen,
han løfted' sin Øjn' imod Sky:
og hvo, som Søen vil sejle i Dag,
kommer ikke levend' til By.

3 Og dette var Herre Jon Rimaardsen,
han slog sin Haand imod Bord:
og hvo, som ej gaar til Søs i Dag,
han tjener ej sin Konge med Tro.

4. Ja, Skiben var ud af det Valnøddetræ,
og Masten var ligesaa:
og Vimpelen var ud af det rødeste Guld,
som vajede ovenpaa.

5. Den Gang de styred' paa Haven ud
og satte det Skib ud fra Land:
tilbage glemte de Gud Fader og Guds Søn
og Gud den Helligaand.

6. Den Gang at de kom saa en lidt ud fra Land,
de Bølger rejste sig under Sky:
og alt stod han gammele Skipper Haagen,
han vidst' hverken Læ eller Ly.

7. Ja, dette var gammele Skipper Haagen,
og saa tager han opaa:
Og hvor er nu de store Vovhals',
i Aftes talte saa stort?

8. Og hvor er nu de store Vovhals'
i Aftes talte saa stort?
de tager nu selv den Styre i Haand,
for nu er Ankeren bort'".

9. Og dette var gammele Skipper Haagen,
han taled' til liden Smaadreng:
„Du henter mig ind den Tavlebord,
de Tavler de haver deres Gæng'."

10. Den første Gang Tærning over Tavlebord rand,
de Tærning de vare saa smaa:
og det faldt Herre Jon Rimaardsen til,
han skulde for Skibsborde gaa.

11. Ja, det var Herre Jon Rimaardsen,
faldt paa sin' bare Knæ:
og saa gjord' han sin Skriftemaal
op til den Sejletræ.

12. „De hellige Kirker dem haver jeg brudt,
og Klostrene haver jeg brændt:
saa mangen hæderlig stalte Jomfru
ved Hæder og Ære har skjændt.

13. Ja, jeg haver gaaet opaa Helsingborg,
bedrevet baade Hor og Mord:
saa mangen hæderlig' Bondesønner
begraven i hedenske Jord."

14. Ja, dette var Herre Jon Rimaardsen,
bandt paa sig Possere tre:
„Og den, som mig begrave vil,
den skal aldrig fattig dø."

15. Ja, dette var stor Ynk at se,
da han gjorde Kors for sig:
og tog saa bort den vilde Sti,
til Havsens dybe Bund laa.

16. Og der var syv og syvsindstyv'
udaf de Kongens Mænd:
og der kom ikke til Land uden fem,
der iblandt var Herre Jons Dreng.
Men Søen den tager saa mangen.

B.

1. Dette var gamle Skipper Haagen,
han slog hans Øjn' imod Sky:
„Og hvo, som Søen vil sejle i Dag,
kommer aldrig levend' til By!"
Men Søen hun tager saa mangen.

2. Det var Herre Jown Rimmersøn,
han var saa stor en Vovhals:
„Og hvo, som ej Søen vil sejle i Dag,
han tjener sin Konge falsk!"

3. Det var Herre Jown Rimmersøn,
han ud i Skiben sprang:
og da glemt' han Gud Fader,
ja, Sønnen og den Hellig-Aand.

4. Vinden den blæste, og Skiben den skred,
og Bølgen' de legte om Bord':
[de vandt op Sejlen' og lod staa til,
de sejled', imens de tord'.]
Med ét stod Skibet stille.

5. [Mælte det Skipperen af stor Angest,
og saa tog han opaa:]
„Og her maa være en syndigfuld Mand,
imen Skiben vil ikke gaa."

6. Det var Herre Jown Rimmersøn,
han svar'de en Ord med Ær':
„Saa vil vi kaste med Tærninger
og se, hvo det skulde vær'."

7. De kastede da med Tærninger,
ja, vel med Tærninger fem:
men Lodden fild Herre Jown Rimmersøn til
alt udi alle dem.

8. „Nu er vi kommen saa langt fra Land,
jeg kan ikke Præsten faa:
jeg vil gjøre min Bøn til den Sejletræ,
Vorherre maa lyde derpaa.

9. Lokket saa haver jeg Enker,
og daaret saa haver jeg Mø'r:
det kom ret aldrig i min Hu,
jeg skuld' her paa Vandet dø.

10. Lokket saa haver jeg Enker,
og daaret saa haver jeg Mø'r:
saa mangen ærlig Bundemands Søn
begraven i hedenske Jord.

11. Kommer der nogen af eder til Land,
min kjær Moder hun spørger om mig:
da sig, jeg tjener i Kongens Gaard,
bed hende, lad hend' glæde sig.

12 Kommer der nogen af eder til Land,
min kjær Fæstemø hun spørger om mig:
da sig, jeg sak for de Bølger blaa,
bed hende, lad hend' gifte sig."

13. Det var Herre Jown Rimmersøn,
bandt paa sig de Posere tre:
„Og den skal aldrig fattig blive,
som der vil jorde min Lig."

14. Det var Herre Jown Rimmersøn,
gjord' Kors for de Bølger saa blaa:
og saa traaj han den mørke Sti,
som ned til Havsens Bund laa.

15. De var ni og halvfemsindstyve,
som Skiben den førte fra Land:
og der kom ikkun ni tilbag' igjen,
der iblandt var Herre Jowns Dreng.

16. Snejkern ligger for Landet,
og Græssen mon over hend' gro:
og hende styrer aldrig saa rask en Hovmand,
siden hende styred' Herr Jown.
Men Søen hun tager saa mangen.

O.

1. Snejkern ligger for Landet,
og Græsset over ham gror:
ham styred' aldrig saa rask en Hovmand,
siden hannem styred' Herr Jon.
Imen Søen tager saa mangen.

2. Dette var Herre Jon Rimmorsøn,
han løfted' hans Øjn' i Sky:
„Hvo, som Søen sejler i Dag,
kommer aldrig levend' til By."

3. De var syv og halvsyvsindstyve,
der de droge ud fra Land:
af dem kom ikk' uden fem i Land,
iblandt var Herr Jons Dreng.

4. „Her er langt til Kirken,
og Præsten kan jeg ikke faa:
nu vil jeg gjøre min Skriftemaal,
Vorherre maa høre derpaa."

5. Dette var Herre Jon Rimmorsøn,
faldt paa sin' bare Knæ:
saa gjord' han sin Skriftemaal
op til den Sejletræ.

6. „Lokket saa haver jeg Enker
og daaret mangen Viv:
men aldrig kom det i min Hu,
jeg skulde her miste mit Liv.

7. Jeg haver ganget paa Helsingborg,
bedrevet baade Hor og Mord:
saa mangen ærlig Bondemands Søn
har begravet i hedensk Jord.

8. Kommer der nogen af eder til Land,
I ser min Fæstemø:
da sig, hun maa vel gifte sig,
jeg døde paa saltesten Vand.

9. Kommer der nogen af eder til Land,
min Moder spørger om mig:
da sig, jeg tjener i Kongens Gaard
og er baade karsk og kveg."

10 Dette var Herre Jon Rimmorsøn,
bandt paa sig Poser tre:
„Den skal vist aldrig fattig bortdø,
der vil begrave mig."

Imen Søen tager saa mangen.

En fjerde Opskrift kalder ham Herre Peder:
Og det var Herre Peder,
bandt Possere tre paa sig:
„Og de skal aldrig fattig dø,
som vil begrave mig."

D.

1. Det var den rige (unge) Herr Peder,
han gik for sin Fostermo'r at staa:
„Og hør mig nu, kjær Fostermoder min!
sig mig, hvad Skjæbne jeg skal faa."

2. „Hverken skal du ligg' paa din Sygeseng og dø,
ikke heller skal du dø udi Krig:
men vogt dig vel for de Bølger saa blaa,
de vil vist forkorte dit Liv."

3. Og det var den rige Herr Peder,
han ganger til Stranden ned:
for han vilde bygge saa prægtigt et Skib,
knap nogen i Verden har set.

4. Ja, Skibet var udaf det Valnødde-Træ,
og Masten var ligesaa:
men Vimplen var udaf det rødeste Guld,
som svajede ovenpaa.

5. „I Aften saa ville vi drikke,
saa længe som Vin vi kan faa:[1])

---

[1]) meddelt: vi Brændevin kan faa.

i Morgen saa ville vi sejle herfra,
om Vinden vil med os staa."

6. Dette var Skipper og Styremand,
de styrede Skibet fra Land:
men de glemte Gud Fader og Guds Søn
og Gud den Hellig-Aand.[1])

7. Og der de var komne saa langt ud fra Land,
alt paa den vildeste Sø:
stod Skibet stille: „Nu hjælpe os Gud,
her maa vi vist alle dø!

8. Ja, nu er vi komne saa langt ud fra Land,
at vi slet ingen Præster kunde faa:
kom, lader os falde for Masten ned
og gjøre vor Skriftemaal!"

9. Ja, det var baade Skipper og Styremand,
de spillede Guldtærning over Bord:
for de vilde saa inderlig vide og se,
hvem Synden den var saa stor.

10. Det sagde den rige Herr Peder,
som nede i Kahytten laa:
„Og Herre Gud naade mig, favre Ungersvend,
for Synden den er mig saa stor!

11. Syv Kirker dem haver jeg stjaalet bort,
og tre Klosterer dem haver jeg brændt:
foruden saa mange Jomfruer og Møer
deres Ære dem haver jeg krænkt.

12. Men skuld' nogen af eder nu komme i Land,
og min Fostermo'r hun spørger efter mig:
da sig, at jeg tjener i Kongens Gaard
og lever ret lystelig.

13. Om nogen af eder skuld' komme i Land,
og min Fæstemø hun spørger efter mig:

---

[1]) De havde jo ikke ladet Skibet døbe, som det skulde døbes.
Sangerens Anmærkning.

da sig, at jeg hviler under Bølgerne blaa,
beder hende, at hun gifter sig.“

14. Ja, det var den rige Herr Peder,
han blev lagt udi salten Sø:
da kunde de sejle saa langt, som de vilde,
alt over de Bølger blaa.

Sammenstykket af syv Opskrifter, der indbyrdes staar hverandre temmelig nær.

Betydeligere Afvigelser er følgende:

$1_{2\,3\,4}$. Han ganger for sin Fostermoder [ind]:
for han vilde vide, hvad Død han skulde faa,
for han var urolig i sit Sind.
$_{3}$. han vilde jo saa inderlig vide og se.

$2_{2\,4}$. Ikke heller bli'r du slagen ihjel,
den Treenig vil gjøre dig Men.
$_{4}$. Den treddi Rejs' vil gjøre dig Men.

3_{2}. Ganger sig ved Strandkanten hen.
$_{2}$. Han ganger til stride-en Strand.
$_{4}$. Den dejligst' udi Flaaden var.

4_{1}. Skiben var ud af Oljetræ.

I Steden for 7 har èn Opskrift:
De sejled' udi Dage, de sejled' udi to,
de sejled' udi Dagene fem:
indtil at de kom paa den dybeste Hav,
en stor Storm kom der paa.

8_{4}. Og gjøre vores Bøn til Gud.

9_{4}. Hvem Søen den var imod.

$10_{3\,1}$. Gud naade mig arme, fattige Svend,
for Søen den er mig imod!

11^{1}. Udi Kirken der haver jeg stjaalet.
$_{3\,4}$. og daaret saa har jeg saa mangen skjøn Enk'
og lokket saa mangen skjøn Mø.

12_{4}. Og staar mig meget vel.
eller: og er der en Herre saa rig.
eller: og staar mig ret ypperlig.

74. Skytten. (Utr. XCVI.)

1. Jeg spænded' min Spore, jeg sadlede min Hest,
saa red jeg i Lunden, som jeg kunde bedst.
Mit Haab staar til Gud, min Sorrig faar vel en Gang Ende.
2. Og saa var det Kongens de raske Hovmænd,
de jaged' i Lunden og kom saa derhen.
3. Saa tog de min Bøsse, saa tog de min Hund,
og jeg ej maatte jage de Dyr udi Lund.
4. Saa satte de mig i Blaataarnet ind,
der maatte jeg sidde i den kolde Nat.
5. Saa tog jeg paa en Vise at kvæd',
saa alle smaa Fugle de frydes derved.

Kongen kaldte paa Drengen og spurgte, hvad det var for en Elsker, der sang.

* * *

6. „Og hør mig, du Fange! hvad jeg siger dig,
en Elskovs Vise du sjunger for mig!"
7. „En Elskovs Vise jeg ikke har lært,
men jeg vil nu sjunge det bedste, jeg kan.
8. Saa kvædede jeg mig en Vise paa ny,
de lille smaa Lærker de frydes derved.
9. De gav mig min Bøsse, de gav mig min Hund,
og jeg maatte jage de Dyr udi Lund.
10. [Ja, Kongen han glædtes saa ved min Sang,]
han gav mig sin Datter og halve sit Land.
Mit Haab staar til Gud, og saa fik min Sorrig vel Ende.

Sunget af Skolelærer Lund i Bromme ved Sorø, født i Vendsyssel.

---

75. Broder og Søster. (Syv 70.)

A.

1. Jeg stod mig ved en Bæk at to,
— Under Liden. —
og der kom ridendes Riddere to.
Hvor langt lyster I, Herr Hagens Sønner, udridet.

2. Den ene red sin Vej forbi,
den anden holded' og snakked' med mig.
3. „Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, trolover du mig!
saa godt et Guldbaand giver jeg dig."
4. „Ja, hvad skulde jeg min kjær Fostermoder svar',
naar hun ser mig det Guldbaand at bær'?"
5. „Du siger, du gik dig her ude ved den Strand,
du fandt det Guldbaand liggend' paa Sand."
6. „Ja, hvad skuld' jeg saa min kjær Fostermo'r svar',
naar hun ser mig blegen Kinde at bær'."
7. „Naar hun ser dig blegen Kinde at bær',
du siger, at jeg vil dig hædre og ær'.
8. Men sæt dig først her ned alt ved den Sten
og fortæl mig udaf Afkom din!"
9. „Ved en Aftenstund da er jeg fød,
før Hanen gal, min Moder laa død.
10. Den Tid de saa lagde min Moder i Grav,
saa ringede det for min kjær Fader i Stad.
11. Den Tid de saa lagde min kjær Fader i Grav,
saa ringede det for min kjær Søster i Stad.
12. Og nu er de alle døde,
som mig skulde klæde og føde.
13. Saa nær som Herr Svend, min kjær yngste Bro'r,
og han satte mig til Fostermo'r.
14. Og fremmede Jomfruer lærte mig at sy,
jeg lærte mig selv til Ære og Dyd."
15. „Ja, saa kan jeg høre paa Talen din,
for vist er du kjær Søsteren min.
16. Og Søster, Søster, børste dit Haar,
saa rig en Ridder skal du faa!
17. Og jeg skal lade din Bryllup gjør',
— Under Liden. —
saa det skal over al Danmark spør'."
Hvor langt lyster I, Herr Hagens Sønner, udridet?

B.

1. Skjøn Ridder han jager alt efter en Hind,
   — Fejerste Dyr, udi Skoven randt. —
   der stod en skjøn Jomfru alt under en Lind.
Svenden han tabte, men Jomfruen vandt.

2. „Og maa jeg sove hos eder en Stund,
   da giver jeg eder en Krone af Guld.“

3. „Og hvad skal jeg min kjære Fostermo'r svar',
   naar hun ser, jeg den Guldkrone har?“

4. „Og du skal sige, du gik ud til Strand,
   der fandt du Guldkronen i hvide Sand.“

5. „Og hvad skal jeg min kjær Fostermo'r svar',
   naar hun ser, jeg den blegen Kinde har?“

6. „Og du skal sige, din Fader er død,
   du kan ikke altid vær' lige rød.“

7. „Og hvad skal jeg min kjær' Fostermo'r svar',
   naar hun ser, jeg det lille Barn har?“

8. „Og du skal sige, du gik udi Lund,
   der fandt du det Barn i samme Stund.“

9. „Min Moder hun gav mig smaa Nøgle at bær',
   hun bad mig, at jeg skulde vogte min Ær'.“

10. „Og sig mig nu din Afkom god,
   si'n du nu haver din Ære saa kjær.“

11. „Den Tid de lagde min Fader i Grav,
   da døde min Moder den samme Dag.

12. Den Tid de lagde min Moder paa Baar',
   da stjal de bort min yngeste Bro'r.

13. Islandske Konge kjær Faderen min,
   hans Dronning min Moder var for sand.“

14. „Ja, er det sandt, du siger for mig,
   for vist er du kjær Søsteren min.“

15. Skjøn Ridder han tog skjøn Jomfru i Favn,
   han gav hend' Guldkronen i Dronningens Navn.

16. Skjøn Ridder han tog hend' paa sin Knæ,
— Fejerste Dyr, udi Skoven randt. —
han gav hende Guld og Levendefæ.
Svenden han tabte, men Jomfruen vandt.

C.

1. En Ridder red at jage,
— Fejerste Dyr i Skoven randt! —
saa fandt han en skjøn Jomfru under en Lind.
Svenden tabte, men Jomfruen vandt.
2. „Og maa jeg i Nat hos eder sov',
saa vil jeg eder en Guldkrans lov'."
3. „Og hvad skulde jeg min Fostermo'r svar',
naar hun saa, jeg en blegen Kind har?"
4. „Og kan du ikke sige, din Fader er død,
man kan ikke alle Tid vær' lige rød."
5. „Og hvad skulde jeg min Fostermo'r svar',
naar hun saa, jeg et lidet Barn har?"
6. „Og kan du ikke sige, du var nede ved Strand,
der fandt du et lille Barn paa hvide-en Sand."
Sunget af Sangerens Bedstemoder fra Lerbjærg.

---

76. Kejserens Datter. (Utr. 236.)

A.

1. Kejseren har de Døtre tre,
den ene vil ikke spinde:
men hun rejst' sig ad fremmede Land,
om hun sin Broder kan finde.
En Jomfru af Kejsers Land.
2. Hun rejst' op ad Gade
og ned ad Engelands Strade:
og der mødt' hun den gamle Mand,
han var vel mødt til Maade.
3. „Vel mødt, vel mødt, du gamle Mand!
du er vel mødt til Maade:

og hvor saa er der godt Øl fal,
det drikker de Sønderlands Kaale?"

4. „Hisset stander en lille Hus,
er ta't med grønne Blade:
der saa er der godt Øl fal,
det drikker de Sønderlands Karle.

5. Hisset stander en lille Hus,
er ta't med hvide Linde:
og der saa er der godt Øl fal,
det drikker de Landsknægte inde."

6. Skjøn Jomfru ind ad Døren tren,
hendes Sko var small' i Svinker:
de Landsknægt' stander hend' op igjen:
„Velkommen, vor unge Frænke!"

7. Og de spilt' Tærning paa Tærningbord,
Tærning saa hvid som en Kride:
og hvo, der Tærning' flest kan faa,
han skal hos Jomfruen hvile.

8. Og de spilt' Tærning paa Tærningbord,
de Tærning' saa rød' som en Love:
og det faldt ungen Stenen til,
han skal hos Jomfruen sove.

9. Skjøn Jomfru tog op hendes Linklæder smaa,
begynder saa at græde:
„Gud naade mig, arme stakkels Jomfru!
hvor har jeg forarmet min Ære."

10. „Ja, haver du din Ære saa kjær,
at du skal for den græde:
saa sig mig, hvem din' Forældere er,
saa vil jeg lade dig være."

11. „Kejseren hedder min Fader,
hans elskelig' Dronning min Moder:
og Sten min yngste Broder,
han er af Landet dragen."

12. „Er Kejseren din Fader,
hans elskelig' Dronning din Moder:
og Sten din yngste Broder,
saa er vi Søskend' baade."

13. „Jeg vil give dig Hus og Gaard
og dertil grønne Enge:
og saa dertil en Ridder god,
saa følger vi dig til Senge.

14. Jeg vil give dig Hus og Gaard
og dertil grønne Skove:
og saa dertil en Ridder god,
saa følger vi dig at sove."
En Jomfru af Kejsers Land.

B.

1. Kejseren havde de Døtre tre,
den ene den vild' ikke spinde:
hun vild' saa langt ud i fremmed Land gaa,
om hun kund' sin Brodere finde.
Skjøn Jomfru ud af Kejserens Land.

2. Skjøn Jomfru spasered' paa den hvideste Sand,
alt under de grønneste Gaader:
der mødte hend' saa gammel en Mand,
han mødte hend' saa vel til Maade.

3. „Og høre du mig, du gammele Mand!
du mødte mig saa vel til Maade:
hvor haver de godt Øl til Salg?
hvor drikker dem Sønderlands Kaale?"

4. „Der ligger en Hus udi vor By,
den er tækket med hvideste Taage:
der haver de godt Øl[1]) til Salg,
der drikker dem Sønderlands Kaale.

5. Den Jomfru hun ind ad Døren tren,
hun havde Guldskrin udi Hænde:

[1]) Meddelt: Brændevin.

den første han satte[1]) for hende en Stol:
„Velkommen, du danske Kvinde!“

6. Den anden den skjænked' for hende godt Øl:
„Her drikker de Sønderlands Kaale!“
den tredje den skjænked' for hende godt Vin:
„Velkommen, du danske Lilli!“

7. De slog med Tærning over Tavelens Bord,
den Tærning var saa hvid som en Kride:
og da vandt ungen Stinlil op,
han vilde hos Jomfruen hvile.

8. De slog med Tærning over Tavelens Bord,
den Tærning var saa rød som en Love:
og da vandt ungen Stinlil op,
han vilde hos Jomfruen sove.

9. Den Jomfru hun trækker hendes Handsker af,
saa sørgelig monne hun græde:
„Og nu er jeg kommen ad fremmede Land,
og nu skal jeg miste min Ære!“

10. „Imens du haver din Ære saa kjær,
og du nu saa sørgelig mon græde:
og sig mig saa, hvem din' Forældere er,
og saa vil jeg lade dig være.“

11. „Ja, Kejseren ere min Fader,
og hans elskende Dronning min Moder:
og Stinelille var min ungeste Broder,
han er ud af Landet forjagen.“

12. „Er Kejseren din Fader,
og hans elskende Dronning din Moder:
er Stinelille din ungeste Broder,
da har du ham her opjagen.

13. Ja, jeg skal give dig Gaard og Grund,
dertil en Ridder saa hvide:

1) Mgdblt.: skjænked'

og jeg skal gjøre din Bryllup saa stor,
den skal spørges hjem over aalle."
Skjøn Jomfru ud af Kejserens Land.

C.

1. Kong Kejseren haver de Døtre tre,
den ene hun vilde ikke spinde:
hun lod, hun vild' ud ad fremmed Land gaa,
hun kunde hendes Broder opfinde.
Skjøn Jomfru af Kejserens Land.

2. Ja, hun gik om ved Stranden,
ja, om ved Ejlands Gade:
saa kom hun til den gamle Mand,
han var hend' saa vel til Maade.

3. „Og hør I nu, I gamle Fa'r!
I er mig saa vel til Maade:
kan I sige mig, hvor der er godt Øl til Fal?
det drikker de Sønderlands Karle."

4. „Der kanst du se de liden Smaahus',
der er ta't med egenstenne Liste:
dere er godt Øl til Fal,
der drikker de Sønderlands Kaale."

5. Den Jomfru hun ind ad Døren trin
med Guldskrin udi Hænde:
[de Landskarle stander hend' op igjen:]
„Velkommen, du danske Kvinde!"

6. De to de skød hend' for en Stol,
de to for hende skjænked':
[de andre] stod hende op igjen:
„Velkommen, vor danske Kvinde!"

7. Ja, de spilt' Taffel over Taffelenbord,
og det saa rød som en Love:
det faldt den ungeste Stiland til,
han skulde hos Jomfruen sove.

8. Ja, de spilt' Taffel over Taffelenbord,
og det saa hvid som en Kride:
det faldt den ungeste Stiland til,
han skulde hos Jomfruen hvile.

9. Den Jomfru hun greb hendes Handsker af,
saa saare saa monne hun græde:
„Gu naa mæ, arme Jomfru i Daw!
nu haar jeg mistet min Ære.“

10. „Imedens du haver din Ære saa kjær,
at du for den vilde græde:
saa siger du mig af Forældrene din',
saa lader jeg dig være.“

11. „Kong Kejseren ere min Fader,
hans elskende Dronning min Moder:
og Stiland ere min ungeste Bro'r,
han er af Landen uddragen.“

12. „Nu Kong Kejseren ere din Fader,
hans elskende Dronning din Moder:
og Stiland han ere din ungeste Bro'r,
da haver du hannem opjaget.“

13. Der blev stor Glæde i Kejserens Gaard,
ja, over de ganske Lande:
den Jomfru haver sin Broder funden,
som borte har været saa længe.

Skjøn Jomfru af Kejserens Land.

Jeg har endnu 4 Opskrifter, der ikke er meget afvigende fra disse her meddelte, hvorfor jeg ikke finder Grund til at aftrykke dem. I Vers 2 er Former som: Grønlands Gade — Jødelands Gader — De engelske Strade. Huset er enten tækket med Paafuglevinger eller med hvidesten Linde. Ungersvendens Navn er Stejlil, Stejlin, Stensen, Sten-søn. En Opskrift har følgende Slutning:

Ja, jeg skal give dig Hus og Gaard,
dertil de grønne Enge:
dertil ogsaa en Ridder god,
som kan følge dig til Senge.

En Jomfru af Kejsereland.

77. Kjærestens Død. (Utr. VII.)

A.

1. Herr Peder han tjente i Kongens Gaard
for Penge og velskaarne Klæder:
kun lidet han aad, og mindre han drak,
han sørged' allermest for sin Kjærest.

2. Herr Peder han fulgte sin Herre til Sengs,
han gjorde sin Tjenest', som han burde:
han spurgte om Forlov at ride sig en Tur,
thi han had' spurgt, at Kjær'sten sin laa syge.

3. „Ja, haver du spurgt, at din Kjæreste er syg,
saa bed, at Gud vil lindre hendes Smærte:
at hun og maa faa hendes Helsen igjen,
og du maa finde Ro ved hendes Side."

4. Herr Peder han ganger sig i Stalden ud,
han klappede Graaganger paa Lænde:
„Paa dig saa skal jeg ride fem stive Mile frem,
imedens de andre de sove."

5. Herr Peder han red sig i sommergrønne Lund,
der mødte han sin Kjærestes Broder:
han spurgte allerførst efter Kjæresten sin
og siden efter Fader og Moder.

6. „Ja, Helsen har Fader, og Helsen har Mo'r,
og Helsen har Søster og Broder:
men din lille Ven er af røde Rosen syg,
den Sygdom hun vist aldrig overvinder."

7. Herr Peder han red sig et Stykk' af Vejen frem,
der bandt han sin Hest ved en Palme:
saa ganger han sig udi Sørgestuen ind,
der mødte han sin Kjærestes Moder.

8. Den Moder hun talte til Herr Peder paa Stand:
„Og hørte du ej Klokkerne de ringed'?
nu faar du at lade din Sorrig bortgaa
og dig saa en anden udvælge."

9. „Nej, om jeg end rejser al Verden omkring,
ja, alt udi syv Kongeriger:
saa vover jeg her at strække ud min Arm,
jeg aldrig mer kan finde hendes Lige.

10. Hendes Kinder de var røde, hendes Fingre de var smaa,
hendes Øjne de var blaa som en Due:
hendes Haar det var lige som spundet ud af Guld,
og derpaa var sat en Guldhue.“

B.

1. Ja, vel har jeg tjent udi fremmede Land
for Sølv og for elskende Klæder:
ja, lidet jeg spiste, langt mindre jeg drak,
for jeg sørged' for min Hjærtens Allerkjære.

2. Saa traadte jeg frem for min kjær Herre at staa,
jeg vrider min' Hænder saa saare:
„Og naadigste Herre! I give mig Forlov,
jeg har spurgt', at min Kjærest er i Fare.“

3. Ja, har du nogen Venne, i Kloster ligger syg,
Herre Gud, da forløs hendes Kvide!
for hverre en Gang at du til hende kom,
da sover du ved hendes Side.

4. Ja, har du nogen Venne, i Kloster ligger syg,
Herre Gud! da forløs hendes Harme!
for hverre en Gang at du til hende kom,
da sover du i hendes Arme.“

5. Saa fulgte jeg min kjær Herre til Seng,
gjord' imod ham det bedste jeg kunde:
saa rider jeg ud paa den lange, mørke Vej,
saa saare min' Øjne de rinder.

6. Saa rider jeg udi den grønne Rosenslund,
der mødte jeg min Kjærestes Broder:
da spurgte jeg først til Allerkjæresten min,
og siden til Fader og Moder.

7. „Din Kjærest' hun ligger paa Sotte-Sygeseng[1]),
og Døden er hend' overvunden:
hendes Bønner de ere saa inderlig til Gud,
at hun kan til Himmerig komme."
8. Saa rider jeg op paa den lange, høje Bro,
der bandt jeg min' Heste ved Porten:
saa ganger jeg op udi Fruerstuen ind,
hvor de Fruer og Jomfruer de græde.
9. Saa strøg jeg hende paa hviden, blegen Kind,
som før var som Rosen den røde:
og sagde: „Gud naade mig, arme Ungersvend!
jeg ser nu min Kjærest ligger døde."
10. Saa skor jeg en Haarlok ud af hendes Haar,
den lagde jeg alt udi min Gjemme:
for hverre en Gang jeg til Haarlokken saa,
var jeg, ligesom mit Hjærte skulde briste.
11. Ja, mistet har jeg Penge, og mistet har jeg Sølv,
og mistet har jeg Guld af den røde:
og mistet har jeg nu Allerkjæresten min,
den Sorrig tvinger mig vist til Døde.
12. Ja vel har jeg tjent udi fremmede Land,
ja vel udi fem Kongeriger:
men aldrig fandt jeg mig en bedere Ven,
der bedere kund' være min Lige.

C.

1. Jeg fulgte med min Herre at sov',
jeg gjorde ham den Tjenest', som jeg burde:
saa spørger jeg allerførst om Forlov,
om jeg til min Kjæreste mon komme.
2. Haver du en Kjærest, i Kloster ligger syg,
ja, Herre Gud lindre hendes Harme:
for hver en Gang, du kommer til hend',
da sover du i hendes Arme.

[1]) Meddelt: sorte Sygeseng.

3. Saa red jeg mig op ad Borgegaard,
der bandt jeg min Hest ved en Støtte:
saa ganger jeg ad Stjennestoven ind,
som Fruer og Jomfruer de græder.

4. Saa klapped' jeg min Kjærest ved hvide-en Kind,
som før var som Rosen hin røde:
ak, Herre! lad os saa den vakre Ungersvend,
skal finde sin Kjærest ligger døde!

5. Saa klapped' jeg min Kjærest ved hvide-en Kind,
og ere som Kriden hin hvide:
ja, Herre! lad os saa den vakre Ungersvend,
skal finde sin Kjærest ligger Lige.

6. Saa skor jeg en Haarlok ud af hendes Hoved,
og den lagde jeg i min Kiste:
for hvere en Gang jeg til Haarelokken saa',
var det, ligesom mit Hjærte skulde briste.

7. Nu ere jeg som den enelige Fugl,
der fliver paa vildesten Kviste:
ja, højt udi Skøj og langt under Søj,
Gud trøst' dem, som sørgefuld' ere.

8. Saa red jeg mig igjemmel syv Kongeriger,
ja, vel igjemmel syv Kongeriger:
men aldrig jeg fandt mig saa vakker en lille Mø,
som jeg sjønnes, der ku' være hendes Lige.

9. Saa kaast jeg en Grav baade vi og stor,
og den var foruden al Kvide:
saa lagde jeg min Kjærest i den Grav,
saa lagde jeg mig ved hendes Side.

D.

1. Ja vel har jeg tjent iblandt Kongen hans Folk,
som kaldes Prins Ferdinands Dragoner:
dog lidet jeg spiste, langt mindre jeg drak,
jeg tænkte paa min Hjærtens Allerkjærest.

2. Saa gik jeg mig hen til min Rikmesters Dør,
jeg vred mine Hænder saa saare:
„Jeg ønsker, at han vilde give mig Forlov,
min Kjærest hun ligger i stor Fare.“

3. „Ja, har du en Ven, udi Klostret ligger syg,
da bed Gud, at han lindrer hendes Kvide:
for hver en Gang du til hende mon gaa,
da sover du hos hendes Side.“

4. Saa fulgte jeg da min Rikmester til Sengs
og gjorde ham den Tjenest', som jeg burde:
og siden red jeg den lange, mørke Vej,
mine Øjne de rinder saa saare.

5. Og der at jeg kom udi grønne Rosenslund,
der mødte mig min Kjærestes Broder:
ja, først spurgte jeg efter Kjæresten min
og siden efter Fader og Moder.

6. „Ja vel lever Fader og Moderen din,
ja vel lever Søster og Broder:
men Kjæresten din ligger i Sygedommen stor,
jeg tror, at hun næppe overvinder.“

7. Saa red jeg mig over Højelands Bro,
der band jeg min Hest ved Broende:
og saa gik jeg mig udi Vaagestuen ind,
de Jomfruer græder saa saare.

8. Og Herre Gud naade mig, favre Ungersvend,
her ser jeg min Kjærest ligger døde!
Saa klappet han hende paa snehviden Kind,
som før var som Rosen den røde.

9. Saa skar jeg en Lok udaf hendes Hovedhaar,
den lagde jeg i min Torniste:
for hver en Gang jeg til Hovedlokket saa,
da var det, som mit Hjærte skulde briste.

10. Ja vel har jeg mistet mit Sølv og mit Guld,
ja vel har jeg mistet min Pige:

men aldrig i Verden, hvor jeg rejser hen,
jeg finder saa dyderig en Pige[1]).

Endnu en Opskrift haves fra Grenaa Egnen, men den ligger meget nær op til den her sidst meddelte. Man maa antage, at et Flyveblad ligger til Grund for dem

---

78. Malfred. (Trag. 26.)

1. Der boede en Frue i Dannermark,
hun havde en Datter, hun hede Malfred.
Men Søen gaar under.

2. „Hør du, stolt Henrik, bliv hjemme i Aar,
for du ved jo ikk', hvad jeg er bleven spaad.

3. Ja, jeg blev spaad, den Tid jeg var ung,
at det tolvte Aars Byrde skuld' blive mig tung."

4. [„Ja, Drømme dem tager jeg ej udi Gjem,]
jeg tager den Lykke, som Gud vil have frem."

Men han vilde rejse alligevel. Saa døde hun, førend han kom hjem igjen.

5. Den Tid han kom paa Kjøvenhavns Gad',
da mødt' hans smaa Børn ham i saa favr en Skar'.

6. „Hvordan er det, I er klæd udi sort,
I var jo klæd i Skarlagen rød, den Tid jeg drog bort."

7. „Jo, vi maa nok nu slide sort,
for vores kjær Moder, liden Malfred, er bort'."

8. Stolt Henrik han satt' sig opaa sin Stol,
og saa var han død, førend Hanen den gol.

9. Den ene blev lagt vel sønden den Kjærk,
den anden blev lagt for norden et Sted.

10. Der vogser to Lillier paa begge deres Grav,
og de vogser sammen indtil Dommens Dag.
Men Søen gaar under.

---

[1]) maa vel være: jeg finder min Kjærestes Lige.

79. Greven og lille Lise. (Utr. II.)

A.

1. „Jeg haver sovet hos en Greve i Nat,
han haver mig saa ilde bedaaret.“
2. „Hundred Rigsdaler og min Staldedreng saa god
dem vil jeg dig visseligen give.“
3. „Hundred Rigsdaler og den Staldedreng saa god
dem vil jeg slet ikke have.“
4. Kan jeg ej den Greve selv faa,
da vil jeg rejse hjem til min Moder.“
5. Der jeg kom til min Moders Gaard,
da stod min Moder udenfore.
6. „Jeg haver sovet hos en Greve i Nat,
han haver mig saa ilde bedaaret.
7. „Behager dig Mjød, behager dig Vin,
behager dig de brune Muskater?“
8. „Jeg behager ikke Mjød, jeg behager ikke Vin,
ej heller de brune Muskater!
9. Men jeg behager mjest Allerkjæresten min,
som nu saa længe haver været borte.
10. Jeg beder, min kjær Moder! I reder mig en Seng,
paa den saa lyster jeg at hvile.“
11. Hun føder en Datter, hun føder en Søn,
og straks var hun død opaa Timen.
12. Den Greve han drømte en Nat, som han laa,
lille Lise var død udaf Kvide.
13. „Og Stalddreng saa favr, og Stalddreng saa fin!
du lægger os Guldsadler paa vor' Heste!
14. Saa vil vi rid' baade Nætter og Dav',
til vi lille Lise kan finde.“
15. De red dem en lidt op ad Land,
da hørte de de Klokker mon ringe.
16. „Og Stalddreng saa favr, og Stalddreng saa fin,
hvad mon disse Klokker betyde?“

17. „De betyder ikke andet, de betyder ikke mer',
end der en død monne være.“

18. De red dem en lidt bedre frem,
da kom de til de Karle, som graver.

19. „Og Karle saa favr, og Karle saa fin!
hvem til saa graver I den Grave?“

20. „Vi graver den til en skjøn Jomfru saa fin,
lille Lise saa monne hun hedde.“

21. „Da graver den Grav saa vid og saa lang,
at derudi to kan hvile.“

22. De red dem en lidt bedre frem,
saa kom de til de Bærer', som bærer.

23. „Og Bærer' saa favr, og Bærer' saa fin!
hvem bærer I over paa Baaren?“

24. „Vi bærer herover en Jomfru fin,
lille Lise saa monne hun hedde.“

25. Den Greve han jager en Sværd udi sin Bryst,
saa Blodet derefter mon rende.

26. Saa tog de den Greve saa blodig, som han var,
lagde hannem ved Jomfruens Side.

27. Over den Grav der ligger en Sten,
der staar skreven med forgyldene Bogstaver:

28. „Under den Sten der hviler en Par,
som har elsket hverandre i Livet.“

B.

1. „Jeg haver sovet hos en Greve i Nat,
han havde mig saa lide bedaaret!“
— Haahaaja lilleralleralleral! —
Han havde mig saa lide bedaaret.

2. „Jeg haver dig ej bedaaret, min Ven!
jeg vil dig saa redelig betale.

3. Ja, Sadelhengsten min han giver jeg dig,
dertil [illegible] Dukater.

4. „Kan jeg ikke den Greve selv faa,
da vil jeg rejse hjem til min Moder.“
5. Og der jeg kom til min Fader hans Gaard,
der stander min kjær Moder udenfore.
6. „Og Datter fin, og Datter skjøn!
hvor haver din Rejse dig ganget?“
7. „Min Rejse den er mig ganget saa,
at jeg nu en Foster skulde føde.“
8. „Behager dig ej Mjød, behager dig ej Vin,
ej heller de brune Salater?“
9. „Mig behager ikke Mjød, mig behager ikke Vin,
ej heller de brune Salater.
10. Men I, min kjær Moder! I reder mig en Sang,
hvorudi jeg lyster mig at hvile!“
11. Den Greve han drømt' om Natten, som han laa,
at skjøn Jomfru var død udaf Kvide.
12. Den Greve han taled' til Stalddrengen sin:
„Du sadler os begge vore Heste!
13. Saa vil vi ride over Bjærge og Dal',
indtil vi lille Lise kunde finde.“
14. Og der de kom opaa Vejen frem,
der hørte de de Klokker, som ringe.
15. Saa red de dennem lidt bedre frem,
der mødte de de Graver', som grave.
16. „Og Graver' fin, og Graver' skjøn!
hvem graver I til disse Grave?“
17. „Dem graver vi til den skjønne Jomfru,
som her udi Jorden skulde hvile.“
18. Saa red de dennem lidt bedere frem,
der mødte de de Bærer', som bære.
19. „Og Bærer' fin, og Bærer' skjøn!
hvem bærer I her oven paa Ligbaaren?“
20. „Der bærer vi over den skjønne Jomfru,
som her lille Lise monne hedde.“

21. Den Greve drog ud sit røde Guldsværd,
stak den i sit ungeste Hjærte.

22. Saa tog de den Greve saa blodig, som han var,
og lagde ham ved Jomfruens Side.

23. „Her udi den Grav der hviler en Par,
som har elsket hverandre i Live.“

24. [Og paa deres Grav der ligger en Sten,]
beskrevet med forgyldte Bogstaver.
— Haahaaja falderalderaldera! —
Beskrevet med forgyldte Bogstaver.

De to sidste Vers burde vel egentlig ombyttes.

C.

1. „Jeg haver sovet hos en Greve udi Nat,
han haver mig saa hemmelig bedaaret.“
— Hej fallit faldera, hej kom falderaldera! —
Han haver mig saa hemmelig bedaaret.

2. „Nej, ikke saa haver jeg bedaaret dig,
jeg vilde dig saa redelig betale.

3. Min Stalddreng saa god ham giver jeg dig
og dertil to tusende Dukater.“

4. „Nej, dersom jeg ikke min Herre kan faa,
saa vil jeg rejse hjem til min Moder.“

5. Og da jeg nu kom i min Faders Gaard,
der stander min kjær Moder udi Porten.

6. „Velkommen, min Datter saa faver og fin,
hvorledes haver Rejsen dig begangen?“

7. „Min Rejse den haver begangen sig saa,
at jeg nu et Foster skulde føde.“

8. „Behager dig Mjød, behager dig Vin,
ej heller de brune Muskater?“

9. „Nej, hverken behager mig Mjød eller Vin,
ej heller de brune Muskater.

10. Men jeg behager mest en velopredte Seng,
hvorudi mine Lemmer kunde hvile."
11. Den Greve han drømte om Natten, som han laa,
lille Lise hun var død af stor Kvide.
12. Den Greve han talte til Stalddrengen sin:
„Du sadler dig og mig et Par Hester.
13. Og saa vil vi ride baade Nat og Dag,
indtil vi lille Lise kunde finde."
14. Saa red de dennem ad Vejen frem,
da hørte de de Klokker monne ringe.
15. Den Greve han taler til Stalddrengen sin:
„Hvad monne disse Klokker betyder?"
16. „De Klokker de monne betyde for vist,
at der nu et Lig monne være."
17. Ja, saa red de dennem lidt længere frem,
da kom de til de Gravrer, som graver.
18. „Og hør nu, I Gravrer, I Gravrer fin!
til hvem graver I disse Grave?"
19. „Ja, det er til en Jomfru saa faver og fin,
i Livet haver hedt lille Lise."
20. „Og er det lille Lise, I graver til,
saa haver Gud forlindret hendes Kvide.
21. Saa gjør I den Grav saa vid og saa bred,
at to derudi kunde hvile."
22. Ja, saa red de dennem lidt længere frem,
der kom de til de Bærer', som bærer.
23. „Og hør nu, I Bærer', I Bærere fin!
hvem er det, som I bærer paa Baaren?"
24. „Ja, det er en Jomfru saa faver og fin,
i Livet haver hedt lille Lise."
25. „For min Skyld saa haver hun lidet stor Nød,
for hende vil jeg lide stor Kvide."
26. Saa satte han Spydet alt for en Sten
og stak den alt udi sin Side.

27. Saa tog de den Greve saa blodig, som han var,
og lagde ham ved Jomfruens Side.
— Hej fallit faldera, hej kom falderaldera! —
Og lagde ham ved Jomfruens Side.

D.

1. „En Aften saa sildig jeg lagde paa min Seng,
jeg tænkte paa slet ingen Kvide.
Hejsaa falderallela, hejsaa falderallela!

2. Og lige som jeg laa, saa randt mig i Hu,
at min Kjærest hun var død og skuld' begraves.

3. Saa gik jeg mig i Stalden ind
og klappede Graaganger paa Lænde.

4. Saa red jeg mig syv stive Mile frem,
mens min' andere syv Brødere de sove.

5. Saa red jeg mig ad Vejen lidt frem,
da mødte mig de Ringere, der ringer.

6. „Og hører I, Ringere og brave Mænd,
for hvem ringer I disse Klokker?"

7. „Og dette er for den stalte Jomfru,
Elisabet saa monne hun hedde."

8. Saa red jeg mig ad Vejen lidt frem,
da mødte mig de Gravere, som grave.

9. „Og hører I, Graver' og brave Mænd,
til hvem graver I disse Grave?"

10. „Og dette er til den stalte Jomfru,
Elisabet saa monne hun hedde."

11. „Og gjører mig den Grav saa vid og bred,
at to deri kunde ligge."

12. Saa red jeg mig ad Vejen lidt frem,
der mødte mig de Bærere, som bære.

13 „Og hører I, Bærer' og brave Mænd,
hvem bærer I paa Eders Baare?"

14. „Og dette saa er den stalte Jomfru,
Elisabet saa monne hun hedde.“

* * *

E.

1. Den Jomfru hun sov hos en Greve i Nat,
han haver hend' saa skammelig bedaaret.
— Haajaja tralderaldera! —
han haver hend' saa skammelig bedaaret.

2. „Og Greve skjøn og Greve god!
nu tager De mig jo til Ægte.“

3. „Nej, jeg vil give dig min Stalddreng saa god,
dertil ti tusende Dukater.“

4. „Nej, kan jeg ikke den Greve selv faa,
saa vil jeg rejse hjem til min kjær Moder.“

5. Og der hun nu kom til Klosterets Port,
der stander hendes kjær Moder udenfore.

6. „Velkommen, velkommen, kjær Datter min!
hvordan haver Rejsen dig afstanden?“

7. „Min Rejse den er mig gangen saa,
at jeg nu en Foster skal føde.

8. Jeg beder, min kjær Moder, I reder mig en Seng,
hvori jeg mig lyster at hvile.“

9. „Behager du Mjød, behager du Vin,
behager du det søde Muskate?“

10. „Jeg behager ikke Mjød, jeg behager ikke Vin,
jeg behager ej det søde Muskate.

11. Men jeg behager mest Allerkjæresten min,
som nu saa længe har været borte.“

12. Ja, tidlig om Morgen, dette blev Dag,
lille Lise var død udaf Kvide.

13. Den Greve han drømte om Nat, som han sov,
at lille Lise død monne være.

14. Den Greve han kaldte paa sin Tjener saa ung :
„Stander op og sadler mig Heste.“

15. „Ak, Greve god, ak, Greve fin!
hvorhen skal vi nu paa Rejsen?“

16. „Ja, vi vil ride baade Nætter og Dag’,
indtil vi lille Lise kunde finde.“

17. Og de red dem udi Skoven saa langt,
der hørte de de Klokker de ringe.

18. „Og Tjener favr og Tjener fin,
hvad monne disse Klokker betyde?“

19. „Ja, disse Klokker betyder jo saa,
at der en Lig monne være.“

20. Og de red dem paa Kirkegaarden ind,
da mødte de de Graver’, som graver.

21. „Og Graver’ skjøn og Graver’ god!
hvem til graver I disse Grave?“

22. „Vi graver den Grav alt til en Lig,
som før lille Lise monne hedde.“

23. „I graver den Grav saa vid og saa bred,
at derudi to kunde hvile.“

24. Saa red de dem lidt længere frem,
da mødte de de Bærer’, som bærer.

25. „Og Bærer’ skjøn og Bærer’ god!
jeg beder, I standser kun lidet.

26. Og Bærer’ favr og Bærer’ fin!
hvem er det, I bærer paa Ligbaare?“

27. „Ja, ovenpaa Baaren der ligger et Lig,
som før lille Lise monne hedde.

28. Den Jomfru favr, den Jomfru fin,
som Greven saa hjærtelig har narret.“

29. Saa trak han ud sin forgyldene Sværd
og stak den alt under sit Hjærte.

30. Saa tog de den Greve saa blodig, som han var,
og lagde ham hos Jomfruens Side.

31. Ja, i denne Grav der sover de to,
de sover i hverandres Arme.

32. Ja, før haver de haft Sorrig stor,
men nu lider de slet ingen Kvide.

33. Og paa deres Grav der ligger en Sten,
udgravet med forgyldte Bogstaver.
— Haajaja tralderaldera! —
Udgravet med forgyldte Bogstaver.

Sammenstykket af 5 Opskrifter. Omkvædene er: a. Og hejsaa falla og falderiaada. b. som ovenfor anført. d. Hej dom da hejsaa falderaldera (c og e uden Omkvæd).

---

80. Herr Peders Kjæreste. (Utr. X.)

* * *

1. De satt' de Duer paa djer Knær,
— En Sommere. —
de skrev de Runer paa djer Tær.
Det stunder ind til Danmark.

2. De Duer fløw, for de var tamm',
aa de fløw dem te Amsterdam.

3. De satte dem paa højen Hus:
„Her sidder du, Peder, og drikker Rus!

4. Her sidder du, Peder, og drikker Vin,
og syg saa ligger Alkjærest din!"

5. Herr Peder sprang over breden Bord,
det brune Mjød rand for hans Fod.

6. Herr Peder sprang til Ganger høj,
han red langt faster', end Fuglen fløj.

7. Og der han kom i [dybe Dal,]
han mødt' lidel Kirstens Nattergal.

8. „Du tør ej ved at ride,
din Kjærest' ligger Lige."

9. Det var Herr Peder, saa højt han lo,
for han vilde ej den Nattergal tro.

10. [Herr Peder han red igjen saa fast,
saa kom han til dem, der skuld' Graven kast'.

11. Han tog en Guldring af hans Taask',
den gav han dem, der skuld' Graven kaast'.

12. „I kaaster 'en lang, og I kaaster 'en trang,
det skal vær' begge vor Brudeseng."

13. [Herr Peder red sig lidt bedre frem,]
saa kom han til dem, der skuld' Klokken ring'.

14. Han tog en Guldring af hans Finger,
den gav han til dem, der sküld' Klokken ring'.

15. „I ringer 'en læng', og I ringer 'en stræng,
det skal vær' begge vor Brudesang!"

16. Herr Peder satt' Sværdet imod en Sten,
— En Sommere. —
saa Oddet gjorde hans Hjærte Men.
Det stunder ind til Danmark.

---

81. Paris og Helena. (Abr. 220.)

1. Paris han var saa lidel en Dreng,
han tjent' Kong Nelerus for sin Seng.
Vel op', Roser! om I vil Paris følge.

2. Han tjent' ham ikke for ander Løn
end for Dronning Elleng, hun var saa skjøn.

3. Han tjent' ham ikke for ander Gav'
end for Dronning Elleng, og hend' vild' han hav'.

4. Paris han ganger til Smidde,
han lod Guldharpen vride.

5. Han lagde Guldharpen paa hviden Haand,
og saa gik han ind for Dronning Elleng at staa.

6. „Og hør du, Paris, og isaa væn,
og var min Herre halv saa væn!“
7. „Hold op, Dronning Elleng! og sig ikke sligt,
ingen Tjener maa være sin Herre lig.“
8. „Og hør du, Dronning Elleng baad' faaver og fin!
forlader Kong Nelus og følger med mig!“
9. „Ja, gjærne jeg det gjorde,
om jeg vidst', hvor vi i Freden i Verden kund' være.“
10. „Trøjborg er fast baade ude og ind',
slet ingen Mand stander den til at vind'.“
11. Paris holdt med sin hvide Haand,
han gjorde en Løngang fra Slot og til Strand.
12. Kong Nelus spasered' paa hvide-en Sand,
der stod den skjøn Jomfru med hvide-en Haand.
13. „Og hør du, skjøn Jomfru baad' faaver og fin!
mig sjønnes, du er Dronning Elleng saa lig.“
14. „Hold op, Kong Nelerus! og sig ikke sligt,
der ere saa meget hverander saa lig.“
15. „Og hør du, skjøn Jomfru! du stander nu her,
jeg vilde det se, om Dronning Elleng var der.“
16. Kong Nelerus fast ad Vejen vej,
Dronning Elleng hun fast under Jorden rend'.
17. Den Tid han kom til Bure,
der stod Dronning Elleng saa prude.
18. „Og hør du, Dronning Elleng baad' faaver og fin!
mig sjønnes saa lig, at du stod ved Straand.“
19. „Hold op, Kong Nelerus! og sig ikke sligt,
der ere saa meget hverander lig.“
20. „Og hør du, Dronning Elleng! du stander nu her,
jeg vilde det se, om den Jomfru var der.“
21. „Paris han vild' ikke andet have for laang Tjenest' sin,
saa gjærne giver jeg ham min Tjenestekvind'.“
22. Dronning Elleng hun vøfted' med Paris hans Hat:
„Nu siger vi Kong Nelerus saa mangen god Nat!“

23. Den Tid han kom paa hviden Strand,
bort' var den skjøn Jomfru med hvide-en Haand.
24. Den Tid han kom til Bure,
bort' var Dronning Elleng saa prude.
25. „Og det kan jeg forstaa paa den Tale saa sand,
at Dronning Elleng er dragen med Paris af Land."
26. Kong Nelerus lader raabe over alle sin Gaard:
„Min' gode Hovmænd, spænder Brynjer opaa!
27. Hvo, som ikke har Sønnen, i Striden kan gaa,
han lader to Dattrer for Sønnen gaa."
28. De laa for Trøjborg i Vinterer fem,
ikk' kund' de vind' Trøjborg i nogen af dem.
29. De laa for Trøjborg i Vinterer ni,
ikk' kund' de vind' Trøjborg i nogen af di.
30. Der kom gangend' saa gammel en Mand,
og Isaa Konge saa hedte han.
31. „Hvi ligger I her saa mange ved Navn?
hvad enten vil I gjør' Skaa' heller Gavn?"
32. „Her haver vi læjen i Vinterer fem,
ikk' kan vi vind' Trøjborg i nogen af dem.
33. Her haver vi læjen i Vinterer ni,
ikk' kan vi vind' Trøjborg i nogen af di."
34. „I lader jer en Kobberhest gjør',
og tusende Mænd skal I deri før'.
35. I lader ham Skruer i Knæern' slaa,
at Hesten kan have at gaa opaa."
36. Og dere kom Bud for Paris og ind:
En underlig Hest, han aldrig før saa.
37. Det svared' Dronning Elleng: „Det ere mit Raa',
vi lader den Hest for Porten staa!"
38. Det svarte han Paris: „Det ere mit Sind,
vi lukker den Hest ad Porten ind!"
39. Den Hest han tog til at rude,
det gloendes Ild udsprude.

40. De brænd paa Trøjborg i Dagere fem,
slet ingen Mand kund' det paa den kjend'.
41. De brænd paa Trøjborg i Dagere ni,
førend nogen Mand kund' det paa den si.
42. Dronning Elleng hun svøber hendes Hoved i Skind
og ganger i Loft for Paris og ind.
43. „Nu lader vi os Aarer slaa,
en lettere Død kan vi ikke faa."
44. Det var Kong Nelerus' største Harm:
Dronning Elleng laa død i Parises Arm.
45. Det var Kong Nelerus' største Kvid':
Dronning Elleng laa død ved Paris hans Sid'.
Vel op, Roser! om I vil Paris følge.

---

82 Fru Silleve. (Utr. 137.)

1 „Jeg har aldrig set, at nogen Jomfrov
har delet sin Almiss' med Handsker opaa."
2. „Ja, ti du still', du gamle polted' Mand,
jeg deler min Almiss' det bedste jeg kan.
3. „Ja, ti du still', du gamle polted' Hegs,
jeg deler min Almiss', som jeg kan bedst."
4. „Da var jeg slet ingen gammel polted' Mand,
den Tid jeg førte Fru Silleve til Land.
5. Da var jeg slet ingen gammel polted' Hegs,
den Tid jeg gik Fru Silleve næst "

---

83. De to Kongebørn. (Nrp. og Rasm. I, 13)

A.

1. Der var to adelige Kongebørn,
der lovede hverandre deres Tro:
saa lagde de over i Tale,
hvor de skulde bygge og bo.

2. „Min Hjærtens Allerkjæreste!
hvor skal jeg til dig komm'?
der er imellem os begge
et Hav, til lidet Fromm'."

3. „Du fører dig af dine Klæder
og svømmer her over til mig:
saa skal jeg tænde min Lampe,
at den kan lyse for dig."

4. Ikke andet de vidste begge,
end de var ene to:
men der stod en gamle Tærne
og lyttede paa deres Ord.

5. Og det var den onde Tærne,
hun lyttede paa deres Tal':
saa slukket hun ud den Lampe,
som for den Herre var tændt.

6. Da ud kom Kongens lille Søn,
han var klædt udi Skarlagen rød:
„Her blev saa dejlig en Kongesøn
i Aftes paa vor Sø."

7. Og alle Klosterjomfruerne
de lagde Guldet i Ring:
foruden den skjønne Elselil,
for hende randt Taaren paa Kind.

8. Og alle Klosterjomfruerne
de syede Guld over Knæ:
foruden den skjønne Elselil,
saa hjærtelig hun græd.

9. Og det var skjønne Elselil,
hun svøbt' sig sit Hoved i Skind:
og saa gik hun sig udi Højeloft
for sin kjære Moder ind.

10. „Mit Hoved det værker saa jammerlig,
jeg frygter, det vorder min Død:

ak, jeg vil gaa ud mig en liden Stund,
spaserendes ved vor Sø."

11. „Alene saa maa du ikke gaa
alt ud til det brusende Vand:
du vækker din ungeste Broder,
at han med dig følge kan."

12. „Vækker jeg min ungeste Broder,
han er saa uforstandig og ung:
saa skyder han alle disse Fugle smaa,
som flyver over Bølgerne blaa."

13. „Skyder han alle de Fugle smaa,
som flyver over Bølgerne blaa:
saa skyder han ikke deres Mødre,
de flere jo yngle maa."

14. „Alene saa maa du ikke gaa
alt ud til det brusende Vand:
du vækker din ungeste Søster,
at hun med dig følge kan."

15. „Vækker jeg min ungeste Søster,
hun er saa uforstandig et Barn:
da plukker hun af disse Blomster,
dem sætter hun udi sin Barm."

16. Alene saa gik skjøn Elselil
alt ud til det brusende Vand:
der saa hun en Fisker og gode Mand,
som sejlede ud' paa det Vand.

17. „Ak, hør du Fisker og gode Mand,
fisker du for det Guld saa rød?
da fisker du op den Kongesøn,
som i Aftes blev paa vor Sø."

18. „Fisket haver jeg den ganske Nat,
men intet saa haver jeg faaet:
undtagen saa dejlig en Kongesøn,
han ligger just under min Baad."

19. Det første Kast, han kastet ud,
det var alt med hans Glif:
saa kastet han op den Kongesøn,
han var baade dejlig og hvid.

20. Det andet Kast, han kastet ud,
det var alt med hans Garn:
saa kastet han op den Kongesøn
med Guld paa snehvide Arm.

21. Og det var skjønne Elselil,
hun løste for Guldet saa rød:
det gav hun den Fisker og gode Mand,
at han skulde kjøbe sig Brød.

22. „Og dersom du møder min Moder,
du gjør hende hverken Sorrig eller Kvid':
du kan sige, jeg sank under Bølgerne blaa
alt ved min Kjærestes Sid'.

23. Og dersom du møder min Fader kjær,
da gjør ham hverken Sorg eller Harm:
du kan sige, jeg sank under Bølgerne blaa
alt udi min Kjærestes Arm."

24. Og det var skjønne Elselil,
hun slog ud sit guldgule Haar:
og saa sprang hun sig udi salten Sø,
og Bølgerne om dennem slog.

B.

1. Der vare to ædelige Kongebørn,
de lovede hverandre deres Tro:
[med] Elskov[1]) og Godvillien
deres Hus til hverandre stod.

2. „Jeg beder eder til, liden Jomfru!
vi kan ej tilsammen komm':
for stridende Strømme er os imod,
at fare over Bølgerne blaa."

[1]) Meddelt: elsked.

3. „Ja, I klæder eder ud avel behænd'(!)
og rejser saa over med Fart:
Lys for eder vil jeg optænd',
at de skulde komme vel snart."

4. Skam faa nu den forbandede Tærn',
som hørte paa deres Samtal':
„Denne Lys skal jeg udslukk',
om jeg end skal lægges i Dval'!"

5. Ind kom der en liden Smaadreng,
som stilled' sig an for Bord:
i Talen saa vare han snild og klog,
han kunde vel føje et Ord.

6. „I sidder nu her, I Jomfruer og Møer!
og syer de Sømme saa smaa:
i Nat saa jeg en Kongesøn,
som drukned' i Bølgerne blaa."

7. Stille saa stod de andere Jomfruer
og smilede neden djer Skind:
foruden den ædelig' Kongedatter,
ja, hende randt Taaren paa Kind.

8. „Og hører I, min Moder kjær!
og hvad jeg sige vil:
I giver mig nu Lov dertil
at gange i Urtegaard!"

9. [„Der nede i vor Urtegaard,
alene saa maa du ej gang':]
ja, vaager først op din ungeste Søster,
at hun dig kan følge paa Stand!"

10. „Hun kan ej med mig følge,
hun kan ej med mig gaa:
hun kan ej Forskjel gjøre
paa de Blade, blandt Græssen mon staa.

11. Og hører I, min Fader kjær!
og hvad jeg sige vil:

I giver mig nu Lov dertil
at gange ned til den Strand."

12. [„Alene saa maa du ikke gaa
ned til det brusende Vand:]
ja, vaager først op din ungeste Broder,
at han dig kan følge paa Stand!"

13. „Han kan ej med mig følge,
han kan ej med mig gaa:
han kan ej Forskjel gjøre
paa de Bølger, paa Havet mon gaa."

14. „Ja, ganger saa hen, ihvor du end lyster,
ned til den brusende Hav!"
Og der ramt' hun en Fisker i Land,
som fisked' for dette Strand.

15. „Nu haver jeg fisket den Nat til End',
forleden saa monne jeg se:
jeg fisked' saa dejlig en Kongesøn,
som ligger her ned' i min Baad."

16. Ja, hendes Hjærte det fik[1]) stor Harm,
og det saa mangenlund:
„Og siger du mig, at min Kjærest er død,
vil jeg ikke leve en Stund!"

17. Saa tog hun Guldkjæden af Halsen sin,
Guldringe af Fingrene smaa:
og det gav hun den Fisker til Løn,
som hende kun sagde de Ord.

18. „I siger min Fader nu tusend Godnat,
min Moder og Broder tillig':
min Søster maa du ej ikke forgjætt',
hun ser mig ret alderig mer'."

19. Ja, Skam faa nu den forbandede Tærn',
hun faar vist nok en Uløn:
hun slukkede ud den Lys saa snart,
som var tændt for den kongelig' Søn.

---

[1]) Meddelt: alt til.

C.

1. „Hvor saa skal jeg komm' over,
hvor skal jeg komm' over til dig?
her rinder de stolte :|: Bølger
imellem eder og mig." :|:

2. „Du kaster dig ned paa din snehvide Bryst,
saa herlig kan du sømm':
saa tænder jeg Lys i :|: Lamper,
hvor du skal alt efter sømm'."

3. De vidst' ikke and't, end de snakked' jenn,
end de snakked' enelig to:
ud' stod den forbandede :|: Tærn'
og lyded' hun deropaa.

4. [Hun hørte paa, hvad de talte
og loved' med Haand og Mund:]
saa slukked' hun Lys udi :|: Lamper,
saa sak den Ridder til Bund.

5. Ind saa kom den lidel Smaadreng,
var klæd udi Skarlagen rød:
„Der sak saa dejlig en :|: Ridder
i Aften her ud' i vor Sø."

6. „Jeg har faaet saa ondt i mit Hoved,
jeg frygter, det bliver min Død:
maa jeg ej faa Lov at :|: spasere
i Aften aljenn ved vor Sø?"

7. „Du er vor algjøveste Datter,
du maa ej saa enelig gaa:
væk op din ældste :|: Broder,
han med dig følge maa."

8. „Vækker jeg op min ældste Broder,
han er saa hovmodig en Skarn:
saa skyder han alle di :|: Fugler,
der fliver her nede ved Strand."

9. „Skyder han alle de Fugler,
der fliver her nede ved Strand:

saa skyder han ej deres :,: Moder,
der flere yngele kan."

10. „Jeg har faaet saa ondt i mit Hoved,
jeg frygter, det bliver min Død:
maa jeg ej faa Lov at :,: spasere
i Aften aljenn ved vor Sø.

11. „Du er vor algjøveste Datter,
du maa ej saa enelig gaa:
væk op din yngeste :,: Broder,
han med dig følge maa."

12. „Vækker jeg op min yngeste Broder,
han er saa umyndig en Barn:
saa plukker han alle de :,: Blomster,
der vogser her nede ved Strand."

13. „Plukker han alle de Blomster,
der vogser her nede ved Strand:
saa plukker han ej op :,: Roden,
der flere jo vogse kan." :,:

Da hun kom til Søen, laa Kongesønnens Lig der i Stranden; hun lagde sig ved ham og druknede sig selv.

D.

1. Der var to ædelige Kongebørn,
de lovte hverandre sin Tro:
„Men hvor skal jeg komme over,
ud paa dit Land at bo?"

2. „Du trække skal af dine Klæder
og svømme over Vandet til mig:
og jeg vil antænde mine Lamper,
der lyse skal for dig."

3. Der stod den forbandede Tærne
og hørte paa baade deres Ord:
hun slukkede ud deres Lamper,
og Kongesønnen han sank til Bunds.

4. „Mit Hoved det værker saa jammerlig,
jeg frygter, det bliver min Død:
maa jeg mig ej en liden Stund gaa
alt ned til det brusende Hav.“

5. „Nej, ej saa maa du alene gaa
alt ned til det brusende Vand:
du vække skal din yngste Søster,
hun følge med dig kan.“

6. „Nej, ej vækker jeg min yngste Søster,
hun haver saa liden Forstand:
hun plukker vel alle de Blomster smaa,
der vogser ved Vejen den lang'.“

7. „Plukker hun og af alle de Blomster,
der vogser ved Vejen den lang':
hun plukker dem ikke fra Roden op,
de vogser nok op igjen.“

8. „Mit Hoved det værker saa jammerlig,
jeg frygter, det bliver min Død:
maa jeg mig ej en liden Stund gaa
alt ned til det brusende Hav?“

9. „Nej, ej saa maa du alene gaa
alt ned til det brusende Hav:
du vække skal din yngste Broder,
han følge skal med dig.“

10. „Nej, ej vækker jeg min yngste Broder,
han haver saa liden Forstand:
han skyder vel alle de Fugle smaa,
der svømmer paa Bølgen den blaa.“

11. „Skyder han og af alle de Fugle smaa,
der svømmer paa Bølgen den blaa:
han skyder dem ej for Fode ned,
de yngler nok op igjen.“

12. Den Jomfru hun gik sig alene
alt ned til det brusende Hav:

der fik hun se et Skib sejlendes
alt ude paa Bølgen den blaa.

13. „Og hør I, min kjæreste Fiskermand!
I fisker vel for noget Brød:
I fisker mig op den Kongesøn,
som hviler paa Havets Bund."

14. „Ja, jeg haver fisket den lange Nat,
men intet saa haver jeg faaet:
men jeg haver fundet den Kongesøn,
som hvilte paa Havets Bund."

15. Den Jomfru tog af sig sin røde Guldring,
den satt' hun paa Fiskerens Haand:
saa kaster hun sig i Dybet ned
alt ud med den Kongesøn.

Af denne Vises 8 Opskrifter meddeler jeg kun de 4. De øvrige er mindre ejendommelige. I én af dem kaldes Prinsessen stalt Bordelil. En anden er kun følgende Brudstykke:

1. Der var to ædelig' Kongebørn,
de lovet hverandre djer Tro:
saa lagde de over i deres Tale,
hvor de skulde komme at bo.

2. Ude saa stod den forbandede Tærn'
og lydet der opaa:
saa slukket hun Lys i Lamper,
hvorefter de sejle maa.

* * *

---

84. Stærk Kjærlighed. (Utr. 5.)

1. Det var ungen Herre Bjørn,
han beder lægg' Sadel o Hest:
„Og jeg vil ride til Helsingborg,
lidel Kirsten saa vil jeg gjæst'."
A véd saa vel.

2. Det saa svaar den lidel Smaadreng,
var klæd udi Skarlagen rød:

„I rider saa længe til Helsingborg,
saamænd det vil vorde jer Død.“

3. Det var ungesten Herre Bjørn,
og han drager ud sin Sværd:
„Og var det ej, du var min Søstersøn,
da skuld' du far' en Ufærd!“

4. Det var ungesten Herre Bjørn,
og han kommer ridend' i Gaard:
ud' stod Dannerkongen,
han var vel svøbt i Maar.

5. „Velkommen, ungesten Herre Bjørn!
og velkommen i min Gaard:
og det haver jeg for nyligen spurgt,
at du skulde vorde min Svoger.“

6. „Ja, haver I det for nyligen spurgt,
at jeg skulde vorde eders Svoger:
da skal det blive Dannerkongen til Ær',
lidel Kirsten til saa megen Gavn.“

Dankongen siger da til ham, at han vil lade ham hænge i Morgen.

7. Det var lidelen Kirstin,
hun lagde den Herre Bjørns Haar:
for hver en Lok, hun lagde,
hun fælded' de modige Taar'.

8. „Hør du, lidelen Kirstin!
du lader god Villi kjend':
du tænder Ild i Buren,
glem dig ikke selv der ind'.“

De førte ham ud til Galgen.

9. Det var Dannerkongen,
han stod en lidt derfra:
„Og hvis mon denne Bur' monne vær',
den hæsselig Røg kommer fra?“

10. Det saa svaarde den lidel Smaadreng,
for han stod Kongen næst:

„Og det er lidelen Kirstin,
hun lader god Villi kjend'."

11. „I render nu til Buren!
lader ej den skjøn Jomfru brænd':
I render saa til Galjen!
lader ikke den Herre Bjørn hæng'."

12. Ja, der de kom til Buren,
da var den skjøn Jomfru brænd:
og der de kom til Galjen,
da var den Herre Bjørn hænd.

13. „Ja, havde jeg det lidt førre vidst,
den Kjærlighed had' været saa huld:
saa skulde den Gjerning ikke have sket
for atten Tønder Guld.

14. Ja, havde jeg det lidt førre vidst,
den Kjærlighed had' været saa stor:
saa skulde den Gjerning ikke have sket
for Dannemark, som den staar."
A vel saa vel.

---

85. Store Fordringer.

1. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2. [illegible]
[illegible]

3. [illegible]
[illegible]

4. [illegible]
[illegible]

5. [illegible]
[illegible]

6. Men du skal gjøre mig Sønner tre
og lige god Jomfru være.

7. „Ja, jeg skal gjøre dig Sønner tre,
og du lig' god Jomfru være."

8. „Ja, du skal sy mig Skjorter tre,
og ej en Sting at tage."

9. „Ja, jeg skal sy dig Skjorter tre,
og ej en Sting at tage."

10. „Og du skal lave mig Vugger tre
foruden Øgs' og Save."

11. „Ja, jeg skal lave dig Vugger tre
foruden Øgs' og Save."

12. „Og du skal skaff' mig Roser tre,
enhver med sin Kuløre.

13. Den ene blaa, den anden hvid,
den treddi som Fiolen."

14. Den Ridder red over Bjærg og Dal
og ej en Ros' kund' finde.

15. Saa red han sig til Malers Dør:
„Og Maler! est du inde?

16. Og kan du mal' mig Roser tre,
enhver af sin Kuløre.

17. Den ene blaa, den anden hvid,
den treddi som Fiolen?"

18. „De Roser, som du taler om,
de staar udi min Have."

19. Den Tid han fik de Roser i Haand,
og hjem saa mon han fare.

20. Da hun de Roser fik at se,
begyndte hun at græde.

21. „Ja, du skal skaff' mig en Stig' af Guld,
som kan til Himlen række."

22. „Jeg giver dig en Stig' af Guld,
som kan til Himlen række."
23. „Ak, sæt dig ned en liden Stund,
mens jeg mig lidt betænker."
24. „Ak nej, min Pig', du er mig for klog,
jeg faar at lad' dig fare."
— Hum ha jajaja. —
Jeg faar at lad' dig fare.

Sammenstykket af 8 hinanden meget lignende Optegnelser.
b har følgende Slutning:

Og sæt dig ned en liden Stund,
jeg vil mig lidt betænke.
Jeg har en Flask' udi min Lomm',
deraf vil jeg dig skjænke.

b har 19 saaledes:

Den Ridder han vendte sig hastig om,
til Jomfruen monne han ride.

g har 6 saaledes:

Ja, kan du gjøre mig Sønner to
og lige Ungkarl være.

Omkvædene: a. som ovenfor; b. Hi hopsisa fallaldera: c. og d. Humha og ja og ja; e. Hum hum ha ja ja ja; f. Haahaa hu ha uja; g. Ja hopsisa fallildera; h. Aajajaja.

---

86. Den unge Greve. (Utr. XXXII.)

A.

1. Jeg stod paa det højeste Bjærg,
saa ned i dyben Dal:
der saa jeg en Skib kom sejlendes,
hvori tre Grever var.
2. Den alleryngste Greve,
som udi Skiben var:
han vilde mig trolove,
saa ung som han end var.
3. Han tog en Guldring af sin Barm,
kasted' den udi min Skjød:

„Se her, se her, min Pige,
hvad jeg vil give dig!

4. „Ja, hvad saa skal jeg svare,
naar det min Moder spør'?“
— „Du siger, du har den funden
alt udi dyben Dal.“

5. „Du lær mig godt at lyve,
det staar mig ikke brav:
langt heller tør jeg sige,
at den mig min Kjærest' gav.“

6. „Hvad fanger du an, min Pige!
førend du din Lykke beser:
jeg vil dig i Kloster indføre,
slet ingen Mand du faar.“

7. „Ja, vil du mig figsere,
saa er det lige godt:
jeg mig paa Gud forlader,
jeg bliver ej til Spot.“

8. Den Greve han drømte saa underlig
om Natten i Søvnen sød:
hans Kjærest' til Kloster var kommen,
og hun var i stor Nød.

9. Den Greve han taler til Tjeneren sin:
„Sadl dig og mig en Hest!
saa vil vi os udride,
som vi kan allerbedst.“

10. Og der de kom til Porten,
saa hastelig banked' de paa:
„Stat op, stat op, min Pige!
jeg vil ind til dig gaa.“

11. „Nej, du har mig før foragtet,
nu kan du rejs' din Vej:
du vil en anden have,
nu skøtter jeg dig ej.“

12. Jeg er en fattige Pige,
haver hverken Sølv eller Guld:
jeg mig paa Gud forlader,
han bliver mig tro og huld.

13. Det kommer slet ikke paa Rigdommen an
imellem os begge her:
naar vi hverandre elsker
og har hverandre kjær.

B.

1. Jeg stod paa højen Bjærg,
ser ned over dyben Dal:
der ser jeg, en Skib kom sejlendes,
hvorpaa tre Grever var.

2. Den alleryngste Greve,
som der i Skiben var:
han vilde mig trolove
saa ung, som jeg end var.

3. Han tog en Ring udaf Fingeren sin,
den Ring var af Guld saa rød:
„Se, se, min skjønne Pige,
se, den jeg giver dig!“

4. „Men hvad skal jeg med denne Ring,
naar som min Moder spør'?“
— „Da sig, du har den funden
udi den grønne Lund.“

5. „Du lær mig godt at lyve,
og det kan ej gaa an:
langt heller maa jeg sige,
en god Ven den mig gav.“

6. Den Greve han taled' til Svenden sin:
„Sadler mig og dig en Hest!
vi vil til Klosteren ride
over Bjærrig og dyben Dal.“

7. Den Tid de kom til Klosterriges Port,
banked' de nu saa høffeligen paa:

„Stat op, stat op, min Pige!
jeg vil ind til dig gaa.“

8. „Jeg er en fattig lille Pige,
jeg har hverken Sølv heller Guld:
du vil mig aldrig elske
eller være af Hjærte huld.“

9. „Hvad skjøtter jeg om Penge,
eller om det Guld saa rød!
vi vil hverandre elske
og være af Hjærtet tro.“

10. Saa kom vi dog tilsammen
med Lyst og Glæden stor:
to Børn vi haver nu tilsammen
paa denne Verdens Jord.

Der foreligger endnu 3 Opskrifter, der dog staar A saa nær, at jeg ikke har villet tage dem med. Den ene at dem har følgende Læsemaader, som kan mærkes. A 6^{4}: faar der og ingen fler'; $12^{3\ 4}$: derfor lad mig kuns fare, tag dig en anden Ven; $13^{2\ 4}$: imellem os begge to . . . og bliver hverandre tro.

---

87. Rige og fattige Pige. (Utr. 291.)

A.

1. To Piger de gange dem ned til en Strand
at plukke de Blomster saa skjønne:
den ene af dem var saa hjærtelig glad,
den anden hun var saa bedrøvet.

2. Saa spørger den rige den fattige der:
„Hvorfor er du dog saa bedrøvet?
har du mistet din Fa'r, har du mistet din Mo'r,
eller har man dit Guld dig berøvet?“

3. „Nej, hverken har jeg mistet min Fa'r eller Mo'r,
ej heller har jeg mistet mine Penge:
men jeg sørger saa for den favre Ungersvend,
som vi begge har elsket saa længe.“

4. Den favre Ungersvend staar i Afstand derfra
og hører den fattiges Klage:

„Sig mig, naadigste Gud, som i Himmelen bor,
sig mig, hvem af de to skal jeg tage?
5. Thi tager jeg den rige, la'r den fattige gaa,
da vilde hun vist græmme sig saa saare:
ja, saa vil hun vist sørge alle sine Aar
og fælde modige Taare.“
6. Den favre Ungersvend ta'r den fattige i Favn
og siger med hjærtelig Stemme:
„Og du skal være min, og jeg vil være din,
saa maa du ikke mere dig græmme.“
7. Derved bliver den rige saa bedrøvet i Sind
og siger med sørgende Stemme:
„Hvi tog du ikke mig, som Rigdommen har,
og prøved' den fattige at glemme?“
8. Nej, Rigdom det er vel en Gave af Gud,
men Fattigdom tit en Velgjerning:
den, som Rigdommen har, er sjælden hjærteglad,
naar Lykken hun leger Guldtærning.
9. Et Æble det hænger jo aldrig saa højt,
undtagen til Jord det kan falde:
men bliver jeg forladt af min allerbedste Ven,
saa bliver jeg forladt af dem alle.“

B.

1. To Piger spasered' saa ensom i en Skov
for at plukke de Roser saa røde:
den ene hun var saa fornøjet og glad,
den anden hun var saa bedrøvet.
2. Da sagde den rige til den fattige saa:
„Og hvorfor er du saa bedrøvet?
har du mistet din Fa'r, heller har du mistet din Mo'r,
heller har du mistet din Ære?“
3. „Nej, hverken har jeg mistet min Fa'r eller Mo'r,
og Gud skal bevare min Ære:
men jeg sørger mest for den favre Ungersvend,
som vi begge to haver saa kjære.“

4. „Hvad hjælper det dig, at du sørger for ham,
som vi begge to haver saa kjære:
for han tager da vist nok mig, som Guld og Rigdom har,
og du, du maa søge din Lige.“

5. Den Ungersvend han stod da lidt borte derfra
og hørte paa begge deres Tale:
„Ak, du høje Gud, ved det højeste Bud,
ja, hvilken af disse skal jeg tage?“

6. Den Ungersvend han traadte lidt nærmere frem,
han tog saa den fattige ved Haanden:
„Ja, du skal være min, og jeg vil være din,
Gud unde os at leve her tilsammen.“

7. Ak, Ungersvend, ak, Ungersvend, hvad tænker du paa,
du tager saa den fattige ved Haanden:
hvi ta'r du ikke mig, som Guld og Rigdom har,
og lader saa den fattige bortfare.“

8. „Hvad hjælper det mig, at jeg tager dig
og lader saa den fattige bortfare:
saa gaar hun jo og græder i al sin Levetid
og fælder saa mangen sagte Taare.“

9. Om Æblen den hænger vist aldrig saa højt,
den dog til Jorden monne falde:
thi den, som er forladt udaf sin bedste Ven,
han er forladt udaf dem alle.

C.

1. Der gik sig to Jomfruer bolde,
spasered' paa de grønneste Volde:
den ene hun var ved et frit Mod,
den anden var sorrigfulde.

2. „Og hør, min Søster gode!
hvorfor sørger du saa saare?
og enten saa ere din Fader død,
eller borte saa ere din Moder?“

3. „Nej, hverken saa er min Fader død,
eller borte saa er min Moder:

men jeg sørger mest for den vakre Ungersvend.
som begge vores Hjærter begjærte."

4. „Og hør du, Søstere bolde!
lad mig den Ungersvend beholde:
dertil vil jeg give dig min Broder,
min Faders Gods med alle."

5. „Nej, behold kun selv hendes Broder,
hendes Faders Gods med alle:
men hvem, som har en huldtro Ven,
den gaar nu saa sent udaf Tanker."

6. Den Ridder han stander i Højesteloft
og hørte paa begge deres Tale:
„Og raade Gud Fader i Himmerig,
hvem af disse to jeg skal tage!

7. Og ta'r jeg nu den rige,
saa sørger den fattig' lille Pige:
den rige vil jeg afsige,
den fattig' kan være min Lige.

8. Naar Rigdommen forsvinder,
saa har vel Kjærligheden Ende:
men her stander vi, to vakre unge Folk,
Gud kan os vel Rigdom tilsende."

D.

1. Der gik to Jomfruer bolde,
spasered' paa grønne-en Volde:
den ene hun var ved et frit Mod,
den anden var sorrigfulde.

2. Hun sagde: „Kjær Søster gode!
hvorfor sørger du nu saa saare?
hvad enten ere din Fadere død,
eller ere din Moder borte?"

3. „Nej, ikk' saa ere min Fadere død,
ikke heller er min Modere borte:

men jeg sørger for den vakre Ungersvend,
som jeg haver haft tilforn."

4. „Da tænker jeg, han vil mig ha',
for jeg haver Midler og Penge:
for jeg haver Guld, der ligger i Skrin,
dertil de oprej Senge."

5. Den Ungersvend gik der udenfor
og hørte paa begge deres Tale:
„Gud raade mig, Fader i Himmerig!
hvad en af dem jeg skal tage.

6. For tager jeg den rige,
saa sørger den fattig' lille Pige:
den rige vil jeg overgive,
den fattig' skal være min Lige."

Der foreligger endnu 5 Opskrifter, som dog alle er mere eller mindre indeholdte i den ene eller anden af de 4 her foran trykte.

88. Bispens Datter. (Utr. XXV.)

A.

1. Bispens Datter udi fremmede Land,
— For det klinger udi Arken. —
hun fik en Gang i Sinde, at hun vild' have Mand.
For selv vild' hun holde op i Særken.
I véd jo Værket, I véd jo vel,
hvad Jomfruens Villi den er.

2. Saa listed' hun sig i den mørkeste Vraa,
saa pikked' hun paa Døren, hvor Ungersvenden laa.
Og der stod hun og holded op i Særken.

3. „Ingen har jeg stævnet, og ingen Møde[1]) sat,
og ingen lukker jeg ind til mig om Nat."
Og der stod hun og holded op i Særken.

[1]) Meddelt: har jeg.

4. „Nu skal jeg gaa til Tingen og klage paa dig,
fordi du ej lukker mig ind til dig.“
Fordi jeg staar og holder op i Særken.

5. „Ja, gaar du til Tingen og klager paa mig,
da skal du faa at høre, hvad Raaden svarer dig.
Fordi du holder op udi Særken.

6. Da vil Raaden svare: Og Skam skal de faa,
-- For det klinger udi Arken. —
der ej lader saadan en Jomfru gaa.“
Naar en selv holder op udi Særken.
I véd jo Værket, I véd jo vel,
hvad Jomfruens Villi den er.

B.

Bispens Datter i fremmede Land
— For det klingere saa højt udi Arken. —
hun gik omkring, hun vild' have lidt Mand.
Og selv saa vild' hun holde op i Særken.
Du vedste jo Værket, du vedste, hvad Jomfruens Villi
den var.

---

89. Skibskarlen. (Utr. LIX)

A.

1. Paa Højelands Bjærrig der stander en Hus,
der sidder min Kjærest' og ser sig lidt ud
med hendes to Øjne saa klare:
da saa hun en Skipper kom sejlende frem:
„Skjønne Jomfru! vil hun mig trolove?“

2. „Tro nej, tro nej, du udenlandske Knægt!
saa stolt en Jomfru hend' fanger du ej,
hvordan turd' du hende begjære?
du tager dig en anden af ringere Stand,
og saa igjen bort fra mig viger!“

3. „I Gaar var jeg i Engeland,
der skrev de mig for en velbyrdige Mand,
der skrev de mig alt for en Herre:
der kunde jeg faa de Jomfruer til Fals,
som var baade rige og herlig'."

4. „Var du i Gaar i Engeland,
skrev de dig der for en velbyrdige Mand,
skrev de dig der alt for en Herre:
du kommer i Aften til mig i mit Hus,
jeg lyster alt med dig at tale!"

5. Om Aftenen sildig, da Duggen drev paa,
den Skipper han lyster til sin Jomfru at gaa,
han turde paa Døren ej banke:
den Jomfru sprang letteligen ud af sin Seng
og lod saa den Skipper indgange.

6. Ja, de laa og spøgtes indtil Midnatstid,
skjøn Jomfru begyndte at sukke og kvid':
„Ak, hvad har jeg nu for min Ære!
ak, ak, ak, ak, mit favre Guldhaar,
jeg maa det nedslagen ej bære!"

7. „Bind op, bind op dit favre Guldhaar!
forvist bliver du med en ung Søn i Aar,
der hjælper hverken Sorg eller Kvide:
om fyrretyve Uger da kommer jeg igjen
for at se, hvordan det er tilgangen."

8. Da de fyrretyve Uger de vare forbi,
skjøn Jomfru begyndte at sukke og kvid':
„Ak, hvad har jeg nu for min Ære?"
saa sendte hun Bud efter Moderen sin
og saa efter Jomfruer flere.

9. De andre Jomfruer de smiler under Skind,
men hendes kjær' Moder randt Taare paa Kind:
„Ak, hvad har du nu for din Ære?"
Med sorrigfuldt Hjærte hun føder sig en Søn,
og det med stor Angest og Kvide.

10. Ja, hendes kjær Moder ud af Vinduen saa,
da saa hun den Skipper ved Muren mon staa,
han turde paa Døren ej banke:
„Hvad enten lyder du opaa Fryde-Fuglesang,
eller og du staar alt udi Tanker?“
11. „Nej, jeg lyder ej paa Fryde-Fuglesang,
ikke heller paa de Dyr, der i Skoven henrand,
men alt paa min Kjærestes Klage:
den bittreste Smærte gaar hende saa nær,
jeg kan det i Hjærtet ej taale.“
12. Den Skipper han ind ad Døren tren,
titusend Dukater forærte han hend':
„Dermed skal du have min Ære!
og naar saa jeg kommer tilbage igjen,
som Fader stor Ære beviser.“
13. Gud give Bønder og Borgere vel!
Gud give en Garder til Fods samme Skjel,
tillige med en Sjømand stor Lykke!
der haver bedragen saa stolt en Jomfru
og kommer tilbage med stor Ære.

B.

1. Paa Brunsvig Bjærrig der stander en Hus,
der staar en skjøn Jomfru og ser der ud
med hendes smaa Øjne saa klare;
da kom der en Skibskarl gangendes frem:
„Skjøn Jomfru, vil I mig have?“
2. „Tro nej, tro nej, du fremmedlands Knægt,
saa stalt en Jomfru hend' fanger du ej,
du kan ikke vær' hendes Lige:
nej, tag dig kun en udaf ringere Stand,
og derpaa du bort fra mig vige.“
3. „I Gaar var jeg udi Elleveland,
der skrev de mig for saa velbyrdig en Mand,
der ansaa de mig for en Herre:
der kunde jeg faa de Jomfruer saa fin,
ja, baade med Rigdom og Ære.“

4. „Var du i Gaar udi Elleveland,
og skrev de dig der for saa velbyrdig en Mand,
ja, ansaa de dig der for en Herre:
du kommer i Aften til min Bur,
jeg lukker dig ind saa gjærne.“

5. Om Aften saa sildig som Mørken fild paa,
den Skibskarl til Jomfruens Bure mon gaa
og monne paa Døren nu banke:
den Jomfru hun listed' sig saa stille op
og lod hannem ind til sig gange.

6. Om Natten ret ved Midnatstid
den Jomfru begyndte at sukke og kvid',
saa sørgelig monne hun græde:
„Hvad har jeg nu for mit favre, gule Haar?
jeg kan det uskaaret ej bære!“

7. „Bind op, bind op dit favre, gule Haar,
thi du føder vist nok en Søn udi Aar,
der hjælper hverken Hylen eller Klage:
om en fyrretyve Uger saa kommer jeg igjen,
jeg siden vil lidt med dig tale.“

8. Der fyrretyve Uger forgangendes var,
den Jomfru begyndte at sørge og klag':
„Gud naade mig for min Ære!“
Hun skikked' da Bud efter Moderen sin
og saa efter Jomfruer flere.

9. De andre skjøn Jomfruer de smilt' under Skind,
men hendes kjær Moder randt Taare paa Kind:
„Hvad fik du vel for din Ære?
et sorrigfuldt Hjærte og blegen Kind,
og saadan fanger Jomfruer flere.“

10. Hendes Moder hun ud af Vindeven saa,
da saa hun, den Skibsmand for Døren mon staa,
han turde paa Døren ej banke:
„Hvad heller lyder du paa Fuglesang,
heller du lyder paa vores Tale?“

11. „Nej, hverken lyder jeg paa Fuglesang,
ej heller paa Liljer, i Skoven udsprang,
men jeg lyder paa min Kjærest':
den bitre Død gaar jo hende saa nær,
jeg taaler det ikke saa gjærne.“

12. Den Skibsmand ind ad Døren mon trin',
syvtusend Dukater stak han hend' i Skjød:
„Deraf skal du dig ernære,
vor Barn skal du klæde i Skarlagen rød
ret slig, som det var en Herre.

13. Nu rejser jeg bort ud ad fremmede Land,
om Maanedsdage saa kommer jeg igjen,
og saa vil vi Brylluppen holde:
naar Barnet vogser op udi Alder og Aar,
skal det kjende sin Fader for Herre.“

14. Gud give de Skrædder' og Skomager' Skam,
Gud give de Krambodsvende det samm',
Gud give de rejsende Lykke!
en Skibskarl daarer en Jomfru i Løn,
men kommer igjen med stor Ære.

Sammensat af 5 Opskrifter, der alle var mer eller mindre ufuldstændige. Den ene har Vers 11 saaledes:

„Nej, jeg agter hverken paa Fuglenes Skrig,
ej heller staar jeg her udi Tanker,
men mest paa min Kjærestes Kvide:
for min Skyld hun lider den bitreste Nød,
for min Skyld hun strides med Døden.

---

90. Barnemordersken. (Utr. LXXIV.)

A.

1. Liden Kirsten tog med sig de Kvindere fem,
— Meder Æren. —
ad Rosenslund gik hun med dem.
Denne Lilli drog i Skarlagenklæder.

2. Liden Kirsten breder ud sin Kaabe saa blaa,
og der føder hun to Sønner paa.

3. Hun lagde dem under en Sten saa bred,
hun bar for dem hverken Sorg eller Men.

4. Hun lagde dem under en Tørv saa grøn,
hun bar for dem ingen Sorg i Løn.

5. Ja, dette stod hen udi otte Aar,
de to Børn vild' hjem og snakk' med djer Mo'r.

B.

1. Hun breder ud hendes Kappe paa Jord,
— Meder Æren. —
derpaa føder hun to Børn saa smaa.
Denne Lilli drog i Skarlagensklæder.

2. Hun lagde dem under en Tørve saa grøn
og mente, de der skulde blive i [Løn.]
Men de kom igjen til hende.

3. Saa lagde hun dem under en Sten saa tung
og mente, de der skulde blive [i Lund.]

4. Det stod hen i otte Aar,
de to Børn vild' hjem og tale med djer Mo'r.

5. De banked' paa Døren alt med deres Skind:
„Stat op, vor Moder! du lukker os ind!"

6. Hun svor alt ved hendes overste Gud,
hun had' ikk' været Foster til nogen paa Jord.

7. „Ti stille, kjær Moder! sværg ikke derpaa!
jeg vil eder fortælle, hvorledes det er gaaed:

8. Du lagde os under en Tørve saa grøn
og mente, vi der skulde blive [i Løn.]

9. Saa lagde du os under en Sten saa tung
og mente, vi der skulde blive [i Lund.]

10. „Og hør, mine Børn, bliv hjemme hos mig!
og otte Tønder Guld vil jeg give dig."

11. „I giver os otte, I giver os ni,
vi vil ikke miste Himmerig for alle di.

12. Vor Stol den stander i Himmerig berej,
— Meder Æren. —
men Moderens stander i Helvede beklæj."
Denne Lilli drog i Skarlagensklæder,

Meddelersken siger, at Visen er længere.

---

91. Synd og Bod. (Utr. LXXIX.)

1. Der kom en Fugl fra fremmed Land,
— Og nu da længest du mig. —
den satt' sig paa Jomfruens Burebrand.

* * *

2. [Staar alle min Skjæben skreven i din Haand,]
da sig, hvordan det skal mig gang'.
Den sagde, at hun skulde føde otte Drenge.

* * *

3. „Imen det skal mig saa ilde gaa,
skal jeg da slet ingen Piger faa?"
4. „Den ni'nd skal blive saa fattig en Kvind',
ja, Marrie Kloster skal over hend' brend.'

---

92. Den forgivne Søster. (Utr. C.)

1. „Hvor har du været saa længe?"
— Elselille, kjær Datter min. —
— „Og jeg har været i Enge."
— Moder min. —
Jeg har saa ondt, jeg har saa ondt for Hjærtet mit.
2. „Og hvad fik du i Enge?"
— Elselille, kjær Datter min. —
— „Og jeg fik Aalesuppe."
— Moder min. —
3. „Og hvem gav dig den Aalesupp'?"
— „Den gav mig min Søster."

4. „Ja, hvor fanged' de dem Aale?"
— „De fanged' dem i Busker."
5. „Hvormed fanged' de dem Aale?"
— „De fanged' dem med Stænder."
6. „Og hvad giver du din Fader?"
— „Jeg giver ham alt mit Sølv og Guld."
7. „Og hvad giver du din Broder?"
— „Jeg giver ham alle Grønskove."
8. „Og hvad giver du din Moder?"
— „Jeg giver hend' Himmeriges Rige."
9. „Og hvad giver du din Søster?"
— Elselille, kjær Datter min. —
— „Jeg giver hend' Helvedes Pine."
— Moder min. —
Jeg har saa ondt, jeg har saa ondt for Hjærtet mit.

Meddelersken tilføjer, at hun døde af den Suppe, som Søsteren lavede af de giftige Snoge. Mange af Rimene synes at være gaaede tabte, men kan dog vist let udfindes. I Vers 6, 8 og 9 ligger de meget nær.

---

93. Bittemand. (Utr. CI.)

A.

1. Bittemand blev fød om en Aftenstund,
— Med de Roser og med de Lilier. —
førend Hanen gol, var han vogsen Kaal.
Om en Aftenstund saa sildig.
2. Bittemand han kunde næppe gaa,
før han fik Støvl' og Sporer paa.
3. Bittemand kund' baade sadl' Hest og rid'.
[ilav hans Moder gav ham at di'.]

* * *

4. Nu er de alle døde,
— Med de Roser og med de Lilier. —
der Bittemand vilde lagt øde.
Om en Aftenstund saa sildig.

B.

1. Bittemand blev fød om en Aftenstund,
— Med de Roser og med de Lilier. —
førend Hanen gol, var han vogsen Kaal.
Imod Aften og end saa sildig.

2. Bittemand han kunde næppe gaa,
førend han fik Støvler og Sporer opaa.

3. [Alle, som kjendte ham, sagde saa:]
„Og hvi mon Bittemand saa braske maa?“

* * *

4. Nu ere de alle døde,
som Bittemand vild' haa laa øde.

Denne Vise kan jævnføres med D. g. F. 14.

---

94. Hans Skriver.

A.

1. De førte Hans Skriver over Kjøbenhavns Vold',
han sukked til Gud syv tusend Fold.

2. De førte Hans Skriver over Kjøbenhavns Gaad',
de græder for ham baade Kvinder og Kaal'.

B.

1. Saa tog de Hans Skrywer, laa- ham paa en Disk,
saa skar de ham op, som Bønder skjærer Fisk.

2. Saa tog de Hans Skrywer, laa- ham paa en Træ,
saa slagted' de ham, som Bønder slagter Fæ.

Uagtet dette Brudstykke har Navnet Hans Skriver, hører det sikkert til Visen om Frydensborg. Sangersken har vel kunnet begge Viser og nu forbyttet Navnene, da Mindet om dem begge næsten var udvisket. En sjællandsk Opskrift fra Nykjøbing Egn har blot disse tre Vers:

1. Hans Skriver tjener udi Kongens Gaard,
han tjener sin Herre, saa længe han maa,
for Guld og for elskende Klæder.

2. Men saa gik der Bud for Kongen ind,
han havde en utro Tjener alt udi sin Gaard,
Hans Skriver monne det være.

3 [Saa førte de ham til Galgen hen,]
der blev tre Lys paa Himmelen tændt,
da de Hans Skriver ophængte.

---

95. Bortførelsen. (J. F. II. 15.)

1. Ridderen rider i Enge,
— Roser og Liljer. —
der mødt' ham Jomfru vænne.
— Det var saa skjøn. —
der mødt' ham Jomfru vænne.
Det var saa skjøn en Lillia.

2. „Og hør du, Jomfru favr og fin!
og vil du være Kjærest min?"
Hun viser ham til hendes Fader.

3. Han tog hend' i Middi smal,
saa løft' han hend' til Ganger pral[1]).

4. Han steg selv til Hesten høj,
saa red han faster, end Fuglen fløj.

5. „Der kan du se min høje Hjem.
[og nu skal du følge mig til den."]

* * *

---

96. Guldsmedens Datter. (D. g. F. 245.)

1. Dannerkongen han bad dem sadle sin Hest,
— Opaa Gulvet. —
for han vilde til en Guldsmed gjæst'.
For de danske Møer haver vunden.

2. „Og hør, Herr Guldsmed! hvad jeg vil sige dig,
i Aften[2]) saa vil jeg hav' din Datter at se."

3. „Min Datter hun er ikkuns Aarene fem,
hun kommer ikke fra hendes Fader og Moder i dem."

---

[1]) pral udtales som sval, Sul, Skjul.
[2]) sunget: i Aftes.

4. „Er din Datter ikkuns Aarene fem,
i Aften[1]) saa skal hun dog rede min Seng.
5. Er din Datter ikkuns Aarene ni,
i Aften[1]) skal hun for mig træde ind."
6. Den Guldsmed han klæder sit Hoved i Skind,
og saa ganger han i Stjenstuen ind.
7. „Og hør du, liden Kirsten, kjær Datteren min,
i Aften[1]) skal du for Dannerkongen ind."
8. „Og hvad skal jeg for Dannerkongen gjør',
ti jeg haver ikke mine Klæder paaført?"
9. En Silkesærk hun først paa sig drog,
en guldblommet Kjortel hun over den slog.
10. Paa Hovedet satte hun Guld over Guld,
og Hænder og Fingre dem satte hun fuld.
11. Et Guldbaand hun om Livet band,
de dejlig' Guldtafler paa Jorden gav Klang.
12. Og saa ganger hun for Dannerkongen ind,
og strags saa stod han hend' op igjen.[2])
13. „Og hør, Dannerkongen, hvad jeg siger dig.
I siger jer Ærend', og saa vil jeg gaa."
14. „Og hør, liden Kirsten, hvad jeg siger dig,
[en Vise jeg beder at kvæde for mig.]
15. En Vise jeg dig beder at kvæde,
og saa vil vi siden i Dansen træde."
16. Liden Kirsten begyndte paa Visen at kvæjj,
og femten skjøn Riddrer i Dansen mon træjj.
17. Liden Kirsten hun danste paa Gulven saa let,
hun havde nær danst Dannerkongen træt.
18. „Hold op, Dannerkonge, I ender jer Dans,
heller taber liden Kirsten hendes Perlekrans.

---

[1]) sunget: i Aftes.
[2]) meddelt: hende imod.

19. De førte liden Kirsten i Stjenstuen ind,
[hvor Kvinder de plejer at føde Smaakind.]
20. Der satte de hende paa Bolstere blaa,
strags fødte hun to Sønner saa smaa.
21. Dankongen han ganger i Stjenstuen ind,
strags stander hun op for ham igjen.
22. „Og hør, Dannerkongen, I sætter jer ned,
saa vil jeg jer berede min Sorrig saa stor.
23. Min Fader han er en ung Gorensmand,
han bygged' min Bure saa nær ved Strand.
24. Han bygged' min Bure saa nær ved Strand,
hvor alle de Skibsfolk de komme til Land.
25. Femten skjøn Riddrer min Bure brød,
men Skam faa den, der min Ære nød."
26. „Hold op, liden Kirsten, du sværger ej saa hart,
de er eders Venner alle sammen.
27. Og selv var jeg den, der din Bure brød,
og jeg var den, eders Ære nød."
28. Saa tog han liden Kirsten i sin Favn,
og saa gav han hende af Dronningens Navn.
29. Nu haver liden Kirsten forvunden hendes Nød,
— Opaa Gulvet. —
hun kan med Dannerkongen baade leve og dø.
For de danske Møer haver vunden.

---

97. Den rette Brudgom. (D. g. F. 274)

1. „Hør du, stalt Ingerlil, Søster min!
vil du ej stande Brud for mig?
Selv sørger hun saa vennelig.
2. Naar du vil stande Brud for mig,
mine sølvslagen Knive giver jeg dig."
3. „Dine sølvslagen Knive dem agter jeg ej,
men giv mig din Fæstemand i Ejj."

4. „Ej giver jeg dig min Fæstemand,
saa raader Gud Fader, hvordan det skal gang'.“

5. Og de skifted' Silke, og de skifted' Lin,
de kunde ej skifte deres Rosenskind.

6. Og de skifted' Silke, og de skifted' Maar,
de kunde ej skifte deres favre Haar,

7. Da dette blev Aften, og Røgen fild paa,
de unge de skulde til Sengs nu gaa.

8. Stalt Ingerlil gik først i Senge,
Herr Samson dvald ikke længe.

9. Herr Samson han kaldte paa Nattergal sin:
„Og er det Mø, der er i Sengen hos mig?“

10. „Ja vel er det Mø, der er i Sengen hos dig,
men Vendelru ganger paa Gulvet igjen.“

11. Samson kaldte paa lidel Smaadreng,
stalt Vendelru hun skuld' komme der ind.

12. Stalt Vendelru kom ind, hun stedtes for Bord:
„Hvad vil du, Herr Samson, du sendte mig Ord?“

13. „Og hør du, stalt Vendelru, hvad jeg spørger dig:
hvorfor saa skyr du Brudeseng din?“

14. „Min Fader han var en særsommelig Mand,
han bygte min Bure saa nær ved Strand.

15. Han bygte min Bure saa nær ved Strand,
hvor alle de Søfolk de lagde for Land.

16. Der vare vel otte, min Bure brød,
der var vel én, min Ære nød.

17. Der var vel otte, min Hændere bandt,
der vare vel én, min Ære vandt.“

18. „Og hør du, stalt Vendelru, hvad jeg spørger dig,
og hvad gav han dig for Æren din?“

19. „Og han gav mig en Silkesærk,
den haver jeg slidt med Hjærtens stor Værk.

20. Og han gav mig en Par sølleslaven Kniv'.
jeg ønsked', de sad i hans unge Liv.
21. Og han gav mig en Guldering,
Skam være med ham, hvor han farer omkring.
22. Og han gav mig en Par søllespænd Sko,
Skam faa han, den Skalk, han blev mig utro!"
23. „Og hør du, stalt Vendelru, du ta'r det ej saa nær,
han er dog ikke en saadan Dom værd.
24. Det var mine Svende, din Bure brød,
det var mig selv, din Ære nød.
25. Det var mine Svende, din' Hænder bandt,
men det var mig, din Ære vandt.
26. „Og pak dig endelig af Sengen min!"
og Vendelru selv deri nu trin.
27. Nu haver stalt Vendelru forvunden hendes Kvid',
nu sover hun hver Nat ved Herr Samson hans Sid'.
28. Nu haver stalt Vendelru forvunden hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i Herr Samson hans Arm.
Selv sørger hun saa vennelig.

Det er let kjendeligt, at denne Opskrift er aldeles uberørt af Syvs Text. Den har ogsaa Navnet Vendelrod fælles med de gamle Haandskrifter.

---

98. Herr Peders Hustru. (D. g. F. 278.)

1. Og der kom Bud til Peder paa Vej:
— Træder I vel! —
„Og der stander Barsel hjemm' i dit Hus!"
Træder I bedre, om I vil![1]).
2. „Og stander der Barsel hjemm' i mit Hus,
det er ikkuns en Maaned, si'n vor Bryllup stod."
3. Herr Peder han vendte sin Ganger omkring,
den sprang vel femten Gang' femten Spring,

---

[1]) Omkv. medd.: Tredie wær — Trej al bedre er om i wær.

4. Herr Peder han ind ad Døren trin,
liden Inger vendte sig til Væggen bleg.
5. Og han klapped' hende ved hviden Kind:
„du vender dig hid, liden Inger saa fin!
6. Og hør, liden Inger saa favr og fin,
og hvem er Fader til Barnet din?"
7. „Min Fader han var en særsommelig Mand,
han bygte min Bure saa nær ved Strand.
8. Han bygte min Bure saa nær ved Strand,
hvor alle de Søfolk de lagde for Land.
9. Der var vel otte, min Bure brød,
der vare vel én, min Ære nød.
10. Der vare otte, min' Hænder bandt,
der var kuns én, min Ære vandt."
11. „Og hør du, Ingerlil favr og fin,
og hvad gav han dig da for Æren din?"
12. „Og han gav mig en Silkesærk,
den har jeg slidt med en Hjærtens stor Værk.
13. Og han haver givet mig en Par sølvslagen Kniv',
jeg ønsket, de sad i hans unge Liv.
14. Og han gav mig en Guldering,
Skam være med ham, hvor han farer omkring.
15. Og han gav mig en Par søllespænd Sko,
Skam faa han den Skalk, han blev mig utro."
16. „Og gav han dig en Silkesærk,
jeg bekjender, du har slidt den med en Hjærtens stor Værk.
17. Og gav han dig en Par sølvslaven Kniv',
jeg ønsker, de aldrig skal komm' i hans Liv.
18. Og gav han dig en Guldering,
Fred være med ham, hvor han farer omkring!
19. Og gav han dig en Par søllespænd Sko,
Skam faa han den Skalk, han blev dig dog tro!"

20. Stalt Ingerlil greb om Herr Peder hans Hals:
„Ja, Tak skal du have, du blev mig ej falsk!“
21. Nu haver stalt Inger forvunden hendes Harm,
nu sover hun hver Nat i Herr Peder hans Arm.
22. Hun gaar nu hver Dag i Herr Peder hans Gaard,
— Træder I vel! —
der slider hun Silke og træder Guldmaar.
Træder I bedre, om I vil!

---

99. Moder og Søn. (Syv. 16.)

* * *

1. Hun svøbte det Barn i Hermelin,
— Saa herlig gaar den Sang.[1]) —
saa lagde hun ham i en forgyldene Skrin.
Saa let ganger Dansen udi Norden.
2. Hun satte det Barn ud til Strand,
hun bad, det skuld søkk' og aldrig kom til Land.
3. Dannerkongen han tog Guldstaven i Haand,
for han vilde ned til Strandbredden gaa.
4. Dankongen han blev saa let i Hu,
han tænkte, han fandt et Skrin fuld af Guld.
5. Saa lukket han op det forgyldene Skrin,
saa fandt han et levendes Barn deri.
6. „Ja, jeg kan se paa din' Fingre smaa,
at din Moder hun tjener i Engergaard.
7. Og jeg kan se paa din gule Lok,
at din Moder hun træder blandt Jomfruernes Flok.“
8. Saa fødd han ham op i Aarene fem,
at han kunde selv sin Heste tømm'.
9. Saa fødd han ham op i Aarene ni,
at han kunde selv sin Heste rii.

---

[1]) meddelt: og den sang.

10. Saa kom der Bud til liden Kirstin,
at hun skulde ægte Herr Peder saa fin.

11. Og de drak Bryllup i Dagene fem,
men ikke vild' hun til Sengs med ham.

12. De drak Bryllup i Dagene ni,
men ikke vild' hun til Sengs i di.

13. Saa tvang de hender i Seng til ham,
strags slog hun sig til Væggen om.

14. Saa strøg han hend' paa hviden Bryst:
„Vend om, vend om og vær min Trøst!"

15. Saa strøg han hende paa hviden Kind:
„Vend om, vend om Allerkjæresten min!"

16. „Ja, jeg er ikke Allerkjæresten din,
men jeg er for vist kjær Moderen din."

17. „Er du for vist kjær Moderen min,
hvi sagde du det ikke for Præsten i Gaar?"

18. Dannerkongen han tog Guldstaven i Haand,
for han vilde til Peder Svogeren gaa.

19. „God Morgen, god Morgen Peder Svogeren min!
hvorledes har du sovet hos Kjæresten din?"

20. „Nej, hun er ikk' Allerkjæresten min,
hun er for vist kjær Moderen min."

21. „Er hun for vist kjær Moderen din,
saa skal hun og paa Baalet brænd'."

22. „Nej, førend hun skal paa Baalet brænd',
saa vil jeg før ud af Landet rømm'."

23. Og der kom Bud til liden Kirstin,
at hun skulde sige, hvem Barnets Fader var.

24. „Og det er Kongen af Østergaard,
og han er Fader til Barnet min."

25. Der kom Bud for Kongen af Østergaard,
at han skulde ægte Kirstin saa fin.

26. Nu haver liden Kirsten forvundet hendes Kvid',
nu ligger hun hver Nat ved Dannerkongens Sid'.

27. Nu haver liden Kirsten forvundet hendes Nød,
— Saa herlig gaar den Sang. —
nu kan hun med Dannerkongen baade leve og dø.
Saa let ganger Dansen udi Norden.

---

100. Herr Peder og hans Søster. (Syv 14.)

1. Herr Peder han red over Hede,
alt efter sin Søster han ledte.
For hun var idel skjøn.

2. Og der han kom til Borggaardsled,
der stod hun Fru Søllerland og hvilte sig ved.

3. „Nu haver jeg rejst i syv Kongerig',
men aldrig har jeg set Fru Søllerlands Lig'."

4. „Ak, saa du kuns min Tærne!
hun skinner som Morgenstjærne."

5. Herr Peder kasted' Guld paa Tavlenbord hen:
„Og lader mig se den Jomfru saa væn!"

6. Fru Søllerland svøbte sit Hoved i Skind,
og saa gik hun sig for Gulddaaler ind.

7. „Stander op, Gulddaaler, I klæder eder brav,
for I skal skjænke for Gjæsteren i Nat!

8. I klæder eder vel, I klæder eder brav,
men tager dog ikke alt eders Guld paa."

9. „Forbyder I mig mit Guld at bær'?
min Fader vandt det med stor Ær'."

10. En Silkesærk hun først idrog,
en guldblommeret Skjørt hun derover drog.

11. Ja, hun drog Guld alt over Guld,
Bryster og Finger dem sætter hun fuld.

12. Hun tog en Guldskaal paa hver af sin Haand,
Guldkronen hun paa Hovedet satt'.

13. Guldkronen hun paa Hovedet satt',
Gulddokker de ned til Jorden ratt'.
14. Gulddaaler hun ind ad Døren trin,
Herr Peder han nejed' for hende saa fin.
15. Herr Peder han pikked' paa Hynden saa blaa:
„Lyster eder, skjøn Jomfru, at hvile derpaa!"
16. „Jeg er ikke træt, jeg kan nok staa,
sig mig eders Ærend', og saa vil jeg gaa."
17. „Ak, sig mig noget om Frænderne din',
og helst paa Fader og Moderens Sid'."
18. „Den ægyptiske Konge er Fader min,
Dronning Ellen hin vænne min Moder."
19. „Er Dronning Ellen hin vænne din Moder,
saa er jeg Herr Peder din Broder."
20. Herr Peder han satte sig først til Hest,
saa løfted' han hende alt op til sit Bryst.
21. Gulddaaler hun ud ad Gaarden red,
Fru Søllerland hendes Hænder vred.
22. „Ak, havde min Herre været hjemme,
du skuld' ej ha' taget hend' alene!"
For hun var idel skjøn.

Fordi Nr. 13, Ridderens Runeslag, blev skudt ud af Manuskriptet, efter at det var sendt i Trykkeriet, blev der ikke optaget nogen Vise i Steden. Derfor sættes nu allersidst efterfølgende Vise at indskyde paa rette Plads i Bogen.

13. Engelens Budskab.

A.

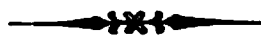
1. [Den Jomfru hun gik sig i Rosenslund,]
— Gud raade. —
[at plukke de Blomster i samme Stund].
Krist give os alle sin Naade.

2. Der saa hun en lille Due saa hvid:
„Ak, give den lille Due var min!

3. Ak, lille bitte Due, gid du var min,
jeg vilde dig sætte i forgyldene Skrin!
4. Ak, lille bitte Due, gid du var tam,
jeg vilde dig sætte i forgyldene Ramm'!"
5. „Og hør du, skjøn Jomfru, hvad jeg siger dig,
i Dag skal du med til Himmerig."
6. Den Jomfru gik ud saa karsk og sund,
den Jomfru gik ind med Døden i Mund.
7. „Og hør min kjær Søster, du reder min Seng,
og hør, min kjær Moder, følg mig udi den!"

B.

1. Der sad en Fugl paa Vindevekvist,
— Gud raade. —
den sang saa dejlig om Jesum Krist.
Gud unde os alle sin Naade.
2. Den Jomfru gik ud saa smal som en Vand,
saa strøg hun skjøn Fugl med hviden Hand.
3. „Ak, Herre Krist give, den Fugl var tam,
saa skuld' den vist aldrig komm' til at drikk' Vand.
4. Og Herre Krist giv', den Fugl den var min,
saa skuld' den vist aldrig drikk' andet end Vin."
5. Saa fløj den Fugl fra Jomfruen hen,
saa gik hun ind med saa sorgfuld et Sind.
6. Den Jomfru blev syg, til Sengs hun nu gik,
og strags kom den Fugl i Stuen og sang.
7. Den Jomfru hun døde, til Graven hun kom,
— Gud raade. —
og Fuglen fulgte med hende dertil.
Gud unde os alle sin Naade.

Tillæg.

Nr. 5. **Elvedansen.** D. En Optegnelse fra Horsens-Egnen, som jeg senere har taget, er saaledes:

1. Ridder Ole han rider saa underlig rød,
han fæstede sig saa dejlig en Mø.
Men Dansen den gaar saa let udi Lunde.

2. „Hør du, Ridder Ole, du danser med mig,
hejs vil det vel koste dit unge Liv!“

3. Ridder Ole han danser, til han bliver vaad,
til begge hans Støvler stod fulde af Blod.

4. De løftet ham op til hans Gangere graa,
tre sølvslagen Knive i hans Hals monne staa.

5. Den Tid han kom til hans Borggaardsled,
der stod hans kjær Moder og hvilede sig.

6. „Og hør du, Ridder Ole, hvordan er det fat,
mens Blodet det rinder saa saare af dig?“

7. „Min Gangere graa er ej visse paa Fod,
hun snublet imod en Ellerod.“

8. „Jo, din Gangere graa er visse paa Fod,
men de Elvekvinder har gjort dig imod.“

9. „Nej, min Gangere graa er ej visse paa Ben,
hun snublet imod en Lindegren.“

10. „Jo, din Gangere graa er visse paa Ben,
men de Elvekvinder har gjort dig din Mén.“

11. „Og hør, min kjær Moder, du reder min Seng,
og hør, min kjær Søster, du følg mig i den!“

12. Om Morgenen tidlig, før dette blev Dag,
da var der tre Lig i Ridder Oles Gaard.

13. Den første Ridder Ole, den anden hans Mø,
den tredje hans kjær Moder, af Sorrig var død.
Men Dansen den gaar saa let udi Lunde.

Nr. 17. **Den døde Moder.** F—G. To senere gjorte Optegnelser lyder som følger:

F.

1. Prins Karl han rejste sig aarlig for Land,
der fæstede han Fru Salgjer paa Stand.

2. De vare tilsammen i otte Aar,
tre Døtre de begge tilsammen har.

3. Fru Salgjer hun døde, blev lagt udi Jord,
det var de tre Børn til Sorrig stor.

4. Prins Karl han rejste da atter for Land,
da ægtede han Fru Guldbjærg paa Stand.

5. Fru Salgjer lævnte efter sig Øl og Brød,
men de tre smaa Børn led Hunger og Nød.

6. Fru Salgjer lævnte efter sig Drikk' og Mad,
de tre smaa Børn led Hunger og Had.

7. De tre smaa Børn gaar for Faderen at staa:
„Maa vi ikke gaa til kjær Moders Grav.“

8. „Aa, nej saa mænd det maa I ej,
I kan ikke gaa saa lang en Vej.“

9. De tre smaa Børn tog Forlov af dem selv,
og saa gik de sig til Moderens Grav.

10. Den første græd Sukke, den anden græd Taar',
den treddı græd Moderen af Jord.

11. „Hvad er det for Taarer, der rinder paa min Grav,
er det mine tre Børn saa brav?“

12. „Ja, det er eders tre Børn smaa,
og vi haver faaet os en Stifmoder haard.“

13. „Og vil I ikke følge med os hjem?
vi haver faaet os en Stifmoder slem.“

14. „Ak hør, mine Børn, gak I kuns hjem,
naar Solen er nede, skal jeg være hos jer.“

15. Fru Salgjer gaar op for Vorherre at staa:
„Maa jeg ikke hjem til mine smaa Børn gaa?“

16. „Aa, jo saa mænd det maa du saa,
men her skal du være, før Hanen den gal.“

17. Fru Salgjer tog til sit jordiske Ler,
saa brød hun igjennem det malmore Sten.

18. Fru Salgjer hun ind ad Døren trin,
de tre smaa Børn gaar med Taarer paa Kind.

19. Fru Salgjer hun taler til Prins Karl [saa:
„Jeg lævnte efter mig de Bolstere blaa.]

20. Jeg lævnte efter mig de Bolstere blaa,
hvorfor ligger mine Børn paa bare Straa?

21. Jeg lævnte efter mig de store Vogslys,
hvorfor ligger mine Børn i mørke Hus?

22. Jeg lævnte efter mig baade Ager og Eng,
hvorfor skal mine Børn gaa sulten til Seng?“

23. Nu Hanen den galed', og Salgjer hun svandt,
men Taarerne ned paa Guldbjærgs Kinder randt.

24. Hver Gang de hørte Hundenes Glam,
saa frygted' de for den dødes Gang.

25. Hver Gang de hørte de Hunde tud',
saa frygted' de for, den døde hun var der ud'.

26. Saa snart de hørte de Hunde gjø,
saa skulde de Børn have Øl og Brød.

Samme Meddelerske kjendte en anden Form af Visen, hvoraf hun dog kun huskede følgende Brudstykker:

G.

Svend Dyrdig havde syv Børn, da han atter blev gift.

1. Den Gang da Guldborg flytted' til ham ind,
da stod de syv Børn med Taarer paa Kind.

2. Hun slog til dem med hendes Fod:
„Skam skal I faa, jeg skal være eders Mo'r!“

I den Vise gik Børnene ikke til deres Moders Grav, men hun kom alligevel hjem til dem.

3. Og der hun kom til Borggaardsled,
der stod hendes ældste Datter og hvilte sig ved.
4. „God Aften, min Datter, hvi stander du her,
hvor gaar det med dine Søskende kjær?"
Saa kom hun ind ad Døren.
5. Den første hun løfted', den anden hun lett',
den treddi hun børsted', den fjerde hun flætt'.
6. Den femte hun satte paa Skamlefod,
den sjette hun rokkede med hendes Fod.
7. „Og hører du, ældste Datter min,
du henter mig ind Svend Dyrdig fin!"
8. Svend Dyrdig kom ind, han stedtes for Bord:
[„Og hvad vil du Guldborg, du sender mig Ord?"]
9. „Jeg lævnte efter mig de Bolstere blaa,
hvorfor ligger mine Børn paa bare Straa?
10. Jeg lævnte efter mig de store Vogslys,
hvorfor ligger mine Børn i mørke Hus?
11. Jeg lævnte efter mig baade Ager og Eng,
hvorfor skal mine Børn gaa sulten til Seng?
12. Og skal jeg tiere hjem til eder gaa,
[saa krank en Skjæbne skal I faa.]
13. Og skal jeg tiere hjem til eder lakk',
da skal jeg vist flytt' eders Øjn' i jer Nakk'."
14. Ja, Hanen den galed', og Guldborg svandt
som Morgenstaage, der hastig bortrandt.
15. Hver Gang de hørte de Hunde tud',
saa frygted' de, den død' hun var der ud'.
16. Og hver Gang de hørte de Hunde gjø,
da fik de Børn baade Øl og Brød.

Nr. 19. **De talende Strænge.** D—E. Endnu to Opskrifter har jeg i den senere Tid faaet, den ene fra Skanderborg-Egnen, den anden fra Mors.

D.

1. Der boede en Mand i Ørsteds Land,
han havde to Døtre, de Lillivand.
Det ere saa favert om Sommeren.

2. Den yngste red Bejlerne til og fraa,
den anden hun stode og saa derpaa.

3. „Og Søsterlille, vil du lyde mit Raad,
saa vil vi til Stranden gaa.“

4. „Og hvad skal vi ved Stranden gjør'?
vi haver jo hverken at to eller tørr'.“

5. „Vi vil til Stranden og to os hvide,
at vi kunde blive to Søstere lige.“

6. Den yngst' gik æfor med sit udslagen Haar,
den anden bag efter med falske Blod.

7. Den yngst' satte sig paa Havsens Bred,
den ældst' skød hende i Havet ned.

8. „Og Søsterlille, vil du redde mit Liv,
saa giver jeg dig mit guldsnoret Liv!“

9. „Nej, ikke saa vil jeg redde dit Liv,
uden jeg maatt' jo faa kjær Fæstemand din.“

10. „Og Søsterlille, vil du redde mit Liv,
saa giver jeg dig min sølvskaftet Kniv!“

11. „Nej, ikke saa vil jeg redde dit Liv,
uden jeg maatt' jo faa kjær Fæstemand din.“

12. „Ja, førend du skal min kjær Fæstemand faa,
saa skal jeg før synk' under Bølgerne blaa.“

13. „Ja, synk kuns til Bunds, kom aldrig til Land,
saa faar jeg vel din kjær Fæstemand.“

14. Ja, der kom Vejr og vestenlig Vind
og førte det Lig til Ørsteds Land.

15. Der kom to Spillemænd gangendes frem
og saa det Lig, der ligger i Land.

16. „Ja, her danser Bruden i Kjortelen rød,
skjøn Fæstemø ligger ved Stranden død.

17. Og her danser Bruden i Kjortelen hvid,
skjøn Fæstemø ligger ved Stranden Lig.“

18. Ja, Pilegrim[1]) traj Spillemanden haardt opaa Fod,
saa Blodet det sprang fra Neglerod.
19. „Ja, her spiller jeg, saa drukken en Daare,
slet ingen kan tage mine Ord for noget.
20. Ja, her spiller jeg, saa drukken en Mand,
slet ingen kan tage mine Ord for sand.“
21. Om Søndagen danset hun Bruj og Mø,
om Mandagen klædte hun Stejlen dø'.
Det ere saa favert om Sommeren.

E.

1. To Søstre spasered' paa hvide-en Sand,
— For det er saa favert om Sommer og Eng. —
der laa en Sten lidt ud fra Land.
For det er saa favert om Sommeren.
2. Den yngste traadte ud paa breden Sten,
den ældste skød efter med stor Men.
3. „Og Søster, Søster, red mit Liv!
mine sølvslagen Knive dem giver jeg dig.“
4. „Søk ud, søk ud, kom aldrig til Liv'!
saa vel fanger jeg de sølvslagen Kniv'.“
5. „Og Søster, Søster, drag mig til Land!
saa giver jeg dig min Fæstemand.“
6. „Søk ud, søk ud, kom aldrig til Land!
saa vel fanger jeg din Fæstemand.“
7. Og der kom en Pilegrim-Spillemand,
han fandt den døde Lig paa Strand.
8. Han skar af hendes favre Haar,
deraf gjorde han sig Strænge smaa.
9. Han skar hende af hendes Negle smaa,
han gjorde deraf Sytænger smaa.
10. Og han lod spørge saa for sig,
hvor Brylluppet skulde staa saa hæderlig.

---

[1]) Her burde jo staa: Bruden. Men „Pilegrim“ maa derfor ikke udskydes af Visen. Se næste Opskrift.

11. Og han spilt' for det første:
„Vor unge Brud har druunt hendes Søster."
12. Og han spilt' for det andet:
„Vor unge Brud hun var i Bande."
13. Og han spilt' for det tredje:
„Vor unge Brud tyk monne være."
14. „Og Spillemand, Spillemand, dølg med mig!
mine sølvslagen Knive dem giver jeg dig."
15. „Og her stander jeg, saa drukken en Skalk,
slet ingen kan regne, hvad jeg spillet har.
16. Og her stander jeg, saa drukken en Gjæk,
— For det er saa favert om Sommer og Eng. —
slet ingen kan gjætte, hvad jeg nu fik."
For det er saa favert om Sommeren.

Nr. 23. **Dankongen og hans Søster.** B—C. Jeg har nys faaet denne Opskrift fra en gl. Kvinde i Sundby paa Mors, hvis Moder, hvorfra den stammer, var fra Sperring i Ty. Af hende har hun lært alle sine Viser.

1. Dankonning og Dronning Soffi de sad over Bord,
— Imellem Roskild' og Rivv. —
de talte saa mangent Gammensord.
Imellem Roskild' og Rivv der ganger Dansen saa herlig.
2. „Jeres Broder han er en Hestetyv,
min Søster hun er saa vænne en Vyv."
3. „Og hør, Dannerkonning, hvad jeg siger dig:
din Søster hun bærer Smaaben udi Barm."
4 Dannerkongen han kaldte paa lidel Smaadreng:
„Du henter mig ind hend' lidel Kirstin."
5. Han satte sig paa Gangeren graa,
saa red han sig over Højelofts Bro.
6. Den Stalddreng han ind ad Døren trin,
da laa lidel Kirsten i Sengen sin.

7. „Og hør du, lidel Kirsten, hvad jeg siger dig,
jeg skal hente dig hjem til Broderen din.“
8. „Ak, skal jeg nu hjem til Broderen min,
saa ser jeg aldrig mer kjær Datteren min.
9. Og tager mit Barn og klæd den i Lin,
og kald den saa efter mig lidel Kirstin.“
10. Den Høvedsmand satte sig først til Hest,
saa satte han hende alt op til sit Bryst.
11. Og der de kom paa Højeloftes Bro,
da daante lidel Kirsten ned til Jord.
12. Lidel Kirsten kom ind og stedtes for Bord:
„Hvad vil du, kjær Broder, du sender mig Ord?“
13. „Og hør du, lidel Kirsten, kjær Søster min,
hvorfor faldt du til Jorden ned?“
14. „Min Saddelgjord den var ikke fast,
derfor maatte jeg til Jorden med Hast.“
15. „Og hør jo, kjær Søster, hvad jeg siger dig,
og kan du nu træde en Dans for mig?“
16. Lidel Kirsten hun danste en Dans saa net,
hun danste vel femten Kongens Mænd træt.
17. Hun danste vel femten Kongens Mænd træt,
men hun daante og femten Gang' iblandt dem.
18. Hver Gang hun faldt til Jorden ned,
den Høvedsmand skjulte hend' under sin Skind.
19. „Og hør du, Dronning Soffi, hvad jeg dig sige maa,
du har løjet min Søster opaa.“
20. Dronning Soffi drog ud hendes Bryster smaa,
saa malket hun Mælk for Kongens Fod.
21. Dannerkongen han kaldte paa lidel Smaadreng:
„Du henter mig ind mine Rislimer fem.“
22. „Men du henter mig kuns en af dem,
det er nok i denne Færd.“
23. Saa sled han hende paa baren Bryst,
saa Blodet [det ud af hende blev kryst.]

24. Saa sled han hende paa baren Barm,
te han kunde se hendes Løver og Lang'.
25. Lidel Kirsten krøb under Dronning Soffis Stol,
Dronning Soffi skød hende ud med Fødder smaa.
26. Lidel Kirsten krøb under Dronning Soffis Skind,
hun skød hende ud med Foden sin.
27. „Og hør du, lidel Kirsten, hvad jeg spørger dig,
og hvem er Fader til Barnet din?"
28. „Og hør, kjære Broder, hvad jeg siger dig,
den engelske Prins er Fader dertil."
29. „Og hør, kjære Søster, hvad jeg siger dig,
og vilde du nu ikke ret gjerne lev'?"
30. Og hvis du nu vilde ret gjerne lev',
den halve Kongerige den giver jeg dig."
31. „Om du vilde give mig Alverdens Guld,
jeg kunde ikke leve en eneste Stund."
32. Lidel Kirsten krøb op i Dannerkongens Barm,
saa døde hun i hendes Broders Arm.
33. „Og hør, Dronning Soffi, hvad jeg siger dig,
hvor skal vi nu begrave lidel Kirstin?"
34. „Og vi vil begrave hend' i Ribere Bro,
hver Dag alt under deres Hestesko.
35. Og vi begraver hende under Ribere Gad',
hver Dag alt under deres Hestes Plad'."
36. „Nej, vi begraver hende i Rønborg Kjerk,
en grøn Fløjels Kjortel skal hænges paa hend'."
37. Saa begrov de lidel Kirsten i Rønborg Kjerk,
en grøn Fløjels Kjortel de hængte paa hend'.
38. Liden Kirstens Datter vogste op og blev stor,
Dronning Soffi hun skikked' da efter hend' Ord.
39. Lidel Kirsten kom ind, hun stedtes for Bord:
„Hvad vil du, Dronning Soffi, du sender mig Ord?"
40. „Og hør du, lidel Kirsten, hvad jeg siger dig,
vil du ikke være min Møddingepig'?"

41. „Og nej, Dronning Soffi, jeg det ikke vil,
ti du er en Trold, det siger jeg dig.“
42. „Og hør, Dannerkongen, kjær Morbroder min,
maa jeg saadan svare Dronning Soffi saa fin?“
43. „Og hør, lidel Kirsten, kjær Søsterdatter min,
du svarer Dronning Soffi, som det bedst synes dig“.
44. Dannerkongen han talte paa lidel Smaadreng:
„Du henter mig ind mine Rislimer fem.“
45. Saa sled han Dronning Soffi paa bare-en Barm,
te han kunde se hendes Løver og Lang'.
46. Dronning Soffi krøb under liden Kirstens Stol,
hun skød hende ud med Fødderne smaa.
47. Hun skød hende ud med Fødderne smaa:
„Saadan gjorde du ved min Moder god.“
48. Dronning Soffi krøb under lidel Kirstens Skind,
hun skød hende ud med Fødderne sin'.
49. Hun skød hende ud med Fødderne sin':
„Saadan gjorde du ved kjær Moderen min.“
50. Saa sled han Dronning Soffi, til hun var rød,
saa sled han hende, til hun var død.
51. „Og hør du, lidel Kirsten, kjær Søsterdatter min,
og hvor begraver vi nu Dronning Soffi saa fin?
52. „Og vi begraver hende i Ribere Bro,
hver Dag alt under deres Hestesko.
53. Og vi begraver hende under Ribere Gad',
hver Dag alt under deres Hestes Plad'.“
54. „Og hør du, lidel Kirsten, kjær Søsterdatter min,
og vil du nu ikke blive hos mig?
55. Og dersom du nu vil blive hos mig,
den hele Kongerige den giver jeg dig.“
56. „Ja, kjære Morbroder, jeg gjærne vil,
— Imellem Roskild' og Rivv. —
saa gjerne jeg blive vil hos dig.
Imellem Roskild' og Rivv der ganger Dansen saa herlig.

Denne Opskrift stemmer i Indhold nærmest med Grundtvigs Kvarthaandskrift Nr. 21 og viser i det hele en fuldstændig Uafhængighed af Syvs trykte Text. Rət mærkelig er ellers Overensstemmelsen med Karen Brahes Foliohaandskrift Nr. 49 med Hensyn til at sammenfatte de to Viser til én og dog den store Forskjel i Behandlingen af Visens Slutning.

I Skrave, Sønderjylland, har jeg 1886 optegnet følgende Vers der sagtens hører herhen

De tretten Ridderer dem danset hun træt,
— Det limrer over den Hed'. —
endda saa danset liden Kirsten saa let.
De Jomfruer hverandre kved'.

Nr. 26. **Liden Rosenskind.** B. Ogsaa fra samme Meddelerske i Sundby.

1. Og det var liden Rosenskind[1]),
hun sad paa Loftet og græd:
og dette var hendes Fader saa fin,
han hen til hende mon trin'.
Der springer ud af Løvene den grønne.

2. „Og hør du, liden Rosenskind,
hvorfor sørger du saa saar':
jeg giver dig den gammele Grev',
han er en Herre saa bold."

3. „Nej, ej vil jeg have den gamle Grev',
skjønt han rider med hundrede Hejjst:
men I giver mig Nellerus Mallegrevens Søn,
til hannem min Længsel er."

4. „Nej, ej faar du Nellerus Mallegrevens Søn,
han er saa arm en Knægt:
men du skal have den gammele Grev',
han alt din Lige jo er."

5. „Nej, ej vil jeg have den gamle Grev',
jeg vil hannem aldrig trolov':
jeg eder for Sandhed sige vil,
jeg aldrig hos hannem vil sov'."

---

[1]) Her som overalt meddelt: liden hendes R.

6 Saa tog de lidelen Rosenskind,
førte hende for Præsten hen:
saa gav de hende den gamle Grev',
hende selv til saa stor Fortræd.

7. Da Messen den var udsjungen,
og Folken' de gik hjem:
men Greven og hans unge Brud
de skal over Havet hen.

8. Og dette var den gamle Grev',
han først ud i Skibet sprang:
og det var liden Rosenskind,
han udi Armen annam.

9. „Og hør du, liden Rosenskind,
du minder mig for min Mund!
du gjør det hverken af Falsk eller Svig,
men gjør det af Hjærtens Grund."

10. Og dette var liden Rosenskind,
hun svarte saa hastelig:
„Før jeg skal mind' dig alt for din Mund,
før skal jeg i Havet spring'."

11. Og dette var liden Rosenskind,
hun tænkte ej længer ved sig:
men gjorde det saa hastelig,
alt udi Havet sprang.

12. Og dette var Nellerus Mallegrevens Søn,
kom gangend' paa hvide-en Sand:
og dette var liden Rosenskind,
hun kom der Lige i Land.

13. „Og hør du, liden Rosenskind,
nu haver du holdt din Tro:
saa kan jeg ogsaa redelig
holde min Tro mod dig."

14. Og dette var Nellerus Mallegrevens Søn,
drog ud sin Sabel blaa:

han stak den saa hastelig
ind til sin Hjærterod.

15. Og dette var Dannerkongen fin,
han red paa hviden Sand:
fordi han der da vilde se,
den Brudeskib skred fra Land.

16. Men som han der red videre frem,
alt paa den hvide Strand:
der fandt han de to døde Lig
alt paa den hvide Sand.
Der springer ud af Løvene den grønne.

Nr 47. **Hustrus og Moders Klage.** D

1. Der sad tre Fruer og virkede Guld,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
den ene hun vare saa sørgefuld.
Fare nu vel i Lunden op under Grønskove.

2. Den ene hun vare saa sørgefuld,
— Saa sørgelig udi hendes Sind. —
ti Sønner hun fødte, kom sørgelig af Sted.

3. De to blev hængt, og de to blev brændt,
de to blev under Guldkarmen spændt.

4. De to de lokked' to stolte Jomfruer,
de to de sættes paa Bølgerne blaa.

5. Der gik mig en større Sorg til Hænd',
min Herre blev fangen til hedenske Land.

6. Og alt mit Guld jeg sanked' i Skrin,
for jeg vilde løse min Herre hjem

7. Da han kom løs, og han kom hjem,
saa toge de mig til Fangen igjen.

8. Der gik mig en større Sorg til Hænd',
et Barn jeg fødte i hedenske Land.

9. Saa tog de mit Barn og lagde paa Disk,
saa skar de det op som en anden Smaafisk.

10. Saa tog de mit Barn og kogt' det i Mad,
saa tvang de mig til at spise deraf.
11. Men alderig smagte jeg en sødere Mad,
var det ej et Guds Under, mit Hjærte ej brast?"
12. Da jeg kom løs, og jeg kom hjem,
da havde min Herre en Frue igjen.
13. Ja, alle mine Venner, de raaded' mig Raad.
de sagde, at jeg skulde forgive den Kvind.
14. Nej, ikke saa vil jeg forgive den Kvind,
nej, før vil jeg give mig i Klosteren ind.
15. Ja, før vil jeg give mig i Klosteren ind,
— Saa sørgelig udi mit Sind. —
og der vil jeg sidde og sørge min Tid.
Fare nu vel i Lunden op under Grønskove.

Nr. 52. **Hertug Frydenborg.** E.

1. Lidel Kirsten hun plott de Blomster smaa,
— For Tiden den gjøres mig lang. —
deraf hun bandt de Kranse smaa.
Ejaa, hvor Sorgen var tung.
2. De to Klaffere gaar for lidel Kirsten at staa:
„Og hvem skal have de Kranse smaa?"
3. „De Kranse, som jeg binder saa smaa,
det er til Herr Peder, min yngste Bro'r.
4. De Kranse, som jeg binder saa fin,
det er til Fredriksborg, Allerkjæresten min."
5. De to Klaffere gaar for Dannerkongen at staa:
„Fredriksborg skal have eders Søster god."
6. Saa tog de Fredriksborg, satte hannem i Taar,
og der sad han udi otte Aar.
7. Saa tog de Fredriksborg, lagde hannem paa Disk,
saa flækked' de ham som en anden Fisk.
8. Saa tog de Fredriksborg hans Hjærte saa fin,
de koged' den op udi Eddik' og Vin.

9. De koged' den op udi Eddik' og Vin,
saa lod de den bære for lidel Kirstin.

10. Det mælte den Tjener, som Maden frembar:
„Det var Fredriksborgs Hjærte, I aad."

11. „Var det Fredriksborgs Hjærte, jeg aad,
saa fik jeg ret aldrig bedre Mad.

12. Saa fik jeg ret aldrig bedre Mad,
der gjorde mit Hjærte mindre glad."

13. Lidel Kirsten hun kalder paa lidel Smaadreng:
„Du henter mig ind min Kand' fuld af Vin!"

14. Lidel Kirsten hun lagde til Munden og drak,
saa frisk en Hjærte i Brysten sprak.

15. Og der kom flyvend' to Duer saa hvid'
og føør de to Sjæle til Himmerig'.

16. Og der kom flyvend' to Ravne saa sort'
og føør de to Klaffere til Helvede bort.

17. For sønden den Kirke der lagde de hend',
for norden den Kirke der lagde de ham.

18. Der vogste to Lilier paa hver af deres Bryst,
og de staar grønn' baade Sommer og Høst.

19. Der vogste to Lilier paa hver af deres Grav',
og de staar grønn' baade Nat og Dav.

20. De knytted' dem over den Kirkekaam,
— For Tiden den gjøres mig lang. —
og der skal de staa, til Gud sætter Dom.
Ejaa, hvor Sorgen var tung.

Nr. 54. **Hr. Adelbrand.** F-G.

1. :|: Herr Adelbrand kom ridendes, kom ridendes i Gaard, :|:
:|: da stod liden Kirsten :|: og børsted' hendes Haar.

2. „Og hør du, liden Kirsten, hvad jeg begjær af dig,
og vil du være :|: Allerkjæresten min?"

3. „Nej, min Fader han haver en liden Smaahund,
den ere Herr Adelbrand :|: saa lig om sin Mund.“
4. Herr Adelbrand bliver vred og rider hastelig af Gaard,
og strags kom der Bud, :|: at Herr Adelbrand var død.
5. Liden Kirsten hun kaldte paa Svendene to:
„I spænder nu for :|: Guldkarmen saa fin!
6. I spænder nu for Guldkarmen saa fin,
og saa vil vi kjøre :|: i den grønne Rosenslund.“
7. Men da de nu kom i den grønne Rosenslund,
der mødte de Herr Adelbrands :|: [lille Smaahund.]
8. Saa bandt han hende i Halen fast
og ud i Dammen :|: med hende red.
9. Liden Kirsten hun bad nu saa mindelig til ham,
hun vilde ham trolove, :|: om hun maatt' blive fri.
10. „Ja, det skal du mig love med Haand og med Mund.“
— — — — — —

Saa kom hun hjem til sin Fader saa drivende vaad og fortalte, hvordan Hr. Adelbrand havde behandlet hende. Da han nu næste Dag kom og vilde have hans Brud, sagde Faderen nej:

11. „Du har behandlet min Datter saa ild',“
— — — — — —

og saa blev han sat i Fængsel, hvor han hverken kunde se Sol eller Maane.

En anden nys tagen Opskrift er saaledes;

Herr Alkind kom ridende og forlangte Jomfruen.

Hun svarede:

1. „Min Fader han haver en lille hvid Hund,
den ligner Herr Alkind saa saar' om hans Mund.“

Nu truede han hende, idet han red bort, og hun turde ikke en Gang drage til Kirke.

2. Og det stod hen udi Aarene fem,
lidel Lønnelil var ikke til Kirke i dem.
3. Og det stod hen i Aarene ni,
lidel Lønnelil var ikke til Kirke i di.

4. Herr Alkind lod skrive de Breve under Ø,
der lyder saaledes: Herr Alkind er død.
J. Stalt Lønnelil blev da saa hjærtelig glad,
hun sagde: hun vilde til Kirke i Dag.
6. „Jeg vil nu hen til Kirken gaa,
hvad enten jeg skal lev' eller dø."
7. Men der hun kom i Rosenslund,
der saa hun Herr Alkind hans lille Hund.
8. „Der ser jeg Herr Alkind hans lille Hund,
det siger mig: Herr Alkind er i Rosenslund."

Saa kommer han, og idet han slaar Karmen op, ligner han ogsaa hende ved en Hund og river hende ud af Karmen.

9. Han bandt hend' til Stjærten af sin Hest,
[og saa red han, som han kund' allerbedst.]
10. Og der var aldrig saa liden en Sø,
Fru Lønnelil hun bag efter svam.
11. Og der var aldrig saa lille en Sten,
den rev jo baade Hud og Kjød af Lønnelils Ben.
12. Og der var aldrig saa liden en Kvist,
den tog jo baade Hud og Kjød af Lønnelils Bryst.
13. Og der de kom til Borggaardsled,
der stod hans kjær Moder, hun hvilte sig ved.
14. „Og hør du, Herr Alkind, Sønnen min,
hvi har du saa tilredt Bruden din?"
15. „Hun spotted' mig saa græsselig,
derfor har jeg beredt hend' sligt.
16. Og hører, kjær Moder, I reder en Seng,
for jeg vil sove hos hende i den."
17. „Og hør, kjære Svigermoder, I reder ej hans Seng,
for aldrig vil jeg sove hos Alkind i den."
18. Om anden Dags Morgen, der dette blev Dag,
da var der tre Lig i Herr Alkind hans Gaard.
19. Den første var Herr Alkind, den anden hans Mø,
den treddi hans kjær Moder, af Sorrig laa død.

Indhold.

Rettelser og Tillæg.

Side 17 V. 17 læs: jæt.
— 22 - 6 læs: hører.
— 56 - 5 læs: jeg.
— 191 - 4 læs: min!]
— 295 - 13 læs: Vederlands.
— 328 - 10 læs: fast,]

Efter at Nr. 74 var sat har min Hjemmelsmand meddelt mig følgende Strofer imellem V. 5 og 6.

Det er slet ingen Lærke, om det end synes saa,
men det er den Fange, i Blaataarnet gaar.

Saa lod han kalde paa Hofmændene tre,
at de skuld' ham hente af Taarnet ud.

Nogle andre Smaafejl bedes undskyldte. Korr. er som oftest læst paa mine forskjellige Rejser.

Efterskrift.

Det er nu længe siden jeg udgav min sidste (2den) Visesamling. Meget Vand er løbet i Hav, og mangen Vise er gaaet i Grav siden 1876, da Bogen sluttedes, og end mere, siden Arbejdet paa den begyndtes, thi det var i Slutningen af 1873, efter at jeg havde faaet Løfte paa en Understøttelse til dens Udgivelse. Den Gang var det i den frodigste Indsamlingstid; jeg var ung, og der var en hel Del Kilder at øse af. Endnu har jeg fuldt op at gjøre med at samle ind, men der er dog en betydelig Forskjel paa nu og den Gang. Nu har jeg den største Besvær med at opdrive en og anden gammel Vise, og maa prise det som en stor Lykke en Gang eller to om Aaret at kunne træffe paa en god Kilde, endda jeg nu kommer meget videre omkring og kommer mange flere Egnes Folk i Tale end for 16 Aar siden. Jeg har nu, takket være det høje Ministeriums og den høje Rigsdags store Velvilje for Sagen, baade Lejlighed og Evne til at samle ind, hvad og hvor jeg kan, og har intet som helst Baand paa mig som den Gang, men — de bedste Kilder er des værre i Mellemtiden stoppede. Jeg har tit med et Suk udtalt, at jeg skulde for 16 Aar siden have været saadan udstyret og frigjort som nu, og Arbejdet vilde da have været gjort mig 10, ja, 20 Gange lettere, og hvilke Frugter kunde min Arbejden og Møje da ikke have baaret! Men jeg maa jo være glad alligevel. Ingen anden nulevende Mand i Danmark har hørt saa mange gamle Viser som jeg, baarne fra Fortiden til os paa Ørets og Mundens Veje, og ingen anden har opskrevet saa mange af disse gamle Viser, bestemte til at bæres ind i Fremtiden ad Papirets og Øjets Vej, med det stadige Haab, at de i gjenfødt Stand dog mulig atter en Gang kunde komme til at lyde til Fryd for unge og gamle, store og smaa, under Leg og Alvor, til Fest og hjemme, hvilket der nu allerede er en Smule Tegn til. Hist og her synger de unge en gammel Vise, læst i en Bog, og vore Sangbøger indeholder adskillige Prøver deraf, rigtig nok tit meget tarvelige Prøver, men dog altid noget til en Begyndelse. Det var forhen heller ikke nogen let Sag at give et ordentligt Udvalg, al den Stund ingen af vore gamle Viser var ordentlig bearbejdede og gjorte tilgjængelige for Nutids-Mennesker før for godt 20 Aar siden. N. F. S. Grundtvigs „Danske Kæmpeviser til Skolebrug“

anser jeg for et meget mislykket Foretagende, og den Bog er til i Dag dog Hovedkilden for vore Vise- og Sangbøgers Folkeviser. Maatte den Mand snart findes, der kunde og vilde give os en forsvarlig Fortsættelse af S. Grundtvigs „Danmarks Folkeviser i Udvalg“, som Døden bortrev ham fra at gjøre færdig, og maatte de Mænd, der arbejder paa at synge vore Viser ind igjen i Folket, have aabent Øre for den ægte gamle Klang og derfor Lyst til at lægge de bedste Udgaver og Bearbejdelser frem!

Jeg kan ikke undlade her, efter at jeg har sluttet min 3dje Visesamling, at omtale det mørke Tidsrum, 1877—1885, da jeg saa godt som intet samlede og meget faa rigtig gamle Viser har optegnet. Tidens Kaar var ikke gunstige, og jeg vil blot for at gjøre Stillingen klar med faa Ord fortælle, hvad Minister Fischer svarte mig, da jeg en Gang fremstillede mig for ham og begjærede Hjælp: „Jeg maa ærlig tilstaa Dem, jeg har ikke nogen Interesse for Deres Virksomhed, og der er saa meget andet, vi bør hjælpe frem, og som har anderledes Krav paa min Opmærksomhed“. Jeg spurgte ham da, om det kunde nytte at henvende mig til Rigsdagen om Understøttelse til Udgivelse af mine Samlinger. „Ja“, sagde han, „den kan jo godt bevilge Penge dertil, og hvis den stiller sig velvillig, skal jeg dog love Dem ikke at være imod.“ Som Følge heraf turde jeg ikke vove mig yderligere end at ansøge om en Sum til Udgivelse af hvert Bind af mine „Jyske Folkeminder“, men ikke om Rejseunderstøttelse. At jeg atter er kommen midt ind i Rejselivet, skyldes Rigsdagsudvalget i Samarbejde med vor nuværende Minister, der føler varmt for vore gamle Minder og har gjort mere for dem end nogen forud, hvilket jeg af egen Erfaring véd. Hans Samtaler med mig, hans Lyst til at hjælpe mig hans danske Sans skal derfor altid leve i mit taknemlige Minde,

Uagtet jeg 1876 skrev, at jeg betragtede 2den Samling som Afslutning for Visernes Vedkommende, men samtidig anførte, at jeg havde en hel Del Opskrifter liggende fra tidligere Indsamling, vover jeg mig dog nu til at fremkomme med 3dje Bind med Udsigt til, at der maaske kan komme endnu et 4de. Sagen er jo, at jeg den Gang aldrig havde vovet at tænke paa et saadant Indsamlingsarbejde som det, der nu er kommet i Gang, og aldrig da havde drømt om, at Udgivelsen af Folkeminder skulde blive saa betydelig. Skjæmteviserne venter endnu paa at komme med, og en lille Slump af gl. alvorlige Viser ligger endnu utrykte hos mig. Desuden kunde jeg ret ønske at faa mine mange gl. Melodier frem i det Bind.

Over denne Samlings Kilder maa jeg i al Korthed her give en Oversigt, og ved hvert Navn de meddelte Visers Mærker i Bogen.

1870. Ane Johanne Jensdatter, Moselund, Bording: 11 B.
Frans Povlsen i Grødde, Ikast: 15 F, 28, 33, 58
Ane Marie Kristensdatter, Grødde, Ikast: 15 I.
Bodil Kristensdatter, Gammelagre, Ikast: 29 D.
Iver Pedersen Lind, Rind: 68 D.

1871. Ane Marie Kragsnab i Sinding: 2 B.
Ane Jensdatter, Bordinggaard, Sunds: 6, 15 J, 31 G, 73 C, 68 D, 76.
Frans Povlsen, Grødde, Ikast: 9 A, 18 A, 19 B, 30, 39 D, 41 F, 52 D, 61 C, 69 A, 70 B, 73 B, 82, 84, 17 C, 79 E.
Bodil Kristensdatter: 76, 12 C, 31 C, 34 A, 43 B, 47 B, 53 D, 56, 68 C.

Jfr. Ane Lauritsen, Herning: 87.
Ane Johanne Andersdatter, Mammen: 12 D, 15 E, 22 B, 37 B. 49 C, 59 D, 91, 94 B.
Niels Lavridsen, Salholt, Herning: 15 G, 39 A, 43 C, 62 D.
Ane Marie Nielsdatter, Rind Fattiggaard: 16 B, 53 C, 55, 86 A.
Ane Marie Kristensdatter: 17 D, 62 C, 85, 89.
Ane Johanne Jensdatter: 25, 35 A, 69 B, 79 A.
Ane Jensdatter, Lund Huse, Gjellerup: 27 D.
Niels Hansen, Bjødstrup, Gjellerup: 27 J, 85.
Peder Høst, Næstholt, Snejbjærg: 35 B, 38 A, 61 A 70 A.
Else Skole i Ørre: 39 C.
Ane Jensdatter, Rind: 41 B, 45 A, 62 B, 64, 81, 85.
Else Nielsdatter, Snejbjærg: 51 B.
Maren Johanne Olesdatter, Hedegaard, Ikast: 63 B.
Ædel Thomasdatter, Sunds By: 83 C, 29 E, 77 C.
Kristen Mavsings Kone i Tværmose, Sunds: 61 B.
Hans Kristian Pedersen, Tem: 67 A, 79 E.
Kirsten Marie Nielsdatter, Rind Fattiggaard: 83.
Niels Sneftrups Enke, Lund, Gjellerup: 85.

1872. Mette Kirstine Kristensdatter, Foenvad, Snejbjærg: 5 B, 14 B, 41 D, 41 E.
Ane Povlsdatter: 11 A, 20, 27 K, 36, 33 B, 62 A, 90 A, 23, 68 D.
Ane Marie Rasmusdatter, Bording: 24,34 B, 43 A, A, 23, 68 D.
Lavst Johansen, Søagre, Snejbjærg: 27 F, 31 B, 37 E, 76.
Else Kristensdatter, Nøvling: 29 G, 31 D, 89.
Ane Marie Rasmusdatter, Grimstrup, Timring: 54 E.
Søren Kristian Mathisen, Najbjærg, Timring: 54 G.
Niels Vestergaard, Gjellerup By: 59 C.
Peder Frølund Lavesen, Skibild, Nøvling: 69 C.
Kirsten Pedersdatter, Skibild, Nøvling: 87 D.
Lavst Johansen: 89 A. 54 B.
Kirsten Marie Pedersdatter, Tulstrup, Ikast: 90 B.
Ane Knudsdatter, Nøvling: 68 D.

1873. Johanne Kirstine Pedersdatter, Hallundbæk: 15 K, 83.
Peder Kristensen Brun, Brandstrup: 88.
Johanne Tygesdatter, Hammelsted, Ørre: 15 D, 39 B, 45.
Som Haandskrift ved Lærer Sand i Gjørding: 45 B.
Povl Kristensen, Tværmose: 40 D.
Ane Johanne Jensdatter: 43 D, 43 E.
Kristen Højbjærgs Hustru, Staby: 45 C.
Lavst Nielsen, Klem, Ulvborg: 40 C.
Kirstine Jensdatter, Sneftrup Huse, Ørre: 41 A, 27 H.
Kristine Marie Kristensdatter (Væver), Filsø, Ulfborg: 68 B, 53 B, 73 D.

1874. Johanne Kirstine Pedersdatter, Sneftrup Huse: 15 K.
Maren Kirstine Olesdatter, Højbjærg: 40 B.
Karen Olesdatter, Karup: 3 B, 27 G, 54 D.
Lave Pedersen, Vistorp, Haderup: 3 C.
Ane Margrete Eskildsdatter, Torning: 7, 41 C.
Ane Jensdatter, Rind: 8 A, 9 B, 17 A, 53 A, 68 D, 86, 89.
Peder Povlsen, Tværmose, Sunds: 12 A, 49 B.
Ane Povlsdatter, Sunds: 16 A, 18 B.
Niels Albertsen, Kølvraa, Haderup: 17 B, 76 B, 77 B.
Jens Jensen Talund, Hallundbæk, Hodsager: 27 E, 49 A.

Helene Johansdatter, Hodsager: 85.
Kristen Nielsen, Lindebjærg, Ikast: 29 A, 73 D.
Jesper Kristensen, Tværmose: 29 B.
Tyge Pedersen, Sneftrup Huse: 29 C.
Skomager Seibæk, Viborg: 29 F, 73 D.
Johanne Tygesdatter: 31 A.
Niels Mikkelsen, Gammel-Hodsager: 44 C, 46 H, 65 B.
Peder Østergaard, Brandstrup: 53 A.
Kristen Møller, Sneftrup Huse: 46 F.
Peder Nielsen, Hallundbæk: 54 C.
Vilhelmine Jensdatter, Karup: 17 E.
Karen Andersdatter, Kølvraa: 47 C, 79 B, 53 A, 73 D.
Jens Mikkelsen, Kølvraa: 88 B.
Johanne Benjaminsdatter, Brejnholt, Tvis: 37 D, 79 E, 68 D, 73 D, 79 E.

1875. Jakobine Nielsdatter: 27 B, 47 A, 52 C 54 F, 87 C.
Jens Isaksen, Tvevad, Fly: 29 H, 73 D, 87.
Mariane Andersdatter, Vindum: 46 C, 32.
Mads Jensen, Bærs, Fly: 44 A.
Ane Marie Kristensdatter, Bækgaard, Fly: 44 B, 60 B, 86 B, 76, 85, 86.
Ane Jensdatter, Vingehus, Hodsager: 46 B, 85.
Kristen Hjortkjær, Ramme: 83 D.
Jens Kristian Sørensen, Fly: 87 B.
Else Madsdatter, Gammeltoft, Hodsager: 37 C, 45, 83.
Jakob Nørgaard, Fly: 53 A.
Else Katrine Nielsen, Ørre: 79 E.
Maren Jensdatter, Feldborg, Haderup: 89.

1876. Lærer Lund i Bromme: 15 H, 74.
Kristian Kristensen (modtaget som Haandskrift): 52 A.

1877. Kristence Jensdatter, Assing: 8 B.
Niels Kragelund, Hjøllund, Arnborg: 10, 12 B, 18 C, 31 F, 57, 59 B, 63 A, 67 C, 71, 80, 93 A. 95, 76 A, 53 A.
Mads Nielsen, Gjærndrup, Brørup: 22 A.
Jens Mathias Kristensen, Fjaltring: 51 A, 83 B.
Bodil Marie Andreasdatter, Eskelund, Brørup: 59 A.
Ole Peter Olesen, Ty: 60 C.
Kristen Engelbrektsen, Herning By: 93 B.

1878. En Kone i Hurup, Ty (mig tilsendt som Haandskrift): 15 C.
Else Katrine Nielsen, Faarup, Vindum: 77 A.

1879. Søren Balthasar Johansen, Tange, Højbjærg: 21, 79 D.

1881. Ane Sofie Lavridsdatter, Østerbording Balle: 2 A, 5 A, 26, 27 I, 37 A, 46 G, 48, 50, 54 A, 60 A, 77 D, 94 A, 75 B, 45, 53 A, 73 D, 79 E, 85, 86.

1882. Peder Andersen, Uldbjærg: 1 B.
Dorte Marie Pedersdatter, Brandstrup: 19 C.
En gl. Pige i Bjærgager Fattighus: 78.

1883. Peder Havmand, Øster-Alling: 1 A.
En Mand i Knudstrup, Torning: 73 A.
Seminarist P. K. S. Overgaard, Vorde: 85.

1884. Lærer Andersens Moder, Randers: 4.

1885. Mads Kræmmer, Sjørslev: 75 A, 68 A.

1886. Kristine Frederikke Schnevoigt, Tindbæk, Skjern: 19A, 46A, 83A.
Dorte Kristensdatter, Hvidbjærg, Salling: 76 C, 87.
Peder Andersen Bjerregaard, Brandstrup: 75 C.

1887. Peder Mathisen, Rostrup, Gadbjærg: 5 C, 15 B, 27 C, 46 D, 67 B, 72.
Niels Søndergaard, Gadbjærg: 14 A.
Søren Søndergaard, Lindeballe: 31 E.
Jens Kristensen, Ersted, Aarestrup: 42, 46 E, 79 C.
Jens Peter Jokumsen, Aarestrup: 87.
En Kone i Støvring: 52 B.
Hans Pedersen, Rostrup: 66.
Ane Marie Jensdatter, Haarby: Tillæg, 19 D.

1888. Maren Mortensdatter, Rærup, Farsø: 3 A, 40 A.
Jakob Jørgensen, Firgaarde, Dover: 15 A.
Jens Begs Enke Sundstrup, Uldbjærg: 27 A.
Mariane Jensdatter, Rask Mølle, Hvirring: Tillæg, 5 D.

1889 Mette Skrædder, Sundby, Mors: 97, 98. 98, 100, 13 A. Tillæg, 17 F, G, 19 E, 23 B, 26 B, 52 E, 54 G.
Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup, Sønderbeg: 96, 13 B, Tillæg, 47 D, 54 F.

Min Udgivelsesmaade er let nok at forstaa. Jeg har som Regel holdt hvers Opskrift for sig, og naar jeg har sammenføjet meget nærliggende Optegnelser, har jeg gjort det saadan, at der aldrig er sat noget til af mit eget. Hvor Indholdet var kjendt, men Ordlyden glemt, har jeg sat [ ]. Ordningen af Stoffet er først efter S. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“, hvortil der ved Titlerne er henvist, dernæst efter de andre trykte Samlinger (Vedel, Tragica, Syv, Lævninger, Nyerup og Rasmussen og Abrahamsen), endelig efter en foretagen Registrering af hidtil utrykte Viser, overladt mig af Kand. Axel Olrik, med mine Henvisninger til S. Gr.s Registranter. I Steden for nogle Visebrudstykker, der skulde have sluttet Bindet, indsatte jeg nogle nylig gjorte Optegnelser af forhen kjendte Viser. Ogsaa til denne Bog har jeg modtaget en offentlig Understøttelse, en aldeles nødvendig, da Bogen aldrig vil komme til at kunne bære endog Halvdelen af Trykningsomkostningerne Den faar nu gaa ud i Verden som et Minde over mange Grave, og som mange gamles Sjælegaver til Efterkommerne

Hadsten, 8de Avgust 1889. **E. T. Kristensen.**

Tidligere er ved *E. T. Kristensen* udgivet følgende
Samlinger af „Jyske Folkeminder“:

Jyske Folkeviser og Toner. 1871. Gyldendalske Boghandel. 5 Kr.

Gamle Jyske Folkeviser. 1876. Gyldendalske Boghandel. 6 Kr.

Jyske Folkesagn. 1876. Gyldendalske Boghandels Forlag. 4 Kr.

Sagn fra Jylland. 1880. Karl Schønbergs Forlag. 4 Kr.

Æventyr fra Jylland. 1881. Karl Schønbergs Boghandel. 4 Kr.

Sagn og Overtro fra Jylland 1883. Karl Schønbergs Boghandel. 4 Kr.

Æventyr fra Jylland. Anden Samling. 1884. Karl Schønbergs Boghandel 4 Kr.

Sagn og overtro fra Jylland. Anden samlings første afdeling. 1887. Konrad Jörgensen, Kolding. 4 kr.

Sagn og overtro fra Jylland. Anden samlings anden afdeling. 1888. Konrad Jörgensen, Kolding. 4 kr.

Desuden:

Vindt Mølle. Viborg. 1887. 40 Øre.

Dernæst for Folkemindesamfundet:

Skattegraveren. Et tidsskrift. 1884.
Samme. 1885.
Samme. 1886.
Samme. 1887.
Samme. 1888.
Samme. 1889.
Danske folkeæventyr. Første hæfte. Viborg. 1884. 1 kr.
Samme. 2. hæfte. Viborg. 1887. 1 kr.
Samme. 3. hæfte. Viborg. 1888. 1 kr.

I Fællig med Lærer *E. Sauter:*

Dansk Billed-ABC og
Ny billed-ABC 1879. N. C. Roms forlag. 40 øre.

og med pastor *M. A. S. Lund:*

St. St. Blichers Liv og Virksomhed. 1882. Karl Schønbergs Forlag. 1 Kr. 25 Øre.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri i Viborg.